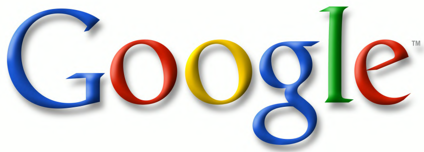
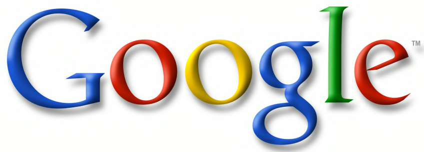

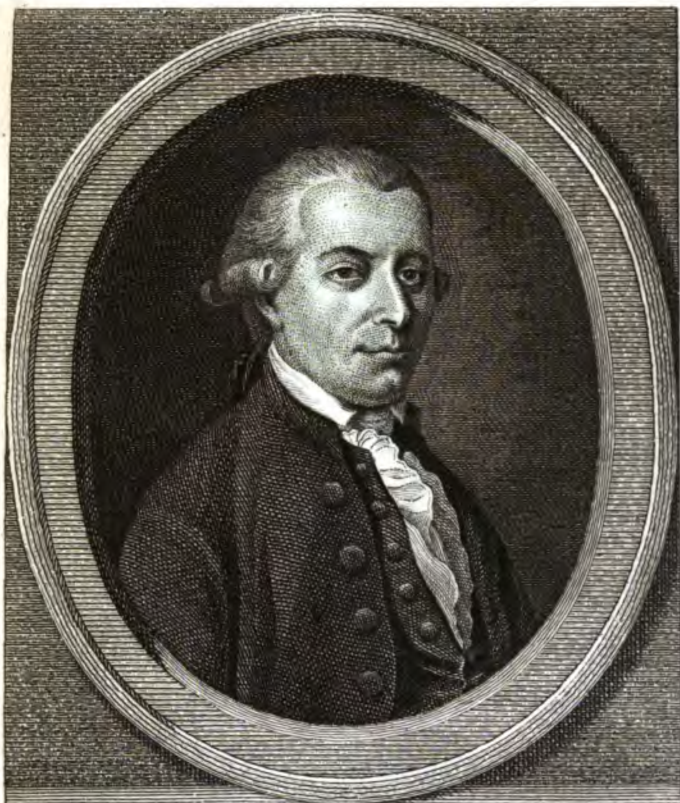

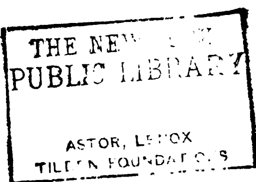
BRIEVEN EN NEGOTIATIEN.

I.

Mr. L. P. VAN DE SPIEGEL.
Raadpensionaris van Holland.

P. Oets, ad viv. pinxit. R. Vinkeles, sculps.

BRIEVEN

EN

NEGOTIATIEN,

VAN

MR. L. P. VAN DE SPIEGEL,

Als Raadpensionaris van Holland.

GEDUURENDE DEN JONGSTEN OORLOG VAN DEZEN STAAT MET DE FRANSCHE REPUBLIEK.

WAARBIJ GEVOEGD ZIJN VEELE

AUTHENTIQUE STUKKEN,

STREKKENDE TOT BETER VERSTAND VAN DEZELVE BRIEVEN.

EERSTE DEEL.

TE AMSTERDAM, BIJ
JOHANNES ALLART.
MDCCCIII.

AAN DEN LEZER.

Nauwlijks was de blijde Vrede, door het ſluiten van Præliminaire voorwaarden, op den eerſten October 1801, *waarſchijnlijk geworden, of men zag van verſcheiden kanten aankondigen, meer dan eene geſchiedenis van den jongst afgelopenen Oorlog, en van zommige voorname Perſonadien, die daarin een rol geſpeeld hadden.*

Deze ontwerpen, daar wij zo digt bij de gebeurtenisſen, en de meeste hoofden der onderſcheiden Regerings-beſtuuren, die zig zedert 1794. *hebben afgewisſeld, nog in leven waren, ſcheenen aan alle deskundigen ter ontijdiger uur gevormd te zijn, en aan gene der vereischten eener onpartijdige en nauwkeurige geſchiedenis te kunnen voldoen.*

Beter kwam dezelven voor, om in dit tijdſtip ſlechts bouwſtoffen bij te dragen, waaruit eenmaal kundige en getrouwe Schrijvers de historie van den jongſten Oor-

log, vooral het aandeel, hetwelk ons Vaderland daarin gehad heeft, zouden mogen opmaken, of immers toelichten en ophelderen.

Onder deze bijdragen ſcheenen de eerſte plaats te verdienen zodanige oirſpronglijke ſtukken, die ligtelijk geheel en al weg konden geraken, en uit welke egter de oogmerken en gedragingen der perſonen, zo wel als de drijfveêren en roerzels der publieke gebeurtenisſen, konden worden gekend en beöordeeld.

Van zodanigen aart waren de Brieven en Negotiatien, door Mr. L. P. VAN DE SPIEGEL, *den laatſten Raadpenſionaris van de Heeren Staaten van Holland, in zijn publiek character, afgezonden en ondernomen, geduurende het zo gewigtig tijdvak, beginnende van de Oorlogs-verklaring der Franſche Nationale Conventie tegen den Prins Stadhouder en de Zijnen, tot aan het oogenblik der overmeestering van deze Republiek door de Franſche Wapenen.*

In een onmiddelijk verband met deze brieven ſtaan, onzes inziens, alle die Staats-Reſolutien, grootendeels uit zijne pen gevloeid, of immers, onder medewerking

zo

zo wel, als door den invloed, van denzelfden Staats - Minister, geduurende dien Oorlog, genomen, voor zo verre dezelve de Policy, Militaire, Diplomatische of Financieele onderwerpen betroffen. — Deze Stukken, met de meeste zorg uit de Staats-Registers, of ook van elders opgezocht en verzameld, zijn op hunne juiste plaatsen in deze verzameling ingevlochten, om alzo een geheel uit te maken.

Behalven dit hoofd - oogmerk van algemeene nuttigheid, 't welk wij door de uitgave van dezen bundel bedoeld hebben, kwamen 'er nog andere beweegoorzaken bij, die ons daartoe hebben aangespoord.

Men heeft zo onderscheiden geöordeeld over het Staatkundig Sijstema, hetwelk door het Staats - Bestuur van Nederland, in de Jaren 1793. *en* 1794. *is gevolgd: men heeft den eersten Minister van den Staat in dien tijd, en deszelfs publiek gedrag, uit zo verschillende oogpunten beschouwd: dat het niet ongepast scheen voor de onpartijdige nakomelingschap een monument daar te stellen, waaruit de Raadpensionaris* VAN

DE SPIEGEL *even zo wel, zo niet beter, zoude kunnen worden beöordeeld, dan een zijner beroemdste voorgangeren, Mr.* JOHAN DE WITT, *uit zijne Brieven en Negotiatien voor ons bekend is geworden.*

In de derde plaats, zal deze onze Verzameling aan Vaderlandsche jongelingen, die hunne Academische Studien voltrokken hebben, en tot bestuur van 's Lands zaken geroepen worden, kunnen dienen tot een nuttig voorbeeld, hoe Mr. L. P. VAN DE SPIEGEL, *met even zo veel order als met weinig omslag, en in een zeer eenvoudigen stijl, de gewigtigste zaken des Land gewoon was te behandelen; en naar zijne denkwijze, practicaal die* regelen van Regeerkunde *poogde uit te oeffenen, waar over hij de eerste, en, zo verre wij weeten, de eenigste onder onze Landgenoten, eene zo keurige als wijsgeerige verhandeling ten nutte van eenige jonge Zeeuwsche Regenten in vroegere dagen had vervaardigd, en doen drukken; eene verhandeling, welker lectuur en meditatie niet genoeg aan allen, die zig op ware kennis in het behandelen van des Lands zaken toeleggen, kan worden aangeprezen.*

BRIE-

BRIEVEN

EN

NEGOTIATIËN ENZ.

No. I.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te* Berlijn, 's Hage, *den* 24 *December*, 1792.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Daar wij thans vijf Posten uit het Rijk mankeeren, en genoegzaam alles wat ons van particuliere narigten zou kunnen voorzien, wordt opgehouden, zal Uw H.W.G. zig niet verwonderen dat wij zelfs in de compleetste onzekerheid *zijn* van 't geen omtrent den Rhijn omgaat; doch heden wordt met fiducie gezegd, dat de Fransche Troupes het Pruisfisch grondgebied hebben ontruimd, zo zeer wegens het natte weder en de slegte gesteldheid der Armée, als wegens de aannadering der Pruisfische versterking; dan in de suppositie dat zulks te *Berlijn* beter zal bekend zijn dan hier, zal ik Uw

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

H. W. G. liever informeeren van den toestand der zaaken in de Republicq.

In het algemeen mag men zeggen, dat dezelve zeer criticq is, en ze is zelfs een' tijd lang zeer precair geweest, dewijl ik mij verbeelde, dat zoo de Franschen, na het verjaagen van de Oostenrijkers uit *Braband*, ons daadelijk waren aangevallen, men zig zeer bezwaarlijk zou hebben kunnen defendeeren; tegenwoordig is 'er meer verwagting van een goede defensie, te meer daar het wintersaisoen niet veel militaire expeditiën in dit Land toelaat en de vrees van den zeekant ook weggenomen is, door de formidable wapening van *Engeland*, en de efforts die men hier zal aanwenden.

In het begin van deze positie van zaaken was onze beste politique, tijd te winnen — het was klaar te zien, dat de Franschen allerlei chicanes zogten om ons te provoceeren, zoowel met het passeeren van het Territoir naar den kant van *Maastricht*, als met het openen van de Schelde; en de eerste kanonschoot van onzen kant zou ge-

volgd

volgd zijn geweest van een attaque — de quæstie was bij ons niet, *of* men zou resisteeren tegen zulke geweldaadigheden, maar *wanneer* men resisteeren zou, en de decisie moest natuurlijk zijn, dat men geen resistentie beginnen moet, voor dat men wel in gereedheid is.

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Het Interieur van de Republicq is vrij tranquil — menschen, die iets te verliezen hebben, schoon ze al tot de Patriotsche Partij behooren, vreezen eenen vijändelijken inval, welke hunne Eigendommen in gevaar stelt; maar anderen, die of hunne wraakzugt willen voldoen, of hunnen stand verbeteren door omkeering, verlangen 'er naar — de laatsten zijn evenwel verre de minsten in getal, en men zou ze in 't geheel niet moeten vreezen, indien men durfde verzekeren dat bij eene vijändelijke attaque van buiten, de bedaarde fermeteit van binnen zou bewaard worden — Dat 'er Conventiculen of zoogenaamde Clubs gehouden worden; dat een menigte van die menschen gewapend zijn, en zig voorstellen een Revolutie te bewerken, is zeer zeker; maar schoon men dit weet, het is

 niet

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

niet gemakkelijk in een Republicq het te beletten, en men ziet 'er uit, dat de Vrijheid en Wetten, wanneer de Regeering zig enkel daaraan houdt, en de Ingezetenen het middel vinden om dezelven te eludeeren, niet sufficient zijn tot verzekering van de ordre in de Maatschappij: — uit alles egter wat ik heb kunnen nagaan, schijnt het mij zeer zeker, dat wij geen revolte van binnen te wagten hebben, dan te gelijk met een attaque van buiten, en die is niet waarschijnlijk als tegen het voorjaar, ten ware een sterke vorst dezelve eerder mogt faciliteeren, in welk geval het embarras ongetwijfeld zeer groot zou zijn.

Ik refereere mij verder aan het nevensgaande Cijffer als thans, en heb de eer, &c.

In Cijffer.

„ De Engelschen zijn zeer nabij ge-
„ weest van een' opstand in hun Land
„ te hebben, die ter zelver tijd hier ook
„ zou begonnen zijn, en gepaard gaan
„ met een' aanval op de Republicq —
„ tegenwoordig ziet de Engelsche Natie
„ het gevaar, en vereenigt zig tot bewaa-
„ ring der Constitutie: het zou wensche-

„ lijk

„ lijk zijn, indien wy dat *Public Spirit* „ ook in onze Republiek konden brengen. VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

„ Indien er al eenige genegenheid bij „ *Engeland* geweest *is om* aan de ge- „ neraale Vrede te werken, gelijk aan UEd. „ bekend moet zijn uit de ouvertures van „ den Heer EDEN, zoo zijn de omstandig- „ heden tegenwoordig zeer veranderd, „ en het nieuw Regt der Volkeren, dat „ de Franschen in eenige van hunne De- „ creeten aan den dag leggen, maakt dat „ men met die Natie niet handelen kan, „ zoolang die Decreeten niet zijn inge- „ trokken: van dien aart zijn b. v. het „ Decreet over de vrijheid van de Schelde „ en de Maas, 't welk ook tot den Rhijn „ zal uitgestrekt worden (1); het Decreet „ van *assistentie te geeven aan alle Volk* „ dat van Regeering wil veranderen (2); „ het

(1) Zie dit Decreet, of eigenlijk de Resolutie van den toenmaaligen Uitvoerenden Raad, over de opening der Schelde en Maas, agter den brief No. 2.

(2) Het bedoeld Decreet is van den 19den November, 1792, en van den volgenden inhoud: „ De Nationaale Conventie declareert, dat zij „ hulp

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

„ het Decreet hoe de Generaals zig moe„ ten gedragen in de landen door de Fran„ sche wapenen geöccupeerd, enz. (3).

„ Voor zoo verre het mij voorkomt, „ zal *Engeland* zig niet verder aan de „ Hoven van *Berlijn* of *Weenen* adres„ seeren, en zal prefereeren haar eigen spel „ te speelen, zoo dat de idée in uw Cijffer „ n°. hierdoor inexecutabel wordt. (4)

„ On-

„ hulp en broederschap zal accordeeren aan alle „ Volken, die vrij willen worden. Zij belast „ den Uitvoerenden Raad om aan de Generaals „ de nodige beveelen te geeven ten einde die „ Volken bijstand te bieden, en de ingezetenen „ te verdeedigen welken om de zaak der vrijheid „ vervolgd zouden mogen zijn of worden. De „ Uitvoerende macht zal door de Generaals deze „ verklaring doen bekend maken en drukken in de „ landen, in welken zij zouden mogen trekken."

(3) Decreet van 15 December, 1792, nader geämplieerd den 22 derzelve maand; hetzelve had zijne bijzondere betrekking op de Oostenrijksche Nederlanden. Het is te wijdloopig om hier in gevoegd te worden, en behoort niet tot dit bestek, als zijnde op de Vereenigde Nederlanden nooit toepasselijk gemaakt.

(4) In het oirsprongkelijke handschrift is

de

„ Ondertusſchen is ons geval onder- VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.
„ ſcheiden; en wij kunnen ons niet iſo-
„ leeren, gelijk *Engeland*; want, zoo wij
„ te lande geättaqueerd worden, hebben
„ wij vreemde *hulp* noodig, en het zal ons
„ moeijelijk zijn, dezelve te bekomen,
„ zonder dat van ons ook wat gevergd
„ zal worden.

„ Men heeft hier in bedenking geno-
„ men den Koning van Pruisſen te ſondee-
„ ren op het ſecours bij de Alliantie van
„ 1788 beloofd; maar men is het niet
„ eens hoedanig dit best aan te leggen,
„ en UWE. zou mij verpligten deszelfs
„ advijs daarop te willen ſuppediteeren *in*
„ *een apart papier.*"

(*Was Get.*)

L. P. VAN DE SPIEGEL.

de nummer oningevuld, het geen in meer volgende brieven plaats heeft, en eens, voor altijd, hier word opgemerkt.

No. II.

Aan den Heer Baron VAN HAAFTEN, *te* Weenen, 's Hage, *den* 31 *December*, 1792.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan VAN HAAFTEN.

Gisteren avond heb ik door de bezorging van den Heer NOORDBERG wel ontfangen Uw H. W. G. depêche van den dezer, waarvoor ik zeer bedanke, dewijl dezelve bijzonderheden inhoudt, welken niet zoo duidelijk bekend waaren, maar die evenwel niet nalaaten verwondering te verwekken bij de geenen, die de perſonagiën kennen.

De ongelukkige uitkomst der laatſte Campagne in de Nederlanden en in Duitschland voorgevallen, hebben den ſtaat van deeze Republicq, op een allerbijzonderſte wijze, criticq gemaakt; en alles kwam zoo ſchielijk op malkander, dat zoo de Franſchen ons voor vier of zes weeken geättaqueerd hadden, zij ons zekerlijk buiten eenig postuur van reſiſtentie zouden hebben gevonden; wanneer de Republicq dan, met voorzigtigheid, ten opzigte van de inſultante vergingen zig gedragen heeft,

zal

zal Uw H. W. G. wel begrijpen, dat het niet gedaan is in vertrouwen, dat wij daardoor vrij zouden loopen, maar om tijd te winnen en geen prætexten tot *dadelijke* aggressie te geeven — *de quæstie is bij ons nooit* geweest, *of* men resisteeren zou tegen het dwaaze Decreet (La. A.) van de vrije passage op de Schelde en Maas; (waarbij men ook denkt den Rhijn te voegen) maar *wanneer* men resisteeren zou? en de *tijd* schijnt nu gekomen te zijn, terwijl het wintersaisoen in ons Vaderland en de Engelsche wapening twee geälliëerden zijn, met welken wij, onder Gods Zeegen, een' goeden wederstand kunnen bieden.

VAN DE SPIEGEL aan VAN HAAFTEN.

Het is ondertusschen zeer aparent, dat, zoo wij geättacqueerd worden, het van differente kanten zal zijn, en dat 'er in 't begin, aan den eenen of anderen kant, terrein zal verloren worden, nadien onze Armée (van welke een groot gedeelte in de Binnensteden moet blijven tot bewaring van de rust) niet sufficient is, om overal face te maken; maar het welk het meest te apprehendeeren is, is de situatie van binnen — het is wel te ver-

VAN DE SPIEGEL AAN VAN HAAFTEN.

moeden, dat dezelve tranquil zal blijven, zoolang de Republicq niet in oorlog is; maar zodra dit laatste gebeurt, ſtaa ik 'er geen oogenblik voor in, en die ſchok zou zeer violent kunnen zijn, dewijl de zagtheid van ons Gouvernement al veel dingen heeft getolereerd, waarvan men zig wel te laat zou kunnen beklaagen, al was het niets anders als de gemaklijkheid voor alle Ingezetenen, om zig van wapens te voorzien.

De zig noemende Franſche Minister te *London*, CHAUVELIN, heeft voor drie of vier dagen een Memorie gezonden aan Lord GRENVILLE, (L^a. B) 't welk 't ſingulierſte ſtuk is, dat men zien kan; ik zal tragten Uw H. W. G. met den volgenden post een Copie daarvan te zenden; het ſchijnt ingerigt, om de Engelſche Natie optezetten tegen het Ministerie en om teffens de rupture te verhaasten, althans te provoceeren.

Ik confidereere die rupture als onvermijdelijk en dus ook voor onze Republicq: het is nu maar te wenſchen, dat 'er een goed

goed Concert van Operatiën zal geformeerd worden tusschen de Oorlogende Mogendheden, om aan de razernij van onze tijden eens paalen te zetten.

VAN DE SPIEGEL aan VAN HAAFTEN.

Ik heb *de* eer, &c.

PS. Wat denkt men van *Rusland*? In de voorleden week zijn van dien kant ouvertures in *Engeland* gedaan met opzigt tot *de* Fransche zaaken, die wel attentie verdienen, als men mag vertrouwen, dat ze wel gemeend zijn.

Ex-

L[a]. A. *Extract uit het Register der Raadsbesluiten van den Provisioneelen Uitvoerenden Raad der Fransche Republiek.*

16 *November*, 1792.

Eerste jaar der Republiek.

„ De Uitvoerende Raad, raadpleegende over „ het gedrag, door de Fransche legers te houden, in de landen, door dezelven bezet, en „ bijzonder in de Belgische Provinciën, heeft „ een der leden dit volgende aangemerkt" :

1°. Dat de beletzelen en hinderpalen, welken de Scheepvaart en Koophandel geleden hebben, zo op de Schelde als op de Maze, rechtstreeks strijdig zijn met de grondstellingen van het Natuurlijk Recht, 't welk alle Franschen gezworen hebben te verdedigen.

2°. Dat de loop der Rivieren de gemeenschappelijke en onvervreemdbare eigendom is der Bewoonderen van alle de streken, die door derzelver wateren bevochtigd worden; dat een Volk zonder onrechtvaardigheid geen aanspraak zou kunnen maken op het recht om bij uitsluiting meester te zijn van 't Canaal eener Riviere, en te beletten, dat de naburige Volken, die langs de hogere oevers wonen, hetzelfde voordeel genieten. Dat zodanig een recht *een overblijfzel is der Feodale Servituten*, of ten minsten een hate-

lij-

lijke Monopolie, die niet heeft kunnen geëtablisseerd worden dan door geweld, noch toegestaan dan door onvermogen; dat het derhalven kan herroepen worden ten allen tijde, en in weêrwil van alle verdragen, dewijl de Natuur even weinig *gepriviligeerde Volken als Individus kent*, en de *Rechten van den mensch* voor altijd imprescriptibel zijn.

3°. Dat de roem der Fransche Republiek eischt, dat overal waar zich de bescherming harer wapenen uitstrekt, de *Vrijheid* hersteld, en de *Dwinglandij* ter neêrgeworpen worde.

4°. Dat, wanneer bij de voordeelen, aan het Volk van *België* door de Fransche Arméen toegebragt, gevoegd zal worden de vrije vaart der Rivieren, en de bevrijding van den handel dezer Provinciën, dit Volk niet alleen niet meer zal behoeven te vrezen voor zijne eigen onafhankelijkheid, noch te twijffelen aan de belangloosheid waardoor de Republiek gedreven wordt; maar dat zelfs de Volken van *Europa* alsdan niet zullen kunnen weigeren te erkennen, dat de omverwerping van alle overheerschingen, en de zegepraal der *Rechten van den Mensch* de eenige eerzucht zijn van het *Fransche* Volk.

„ De Raad, getroffen door deze gewichtige
„ bedenkingen, besluit: „ „ Dat de Gene-
„ „ raal, commandeerende en Chef de Fran-
„ „ sche Arméen in de Expeditie van *België*,
„ „ gehouden zal zijn de striktste maatregelen te
„ „ nemen, en alle middelen aantewenden, die
„ „ in

„ „ in zijne macht zijn, om de vrijheid der
„ „ Scheepvaart en der transporten langs den ge-
„ „ helen loop der Schelde en der Maze te
„ „ verzekeren." "

Voor Copie conform 't Register.

(Was Get.)

GROUVELLE, Secret.

No-

La. B. *Nota, door den Minister* CHAUVELIN *op den 27 December, 1792, aan Lord* GRENVILLE *te Londen toegezonden.*

„ De ondergeteekende, *Minister Plenipotentiaris* van *Frankrijk*, heeft de eer aan zijne Excellentie Lord GRENVILLE de instructiën mede te deelen, welken hij van den Uitvoerenden Raad der Fransche Republiek ontvangen heeft, met order om die onder het oog te brengen van den Secretaris van Staat van zijne Groot-Brittannische Majesteit, van het Departement der buitenlandsche zaaken, wanneer hij geloofde niet spoedig genoeg een mondgesprek met dien Minister te zullen kunnen bekomen."

„ Het Fransche Gouvernement, voortgaande met deszelfs Minister Plenipotentiaris te *Londen* te laaten, na het tijdstip van het rappél van Lord GOWER uit *Parijs*, heeft gemeend aan zijne Groot-Brittannische Majesteit een niet twijfelachtige proef te geeven van zijn verlangen om met Dezelve in goede verstandhouding te leeven, en de wolken te zien verdwijnen, welken de noodzaaklijke en met het binnenlandsche bestier van *Frankrijk* vereenigde evenementen toen schenen te doen geboren worden. De oogmerken van den Uitvoerenden Raad van *Frankrijk* met opzicht tot *Engeland* hebben niet opgehouden dezelfde te zijn; maar Hij heeft het publiek gedrag, dat het Britsche Ministerie ten aanzien van *Frankrijk* houdt, niet met onverschilligheid kunnen aanzien. Het is met leedweezen dat Hij in dat gedrag die ken-

kenmerken van eene kwaadwillendheid ontdekt heeft, aan welke hij echter zich moeite aandoet van geen geloof te ſlaan. Hij heeft echter gevoeld aan de Franſche Natie verſchuldigd te zijn van dezelve niet langer in den ſtaat van onzekerheid te laaten, welke door de Engelſche Natie ook moet worden gevoeld, en die derzelver beide even onwaardig is."

„ Ingevolge daarvan heeft de Uitvoerende Raad der *Franſche* Republiek den *Franſchen* Minister te *Londen* geauthoriſeerd om met vrijmoedigheid aan de Ministers van zijne Groot-Brittanniſche Majeſteit af te vraagen:" of *Frankrijk* „ *Engeland* als eene Neutraale dan als eene „ vijandlijke Mogendheid moet aanzien?" en denzelven ſpeciaal gelast om ten deezen opzichte een difinitief antwoord te verkrijgen.

„ Maar, van de Ministers van zijne Groot-Brittanniſche Majeſteit eene vrijmoedige en oprechte verklaaring over derzelver oogmerken jegens *Frankrijk* afvraagende, heeft de Uitvoerende Raad niet gewild, dat aan haar de minſte twijfel overbleef ten aanzien van de geneigdheden van *Frankrijk* jegens *Engeland*, en van deszelfs verlangen om met haar in Vrede te blijven. Hij heeft zelfs vooraf willen antwoorden op alle de verwijten, welken men in de verzoeking zou kunnen komen om te doen, ten einde eene Vredebreuk te rechtvaardigen."

„ De redenen nagaande, welke zijne Groot-Brittanniſche Majeſteit zouden kunnen doen beſluiten

ten, om met de Fransche Republiek te breeken, heeft de Uitvoerende Raad dezelve niet kunnen zien, dan in eene verkeerde uitlegging, misschien gegeeven aan een Decreet der Nationaale Conventie van den 19 November. Zo men zich ter goeder trouw *over dat Decreet ongerust maakt*, kan het *niet zijn dan bij* gebrek van 'er den waren *zin* van te verstaan. Nimmer heeft de Nationaale Conventie begrepen, dat de Fransche Republiek muiterijen zou begunstigen, de twisten van eenige oproermaakers voorstaan, in een woord, dat zij onrusten *zou zoeken* te verwekken, in *eenig* land, welk, Vriend of *Onzijdig*, het ook zou mogen weezen. Dit denkbeeld zou door alle de Franschen verworpen worden. Men kan het niet van de Nationaale Conventie onderstellen, zonder haar ongelijk aan te doen. Het Decreet is dan niet toepasselijk dan op Volken, welken, na hunne Vrijheid bevochten te hebben, door de plechtige en niet dubbelzinnige uitdrukking van den algemeenen wil, de broederschap en hulp der Republiek zouden inroepen."

„ Niet alleen moet en *wil Frankrijk* de onafhanglijkheid van Engeland respecteeren, maar ook die zijner Geällieerden, met welken het niet in Oorlog is. De ondergetekende is derhalven gelast, formeel te verklaaren: Dat het Holland niet zal aantasten, zoolang die Mogendheid zich, van haaren kant, binnen de paalen eener stipte Neutraliteit jegens Frankrijk gedraagen zal."

„ Het Britsch Gouvernement dus omtrent dee-

ze twee poincten gerust gesteld, zou 'er dus geen voorwendsel voor de minste zwaarigheid overblijven, dan ten aanzien van de opening der Schelde; eene vraag, onherroepelijk door de reden en de billijkheid beslist, en op zichzelve van weinig belang, en waarover de meening van Engeland, en veelligt zelfs van Holland, genoeg bekend is, zoodat het moeijelijk zou zijn, dezelve ernstiglijk tot de eenige oorzaak des oorlogs te maaken. Indien nogthans het Britsche Ministerie zich van deeze laatste beweegreden bediende, om Frankrijk den Oorlog te doen verklaaren, zou het dan niet waarschijnlijk weezen, dat zijne geheime intentie zou geweest zijn, het kostte wat het wilde, eene vredebreuk te verwekken, en dat het zich thans van het iedelste aller voorwendsels bedienen zou, om aan eenen onbillijken en sedert lang overlegden aanval eenen schijn te geeven." ?

„ In deeze onderstelling, welke de Uitvoerende Raad verwerpt, zou de Ondergetekende geauthoriseerd zijn, de waardigheid des Franschen Volks met kracht staande te houden, en te verklaaren: „ Dat dit vrij en magtig Volk den Oorlog zou aanneemen, en eenen zoo onrechtvaardigen en van zijnen kant zoo weinig uitgedaagden aanval met verontwaardiging afkeeren." Wanneer alle de verklaaringen, geschikt om de zuiverheid der oogmerken van Frankrijk te bewijzen, wanneer alle de vreedzaame en verzoenende middelen door hetzelve zouden uitgeput geweest zijn, is het blijkbaar, dat al het ge-

gewigt, alle de verantwoordlijkheid des oorlogs, vroeg of laat, op die geenen zou vallen, welken denzelven zouden verwekt hebben. Het zou waarlijk niets dan een oorlog van het Britsch Ministerie tegen de Fransche Republiek zijn; en, zo *deeze waarheid een oogenblik twijfelachtig kon zijn*, zou het veelligt niet onmooglijk voor Frankrijk zijn, om het Britsche Volk, 't welk door haar vertrouwen te geeven, aan het *Ministerie* nooit afstand gedaan heeft, van de oeffening noch haarer reden, ofte van haaren eerbied voor waarheid en billijkheid, welras daarvan te overtuigen."

„ Deeze zijn de Instructien, welken de Ondergetekende order gekregen heeft, aan Lord Grenville officieel mede te deelen, hem en den geheelen Raad Zijner Britsche Majesteit uitnoodigende, om de verklaaringen en verzoeken, daarin begrepen, met de ernstigste aandacht te overweegen. 't Is klaarblijklijk, dat de Fransche Natie den Vrede met Engeland zoekt te bewaaren. *Zij heeft zulks getoond*, toen zij zoo openhartig als getrouw 'er over uit was, om alle de vermoedens, welken zoo veele driften en vooroordeelen zonder ophouden tegen dezelve verheffen, te doen verdwijnen. Maar hoe meer zij zal gedaan hebben, om Europa van de zuiverheid haarer oogmerken, van de oprechtheid haarer intentiën te overtuigen, des te meer recht zal zij hebben om te eisschen, dat zij niet langer miskend worde.

„ De ondergetekende is gelast, een schrift-

lijk Antwoord op deeze Nota te vraagen. Hij hoopt, dat de Britſche Ministers, door de explicatiën, daarin vervat, tot ideën, gunſtiger voor de nadering der beide Landen, zullen te rug gebragt worden, en niet noodig hebben, om daartoe te rug te komen, het oog te vestigen op de ſchriklijke verantwoordlijkheid eener Oorlogsverklaaring, welke buiten tegenſpraak hun werk zou zijn, welker gevolgen voor de beide Landen en het geheele menschdom verderflijk zouden zijn, terwijl een edelmoedig en vrij volk niet lang zou kunnen bewilligen, in het verraaden zijner belangen, door eene tijranniſche Coalitie behulpzaam te zijn en te onderſteunen."

(*was geteekend*)

CHAUVELIN.

L^a^. C. *Deze bovenstaande nota van den Heer* CHAUVELIN *is gepresenteerd aan het Britsch Ministerie op uitdrukkelijken last van den Staats Raad der Fransche Republiek, zo als blykt, uit het Rapport van den Franschen Minister van Buitenlandsche Zaken,* LE BRUN, *op den* 20 *December,* 1792, *aan de* Nationale Conventie *ingezonden, en hetwelk te gewichtig is, om het hier niet in te voegen.*

„ *Parijs,* 20 *December.*

„ LE BRUN, *Minister der Buitenlandsche Zaken, aan den President der Nationale Conventie.*

„ Het Parlement van Groot Brittanje, 't welk „ geprorogeerd was tot de maand Januarij, is „ onverwacht weder bijeengeroepen: en de „ opening van deszelfs Zitting heeft den 14. „ dezer maand plaats gehad. Deze buitengewone maatregel moet natuurlijk de aandacht „ van het Fransch Gouvernement opwekken omtrent deszelfs oorzaken en uitwerkzelen. Het „ is van mijnen plicht, de *Nationale Conventie* „ niet onkundig te laten van 't geen ik daaromtrent heb kunnen ontdekken.

„ Kort na den onsterflijken dag van den 10 „ August. en de toen in onzen regeeringsform „ ingevoerde verandering, heeft het Engelsch

„ Ministerie kunnen goedvinden alle officieele
„ verstandhouding met ons aftebreken, en zijnen
„ Ambassadeur terug te roepen; 't zij, omdat
„ hetzelve overtuigd was, dat de dagen eener
„ contra-Revolutie en onzer slavernije nabij wa-
„ ren, 't zij alleenlijk, gelijk de vermaarde Spre-
„ ker der Oppositie zich geestig uitdrukte in de
„ eerste Zitting van 't Huis der Gemeenten,
„ „ om dat hetzelve het onbetamelijk en der
„ „ Koninglijke Majesteit van Groot Brittanje
„ „ onwaardig oordeelde, eenen Representant
„ „ te hebben bij eenen *Uitvoerenden Raad*,
„ „ wiens Leden niet gezalfd waren uit de
„ „ *Heilige Kruik* voor 't Hoofd-altaar *van*
„ „ *Rheims.*" Wat hier ook van zijn moge, de
„ provisionele *Uitvoerende Raad* heeft niet ge-
„ meend dezelfde handelwijs te moeten volgen:
„ hij heeft volhard te Londen eenen Minister
„ der Fransche Republiek te onderhouden, en
„ heeft dezen uitdrukkelijk gelast alle gelegen-
„ heden aantegrijpen, om der Engelsche Natie
„ te verzekeren, dat, niettegenstaande de on-
„ vergenoegdheid van derzelver Gouvernement,
„ het Fransche Volk niets vuriger verlangt dan
„ derzelver achting te verdienen, en de banden
„ van goede eensgezindheid en vriendschap toe
„ te trekken, welken twee edelmoedige en vrije
„ Natiën voor altijd moeten vereenigen. De *Na-*
„ *tionale Conventie* heeft, verscheidene malen,
„ de eclatantste blijken ontvangen van de weder-
„ kerigheid dezer goedwilligheid, en van de op-
„ rechte deelneming des Engelschen Volks aan
„ den voorspoed onzer wapenen, en aan de
„ zegepraal der vrijheid van Frankrijk.

„ Maar

„ Maar deze zelfde luisterrijke evenementen
„ werkten in eenen geheel tegengestelden zin op
„ het Ministerie van *St. James.* Welhaast de-
„ den de vrees, of de jaloersheid van onze
„ overwinningen, de aanzoeken onzer laffe Re-
„ bellen, de fraaije *intrigues der vijandelijke*
„ *Hoven, en eene geheime ongerustheid, welke*
„ de menigvuldige adresfen van gelukwensching,
„ die van alle kanten van Engeland tot ons
„ kwamen, bij hetzelve verwekten, hetzelve
„ besluiten tot meer openbare militaire bewegin-
„ gen, *en tot eene spoedige bijeenroeping van*
„ het Parlement.

„ De *Nationale Conventie* zal uit het discours,
„ bij deszelfs opening gehouden, zien, dat
„ de vijandlijke maatregelen, ten voornamen
„ en ostensibelen doel hebbende om zich te
„ verzetten tegen de gisting des Volks, die
„ zich zedert eenigen tijd in Engeland gemani-
„ festeerd heeft; insgelijks, tot een zeker point,
„ gedirigeerd zijn tegen Frankrijk. Dit toch
„ is blijkbaar uit verscheidene inculpatiën, in
„ *welker toepassing men zich niet kan misgissen,*
„ niettegenstaande de vague manier waarop men
„ dezelven heeft voor den dag gebragt. Wan-
„ neer het ogenblik zal gekomen zijn om op
„ deze aantijgingen te antwoorden, zal het voor
„ het Fransch Gouvernement gemakkelijk vallen
„ zich volkomenlijk te rechtvaardigen: hetzel-
„ ve zal niet vrezen zich daaromtrent te beroe-
„ pen op geheel Europa, op 't getuigenis van
„ Pitt zelf. Dan zal men zien, wien men
„ hebbe te beschuldigen van met het goud der

 „ om-

„ omkopinge de zaden van het mistrouwen, der „ onrust en der verwarring gestrooid te hebben. „ Immers, indien de Agenten, zelfs de niet ge- „ accrediteerden, welken wij in Engeland on- „ derhouden, wettelijk hadden kunnen verdacht „ gehouden worden van deze manœuvres, die „ alleen het werk zijn der zwakheid; zo hun „ gedrag niet tevens omzichtig en loijaal geweest „ ware; dan zouden andere leden van het En- „ gelsch Ministerie niet verlangd hebben hen „ vertrouwelijk te zien, met hen in onderhan- „ delingen te treden, en hun geheime conferen- „ tiën toe te staan.

„ Ik zal onder 't oog der Committés, welken „ het der Nationale Conventie behagen zal aan „ te wijzen, brengen de nauwkeurige détails „ van deze conferentiën; de klachten, de tegen- „ werpingen, de antwoorden, de aanbiedingen „ en voorslagen, welken men aldaar wederkerig „ aan malkanderen gedaan heeft; de instructiën, „ welken aan onze Agenten in deze delicate om- „ standigheden gegeven zijn; eindelijk, den staat „ der krijgstoerustingen die geordonneerd zijn „ geweest. Daaruit zal blijken, dat tot nu toe „ die toerustingen niets hebben dat ons moete „ alarmeeren, vermits dezelven niet meer dan „ vier schepen van linie groter zijn dan die wel- „ ken in de vorige jaren hebben plaats gehad; „ vermits, onder de 16 Schepen, die uitgerust „ worden, 'er ten minste 10 zijn bekend onder „ de benaming van *Kustbewaarders*, dat is te „ zeggen, de oudsten en slechtsten van de Engel- „ sche zeemacht; eindelijk, vermits de Koning

„ ver-

„ verklaard heeft, „ dat deze toerustingen genen
„ „ buitengewonen impost zouden veroorzaken;
„ „ en dat, tot goedmaking van dezelven, toe-
„ „ reikende zouden zijn de fondsen geschikt
„ „ tot de jaarlijksche vernietiging der Nationale
„ „ schuld," *Daaruit blijkt verder, dat de be-*
„ *zwaren, welken ten voorwendzel van deze toe-*
„ *rustingen* dienen, zich bepalen tot drie voor-
„ name, namelijk:

„ 1°. De opening der Schelde.

„ 2°. Uwlieder Decreet van 19 November.

„ 3°. De oogmerken, welken men de Fran-
„ sche Republiek toeschrijft met opzicht
„ tot Holland.

„ Op het eerste poinct heeft men geant-
„ woord met argumenten gegrond op het recht
„ der Nature, op het recht der volken, op alle
„ de principes van rechtvaardigheid en van vrij-
„ *heid, welke* de Fransche Natie voor onschend-
„ baar verklaard heeft, en *welker geheel* en vol-
„ komen genot zij aan de Belgen niet konde
„ weigeren. Men heeft geantwoord, „ dat
„ „ Tractaten, door de hebzucht afgedwongen,
„ „ door het Despotisme ingewilligd, de van
„ „ het juk verloste en vrije Belgen niet kon-
„ „ den verbinden." Men heeft geantwoord
„ door het stilzwijgen, 't welk Engeland zel-
„ ve gehouden had in 1784 en 1785, toen
„ dezelfde questie op eene vijandlijke wijze
„ door Keizer Josef II. gedreven wierd.

„ Op het tweede bezwaar heeft men geant-
„ woord door eene onbewimpelde openlegging
„ der ware bedoelingen, die de *Nationale Con-*
„ *ventie* bezielden, toen dezelve dit weldadig
„ Decreet genomen heeft. 'Er zijn twee zeer
„ onderscheidene gevallen, waarin dit Decreet
„ zijne toepassing kan en moet vinden, het zij
„ jegens de volken, die onder de heerschappij
„ zijn der Mogendheden, met welken wij in oor-
„ log zijn; 't zij met betrekking tot de Lan-
„ den, die door volstrekt onzijdige Mogendhe-
„ den geregeerd worden. In het eerste geval
„ kunnen 'er geene zwarigheden plaats hebben:
„ het Decreet vindt daar zijne directe toepassing,
„ en wel in de grootste uitgestrektheid, zonder
„ dat eenige vreemde Mogendheid het kwalijk
„ kunne nemen. In de twede veronderstelling
„ is het klaar, dat het oogmerk der *Nationale*
„ *Conventie* nooit gewcest is zich te verbinden,
„ om van de zaak van eenige vreemde Individus
„ de zaak des gehelen Franschen Volks te ma-
„ ken. Maar, wanneer een door eenen Despoot
„ onder 't juk gekromd volk den moed zal gehad
„ hebben om zijne kluisters te verbreken; wan-
„ neer dat volk, aan de vrijheid wedergegeven,
„ zich zal geconstitueerd hebben op eene wij-
„ ze, waardoor duidelijk de uitdrukking des al-
„ gemeenen wils aan den dag gelegd wordt,
„ wanneer deze algemeene wil den bijstand en
„ de broederschap des Franschen Volks ter zijner
„ hulpe zal inroepen; dan eerst is het, dat het
„ Decreet van den 19 November eene zo na-
„ tuurlijke toepassing vindt, dat wij twijfelen,
„ of dezelve wel aan iemand vreemd kunne
„ schij-

„ schijnen: het is alsdan dat wij aan de nieuw-
„ lings vrijgewordene Natie een' steun geven,
„ dien wij zelven zouden verlangd hebben, en
„ dien wij misschien zouden hebben moeten ho-
„ pen bij eén ander vrij volk te vinden.

„ Men *heeft bij* dit algemeen antwoord eene
„ aanmerking gevoegd, welke meer bijzonder-
„ lijk betrekking heeft tot het verwijt, dat men
„ ons doet met opzicht tot Holland. Dat het
„ namelijk te wenschen zoude zijn, dat het
„ Britsche Ministerie *zich nooit* meêr bemoeid
„ had met het inwendig bestuur dier Republiek,
„ welke het onder het juk heeft helpen bren-
„ gen, dan wij zelven 'er ons mede wenschen te
„ bemoeijen.

„ Voor 't overige, Burger President, heb ik
„ ten laatsten den Minister der Fransche Repu-
„ bliek te *Londen* gelast, eene nieuwe conferen-
„ tie te vragen aan Lord GRENVILLE, die aldaar
„ het Departement der Buitenlandsche Zaken
„ heeft: en, na denzelven onder 't oog gebragt
„ te hebben *alle de futiliteit der bezwaren*, welken
„ men ons wil tegenwerpen, heb ik hem ge-
„ authoriseerd om aan denzelven, in den naam
„ der Fransche Republiek, te verklaaren: „ dat,
„ „ indien, tegen alle verwachting aan, de
„ „ intentie van 't Ministerie van *St. James*
„ „ ware, tot welken prijs ook, eene rupture
„ „ daar te stellen; gelijk wij alsdan zouden
„ „ geëpuiseerd hebben alle de explicatiën, ge-
„ „ schikt om de zuiverheid onzer bedoelingen,
„ „ en onzen eerbied voor de onafhankelijkheid
„ „ der

„ „ der andere Mogendheden aan den dag te
„ „ leggen; gelijk het evident zijn zoude, dat
„ „ deze oorlog niet meer zijn zou dan een oorlog
„ „ van het Britsch Ministerie alleen tegen ons;
„ „ wij niet in gebreke zouden blijven van een
„ „ *solemneel appèl* te doen aan het Engelsche
„ „ Volk; dat wij voor den rechterstoel van
„ „ deszelfs rechtvaardigheid en edelmoedigheid
„ „ zouden brengen het onderzoek eener Zake,
„ „ in welke men een groot Volk zou zien
„ „ de Rechten der Nature, der Gerechtigheid,
„ „ der Vrijheid, der Gelijkheid, verdedigen
„ „ tegen een Ministerie, 't welk dezen twist
„ „ niet zou aangevangen hebben dan uit be-
„ „ weegredenen van blote persoonlijke conve-
„ „ nientie; dat wij, met één woord, de Engel-
„ „ sche Natie tot Rechter zouden stellen tus-
„ „ schen ons en hetzelve, en dat het onder-
„ „ zoek van dit geding gevolgen zou kunnen
„ „ naar zich slepen, welken hetzelve niet zou-
„ „ de voorzien hebben."

„ Ik verwacht, Burger President, het resul-
„ taat, dat deze Verklaring zal gehad hebben;
„ en ik zal mij haasten om 'er de *Nationale Con-*
„ *ventie* kennis van te geven."

Aan

No. III.

Aan den Heer Envoyé VAN NAGEL, *te* Londen, 's Hage, *den* 31 *December* 1792.

HOOG WELGEBOREN HEER!

Mijne dagelijksche bezigheden hebben een stagnatie ondergaan door een ziekte, die schoon misschien niet gevaarlijk, mij nogthans al eenige tijd ongeschikt gemaakt heeft voor de affaires: het komt altoos moeijelijk in een post als de mijne, maar vooral tegenwoordig, dat 'er de assiduiteit van een gezond mensch naauwlijks sufficient toe is.

VAN DE SPIEGEL AAN VAN NAGEL.

De berigten die U E. G. de goedheid gehad heeft mij te communiceeren, en waar voor ik bedanke; zijn in het midden der netelige omstandigheden van deeze Republiek zeer opbeurend geweest — men heeft groote reden van vreeze gehadt voor de Provintie van *Zeeland*, en men mag wel gelooven, dat zoo wij, voor vier of zes weeken, van die kant waren

ge-

VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGEL.

geättaqueerd geweest, de vijand zijne Troupes, gedekt door de Flottille op de Schelde verzameld, langs de binnenstroomen tot in het hart van Holland zou hebben kunnen brengen, zonder dat iets capabel was om te resisteeren, immers wanneer men daarbij considereerd de confusie die de kwalijk geïntentioneerde zouden hebben kunnen veroorzaken.

Dadelijk na het occupeeren van de Oostenrijksche Nederlanden is men hier bezig geweest met het præpareeren van middelen van defensie, maar gelijk de zaaken in een Land daar zoo veel raderen in beweeging moeten gebragt worden, zelden voorspoedig gaan, zoo zijn 'er nog andere beletzels bijgekomen, die geen menschelijk vermogen kan wegneemen, en onder anderen, dat in al dien tijd nog geen gunstige wind gewaaid heeft, om de gewapende vaartuigen te doen komen ter plaatsen daar het gevaar te vreezen was, zoo dat Uw E. G. zig ligtelijk kan voorstellen, dat de tijding van het aanstaande arrivement van Engelsche Schepen, zeer aangenaam is geweest.

Ge-

Geënvironneerd van alle kanten, zal het de Republiek bijna niet mogelijk zijn, alle haare Frontieren behoorlijk te dekken met eene armée, die door het noodzaakelijk emplooij van een groot gedeelte in de binnensteden, zeer verzwakt is.

VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGEL.

Dog men zal zig moeten bepaalen op het geene men wil en kan defendeeren, en alzoo onze geringe forces tragten bij één te verzamelen: Z. H. heeft welgedaan eene propositie tot augmentatie; maar van waar zal men Troupes krijgen? geformeerde Corpsen is niet mogelijk, ten waare Engeland, eenige Hanoversche in onze Soldij wilde doen overgaan, welke ter Zee zouden kunnen komen; dog dit is niet te verwagten, aangezien de gesteldheid van zaaken in Duitschland; en om onze Regimenten te augmenteeren door aanwerving is het te vreezen, dat wij niets dan Deserteurs en allerleij slegt volk zullen krijgen.

De positie van de Republiek is en blijft dus criticq, maar de Regeering zal alles opzetten ter verdeediging tegen de woede

van

VAN DE SPIEGEL AAN VAN NAGEL.

van een raazende hóóp, wat onder Gods zeegen eenigzins daartoe dienen kan; terwijl de trouwe hulp van Groot-Brittannien in dit tijdstip aan de geenen die kleinmoedig en nedergeslaagen waren, den moed doet herleeven.

Ik heb de eer enz.

Aan

No. IV.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te* Berlijn. 's Hage, *den* 14 *Januarij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

Z. H. nog onder zig hebbende eenige van Uw H. W. G. laatste misſives, kan ik dezelve niet *articulatim* beäntwoorden: ondertusſchen zijn mij dezelve alle wel geworden tot die van den 8 Januarij ingeſloten. De zaaken in de Republiek en in haare Nabuurſchap zijn nog omtrent in dezelve ſituatie als ik Uw H. W. G. heb gemeld: de Franſche Troupes, en daar onder het zoogenaamde *Legion Batave*, liggen op de Grenzen, en recruteeren zeer ſterk hier te Lande, niettegenſtaande alle voorzorgen: — van den eenen dag tot den anderen loopen 'er ontrustende tijdingen van eene aanſtaande attaque, en daarop verwagt wordende binnenlandſche Revolte: — doch van de kant van de Schelde zijn wij eenigzins meer verzekerd, door de apparitie van eenige Engelſche Sche- VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

pen voor Vlisfingen, die, schoon zij niet lang daar blijven zullen, nogthans reeds zijn, of eerlang zullen vervangen worden door de Fregatten en gewapende vaartuigen door onze Admiraliteiten geëquipeerd; maar 't geene de meeste verlegenheid baart, is het gevaar van eene Invasie in de Generaliteits Landen, van den kant van *Braband*, en de onmogelijkheid van genoegzaame Troupes, buiten de Garnisoenen der Gefortificeerde Steden, daar tegen te opposeeren.

Z. H. heeft verscheiden propositien gedaan tot versterking van de Armée, welke waarschijnelijk allen zullen doorgaan; maar 't is niet waarschijnelijk, dat dezelve van zulk een spoedig effect zullen zijn, als het gevaar zoude requireeren, dewijl het aanwerven van nieuwe manschappen, tot augmentatie van de Compagniën, genoegzaam in deezen tijd onmogelijk is, zoo dat 'er, naar mijne opinie, geen ander middel is, dan te tragten geformeerde Troupes op subsidie of anderzins te bekomen; maar dit is ook moeilijk, schoon ik in Uwe laatste zie, ten opzigte van Engeland,

qu'on

qu'on voudroit déja la voir prendre à sa solde des troupes de l'Empire: (1) Waren 'er zulke Troupes te bekomen, ik voor mij geloof, dat het van het ontwijffelbaar belang der Republiek *zou zijn*, dezelve te neemen.

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

De zaak, waarover ik Uw H. W. G. in het Cijffer van den 24 December consulteerde, is door zijne Hoogheid zelfs en directelijk ter hand genomen, voor dat ik Uw H. W. G. antwoord ontvangen hadt: Z. H. heeft een' brief daarover geschreven, en eergisteren een antwoord bekoomen, 't welk niet zeer voldoende is, dog (naar 't mij voorkomt) berust op verkeerde informatien van den staat onzer zaaken, welken Z. H. oordeelt nader te moeten elucideeren.

Van de importante toerustingen der Engelschen zal ik Uw H. W. G. niets zeggen, dewijl ze genoeg uit de nieuwspapie-

(1) *Dat men reeds gaarne zien zou dat Engeland Rijkstroepen in haaren dienst nam.*

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

pieren bekend zijn. In 't laatst van de voorleeden week is hier gepasseerd een Engelsch Collonel, gaande naar *Frankfort*, om met zijne Pr. Majesteit te handelen over de Coöperatie tot de volgende Campagne; want, hoe zeer Engeland nog wel genegen blijft tot Vrede, wanneer dezelve met eer en tot securiteit van Europa kan getroffen worden, wagt men nogthans daadelijk het uitbarsten der vijandlijkheden, waarin onze Staat ongetwijffeld zou betrokken worden. — Ons geval niet zijnde, als dat van Engeland, dewijl wij slechts een' defensiven oorlog zouden kunnen voeren, zoo zijn onze zaaken ook niet geschikt om een actief plan van operatiën met de oorlogende Mogendheden te concerteeren; maar vermids het aan die Mogendheden niet onverschillig kan zijn, of de Franschen zig meester maken van deze Republiek, het zij door buitenlandsch geweld, het zij door omkeering van binnen, en daar door zig verschaffen alles wat noodig is om den oorlog met des te meer kracht te voeren, verbeelde ik mij, dat

een

een concert van defensive operatien nuttig zou zijn, zoowel voor de hoven van *Weenen*, *Berlijn* en *Londen*, als voor ons. VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Hiernevens zal ik voegen de Resolutie van Hun Hoog *Mog.* op het sluiten van de *Schelde* genomen, ten ware dezelve aan Uw H. W. G. uit de Griffie gezonden was.

Ik heb de eer, enz.

No. V.

Aan den Heer Envoyé VAN NAGELL, *te* Londen, 's Hage, *den* 15 *Januarij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGELL.

Ik heb aan Z. D. H. gecommuniceerd de Misſive, waar bij Uw H. W. G. mij geliefſt te melden de mogelijkheid om twee Regimenten van den Heer Bisſchop van Osnabrug in dienst van den Staat te kunnen overneemen. Het is zeker, dat de nieuwe wervingen tot noodzaakelijke augmentatie van onze Landtroupes zeer traag zullen voortgaan, en waarſchijnlijk nog veele andere inconvenienten zullen medebrengen, weshalven het naar mijn inzien, oneindig meer te præfereeren zou zijn, indien wij goede geformeerde Corpſen konden bekoomen; doch ten aanzien van de twee bovengemelde Regimenten, is men hier niet zeker, of dezelve waarlijk exteeren, en zoo jaa, van welke ſterkte dezelve zijn, en wanneer ze zig op marsch zouden kunnen begeeven: deeze

in-

informatiën behoorde men wel vooraf te hebben, alvoorens zig te kunnen decideeren, of derzelver overneeming zou opweegen tegen de moeijelijkheid eener nieuwe recruteering per *compagnie* — het zoude *derhalven* ten hoogsten aangenaam *zijn*, indien Uw H. W. G. daarvan eenig authenticq berigt konde bekomen, en te gelijk (zoo het mogelijk was) eene generaale schets van de conditiën waarop Z. K. H. die Regimenten zou gelieven over te doen.

VAN DE SPIEGEL AAN VAN NAGELL.

Van hier is niets bijzonders te melden. — Dat 'er veele woelingen zijn onder onze Patriotten, zal Uw H. W. G. ligtelijk kunnen opmaken; nogthans is het zoo erg niet als men buiten 's lands debiteert; en de eerlijke, verstandige Patriotten, gelijk ook alle, die iets te verliezen hebben, zijn meer bevreesd voor het effect der Fransche principes, dan geänimeerd tegen de actuele regeringsform. Ondertusschen blijft het altoos nodig eene genoegzame gewapende macht binnen de Provinciën te houden, om de kwalijkgezinden te contineeren;

 en

VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGELL.

en dit verhindert de Regeering in de maat regelen, die tot verzekering van de Republiek tegen een' Buitenlandschen vijand zouden behoren genomen te worden.

Ik kan niet ontveinzen, dat de toestand van de Republiek, ingeval van eene vijandlijke attaque, mij zeer gevaarlijk voorkomt, en zelfs zodanig, dat, indien 'er geene mogelijkheid is, om onze Frontier-Steden beter te bezetten, en een corps te velde te brengen, het uitzicht alle reden van bekommering geeft. — Het vragen van secours uit hoofde van de Tractaten schijnt ook infructueus te zullen zijn; immers is het niet denkelijk, dat de Koning van Pruissen, zelf in oorlog zijnde, groote genegenheid daartoe hebben zal; en, naar den staat van de Engelsche armée te oordeelen, is van dien kant ook niets te wachten.

Ik heb de eer, enz.

Aan

No. VI.

Aan den Heer VAN DER GOES, *te* Coppenhagen. 's Hage, *den* 25 *Januarij*, 1793.

HOOG EDEL GESTRENGE HEER!

Ik heb voornaamlijk te beäntwoorden Uw H. E. G. brieven van den 22 December en 12 Januarij, waarin eene langduurige onpasselijkheid en veele bezigheden mij verhinderd hebben.

VAN DE SPIEGEL aan VAN DER GOES.

De lijst van de Schepen van de differente Natien, welke de *Zond* passeeren, en (gelijk jaarlijks) nu wederom door U. H. E. G. aan H. H. Mog. gezonden, heeft mij herinnerd een verzoek, dat ik al meermaalen heb voorgenomen te doen, of 'er geen mogelijkheid *zij*, om die lijsten sedert eenige jaaren herwaards te bekomen, alleen met oogmerk, om den comparativen staat van den handel op het Noorden daaruit te kunnen opmaaken: ik zal met alle plaisier rembourseeren de kosten, die U. H. E. G. zal moeten maaken om die Staaten of lijsten te verkrijgen, en te doen

 af-

VAN DE SPIEGEL AAN VAN DER GOES.

afſchrijven, en mogelijk zijn ze wel in een gedrukt boek.

Van het geene in onze Nabuurſchap en in Frankrijk voorvalt, ſchrijve ik niets, dewijl dit alles uit de nieuwspapieren bekend is: — dat het Sijstema van onzen Staat is geweest de Neutraliteit, is U H. E. G. ook bekend; wij hebben voorzigtig gelaveerd met eene Holle Zee en dikwils tegen Wind en Stroom: het Schip is van zig zelfs geen beste Zeilder; het tuig is half verſleten, en de Stuurlieden en Pasſagiers zijn het vrij oneêns: of het op den duur zonder ſchade vaaren zal, kan niemand vooruit zien. — Het Franſche Decreet over het openen van de Schelde kwam hier zeer onverwagt, en in Frankrijk zelfs verſtond men niets van de quæstie, zoo dat men daar in het wilde decreteerde: hier was men niet gereed tot reſiſtentie nog te Water nog te Lande, en toen de Franſchen quaſi de permisſie vroegen om met hunne gewapende Schepen de Schelde optevaaren, was men zeer verlegen; de quæstie was niet, *of* men onze Stroomen zou defendeeren,

ren, maar *wanneer?* en daar de Republiek op dat moment niet in ſtaat was, viel de decisie van zelfs, om de Franſche Schepen [zoo zij geweld wilden gebruiken] onder protest te laaten *opzeilen.*

VAN DE SPIEGEL aan VAN DER GOES.

Ondertusſchen hebben wij ons in Zeeland in zulk een' ſtaat geſteld, dat de Schelde niet gemaklijk zal te forceeren zijn, en H. H. Mog. hebben daarop ordres gegeeven om geweld met geweld te keeren, terwijl ook eene Apparitie van vijf Engelſche Fregatten (die nu egter niet meer nodig zijn) aan veele menſchen een' riem onder het hart geſtoken heeft.

Wijders zullen H. H. Mog. ook de Land-Troupes en het Artillerie-Corps *aanzienlijk doen augmenteeren, zoo* dat het te hoopen is, dat de Republiek eene houding zal krijgen bekwaam om de Neutraliteit te doen reſpecteeren; maar onze Overzeeſche Geällieerden, die thans zoo formidabel gewapend zijn, zouden mogelijk wel een' ſtap verder willen gaan; en dan liggen wij geëxponeerd aan de eerſte attaque van den kant van Braband, waardoor

VAN DE SPIEGEL aan VAN DER GOES.

door onze tot hier toe genoten tranquiliteit wel eens zou kunnen gestoord worden.

Iets het geen mij ongerust maakt, is het gebrek aan Volk, zoo wel voor den Zee- als Landdienst, en ik vreeze, dat dit onze Wapening magtig zal vertraagen, zoo niet te laat doen komen.

Troupes in subsidie zijn 'er niet te krijgen, of die 'er nog zouden zijn, kunnen hier niet komen: indien wij wat Deensch of Noordsch Zeevolk konden bekomen, was het een onverbeterlijk middel om spoedig in staat te zijn. Voor 't overige is alles van binnen tamelijk gerust: woelingen zijn 'er overal; maar die hier bespeurd worden, hebben weinig ingang; want hoe onvergenoegd de menschen ook mogen zijn tegen het Gouvernement, zij vreezen nog meer de Franschen.

Ik heb de eer, enz.

Aan

No. VII.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te* Berlijn, 's Hage, *den* 27 *Januarij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

Het heeft mij moeite gedaan te verneemen, dat de Heer MIDDLETON, Resident van *Poolen*, van hier staat gerappelleerd te worden: Ik kan aan dien Heer het getuigenis geeven, dat hij zijn Vaderland met alle vigilantie trouw gediend heeft, en in het algemeen alhier van veel agting jouisseert, zoo dat het zeker aangenaam zou geweest zijn, indien de omstandigheden hadden gepermitteerd hem in zijn' post te conserveeren. VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

De affreuse tijdingen, gisteren uit Frankrijk gekomen, vervullen alle gevoelige harten met aandoening, en het is te voorzien, dat deeze gebeurtenis het Signaal zal zijn van één' der verbitterdste oorlogen, waarvan de Historie gewaagt: in deeze Republiek begint men het als onvermijde-

lijk

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

lijk aan te zien, daarin besleept te worden, omdat, naar alle apparentie, de Franschen geen kragtiger diversie kunnen maaken dan door de attaque van dit Land, welke (indien ze hun wel gelukt) dezelven in staat zal stellen om met de *moiens* van de Republiek den oorlog lang uit te houden: van deeze zijde doet men al wat mogelijk is, om zig in staat te stellen: de Schelde is gesecureerd door een klein Escader Fregatten en gewapende Vaartuigen van den Staat, terwijl nog drie Engelsche Vaartuigen voor *Vlissingen* zijn gebleven: de augmentatie van de Armée en van de Artillerie wordt reeds werkstellig gemaakt, maar zoo wel de recruteering voor de Zee als voor het Land moet traag voortgaan, bij gebrek van manschap, waaruit Uw H. W. G. zal begrijpen, dat een Corps wel geformeerde Troupes in subsidie ons zeer wel te stade zou komen; doch het Militaire van de Republiek niet van mijn Departement zijnde, moet ik dit overlaaten daar het behoort.

Ik heb de eer, enz.

Den

„ De Memorie (1) gisteren door My- „ lord AUCKLAND aan H. H. Mog. gepre- *P. S. In Cijffer.*

(1) *Memorie van Mylord* AUCKLAND, *Extraordinaris Ambasſadeur van Groot-Brittanniën, aan Hun Hoog Mogenden, in dato 25 January, 1793.*

HOOG MOGENDE HEEREN!

De ondergeteekende Ambasſadeur, Extraordinaris en Plenipotentiaris, van Zijne Groot-Brittannifche Majefteit, haast zich, om, ingevolge de expresſe orders des Konings, onder het oog van uwe H. M. te brengen Copijen van alle de Stukken, welken zedert den 27 December l. l. tot aan den 20 dezer maand gewisſeld zijn tusſchen Lord GRENVILLE, Secretaris van Staat van Zijne Groot-Brittannifche Majefteit en den Heer CHAUVELIN.

De Koning, Hoog Mogende Heeren! is in de vaste overtuiging, dat de fentimenten en principes, uitgedrukt in naam van Groot-Brittanniën, volkomen overeenftemmende zijn met die, welken Uwe Republiek bezielen, en dat Uw H. Mog. geneigd zijn om ten volle mede te werken tot de maatregelen, welken de tegenwoordige ftand van zaken vereischt, en die een noodzakelijk gevolg zijn van die fentimenten en van die principes.

De

„ prefenteerd, om de Republiek te in-
„ viteeren tot gemeene mefures, zal waar-
„ fchijn-

De omftandigheden, die ons tot deze *crifis* gebragt hebben, zijn te versch, en de handelwijs des Konings is te zeer bekend, dan dat de ondergeteekende nodig zou hebben hier in brede details te treden. Het is nog geen vier jaar geleden, dat eenige flechthoofden, zich den naam van *Philofophen* aanmatigende, de verwaandheid gehad hebben van zich te geloven in ftaat te zijn om een nieuw fijsteme van Burgerlijke maatfchappij daarteftellen. Ten einde aan dezen droom hunner ijdelheid eenige wezenlijkheid te geven, hadden zij nodig alle de aangenomene denkbeelden van Subordinatie, van Zeden en Godsdienst, die tot nog toe de veiligheid, het geluk en den troost van 't menschdom uitgemaakt hebben, om verre te werpen en te vernietigen. Hunne ontwerpen van verwoesting hebben maar al te wel geflaagd; maar de uitwerkzelen van het nieuw fijfteme, dat zij hebben willen invoeren, hebben flechts gediend om de onkunde en de fchelmerij van deszelfs auteurs aan den dag te leggen. De gebeurtenisfen, welke zedert dien tijd met zoo veel fpoeds de eene op de andere gevolgd zijn, gaan in atrociteit alles te boven wat ooit de gedenkbladen der Gefchiedenis bezoedeld heeft. De eigendommen, de vrijheid, de veiligheid, het leven zelf, zijn de fpeelballen geweest van de tomeloze woede der driften, van den geest van roofzucht, van den haat, van de wreedfte en onnatuurlijkfte heerschzucht. De

Jaar-

„ schijnlijk dat gevolg hebben, maar de- VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.
„ wijl wij de eersten en de naasten zijn om
„ ge-

Jaarboeken des menschdoms leveren geen tijdvak op, waarin men, in een zo kort tijdsbestek, zo vele gruwelen bedreven, zo vele rampen veroorzaakt hebbe, en zo vele tranen doen storten. Eindelijk schijnen in dit oogenblik zelf die ijsselijkheden tot haar hoogste toppunt gekomen te zijn.

Gcduurende al dien tijd heeft de Koning, geënvironneerd door zijn volk, 't welk door de Goddelijke bescherming eenen voorspoed zonder voorbeeld genoot, de rampen van anderen niet kunnen zien dan met een gevoel van medelijden en verontwaardiging: maar getrouw aan zijne principes, heeft Z. M. zich nooit veroorlofd zich te bemoeijen met het inwendig bestuur eener vreemde Natie; hoogstdezelve is nooit afgeweken van 't sijsteme van Neutraliteit, 't welk Hoogstdezelve geädopteerd had. Deze conduite, welke de Koning met genoegen gezien heeft dat door Uw H. M. insgelijks geöbserveerd wierd, welker goede trouwe geheel Europa erkend heeft, en welke om zo vele andere redenen had behooren gerespecteerd te worden, heeft het geluk niet gehad om Z. M. Hoogstderzelver volkeren, en deze Republiek, te kunnen beveiligen voor de gevaarlijkste en misdadigste aanslagen.

Zedert eenige maanden zijn plannen van heersch-

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

„ geättaqueerd te worden, en te Lande
„ nog niets in volkomen gereedheid is,
„ wensch-

heerschzucht en van vergroting, schrikbarende voor de rust en veiligheid van geheel Europa, openlijk geävoueerd geworden. Men heeft zich alle moeite gegeven om in het binnenste van Engeland en van dit Land maximes te verspreiden, tenderende tot omkering van alle order in de maatschappij. Men heeft zich zelfs niet geschaamd om aan deze vloekwaardige ondernemingen den naam van *Pouvoir Révolutionnaire* te geven. Oude en plechtige Tractaten, door den Koning geguarandeerd, zijn verbroken; en de Rechten en het Territoir der Republiek geschonden geworden. Z. M. heeft dus, in Hoogstderzelver wijsheid, gemeend, voorzorgen te moeten nemen geëvenredigd aan den aart der omstandigheden. De Koning heeft zijn Parlement geraadpleegd; en de maatregelen, welken Z. M. goedgevonden had te nemen, zijn goedgekeurd door de levendige en eensgezinde toestemming van een volk, dat een' afkeer heeft van regeringloosheid en ongodsdienstigheid, dat zijnen Koning bemint, en dat gehecht is aan zijne Constitutie.

Zodanig, Hoog Mogende Heeren, zijn de beweeggronden eener conduite, welker wijsheid en rechtmatigheid de Koning tot hier toe van Uwer H. M. overeenstemming en medewerking verzekerd hebben. Z. M. heeft, in alles wat Hoogstdezelve gedaan heeft, bestendig gewaakt voor

„ wenschte men de zaak wel zoolang „ draagende te houden, tot dat men zeker „ is van de noodige Troupes tot defensie, „ waartoe men zoekt Engeland te persua- „ deeren — ook *kan ik Uw. H. W. G.* „ in secretesse melden, dat de Erfprins „ van Orange, eenige zaaken, betrekke- VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

„ lijk

voor het maintien der rechten en der veiligheid der Vereenigde Nederlanden. De verklaring, welke de ondergeteekende de eer gehad heeft U H. M. te presenteeren den 13 November laatstl. en de aankomst van een klein Esquader, geschikt om de kusten der Republiek te beveiligen, terwijl derzelver eigene Zeemacht zich bijeen verzamelt, leveren daarvan een bewijs op.

Uwe H. M. hebben deze geneigdheden des Konings erkend in 't geen Z. M. reeds gedaan heeft; zij zullen dezelven niet minder ontwaren in de maatregelen, welken staan genomen te worden. Gevolgelijk houdt Z. M. zich overtuigd, dat hoogstdezelve ook bij aanhoudendheid van den kant van U H. M. ondervinden zal eene volmaakte overeenstemming van principes en van conduite. Deze overeenstemming alleen kan aan de vereenigde poging der beide Landen de nodige veêrkracht bijzetten, ter gemeener verdediginge; eenen slagboom stellen tegen de rampen waarmede Europa gedreigd wordt, en boven 't bereik van allen aanval zetten de veiligheid, de rust en de onafhanglijkheid van eenen Staat, wiens geluk

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

„ lijk tot het Huis, bij den Koning zijn'
„ Schoonvader hebbende te verrigten, die
„ gelegenheid zal waarneemen, om, ter-
„ wijl de Colonel MURRAY nog te *Frank-*
„ *fort* is, mesures te helpen neemen aan-
„ gaande de gemeene belangen.

Rap-

U H. M. verzekeren door de wijsheid en de fermeteit van deszelfs gouvernement.

In den *Hage*, 25 Januarij, 1793.

(*Was Get.*)

AUCKLAND.

Rap-

Rapport, den 1 Februarij, 1793, in de Nationale Conventie uitgebracht door den Burger BRISSOT, *in naam van het Committé van algemeene defensie;*

en

Decreet van de Conventie, van denzelfden dag, bij hetwelk zij aan den Koning van Engeland en den Stadhouder der Vereenigde Nederlanden den oorlog verklaart.

Het Hof van Engeland wil den oorlog: die hoop met welke zij, die niet dan met afgrijzen eenen oorlog tusschen twee vrije volkeren zien uitbarsten, zich ftreelden, die hoop om den vreede te behouden, is niet meer: de vijandlijke oogmerken van het Cabinet van *Londen* zijn thans zigtbaar. Een trouwloos masker van onzijdigheid bedekte dezelven nog. Uwe republikeinsche ftandvastigheid heeft dat masker doen vallen. George heeft den geest der Engelsche natie bedorven: hij heeft den koophandel in het harnasch gejaagd; hij heeft zijne orders aan het Parlement gegeeven; hij heeft zijne ministers bedreigd; en, zeker van de coalitie zijnde, verklaart hij Ul. tegenwoordig den oorlog, omdat hij denkt dat het tijdftip gekomen is, om veilig en ftraffeloos zijne krachten tegen uwe vrijheid te kunnen ontwikkelen; hij heeft Ul. den oorlog verklaard, met aan uwen Ambasfadeur te gebieden om Engeland binnen agt dagen

te verlaaten; hij heeft dien aan Ul. verklaard, met openlijk bewijzen van zijne smart te geeven over het lot van dien zamenzweerder, dien Gijl. rechtvaardig ter dood veroordeeld hebt; hij heeft dien Ul. verklaard, toen hij, op de tijding van die dood, aan het Parlement voorsloeg eene aanzienlijke vermeerdering van Land- en Zeemagt.

Eenen Agent der Republiek smaadlijk weg te jaagen, en op de tijding van de dood van een' verrader zich te wapenen, is dat niet aan Europa, aan het heelal te zeggen?

Frankrijk heeft LODEWYK *als eenen* VERRADER *veroordeeld, en ik houde hem onschuldig: ik zie in Frankrijk niet dan rebellen en heiligschenners. Frankrijk wil niet meer noch Koning noch Koningschap, en ik wil den Koning en het Koningschap wreeken. Dat Engeland eerder vergaa, dan dat het de Fransche Republiek zich zie bevestigen!*

Dit is de barbaarsche wensch van den Koning van Groot-Brittanje. Indien hij Ul. niet dadelijk en openlijk den oorlog verklaard heeft, het is, omdat zijn ministerie niet met genoegzaame activiteit de orders van zijne wraak ondersteund heeft: het is, omdat zijne krachten nog niet gereed zijn om onzen koophandel te vernielen, onze colonien weg te neemen, onze velden te verwoesten. In de daad, indien het Engelsche volk zich niet had laaten wegsleepen op de impulsie van deszelfs ministerie, zoude het in de schenddaaden, die men ons te laste legt, niet anders dan de misdaaden van eenige individus gezien

zien hebben; het zoude in de dood van LODEWYK niet anders dan eene groote daad van rechtvaardigheid gezien hebben; en overtuigd van deze waarheden, zoude het gedacht hebben, dat aan ons den oorlog te verklaaren, omdat wij geen Koning meer hebben *willen*, eene daad van *onrechtvaardigheid* en eene schending van het recht der volken is, en dat wij konden voortgaan met broeders te zijn, hoe zeer levende onder een verschillend bestuur.

Zodanig is het denkbeeld dat ongetwffeld bij een groot gedeelte der *Engelschen* huisvest, en welk zich reeds geöpenbaard zoude hebben zonder den schrik der bajonetten; maar de Engelsche natie, eenmaal door ons voorbeeld verlicht, zal eindelijk zich recht weten te verschaffen over haare ministers, over die zamenzweerders, die thans regeeren.

Het kluchtspel van het eeuwigduurend proces van HASTINGS zal zich niet meer hernieuwen, en de strafschavotten zullen nog eenmaal dienen voor de *Staffords en de Lauds* van het tegenwoordig bestuur, even als voor gemeene struikroovers.

Burgers! gij moet Ul. niet ontveinzen de gevaaren van dezen nieuwen oorlog; het zijn alle de dwingelanden van Europa, die Gijl. te Land en ter Zee te bestrijden hebt. Alle de volkeren zijn alleen onze geällieerden; maar die volkeren zijn niets voor ons; want zij zijn gekluisterd, en hunne kluisters moeten eerst afvallen. Alle uwe middelen berusten dus in Ul. alleen. Uw

grond, uwe nijverheid, uw moed moeten aanvullen het geen de natuur en de omſtandigheden weigeren. Het is noodzaaklijk, dat de koopman zijnen handel vergeete, om niet anders te zijn dan een kaapvaarder; dat de capitalist zijne geldvermogens toewijde om de asſignaaten te onderſteunen, en aan het gebrek van klinkende ſpecie te gemoet te komen; dat de bezitter van landgoederen en de landbouwer, aan alle ſpeculatie vaarwel zeggende, den overvloed op onze markten brengen; dat ieder burger als een Romeinsch ſoldaat marcheere, niet alleen met zijne wapenen, maar met mondbehoeften voor een' geſtelden tijd: en daardoor zult Gijl. alle de berekeningen uwer vijanden op de ledigheid van uwe magazijnen veriedelen. Het is nodig dat de groote familie der *Franſchen* niet anders zij dan ééne Armée, en dat *Frankrijk* niet anders zij dan één Camp, alwaar men niet anders ſpreekt dan over *den Oorlog*, waar niets eenig ander doel heeft dan *den Oorlog*.

Vooral moet men ook op tegenſpoeden rekenen, zich tot het ongeluk voorbereiden, door zich het gemis van allerlei aart op te leggen: eindelijk moet het weldra een misdaad zijn voor een' burger twee rokken te hebben, indien een enkel onzer broederen naakt is.

Met te verklaaren dat *Frankrijk* in oorlog is met *Engeland*, verklaart men tevens dat het in oorlog is met *den Stadhouder van Holland*. Die Stadhouder, die veeleer een onderdaan dan een ge-

geällieerde van het Cabinet van St. James is, die daarvan geweest is en nog is een lijdelijk werktuig in zijne handen, die, aan alle zijne hartstochten botvierende, in den loop dezer revolutie, de Emigranten en de Pruisfischen begunstigd, de *Franschen* gekweld, het *Fransch* Gouvernement met euvelmoed behandeld heeft, (hier breng ik tot getuige de flaking der valsche assignaatmaakers, die in Holland geärresteerd waren); die Stadhouder wapent tegenwoordig, om den oorlog van het Cabinet van *Londen* te onderfteunen, voegt zijne fchepen bij de Engelfche fchepen, bevoorrecht onze vijanden met den uitvoer onzer graanen te verhinderen.

Naa alle deze overwegingen heeft uw Committé van algemeene defenfie mij gelast, Ul. voortedraagen het volgende ontwerp van decreet.

„ De Nationaale Conventie, overwegende dat
„ de Koning van Engeland, zedert de revolutie
„ van den 10 Augustus, 1792, niet opgehou-
„ den heeft, aan de Fransche Natie bewijzen te
„ geeven van *deszelfs kwalijkgezindheid*, en
„ van deszelfs gehechtheid aan de coalitie der
„ gekroonde hoofden; dat hij op dat tijdftip
„ aan zijnen Ambasfadeur te *Parijs* last gegee-
„ ven heeft om te vertrekken, omdat hij niet
„ wilde den provifioneelen Uitvoerenden Raad,
„ door de Wetgeevende Vergadering benoemd,
„ erkennen; dat het Cabinet van St. James op
„ dat tijdftip zelfs alle onderhandeling met den
„ Franfchen Ambasfadeur te *Londen* geftaakt
„ heeft, onder voorwendzel van de opfchorting

„ van den voormaaligen Koning; dat hij zedert
„ de opening van de Nationaale Conventie niet
„ gewild heeft de gewoone onderhandeling tus-
„ schen de beide Staaten weder opvatten, noch
„ de volmachten van deze Conventie erkennen;
„ dat hij geweigerd heeft den Ambassadeur van
„ de Fransche Republiek te erkennen, hoezeer
„ voorzien van de geloofsbrieven in haaren naam
„ uitgevaardigd;

„ Overwegende, dat hij getracht heeft te
„ dwarsboomen verscheiden aankoopen van graa-
„ nen en andere waaren, wapenen en koopman-
„ schappen, in Engeland besteld, het zij door
„ Burgers, het zij door Agenten der Republiek;
„ dat hij heeft doen aanhouden Vaartuigen en
„ Schepen, met graan belaaden naar Frankrijk,
„ terwijl hij, tegen den inhoud van het Trac-
„ taat van 1786, toegestaan heeft den uitvoer
„ naar het vaste land, voor andere vreemde
„ landen; dat hij, om op eene nog meer offi-
„ cieele wijze de commercieele operatien der
„ Republiek in Engeland te dwarsboomen, door
„ eene acte van het Parlement, den omloop der
„ assignaaten verboden heeft; dat hij, tot
„ schending van Art. IV. van het Tractaat van
„ 1786, door het zelfde Parlement, in den
„ loop van de maand Januarij laatstleden, eene
„ acte heeft doen passeeren, die alle *Fransche*
„ burgers, in *Engeland* hun verblijf houdende,
„ onderworpen heeft aan de meest inquisitoriaale
„ en vexatoire bepaalingen; dat hij te gelijker
„ tijd, en tegen het 1e Artijkel van het Tractaat
„ van 1783, openlijke bescherming en onder-
„ stand

„ ſtand verleend heeft aan de Emigranten en
„ rebellen, die reeds tegen hun Vaderland geſtre-
„ den hebben, en dat hij met hen correspon-
„ dentie onderhoudt; dat hij de rebellen
„ van onze Colonien wel ontfangt; dat, zonder
„ aanleiding van *den kant* van *Frankrijk*, en
„ terwijl alle Zeemogendheden met Engeland in
„ vrede zijn, het Cabinet van St. James eene
„ aanzienlijke wapening te water en te lande
„ geördonneerd heeft; en dat deze order ge-
„ geeven is op een oogenblik dat het Ministerie
„ *de grondbeginzelen der vrijheid in Engeland*
„ *vervolgde*, de Franſche Natie met ſmaad over-
„ laadde, met te zoeken om de vervloekingen
„ van alle volkeren op haar te laaden; dat het
„ doelwit dezer wapening tegen Frankrijk ge-
„ rigt is; dat, hoezeer de Uitvoerende Raad
„ alle mogelijke middelen aangewend heeft, om
„ de vrede en de broederſchap met de Engel-
„ ſche Natie te houden, het Engelsch Minis-
„ terie in zijn ſijstema van kwaadwillendheid en
„ vijandlijkheid volgehouden, zijne wapeningen
„ doorgezet, en een Esquader op de Schelde
„ gezonden heeft; dat, op de tijdingen van de
„ terechtſtelling van LODEWYK CAPET, het zijn'
„ euvelmoed tegen de Franſche Republiek zo
„ ver heeft laten gaan om zelfs aan den Fran-
„ ſchen Ambasſadeur order te geeven om, bin-
„ nen agt dagen, het territoir van Groot-Brit-
„ tanje te verlaaten; dat de Koning van Enge-
„ land zijne gehechtheid aan de zaak van dien
„ verrader, en zijn doel om denzelven te onder-
„ ſteunen, aan den dag gelegd heeft bij onder-
„ ſcheiden vijandelijke reſolutien, in zijnen raad

„ ge-

„ genomen, het zij met het benoemen van Ge-
„ neraals, het zij met het vraagen aan het Par-
„ lement van eene vermeerdering van Land- en
„ Zeemacht, en uitrusting van canoneerboo-
„ ten;

„ Dat zijne geheime coalitie met de vijan-
„ den van Frankrijk, en bijzonderlijk met den
„ Keizer en Pruisfen, bevestigd is geworden
„ door een Tractaat, met den eerften aange-
„ gaan in de maand Januarîj; dat hij in de-
„ zelfde coalitie heeft medegefleept den Stad-
„ houder van Holland; dat die Vorst, wiens
„ flaaffche onderwerping aan de orders van het
„ Cabinet van St. James en van Berlijn maar
„ al te veel bekend is, in den loop van de
„ Franfche revolutie, en in weêrwil der onzij-
„ digheid welke hij voorgaf, de Agenten van
„ Frankrijk met verachting behandeld, de Emi-
„ granten wel onthaald, de Franfche Patriotten
„ gekweld, hunne operatien gedwarsboomd,
„ de valfche asfignaatmaakers, ten fpijt der
„ aangenomene gebruiken, en in weêrwil van
„ de aanvraag des Franfchen Ministers, uit de
„ boeijen ontflagen heeft; dat hij in dien tijd,
„ om toe te treden tot de vijandelijke oogmer-
„ ken van het Hof van *Londen*, eene wapening
„ ter Zee geördonneerd, een' Admiraal benoemd,
„ Hollandfche Schepen geördonneerd heeft om
„ zich bij het Engelsch Esquader te voegen;
„ voorts eene lening geöpend om aan de kosten
„ van den oorlog te gemoet te komen, en de
„ exportatien naar Frankrijk verhinderd heeft,
„ terwijl hij de proviandeeringen der Pruisfi-
„ fche

„ ſche en Oostenrijkſche Magazijnen begunſ-
„ tigde.

„ Overwegende eindelijk, dat alle deze omſtan-
„ digheden aan de Franſche Republiek de hoop
„ niet meer *overlaaten*, om *door middel van*
„ *vriendelijke* onderhandelingen het herſtel de-
„ zer grieven te verkrijgen, en dat alle daaden
„ van het Groot-Brittannisch *Hof* en van den
„ Stadhouder der Vereenigde Nederlanden zijn
„ daaden van vijandelijkheid, gelijkſtaande
„ met eene *declaratie van oorlog*, beſluit de
„ Nationaale Conventie *zo als volgt:*"

Art. I.

De Nationaale Conventie verklaart, in naam der Franſche Natie, dat, in aanmerking der menigvuldige daaden van vijandelijkheid en aanval hier boven vermeld, de Franſche Republiek in oorlog is met den Koning van Engeland en den Stadhouder der Vereenigde Nederlanden.

II.

De Nationaale Conventie gelast den proviſioneelen Uitvoerenden Raad, alle de krachten aan te wenden, die denzelven noodzaaklijk zullen voorkomen, om hunnen aanval te keeren, en om de onafhanglijkheid, de waardigheid, de belangen der Franſche Republiek ſtaande te houden.

III.

III.

De Nationaale Conventie machtigt den provisioneelen Uitvoerenden Raad om over de Zeemacht der Republiek te beschikken, zodanig als het belang van den Staat denzelven zal voorkomen te vereisschen, en herroept alle particuliere beschikkingen, bij voorgaande Decreeten op dat onderwerp genomen.

MIS-

MISSIVE

VAN HUN HOOG MOGENDE AAN DE HEEREN STAATEN VAN DE RESPECTIVE PROVINCIEN.

Den 10 Februarij, 1793.

EDELE MOGENDE HEEREN!

Wanneer Wij door de Berichten van de Consuls van Staat geïnformeerd werden van het embargo op de Schepen, toebehoorende aan Ingezetenen van deze Republiek, gelegd in de Fransche en Vlaamsche Havens, wisten Wij niet, aan welke oorzaak deze onvoorziene mesure moest toegeschreven worden; maar welhaast heeft deze onzekerheid plaats gemaakt voor de grootste verwondering en indignatie, toen Wij uit de publieke papieren vernamen, dat de Fransche Natie, of liever haare tegenwoordige Bestuurders een Decreet hadden uitgevaardigd, van zulk een' buitenspoorigen inhoud, dat de Historie der Volken geen voorbeeld oplevert van een' stap zo vol van onkunde en onrechtvaardigheid, als die, welke, op naam van het Fransche Volk, ten opzigte van het onze gedaan wordt.

Het Decreet, waarop Wij het oog hebben, schijnt gemaakt te zijn den eersten dezer maand, en behelst:

De Nationaale Conventie, in naam van de Fransche Natie, verklaart, *in Oorlog te zijn met*

den

den Koning van Engeland en den Stadhouder der Vereenigde Nederlanden; en de redenen van deze zonderlinge Oorlogs-Verklaaring werden opgegeeven daarin te beſtaan, *dat de Stadhouder handelt met de vijanden van Frankrijk, dat hij de Franſche Patriotten onderdrukt, dat hij in vrijheid doet ſtellen de maakers van de valſche Asſignaten, dat hij Schepen equipeert, om dezelven met die van Engeland te voegen, dat hij eene Geldleening geöpend heeft, dat hij de Commercie met Frankrijk belemmert.* — Deze omſtandigheden (wordt gezegd) zijn openbaare hostiliteiten, die aan Frankrijk geen hoop laten van de Vrede te conſerveeren; op deze gronden is niet alleen de Declaratie van Oorlog tegen den Stadhouder gedaan, maar dezelve is immediaat gevolgd van voorbereidzels tot hostiliteiten, niet tegen den Prins Erfſtadhouder, (wiens Vorſtelijke Staaten in Duitschland gelegen zijn,) maar tegen deze Republiek en tegen de Eigendommen haarer goede Ingezetenen.

Geheel Europa, Edele Mogende Heeren! moet verbaasd ſtaan, zulk eene aaneenſchakeling van abſurditeiten te zien voortkomen uit den boezem van eene Vergadering, die zig opdoet, als de Wetgeevers, de Verlichters, de Hervormers van haare Natie te zijn, en die haare Principes aan andere Natien, als de uitvloeizels van Wijsheid, en de ſource van menſchelijk geluk aanprijst.

Oorlog te verklaaren aan den Stadhouder der Vereenigde Nederlanden, die geen Souverein is van dezen Staat, maar een Illustre Perſonage,

aan

aan dezen Staat geattacheerd door de Hooge Waardigheden, welke hij in denzelven bekleed; onder de Souvereiniteit van de Staaten der Provincien, wier vereeniging de Souvereiniteit van het Bondgenoodschap representeert; wat is dit anders dan de diepste *onkunde te toonen aangaande de Regeering van een' Staat*, van welken men oordeelt beleediging ontfangen te hebben? maar reflecteeren wij op de geallegueerde oorzaaken van deeze Oorlogs-Verklaaring, dan kunnen wij dezelve niet alleen aan onkunde toeschrijven; maar aan den *geest van overheersching*, geweld, en algemeene verwoesting, welke de *stappen* van veele Leden der Nationaale Conventie bestuurt; immers (Uw Ed. Mog: weeten het, en ieder Ingezeten weet het met ons;) immers is 'er geen enkelde van deeze redenen; die den Prins Erfstadhouder zoude aangaan, schoon ze al met de waarheid overeenkomstig waren; maar zommige van die redenen zijn van allen *grond* van waarheid ontbloot, en voor zoo verre 'er eenigen zijn, welken materieel waarheid zijn, en alleen valsch in de applicatie, zoo zijn het zaaken van dien aart, dat *eene independente Mogendheid daarvan* aan geen vreemde Regeering rekenschap verschuldigd is. Of zouden de leden der Nationaale Conventie zig beleedigd agten, dat deeze Republiek Schepen armeerde, en preparatien maakte tot haare verdeediging: dat deeze of geene Provincie, om daartoe in staat gesteld te worden, eene Geldleening opende? de overige geallegueerde oorzaaken zijn loutere onwaarheden, het zijn verdichtzels, alleen uitgevonden om aan daaden van geweld een' schijn van recht te geeven.

De Republiek heeft (zoo weinig als de Stadhouder) niet gehandeld met Vijanden van Frankrijk; zij heeft alle mogelijke omzigtigheid gebruikt omtrent het admitteeren der Emigrés, en het is alleen uit consideratie van geen pretext tot geschil aan de Fransche Regeering te geeven, dat wij, zoo wel als Uw Edele Mog., niet hebben kunnen voldoen aan den wensch van onze harten, en het gevoel van medelijden, dat het lot deezer ongelukkige menschen ons heeft geïnspireerd: aan den anderen kant, waar zijn ergens de Fransche Patriotten geopprimeerd? in tegendeel zij zijn mogelijk veel te zagt behandeld, in evenredigheid van het kwaade zaad dat veelen van hen onder de Ingezetenen van dit Land hebben verspreid: voorts weeten wij niet, dat ergens in deezen Staat Fabriqueurs van valsche Assignaaten zijn losgelaaten, wanneer die misdaad bewezen was, maar integendeel weeten wij, dat 'er corporeele straffen zijn geïnfligeerd, zoodra aan den Rechter was gebleken, dat de beschuldiging realiteit had, en dat ze niet alleenlijk was opgeworpen door de Fransche Regeering als een pretext om zig van persoonen en papieren meester te maaken, die zij om andere redenen oordeelde te moeten vervolgen.

Herinneren wij ons nu, Edele Mogende Heeren! te gelijk met deeze ongerijmde voorwendsels, hoedanig de conduite van deezen Staat geweest is, gedurende de troubles in Frankrijk; en hoedanig die van het Fransche Gouvernement, ten onzen opzigte. —— De

Re-

Republiek heeft de stiptste Neutraliteit in acht genomen; heeft de Fransche Regeering bij alle gelegenheid verzekerd, dat zij zig met de inwendige troubles van dat Land, direct noch indirect, niet zoude bemoeijen; de Bestuurders der Fransche Natie hebben *van hunnen kant*, en in Engeland en *alhier*, doen verzekeren, dat zij die Neutraliteit ook zouden respecteeren; ondertusschen is tegen de trouw der Tractaaten, en in een' tijd dat de Republiek aldaar geen magt had, om het te beletten, haar Territoir op de Schelde, door *gewapende Schepen*, gevioleerd; ondertusschen heeft de Fransche *Conventie toegelaaten*, dat injurieuse petitien tegen deezen Staat en deszelfs Gouvernement in haare Vergadering zijn gedaan, en met goedkeuring beantwoord: ondertusschen permitteert die zelfde Vergadering, dat onder haare bescherming zig ophouden eenige Nederlanders, die openlijk zeggen een *Committé Révolutionaire Batave* uittemaaken, en onder dien Titul de *Republiek vervullen met geschriften*, (1) waarvan de stoutheid evenredig is aan de ongerijmdheid: en eindelijk, terwijl Europa zig verwonderde over het geduld van deeze Republiek, en over haare complaisances voor Frankrijk, breekt de Fransche Regeering alle banden los, en declareert den Oorlog, in schijn tegen den persoon van den Stadhouder, maar in realiteit tegen de bezittingen der Ingezetenen van den Staat.

Het

(1) Men vergelijke eenige opmerkelijke Staatsbesluiten van Holland, agter deze Circulaire Missive geplaatst.

Het smert ons, dat wij alle deeze omstandigheden ter kennisse van Uw Ed. Mog. moeten brengen. — Eene vreedzaame Republiek, die niemand offensie zoekt te geeven, die niemands Eigendom tot haare vergrooting begeert, die zig met alle omzigtigheid in de stormen van Europa gedraagt, wordt eensklaps gedreigd met den verwoestenden stroom, die reeds zoo veel Landen in haare nabuurschap overweldigd heeft. — Wat is 'er nu te doen? dit, Edele Mog. Heeren: ons vertrouwen te stellen op den God onzer Vaderen, die deeze Republiek uit kleine beginselen heeft groot gemaakt, en dikwijls miraculeus bewaard, en voorts met Kloekmoedigheid, Standvastigheid en Bedaardheid de middelen ter verdediging te gebruiken, die de Staat en kragt van het Land ons in handen zal geeven.

Het is maar zeer onlangs geleden dat de Bondgenooten zig op nieuw verbonden hebben, om de waardigheden van Erfstadhouder, Capitein en Admiraal-Generaal te houden voor een essentieel deel der Constitutie en Regeeringsform van den Staat, en aan malkander dezelve te guarandeeren, aanneemende niet te zullen gedoogen, dat in éene der Provincien van deeze heilzaame en voor de rust en veiligheid van den Staat onontbeerlijke grondwet ooit of ooit worde afgeweken.

Het oogenblik, om deeze guarantie in kragt en nadruk te præsteeren, is nu gekomen. —— De Fransche Conventie verklaart den Oorlog aan zijne Hoogheid den Stadhouder, als waare dezelve

de

de constitutioneele Souverein: de Geschriften en Redevoeringen van de Bestuurders dier Natie zijn vervuld van de ingebeelde noodzaakelijkheid van onze Constitutie te hervormen, en geen Stadhouder, dien zij voor Souverein houden, in den Staat te erkennen: *zij zoeken daardoor* het Nederlandsche *Volk*, 't welk zij weeten afkeerig te zijn van een éénhoofdig bestuur, af te scheiden van den Stadhouder, en het eeuwig verdervend zaad van tweedragt in het Land te strooijen, om hetzelve zoo veel te gemaklijker te kunnen overvallen en uit te plunderen. — *Is* dit zoo, Edele Mogende Heeren, gelijk men 'er niet aan te twijffelen heeft, laat ons dan, als een éénig man, ons vereenigen rondom de Constitutie; deeze Constitutie heeft eene vrije Staatsregeering, en een Erfstadhouder, maar geen Oppervorst. —— Laat alle Ingezetenen, die eenig belang stellen in de bewaaring der Godsdienstige en Burgerlijke Voorrechten, die zij in dit land genieten, harten en handen in één slaan, om zigzelven en hunne bezittingen te verdeedigen tegen het onrechtvaardig geweld; —— laat niemand, hoedanig zijne denkwijze ook zij, *zig voorstellen, dat hij* meer dan een ander de algemeene wanorden, berooving, verwoesting en moord zal ontkomen, die de gevolgen zijn van eene omkeering der Regeering in een Land. — Ongetwijffeld zijn 'er menschen in deeze Republiek, die door het misbruik van den schoonen naam der *Vrijheid*, en door een bedrieglijk schilderij van gelijkheid uitgelokt, deeze hersfenschimmige samenstelzels als begeerlijk aanzien; maar laat de zodanigen slechts het oog vestigen op alle Natien, die zich aan die

denkbeeldige volmaaktheid vergaapt hebben: en laat hen onderzoeken, of die Natien sedert dien tijd, wijzer, deugdzaamer, beschaafder zijn geworden, of de Nationaale welvaart daardoor is toegenomen, of de inwendige rust en veiligheid daardoor is bevestigd; dit onderzoek zal zekerlijk niet gunstig uitvallen; maar laat hen dan daar tegen considereeren, dat deeze Republiek onder de Constitutie van haare Regeering zoo lange jaaren gelukkig en welvaarend is geweest, en dat dezelve mitsdien een onderwerp is, gewigtig genoeg om beschermd te worden.

Wij besluiten deeze, Ed. Mog. Heeren, met de exhortatie, bij al wat eer, pligt en belang van een' ieder Nederlander eischt, dat Uw Ed. Mog. alle mogelijke middelen gelieven aan te wenden tot eene kloekmoedige verdediging, wanneer de Staat vijandelijk wordt aangevallen, en teffens dat Uw Ed. Mog. ernstige mesures zullen neemen, opdat onder faveur der Buitenlandsche Vijandlijkheden de inwendige rust niet worde getroubleerd, zoo doende kunnen wij onder Gods zegen hoopen, dat onze middelen van defensie, gevoegd met de hulp onzer getrouwe Geallieerden, in staat zullen zijn om een' onrechtvaardigen aanval af te weeren.

Waarmede, enz.

In den Hage, (was geparaph.)
den 10 *Febr.* 1793. TAMMINGA VAN ALBERDA v[t].
(Lager stond) Ter Ordonnantie,
(*Get.*) H. FAGEL.

Ex-

Extract uit de Secreete Resolutien van de Staaten van Holland en West-Vriesland.

genomen op

Woensdag den 2 Januarij 1793.

Ontfangen eene Misſive van de Heeren Gecommitteerde Raaden geſchreeven in den *Haag* op heden, waarbij ter kennis van hun Edele Groot Mogende brengen de communicatie die hun lieden door den Procureur Generaal VOSMAAR was gegeeven, in de eerste plaats, van de informatie die hij had, dat 'er geweeren in de Provintie waren die tot kwaade eindens geſchikt ſcheenen te zijn, en waaromtrent hem voorkwam, dat voorzigtig, prompt en efficacieus voorzien behoorde te worden; en in de tweede plaats, dat gister avond met de Franſche post was aangekomen een alleroproerigst blaadje, geïntituleerd *aan het Volk van Nederland*, gedaan en beſlooten in de Algemeene Vergadering te *Parys* den 22 October 1792, geadresſeerd aan 133 perſoonen, (en ook aan het adres van hun Ed. Groot Mög.) breeder bij dezelve Misſive; ſuppediteerende de Heeren Gecommitteerde Raaden, op de beide deelen der gemelde propoſitie van den Procureur Generaal, derzelver bedenkingen en gedagten in de navolgende Misſive vervat.

EDELE GROOT MOGENDE HEEREN!

Wij hebben de Eer ter kennis van Uw Ed.

 Groot

Groot Mog. te brengen, dat de Procureur Generaal VOSMAAR dezen morgen ter onzer kennisse heeft gebragt, in de eerste plaats, dat hij Procureur Generaal van meer dan eene zijde was geïnformeerd, dat 'er geweeren in de Provintie waren die tot kwaade eindens geschikt scheenen te zijn, en dat hem Procureur Generaal voorkwam, dat de uiterste attentie van hun Ed. Groot Mog. meriteerde, om daar jegens voorzigtig, prompt en efficacieus te voorzien, om welke redenen hij Procureur Generaal de vrijheid nam, dit point aan onze deliberatie ten ernstigste aan te beveelen; en in de tweede plaats, dat dezelve Procureur Generaal aan ons heeft gecommuniceerd, dat gister avond met de Fransche post was aangekomen een alleroproerigst blaadje, geintituleerd *aan het Volk van Nederland*, gedaan en beslooten in de algemeene Vergadering gehouden binnen *Parys*, den 23 October 1792, in den naam der verbonde Bataven, tot herstel der vrijheid in hun Vaderland, zoo als onder hetzelve gedrukt staat, en in druk geteekend, J. C. DE KOCK, HENDRIK SCHILGE, JEAN F. RUD. VAN HOOFF, welk blaadje onder andere was geadresseerd aan 133 diverse persoonen, dog door de goede voorzorge van den Heer Raadpensionaris provisioneel niet was besteld geworden, hebbende de Procureur Generaal wijders verzogt, dat alle de voorsz. blaadjens mogten worden aangehouden, en genomen in bewaarder hand der hooge Overheid, en verder zodanige voorziening mogt worden gedaan, als wij meest geschikt zouden oordeelen, om het dissemineeren van oproerige geschriften, door een openbaar

mis-

misbruik der Post-Comptoiren zedert eenigen tijd gepraktiseerd wordende, voor te koomen, en om de kwaade impressie, die het voorsz. blaadje in andere plaatsen, daar het zoude mogen wezen aangekomen en verspreid zijn, reeds mogt gedaan hebben, zoo veel mogelijk weg te neemen.

Wij hebben gemeend verpligt te zijn om aan Uw Ed. Groot Mog. hiervan met den eersten kennis, en teffens in consideratie te geeven, of Uw Ed. Groot Mog. met relatie tot het eerste point niet zouden kunnen goedvinden, om de Heeren Gedeputeerden van deze Provintie ter Generaliteit te qualificeeren, om de zaak daarheen te dirigeeren, dat met den eersten bij hun Hoog Mog. eene resolutie werde genomen, met last aan de respective Collegien ter Admiraliteit dezer Landen; om immediatelijk de respective Comptoiren der Convoijen en Licenten aan te schrijven, om ten nauwkeurigste te onderzoeken, of 'er eenige wapenen van buiten 's Lands inkomen, en teffens te ordonneeren, dat de Comptoiren daar dezelve inkomen, bij examinatie daarvan terstond een specifique lijst zullen moeten overzenden, aan de bovengemelde Collegien ter Admiraliteit, en dat zodaanige wapenen niet zullen mogen worden afgegeeven dan met consent van de Collegien voorn. ieder in hun ressort, terwijl wij met relatie tot het tweede gedeelte der propositie van den Procureur Generaal aan Uw Ed. Groot Mog. in bedenking geeven, of Uw Ed. Groot Mog. niet zouden kunnen goedvinden, om de Gecommitteerde

Raaden, ieder in derzelver quartier, te authoriseeren om daaromtrent zodaanig te handelen, als dezelve ter bereiking van het oogmerk van den Procureur Generaal, meest geschikt zouden oordeelen.

Waarmede enz.

De Gecomm. Raaden enz.

Ter Ordonnantie

(Get.)

G. B. EMANTS.

Waarop gedelibereerd zijnde, is goedgevonden en verstaan, dat het eerste lid der voorsz. communicatie zal worden geëxamineerd door de Heeren van de Ridderschap en verdere hun Ed. Groot Mog. Gecommitteerden tot de zaaken van de Commercie en Navigatie, met eenige van de Hollandsche Raaden en Ministers van de Collegien ter Admiraliteit in deze Provincie resideerende, dewelke daarop met den eersten zullen worden beschreeven, om het besoigne op overmorgen, Vrijdag den 4 dezer te worden gehouden; en dat het tweede lid zal worden geëxamineerd door de gemelde Heeren van de Ridderschap en verder hun Ed. Groot Mog. Gecommitteerden tot het Groot besoigne met de Heeren Gecommitteerde Raaden in den *Haage* en te *Hoorn* resideerende; en de Vergadering op de beide pointen vervolgens gediend van derzelver respective consideratien en advis.

Ex-

Extract uit de Secreete Resolutien van de Staaten van Holland en West-Vriesland,

genomen op

Zaturdag den 5 Januarij 1793.

De Heer VAN WASSENAAR, Heer van Starrenberg, heeft ter Vergadering gerapporteerd de consideratien en advis van de Heeren van de Ridderschap en verdere hun Ed. Groot Mog. Gecommitteerden tot de zaaken van de Commercie en Navigatie, hebbende ingevolge en ter voldoening van hun Ed. Groot Mog. Resolutie commissoriaal van den 2 dezer, met eenige van de Hollandsche Raaden en Ministers van de Collegien ter Admiraliteit in deze Provintie resideerende, geëxamineerd het eerste lid der Missive van de Heeren Gecommitteerde Raaden van den gemelden 2 dezer, raakende het groot aantal van geweeren die in deze Provintie zijn, en tot kwaade eindens geschikt; voorslaande om daar tegens efficacieuse middelen in het werk te stellen.

Waarop gedelibereerd zijnde, is goedgevonden en verstaan dat, ter voldoening aan de voorsz. hun Ed. Mog. Resolutie commissoriaal, de zaak ter Generaliteit daar henen zal worden gedirigeerd, dat aan de respective Collegien ter Admiraliteit dezer Landen moge worden aangeschreven en gelast, om ieder in den haare de noodige orders te stellen, dat op de Comptoiren van de Convoijen en Licenten naauwkeurig acht worde ge-

gegeeven en gelet, of 'er eenige wapenen van buiten 's Lands inkomen, en de Officieren gelast, om bij bevinding daarvan ten spoedigsten een specifique lijst derzelve aan de Collegien ter Admiraliteit voorn. over te zenden, en zodaanige wapenen niet af te geeven of te laaten vervoeren, dan met consent van de gemelde Collegien ieder in hun ressort, of wel tot zodaanige andere voorzieningen en bepaalingen, als naar gelegenheid van zaaken bij de Collegien respectivelijk best en nodig zal worden geoordeeld; ten einde aan de eene zijde de handeldrijvende ingezetenen in hunne Commercie niet zouden worden belemmerd; en aan de andere zijde, dat 'er onder pretext van uitvoer naar buiten, geen magazijnen van geweeren in de respective Provintien, of het district van de Generaliteit, met kwaade inzigten zouden kunnen worden geformeerd.

En voorts in agting genomen zijnde dat de voorslag tot voorziening bij de voorsz. Missive zig bepaalt tot de geweeren die reeds in de Provintie zijn, is goedgevonden en verstaan, dat door de Heeren van de Ridderschap en verdere hun Ed. Groot Mog. Gecommitteerden tot het groot Besoigne met de Heeren Gecommitteerde Raaden in den *Haage* en te *Hoorn* resideerende, zal worden geëxamineerd, de middelen die het beste geschikt en 't meest gepast zouden kunnen zijn, om alle kwaade effect van de geweeren die reeds in de Provintie zijn voor te komen en weg te neemen, en de Vergadering daaromtrent gedient van hunne consideratie en advis.

Ex-

Extract uit de ordinaris Resolutien van de Staaten van Holland en West-Vriesland.

Donderdag 10 Januarij 1793.

De Raadpensionaris heeft ter Vergadering gerapporteerd de considerațien en het advis van de Ridderschap en verdere hun Ed. Groot Mog. Gecommitteerden tot het Groot Besogne, hebbende, ingevolge en ter voldoening van hun Ed. Groot Mog. Resolutie commisoriaal van den 5 dezer maand, met de Heeren Gecommitteerde Raaden in den *Haage* en te *Hoorn* residerende, geëxamineerd, welke middelen het best geschikt zouden kunnen worden geöordeeld en in het werk behooren te worden gesteld tegen het aantal geweeren, en wapenen, die tot een kwaad einde gedestineerd, reeds in de Provintie mogten zijn.

Waarop gedelibereerd zijnde is goedgevonden en verstaan, dat in afwagting van eene nieuwe Publicatie tegen de geweeren en wapenen tot een kwaad einde in deze Provintie reeds zijnde, naar de tegenwoordige tijdsomstandigheden geschikt, en waarop het Besogne is gecontinueerd, aan Officiereu, Burgemeesteren en Regeerders der groote en kleine Steden, mitsgaders Hoofd- en mindere Officieren, Schouten en Gerechten ten platten Lande, aan dewelken hun Ed. Groot Mog. Publicatie van den 3 October 1788 tegen het wapenen en andere stoutmoedigheden is

is toegezonden, inmiddels zal worden aangeschreeven, om de voorsz. Publicatie in alle deszelfs deelen ten naauwkeurigsten te executeeren; met last aan den Procureur Generaal om op het gedrag van de respective Officieren een waakend oog te houden, en de Officieren die nalatig zijn in het naarkomen van hun pligt, volgens gemelde Publicatie te corrigeeren.

Extract uit de ordinaris Resolutien van de Staaten van Holland en West-Vriesland.

Maandag 28 Januarij 1793.

Op het gecommuniceerde ter Vergadering is, na voorgaande deliberatie, goedgevonden en verstaan, dat aan de Commissarissen van hun Ed. Groot Mog. Posterijen zal worden aangeschreeven, om geene brieven of Pacquetten, die met een Cachet van eenig Bataafsch Committé revolutionair, of dergelijk oproerig zegel, zijn verzegeld, te laten afgaan; en dat verder door de Heeren van de Ridderschap en verdere hun Ed. Groot Mog. Gecommitteerden tot het Groot Besoigne, met de voorsz. Commissarissen tot de Posterijen zal worden geëxamineerd, welke middelen het best zouden kunnen worden in het werk gesteld om te prævenieeren, dat men de Posten niet gebruikt om seditieuse geschriften onder de Ingezetenen dezer Landen te verspreiden, en de Vergadering daarop gediend van derzelver consideratien en advis.

Pro-

Propositie door de Heeren Gedeputeerden van Middelburg ter Staatsvergadering van Zeeland gedaan den 11 *Februarij*, 1793.

EDELE MOGENDE HEEREN!

Offchoon bij Uw Ed. Mog. Refolutie van den 6 December des voorigen jaars, de maatregelen ter beveiliging der Provintie tegen alle vijandelijke aanvallen, wel aan de voorziening van Heeren Gecommitteerde Raaden zijn gedemandeerd, en wij geen de minfte reden hebben, om in derzelver verrichtingen, ten dien opzichte, niet te ftellen het hoogst mogelijk vertrouwen; zoo kunnen wij echter voor Uw Ed. Mog. niet langer onze bekommering verbergen over den zwakken ftaat der defenfie, waarin, niettegenftaande de dagelijkfche toeneeming van verontrustende tijdingen, deze Provintie, en inzonderheid dit Eiland, zich, naar ons inzien, bevinden.

De Guarnizoenen in *Staats-Vlaanderen*; onze fterkfte voormuur, *zijn zwak*, en fchijnen nauwlijks tegen een ligten aanval beftand te zijn.

Het aantal der Militie is, behalven de vermeerdering met één Battaillon in *Zuidbeveland*, in de Provintie, en ook in dit Eiland, op dezelfde fterkte gebleeven, als het te vooren was; de vaartuigen, welke op de Schelde geposteerd zijn, of noch moeten worden, mogen op die plaatfe den toegang na de Provintie dekken; maar ook

ook daarentegen blijven onze Kusten en Zeegaten ontbloot.

De Engelsche Oorlogschepen, die wij vermeenden tot het laatstgemelde einde geschikt te zijn, zijn alle, de een voor, de andere na vertrokken.

Kortom, Edele Mogende Heeren, wij mogen misschien niet dan oppervlakkig over de middelen, die ter verdediging der Provintie noodzaaklijk zijn, kunnen oordeelen; maar dit weeten wij in allen gevalle, dat wanneer wij nagaan, waarin dezelve voor deezen, toen wij in soortgelijke gevallen verseerden, bestonden, alsdan daaruit geene andere conclusie kan worden opgemaakt, als dat dezelve of als toen zeer overvloedig, of tegenwoordig zeer defectueus moeten gerekend worden.

Dan, zo het hiermede anders mogte geleegen zijn, zo het gering aantal van Troupes en van Schepen, welgemelde Heeren buiten de mogelijkheid mogt stellen, om voor de defensie der Provintie, en inzonderheid van dit Eiland, zulke voldoende maatregelen te neemen, als zij misschien zelve wel wenschten; zijn wij van oordeel dat hierin door Uw Ed. Mog. behoort te worden voorzien: en zouden alsdan aan Uw Ed. Mog. in consideratie geeven, om Zijne Doorl. Hoogheid ten spoedigsten, bij Missive, te kennen te geeven den onweerbaaren staat dezer Provintie, en tevens met aandoening te verzoeken, om eene versterking van Troupes en

van

van schepen naar herwaards te destineeren, om door meergemelde Heeren Gecommitteerde Raaden te worden gebruikt op zodaanige plaatsen, als zij voor de generaale defensie het meest geschikt zullen oordeelen.

Wij vreezen, wel dat zulk een verzoek, in deze omstandigheden, in welke hetzelve welligt van alomme gedaan wordt, aan zwaarigheden zal onderhevig zijn; dan wij zouden vermeenen, ons daardoor niet te kunnen of te mogen doen afschrikken, zolang wij van dezelve geen stellige verzekering hebben, en ons aansprakelijk te stellen voor de gevolgen, bijaldien wij niet in tijds gewaarschuwd hadden.

Wij houden ons dus hiermede voor gedefungeerd te hebben, en wenschen vuuriglijk, dat een beter uitkomst van zaaken, als thans te voorzien is, onze bekommering ongegrond, en alle verdere voorzorgen onnodig zal maaken.

(Onderstond)

Uit naam van Heeren Gedeputeerden van *Middelburg*.

(*Geteekend*)

J. H. SCHORER.

Misſive der Heeren Staaten van Zeeland, geſchreven te Middelburg, den 14 Februarij, 1793,

aan

den Prins Erfſtadhouder.

DOORLUGTIGE enz.

Uit eene ouverture der Heeren onze Gecommitteerde Raaden, aan wien wij hebben opgedraagen de executie van die middelen, welken tot beſcherming dezer Provintie konden dienstig zijn, aan ons gebleken zijnde, in hoe verre dezelve getracht hebben daaraan te voldoen, alsmede wat 'er nog met eenige mogelijkheid zoude kunnen geſchieden, zijn wij teffens tot ons uiterſte leedwezen bevestigd in de vrees, dat noch het geen reeds is aangewend, noch het geen verder voorgedraagen wordt, genoegzaam is, om onze Provintie te dekken voor de gevaaren, waarmede dezelve gedreigd wordt, vooral indien wij ontbloot worden van die middelen, waarop wij gemeend hadden ſtaat te mogen maaken.

Wij beöogen daarmede, eerstelijk het afzenden van alle ligte vaartuigen, welke, volgens uwe Doorl. Hoogheids aanſchrijving aan de reſpective Admiraliteits Collegien, meestal in dienst geſteld zijn, en welke, volgens gegeeve verzekeringen, beſtemd waren om op de ſtroomen onzer Provintie geſtationeerd te worden, hetgeen uwe Doorl.

Hoog-

Hoogheids intentie ook geweest is, zo als wij kunnen opmaaken uit Hoogstdeszelfs Misſive van den 7 der gepasſeerde maand, aan onze Gecommitteerde Raaden geädresſeerd, en waarop dezelven zig ſedert verlaaten hebben.

Uwe Doorl. Hoogheid geliefde in het ſlot dier Misſive wel te zeggen, dat de daar geënumereerde magt niet geheel op de Zeeuwſche ſtroomen zal kunnen blijven, en dat, nadat aldaar zal zijn gelaaten het geen bevonden zal worden *tot defenſie der Provintie van Zeeland noodzaakelijk te zijn*, de overige Schepen, Fregatten en Vaartuigen zullen moeten worden geëmploijeerd, waar 's Lands dienst en de nodige protectie der commercie zulks zal vorderen; maar daar wij niets anders vergen, dan hetgeen tot defenſie der Provintie noodzaaklijk is, kan het ons niet dan zeer onaangenaam zijn, dat verſcheiden dier ſchepen, waarop wij ſtaat hadden gemaakt, ſedert uwe Doorl. Hoogheids voorſz. Misſive, eene andere destinatie hebben gekregen, en niet zullen worden afgezonden. Wij hadden wel gewild ons op de gegeeven hoop niet zo zeer te hebben verlaaten, en wenschten nu, dat het Collegie ter Admiraliteit in Zeeland, in de maand November laastleden, door uwe Doorl. Hoogheid was aangeſchreven tot het in dienst ſtellen van nog eenige meerdere geärmeerde Vaartuigen, omdat wij ons niet alleen verzekerd houden, dat dezelve in gereedheid zouden zijn, maar ons ook vleijen, dat zij, op onze inſtantien, tot beſcherming van onze Provintie zouden worden geëmploijeerd.

 Door

Door het vertrek van het Engelsch Esquader, is een tweede middel, waardoor onze Provintie bescherming erlangen konde, almede verijdeld, en het verblijf daarvan was noodiger geworden, nadat hun Hoog Mog. bij Hoogstderzelver Resolutie van den 7 Januarij laastleden, hebben kunnen goedvinden het recht tot het sluiten der Schelde te maintineeren; eene Resolutie, welke destijds, zo wij vertrouwen, genomen is op grond, dat ten minsten een gedeelte der Schepen van dat Esquader het vertrek zoude staaken, tot dat 'er op eene sufficiente wijze voor de bescherming dezer Provintie zoude zijn gezorgd geworden.

Wij zijn, behalven over den zwakken staat der Marine, noch vrij zoo bekommerd over de weerlooze gesteldheid ten opzichte der Landmagt. Wij behoeven het weinig getal der Militie, noch dat der Artilleristen, aan uwe Doorl. Hoogheid niet te præsenteeren; dit is aan Hoogstdenzelven meer dan te veel bekend, maar vinden ons gedrongen, om aan uwe Doorl. Hoogheid voor te draagen, waaraan wij ons blootgesteld vinden, daar onze Zeekusten zonder de vereischte Schepen, onze oevers zonder Batterijen, wegens gebrek aan volk om dezelven te bedienen, verscheiden van onze Steden en het platte Land zonder behoorlijke bezetting zijn; en daar eindelijk het Frontier van Vlaanderen, onze sterkste voormuur, zo goed als verlaaten schijnt. Wij moeten uwe Doorl. Hoogheid omtrent dit laatste herinneren hetgeen wij bij onze Missive, van den 27 December laastleden, hebben gemeld,

waar

waaruit ten klaarſten blijkt, welk belang wij in het behoud van dat quartier, en wel met de grootſte reden ſtellen, terwijl, zo als de zaaken thans geſchaapen ſtaan, *en* Staats-Vlaanderen *en* Zeeland, beide door eene gebrekkige defenſie aan een egaal gevaar blootgeſteld blijven. Wij inſteeren niet op de evacuatie van Vlaanderen, maar wij zijn van gedachten, dat, indien hetzelve niet ſpoedig verſterkt wordt, en 'er geen aanſtalte, en wel zonder verzuim gemaakt wordt, om dit uit te werken, het dan hoog tijd wòrdt, dat uwe Doorl. Hoogheid aan hun Hoog Mog. zodaanige propoſitien gelieve te doen, als meest met het belang van den Staat, volgens Hoogstdeszelfs gedachten, zoude overeenkomen, ten einde dat getal Troupes, dat daar is, niet nodeloos te exponeeren, en opdat 'er voor de berging van den aanzienlijken ſchat van Canon en Ammunitie nog in tijds zorg moge gedraagen worden; terwijl, ingevalle bij hun Hoog Mog., om van twee kwaaden één te kiezen, dat is, Staats-Vlaanderen te evacueeren, of dat quartier, en Zeeland, beide eene onvolledige beſcherming te verſchaffen, het eerſte, na onze gedachten, en waarop wij uwe Doorl. Hoogheid op het ſterkst presſeeren, niet geſchieden kan, noch mag, ten zij de Troupes, daar thans leggende, dan tot den dienst en defenſie van deze Provintie zullen worden geëmploijeerd: alle onze bekommernisſen en inſtantien rusten daarop, dat, indien wij den tegenwoordigen toeſtand vergelijken bij dien, waarin wij ons kort na den ontſtaanen Engelſchen Oorlog bevonden hebben, wanneer echter de defenſie niet anders geöor-

 deeld

deeld wierd, dan bestand tegen een vijandelijke coup de main, het vooruitzicht akelig is, omdat de middelen ter bescherming veel genoegzaamer, en 'er daarom nog eenige redenen waren, om zig daarop te kunnen verlaaten.

De hoop daarop zoude nog al verminderen, indien het uwer Doorl. Hoogheids voorneemen mogte zijn, onze Guarnisoenen, bij geleegenheid van het mobiel maaken van sommige Regimenten, al meerder te verzwakken, hetgeen wij wel niet kunnen vermoeden; maar, daar wij op die Lijst gevonden hebben het Regiment van den Prins van Hessen Darmstad, in Guarnisoen te *Vlissingen* en te *Veere*; een Regiment thans gewend, zo aan de luchtstreek, als aan de locaale situatie, welke laatste in de tegenwoordige tijdsomstandigheden niets minder als onverschillig is, verzoeken wij gecertioreerd te worden, dat hetzelve niet vertrekken zal, zonder ten minsten geremplaceerd te worden; immers, daar wij eene volle gerustheid hebben, dat 'er geen redenen kunnen zijn, waarom onze Provintie van de gemeene hulp van het Bondgenootschap zoude zijn uitgesloten, en waarvan wij het tegengestelde vertrouwen, indien uwe Doorl. Hoogheid dit kan voorkomen, achten wij ons in de onvermijdelijke verpligting, om uit consideratie van den hiervooren gedetailleerden zwakken staat van defensie van onze Provintie, uwe Doorl. Hoogheid met gepasten ernst en aandrang te verzoeken, daarin zodaanig te willen voorzien, dat wij met eenige fiducie eenen eersten aanval kunnen afwachten, opdat 'er inmiddels geleegen-

genheid moge zijn tot het verzorgen van eene meer efficacieuse bescherming.

Onze plicht vordert van ons deze demarche bij uwe Doorl. Hoogheid te doen, willende wij niet verantwoordelijk zijn voor de gevolgen, welke uit den onweerbaaren staat, waarin wij zijn, zullen voortspruiten, terwijl het vooruitzigt duister blijft, zolang wij onkundig zijn van de middelen, waarop wij, in cas van nood, ons vertrouwen moeten stellen.

Wij beveelen, om dit alles, onze Provintie aan uwe Doorl. Hoogheids voorzorge en daadelijke voorziening, en wij twijffelen geenzins, of wij zullen, uit hoofde van de aangeleegenheid die 'er is, om dezelve te behouden, wel eenig effect van onzen aandrang hebben, en, als een gevolg daarvan, eenige versterking van Militie ter bezetting, en van een bekwam getal Artilleristen tot het bedienen van de nodigste Batterijen, erlangen.

Waarmede, enz.

In 't Hof van Zeeland, te Middelburg, *den* 14 *Februarij*, 1793.

STAATEN.

PUBLICATIE.

De Staaten van *Holland* en *Westvriesland*: Allen den geenen, die dezen zullen zien of hooren leezen, Salut: Alzo de zorgelijke omſtandigheden, waarin deze Provintie zig thans bevind, ons genoodzaakt hebben, om alle middelen, die maar eenigſins tot defenſie en beveiliging van dezelve zouden kunnen ſtrekken, bij de hand te doen neemen, præpareeren, en ſucceſſivelijk, namate der meer en meer aannaderende vrees voor vijandelijke ondernemingen, dadelijk te doen daarſtellen; en daar onder die middelen in de eerſte plaats moeten worden gerekend, het formeeren van 's Lands Inundatien en het onder water zetten van zodanige Landen, waarover de vijand zig een' weg naar het binnenſte gedeelte derzelver Provincie zoude kunnen tragten te openen; dat tot het formeeren van deze Inundatien, met ons goedvinden, reeds de vereischte preparatien zijn gemaakt, doch dat daartoe nog eenige verdere ſchikkingen zullen nodig weezen; en dat uit dit alles, tegen onze mening, eene ongegronde vrees bij de goede Ingezetenen, en in het bijzonder bij de Huislieden dezer Provincie zoude kunnen ontſtaan, en door kwalijkgezinden gelegenheden gezogt worden, ten einde onze pogingen om deze Provincie, onder Gods Zegen, te behouden, door het verſpreiden van valſche gerugten, of zelfs door dadelijke attentaten te verijdelen, en dus dezelve Provincie, was het mogelijk, ten prooi aan den vijand open te laaten:

Zoo

Zoo is 't, dat wij, met oogmerk om daarin te voorzien, en voorts tot gerustftelling van allen en een iegelijk, goedgevonden hebben bij dezen te verklaren, dat door de voorfz. Inundatien, geene meerdere Landen onder water zullen worden gezet, als volftrekt *nodig zal weezen*, om aan den vijand het acces tot de Vestingen en andere Posten van defenfie dezer Provincie, mitsgaders het verder indringen in dezelve Provincie efficacieufelijk te beletten; en dat aan alle de Landlieden en andere Ingezetenen, welken daardoor zullen komen te lijden, derzelver geleden fchaden, in alle redelijkheid, uit 's Lands Kasfe zullen worden vergoed.

En op dat voorfz. Inundatien met des te grooter effect mogen worden geformeerd, gelasten wij alle Dijkgraaven en Heemraaden, mitsgaders Schouten en Gerechten en Poldermeesteren van alle zodanige Heemraadfchappen, Districten of Polders, als bevonden zullen worden in het formeeren der voorfz. Inundatien geconcerneerd te weezen, de nodige voorziening te doen, opdat door de Watermolens uit de Landen in de meergemelde Inundatie begrepen, tot nader ordre, geen Water, hoegenaamd, op derzelver refpective Boezems werde gemaalen, en wijders aan die geenen, welken tot het formeeren derzelver Inundatien door onze Gecommitteerde Raaden zullen weezen geauthorifeerd, daarin met al hun vermogen behulpzaam te zijn, op pœne dat die geene van hen, welken daarin onverhoopt nalatig mogen weezen, deswegens

F 5 na

na bevinding van zaken rigoureuselijk zullen worden gestraft.

Interdiceerende en verbiedende wij voorts aan alle en een iegelijk bij deze, om het formeeren dezer Inundatien door eenige Woorden, Geschriften, veel min Daaden, tegen te gaan of te verhinderen, op pœne, dat die geenen, die zig daaraan schuldig zouden mogen maken, daar over aan den Lijve, en zelfs na bevinding van zaaken met de Dood zullen worden gestraft; belovende te gelijk die geenen, welken de Auteurs van zodanige verfoeijelijke Pogingen, Schriften of Daaden, aan onze Gecommitteerde Raaden zullen komen te ontdekken, zodanig dat dezelven van het fait kunnen worden overtuigd, deswegens met eene aanzienelijke Præmie en volkomen impuniteit, indien de Aanbrengers medepligtig mogten weezen, zullen worden beloond: waartoe welgemelde onze Gecommitteerde Raaden geauthoriseerd worden bij dezen:

En op dat niemand der geenen, welken bij het gunt voorsz. zouden kunnen weezen geïnteresseerd, hiervan onkundig moge blijven, en zig daarna stiptelijk moge gedraagen, authoriseeren wij onze Gecommitteerde Raaden bij deze Publicatie, om dezelve door middel van den Contrarolleur Generaal van 's Lands Fortificatien, en die geenen, die verder door zijne Hoogheid, en hen, tot het formeeren der voorsz. Inundatien zijn of nog zullen worden gelast, te doen publiceeren en affigeeren in zulke Districten, alwaar

waar het formeeren van zodanige Inundatien onvermijdelijk zal worden bevonden; en zulks op zodanige Plaatsen als het behoort, en te geschieden gebruikelijk is.

Gedaan in den *Hage*, onder het klein Zegel van den Lande, den 14 Februarij, 1793.

(*Onderstond*)

Ter Ordonnantie van de Staaten,

(*was geteekend*)

A. J. ROIJER.

Ex-

Extract uit de Secreete Resolutien der Heeren Staaten van Holland en West-Vriesland,

genomen op

Donderdag den 14 Februarij, 1793.

De Raadpensionaris heeft ter Vergadering kennis gegeeven van eene confidentieele communicatie door Lord AUCKLAND hem gedaan, raakende eenige pointen van belang voor de Oostindische Compagnien der beide Landen, hierna geïnsereerd.

MIJN HEER! (1)

In eene Depeche, in dato den 2 dezer, gelast Lord GRENVILLE mij, met het Gouvernement van deze Republiek in confidentieele communicatie te treden, met opzigt tot zekere pointen van het hoogste gewigt voor de belangens der Oostindische Maatschappijen van beide Landen.

Men heeft naar *St. Helens* en naar de *Kaap* geschreven door middel van Schepen, die den 27 December en den 20 Januarij uit *Duins* zijn uitgeloopen, om de respective Engelsche en Hollandsche Gouvernementen op die Etablissementen van den neteligen toestand van zaa-

(1) Deze brief staat in het Fransch in de origineele Resolutie, maar wordt hier tot gemak van den leezer, in het Nederduitsch vertaald, opgegeven.

zaaken in Europa te verwittigen, om de retourschepen te waarschuwen, ten einde op hunne hoede te zijn, en andere voorzorgen voor hunne veiligheid te neemen.

Men gaat voort met aan die gewigtige onderwerpen de nodige aandagt te leenen, en ik heb reden te gelooven, dat men zich gereed maakt om verdere maatregulen te neemen.

De Directeuren van de Engelsche Compagnie hebben van deze gelegenheid gebruik gemaakt om aan zijne Majesteits Ministers voor te draagen, dat, „ in den tegenwoordigen toestand in de
„ Indien men niets schijnt te dugten te hebben,
„ zo het niet ware van eene Europeaansche
„ magt, die vooraf op *Isle de France*, of op
„ *Isle de Bourbon* verzameld zoude moeten wor-
„ den, ten ware Frankrijk zich van de *Kaap de*
„ *Goede Hoop* meester konde maaken. — Deze
„ Eilanden hangen bijna geheel van de *Kaap* af,
„ wat hun approvisionnement betreft, en het
„ zoude een point van het hoogste aanbelang
„ zijn, dit approvisionnement zonder uitstel te
„ verbieden. —— Maar het is te vreezen, dat
„ in den tusschentijd de *Kaap* kan ingenomen
„ worden door eene weinig aanzienlijke magt,
„ hebbende de Oostindische Compagnie goedge-
„ vonden haare magt zodanig te verminderen,
„ dat het getal der Troupes aan de *Kaap*, zo
„ men verzekert, niet wel boven de honderd
„ manschappen gaat; en 'er heerscht ook in die
„ Colonie groote oneenigheid; in dusdanige

„ om-

„ omstandigheden zoude men op het vurig„ste verlangen, dat men voor de veiligheid „ van de *Kaap* efficacieuse maatregulen name.

„ Lord GRENVILLE merkt hierop aan, dat men „ waarschijnelijk in een tamelijk kort tijdperk „ middel zou kunnen vinden om van *St. Helens* „ een zeker getal Troupes naar de *Kaap* te zen„den, en dezelven op de eerste plaats te doen „ vervangen door Recruuten die men uit Enge„land derwaards zoude zenden, maar het zou„de nodig zijn op dat artijkel de volmaaktste „ overeenstemming daartestellen, welke voor „ de beide Landen van de grootste gevolgen „ zal kunnen zijn."

Ik verzoek u, Mijn Heer, dezen brief confidentieelijk en zo spoedig mogelijk mede te deelen, invoege als het meest met deszelfs inhoud overeenkomt.

Ik heb de eer te zijn, enz.

(*Get.*)

AUCKLAND.

Waarop gedelibereerd zijnde, is goedgevonden en verstaan, dat het voorsz. gecommuniceerd stuk zal worden gesteld in handen van de Heeren hun Ed. Groot Mog. Gecommitteerden tot de zaaken van de Oostindische Compagnie, met authorisatie, om zo spoedig mogelijk alles, zoo aan de *Kaap*, als in de verdere

Eta-

Etablisfementen van de Nederlandfche Oost-indifche Compagnie, de concert met de Bewindhebberen in het werk te ftellen, wat daartoe zal worden gerequireerd.

No. VIII.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te* Berlijn, 's Hage, *den* 18 *Februarij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Hoe zeer mijne bezigheden in dezen drukken tijd mij niet toelaten eene zo geduurige correspondentie met de Ministers van den Staat leevendig te houden, als ik wel wenschte, heb ik egter zorg gedragen, dat aan Uw H. W. G. is gezonden de Misſive van H. H. Mog. van den 10 Februarij, aan de Provintien geſchreven op het ſubject der Oorlogs-verklaaring van Frankrijk: ſedert dien tijd heeft men hier informatie bekomen van eene ſoort van Manifest aan de Bataven, hetwelk de Generaal DUMOURIER zou doen publiceeren bij deszelfs inrukking op het Territoir van dezen Staat, en men moet verwonderd ſtaan over de ſtoutheid der asſertien waarmede dat ſtuk is opgevuld, waarvan de onwaarheid aan de eenvoudigſten zelfs in het oog loopt. — H. H. Mog. zijn ook ge-

gereed om hetzelve op zulk eene wijze te beantwoorden, dat geheel Europa verwonderd zal ſtaan, hoe een Man als de Generaal DUMOURIER zijn' naam daaraan heeft kunnen leenen; ondertusſchen, dit is nog maar een Oorlog met de pen, maar men prepareert zig hier, met de middelen, die men heeft, ook tot eene vigoureuſe defenſie, indien de Heer DUMOURIER ons wil attaqueeren; — hij heeft een ſterk Corps Troupes op de Grenzen van de Baronij van *Breda*, en het is mogelijk alleen aan de ſlegtheid der wegen, die naauwelijks het Transport toelaaten, dat wij te danken hebben, nog niet aangevallen te zijn: het is niet wel te gisſen wat zijne intentien zijn, en waarſchijnlijk zal de attaque aan meer dan één' kant te gelijk ondernomen worden — ſommige plaatſen zijn niet te defendeeren dan met een ſterker guarniſoen dan de Republiek geeven kan, en dus zal de eerſte attaque tot ons nadeel zijn; maar met dit alles heb ik goeden moed dat het wel gaan zal, te meer, omdat de Ingezetenen dagelijks meer en meer afkeerigheid toonen van de Franſche Broederſchap.

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

VAN DE SPIEGEL aan KREDE.

Wij ſtaan nog geheel op onszelven; Engeland heeft eenige Vaartuigen voor *Vlisſingen* gehad, doch zij zijn vertrokken, en of zij zullen geremplaceerd worden, kan ik nog niet weeten: de werving van Zeevolk gaat niet voorſpoedig, en daar tegen reusſeert die voor de Land-Troupes boven verwagting. — H. H. Mog. hebben ook verboden allen handel en toevoer naar *Frankrijk*, *Braband* en *Vlaanderen*, zoo te Water als te Lande.

Het is niet dan op den 12 deezer, dat wij eerst geïnformeerd zijn geworden, dat de Oorlog onvermijdelijk was: tot dien tijd toe is 'er eene Negotiatie open geweest door middel van den Heer DE MAULDE, die zonder character hier gebleven was, en de Heer DUMOURIER had zig zelfs geoffereerd, *een mondgeſprek* met den Heer Ambasſadeur van Engeland *en mij* (1) op de Frontieren te houden, ten ein-

(1) Zie de bijzonderheden, die deswegens ten opzichte van den Raadpenſionaris VAN DE SPIEGEL hebben plaats gehad, in de Reſolutie der Heeren Staaten van Zeeland van 18 Februarij 1793, die agter dezen brief volgt.

(2) Tot

einde gezaamenlijk te overleggen, of 'er mogelijke termen waren uit te denken tot bevrediging van Europa; (2) maar in dien tusschentijd Engeland alle Fransche Agenten weggezonden hebbende, en een' hoogen toon gevoerd hebbende tegen Frankrijk (3), heeft de Conventie orders ge- VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

(2) Tot opheldering van het gebeurde wegens die onderhandeling met den Generaal DUMOURIER, heeft men nodig geacht, een zeer interessant bericht, getrokken uit de Gedenkschriften, door dien Generaal in het licht gegeven, hier na in te lasschen.

(3) Hoe de Engelsche Ministers dit voorval hebben voorgesteld, en de schuld van het afbreeken dier onderhandelingen aan de Franschen te last gelegd, kan men zien uit het discours van Mijlord GRENVILLE, den 12 Februarij 1793, in het Engelsch Parlement gehouden, als volgt:

Extract uit een discours van Mijlord GRENVILLE, *Minister der Buitenl. Zaaken, gehouden in de Zitting van het Parlement van* 12 *Febr.* 1793.

,, Des niet te min bestond 'er op dit tijdstip (de dood van LODEWYK DEN XVI.) een weg van communicatie, welke de vredebreuk had kunnen en moe-

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

gezonden om alle Negotiatien af te breeken; ondertusschen is men van die onder-

moeten voorkomen, zelfs nadat de instantien van den Heer CHAUVELIN om als Minister der Republiek erkend te worden, Z. M. genoodzaakt hadden tot zijne verwijdering, als een gevolg van den moord van LODEWYK DEN XVI."

„ Mijlord AUCKLAND, Ambasfadeur in den *Haag*, had van wegen den Generaal DUMOURIER een voorstel ontfangen met hem eene conferentie te vraagen, in dewelke hij de middelen hoopte te zullen vinden tot behoud der rust tusschen de beide Staaten. Mijlord AUCKLAND zond natuurlijker wijze deze propositie naar Engeland, en hoezeer, na het gebeurde met den Heer CHAUVELIN, ingevolge zijne ontijdige instantien om als *Minister der Republiek* erkend te worden, de Ministers des Konings het grootste recht hadden om zich in geen communicatie verder in te laaten, was echter hun verlangen om de vrede te behouden zo groot, en hun lust om geene gelegenheid te laaten voorbij gaan ten einde de rampen des oorlogs te ontwijken, zodanig, dat zij aan Mijlord AUCKLAND instructien zonden, om de propositie van den Generaal DUMOURIER aan te nemen en in de verlangde conferentie te treeden."

„ Welken uitslag meent de kamer dat deze voorstellen van den kant der Franschen, en deze geneigdheid van onzen kant, gehad hebben? op dien zelfden dag dat de Generaal DUMOURIER zijne propositie deed, wierd 'er op alle Engel-

derhandelingen geen dupe geweest, en iedere dag uitstel heeft onze middelen van defensie, vooral in dit saisoen, niet nagelaten te verbeteren — voor zoo veel men naar het uiterlijke kan oordeelen, zijn de Troupes vol moed, en zij wenschten maar sterk genoeg in getal te zijn om te velde te trekken, en dit hoop ik dat in het voorjaar zal kunnen gebeuren, wanneer de augmentatie compleet zal zijn, en wij, gesterkt door een Hanoversch Corps, eene goede figuur zullen kunnen maaken. VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

In 't kort, hoe zeer men niet over het toekomende kan oordeelen, schijnt het mij egter, dat de zaaken van de Republiek, tegenwoordig, nu de Oorlog gedeclareerd is, een veel beter uitzigt hebben, dan geduurende eene Neutraliteit, die op het laatst zeer precair was geworden, en ons verpligtte tot menagementen, terwijl ze de middelen van defensie deed verwaarloozen.

Waarmede, enz.

gelsche Schepen in de Havens van Frankrijk een Embargo gelegd, en die zelfde Uitvoerende Raad, die hem geauthoriseerd had tot het voeren van de taal des vredes, zond hem bijna te gelijker tijd orders, om hostiliteiten te beginnen."

Extract uit de Resolutien van de Heeren Staaten van Zeeland.

18 Februarij 1793.

Is geleezen eene Missive van den Heer Ordinaris Gedeputeerden VAN CITTERS, van den 15 dezer, geädresseerd aan den Raadpensionaris, houdende advertentien en

Post alia.

Voorts de propositie door den Heer Raadpensionaris van Holland, den 8 dezer, in het Buitenlandsch besogne gedaan, en houdende hoofdzaaklijk, dat sedert eenigen tijd onderhandelingen met den Heer DE MAULDE in 's *Hage* waren geëntameerd, ten einde van deze zijde niets onbeproefd te laaten, om eene vijandelijke attaque van de Franschen tegen de Republiek voor te komen, zodat men zich vleide met de conservatie van eene pacificatie; dat vervolgens de Generaal DUMOURIER, bij eene Missive, aan den Ambassadeur van Engeland geädresseerd, hadt te kennen gegeeven deszelfs inclinatie, om, in een mondgesprek met gemelden Ambassadeur en hem Raadpensionaris, op de Frontieren van de Republiek te houden, schikkingen te beraamen, die voor geheel Europa heilzaame gevolgen zouden kunnen hebben: dat dezelve Lord AUCKLAND deswege de nodige instructien van zijn Hof verzocht en verkregen hebbende, geöordeeld had, dat die bijeenkomst mogelijk binnen korten zoude kunnen plaats hebben, en hem Raadpensionaris had

had verzocht om, vermits alsdan de essentieelste belangen van de Republiek daarbij noodzaaklijk in overweginge zouden moeten komen, in het voorsz. besogne voor te draagen de noodzaak, dat 'er provisioneel iemand wierde gedesigneerd, om *casu quo* die conferentie van wegen de Republiek bij te woonen; en de Resolutie bij hun Hoog Mog. daarop aanstonds genomen, om hem Raadpensionaris van Holland te verzoeken, die conferentie bij te woonen, en voor de belangen van de Republiek te zorgen; dan waaromtrent die Heer verklaard had, zich niet te kunnen expliceeren zonder voorkennis en aggreatie van zijne principaalen, de *Heeren Staaten van Holland*: voorts de communicatie door gemelden Heer Raadpensionaris, den 14 dezer, in hetzelve Besogne gegeeven, dat namelijk hooggemelde Heeren Staaten ouverture gedaan hebbende van de bovengemelde Negotiatien, en van eene apparente personeele bijeenkomst met den Generaal DUMOURIER, alsmede van het, door hun Hoog Mog., aan hem gedaan verzoek tot het bijwoonen van die conferentie; hun Ed. Groot Mog. hem Raadpensionaris insgelijks verzocht hadden zich daarmede te chargeeren; dan dat aan die instantien niet hebbende kunnen cedeeren, meer Hooggemelde Heeren Staaten eindelijk hadden goedgevonden hem te gelasten, de propositie van den Generaal DUMOURIER, tot het houden eener bijeenkomst met den Lord AUCKLAND en hem Raadpensionaris, aan te neemen: dat hij, alstoen geöordeeld hebbende daaraan te moeten voldoen, zich vervolgens bereid verklaarde, om aan het verlangen van het Besogne in dezen te deferee-

 ren;

ren: — en de Resolutie bij hun Hoog Mog. daarop genomen, tot betuiging van derzelver genoegen over het besluit van hem Heer Raadpensionaris deswege, met toewenschinge, dat de te houdene bijeenkomst met een goed succes ten beste van het vaderland bekroond moge worden. En eindelijk de nadere communicatie door dien Heer in het meergemelde Besogne 's daags daaraan gedaan, van een bij hem ontfangen Billet van Lord AUCKLAND, medebrengende, dat de conferentie, door meergemelden Generaal DUMOURIER voorgeslagen, ten eenemaal ter zijde gesteld was; als mede van eene, per Courier, ontfangene Missive van den Heer DE MAULDE; insgelijks dienende tot kennisgeeving, dat de Negotiatien afgebroken waren: voor welke gedaane ouvertures de meergemelde Heer Raadpensionaris door hun Hoog Mog. was bedankt.

Waarop gedelibereerd, en de voorsz. Missive aangenomen zijnde voor Notificatie, hebben niet te min de Heeren Gedeputeerden van *Vlissingen* en *Veere* derzelver verlangen te kennen gegeeven om ouverture te hebben van zodanige præliminaire poincten, waarover in de, sedert eenigen tijd, plaats gehad hebbende Negotiatien met den Heer DE MAULDE schijnt gehandeld te zijn, zowel als van de redenen, waarom de voorgeslage conferentie door den Generaal DUMOURIER is afgebroken, vermits van het een noch ander, bij de voornoemde stukken, geen de minste gewag wordt gemaakt.

Me-

Extract uit de Memorien van DUMOURIER, I Deel, *in* 1793. *in 't licht gegeven.*

(*Uit het Fransch vertaald.*)

NEGOTIATIEN MET HOLLAND.

Sedert lang toonden de Hoven van *Londen* en van den *Haag* een' grooten afkeer voor de Fransche revolutie, en de dood van LODEWYK DEN XVI. kon niet anders dan dezen afkeer vermeerderen; maar in Engeland begeerde de Koning alléén den Oorlog, en maakte 'er zijne persoonlijke zaak van; in Holland was ieder een 'er voor beducht.

Op het einde van de maand November had de Generaal DUMOURIER aan den Uitvoerenden Raad voorgeslagen om hem te authoriseeren tot het neemen van *Maastricht*, zonder hetwelk hij niet in staat was de Maas en het Land van *Luik* te verdeedigen. Hij rekende het mogelijk, agtervolgends veele voorbeelden van dien aart in vorige Oorlogen, om deze plaats in te neemen en te bewaaren, en zich bij een authentiek manifest te verbinden om dezelve bij het einde van den Oorlog te rug te geeven. Te dier tijde was zijne Armée zegepraalende en vol moed; hij had, na het neemen van het Kasteel van *Antwerpen*, alle zijne zwaare Artillerie te *Tongeren* en te *Luik* bijeen verzameld, niet om de paarden bij mangel van fouragie te doen omkomen, zo als de Jacobijnen hem op de zotste wijze beschuldigd hebben, maar om *Maastricht* tot de overgave te noodzaaken. Deze plaats had toen noch Garnisoen, noch palisfaden, noch provisie van eenigerlei aart, genoegzaam om een beleg door te

 staan,

ſtaan. *Venlo* was in hetzelfde geval. Het mangelde niet aan grieven om deze inneeming te wettigen, en den aanval op de Hollanders te werpen, indien zij zich daarover mogten gebelgd hebben. Zij hadden al verſcheide maalen de onzijdigheid gekwetst, en pas onlangs hadden zij verboden de aflevering van eenige eetwaaren aan Franſchen op ſtraffe des doods, middelerwijl dat men op den Neder-Rhyn voor de Keizerlijke en Pruisſiſche Arméën groote magazijnen, uit Holland aangevoerd, aanlag. De Raad had te dier tijd de propoſitien van den Generaal verworpen, en hem wel uitdrukkelijk gelast de ſtriktſte onzijdigheid ten opzigte der Hollanders in acht te neemen, hetgeen hij ſtiptelijk had naargekomen. Men had hem toen eene andere order gegeeven, waarvan hij gemakkelijk de ongerijmdheid had aangetoond, en welke onuitgevoerd gebleven is; namelijk, om geduurende den winter *Luxemburg* te belegeren.

Daar men de eenige gelegenheid had laaten ontglippen om *Maastricht* te bemagtigen, 't welk men aan den kant van de Maas als de ſleutel der Nederlanden kan aanzien, was de Generaal niet meer van oordeel, om van onzen kant eenige daad van vijandlijkheid te begaan, welke eene declaratie van oorlog van de Hollanders tegen ons zoude kunnen billijken, wel weetende dat deze declaratie ook die van Engeland moest naar zich ſleepen. Hij was van oordeel, dat men zich van alle middelen, die zich zouden voordoen, moest bedienen, om zich van de onzijdigheid dier twee natien te verzekeren. Die

van

van Holland vooral was onmisbaar, indien men de Nederlanden wilde behouden. *Zo* de Hollanders zich verklaarden, en den doortocht door *Maastricht* en *Venlo* toestonden, was de Maas niet meer te houden, men moest het Land van *Luik*, het Graafschap *Gelder*, *Limburg*, *Braband* en het Graafschap *Namen* verlaaten, en zich agter de Schelde retireeren, de linie van defensie trekkende tusschen de Citadel van *Antwerpen* en *Valenciennes*. Indien de Engelschen en Hollanders eene Armée in *Hollandsch Vlaanderen* verzamelden, moest men de Schelde verlaaten, en zich agter de *Lys*, en onder onze sterkten van *Vlaanderen* en *Artois* retireeren.

Toen ter tijd bevonden 'er zich te *Parys* gevluchte Hollanders, slachtoffers van hunne omwenteling, en van de valsche kinderachtige staatkunde van den Minister BRIENNE. Verscheiden hunner waren mannen van aanzien, en zij verzekerden dat hunne partij sterker was dan die van den Stadhouder, het geen waar was. Men had hen tot de maand van Januarij toe voor het hoofd gestooten; alstoen had de Minister LE BRUN, na ze gehoord te hebben, hen aan den Generaal DUMOURIER geadresseerd, om zijn gevoelen over hunne middelen in te neemen, en vooral over een ontwerp van expeditie op Zeeland, hetwelk zij als onfeilbaar voordroegen. Na een rijp onderzoek kwam dit project den Generaal onuitvoerlijk voor, maar hij zeide aan den Minister, dat hij uitstelde zijn definitif gevoelen daarover te geeven, tot dat hij te *Antwerpen* zoude aangekomen zijn, en men stellige daadzaaken over de

de details van dit ontwerp zoude bekomen hebben, hetwelk hem in den eersten opslag van eene zeer moeijelijke uitvoering scheen te zijn. 'Er wierd dan besloten, dat de gevlugte Hollanders zich naar *Antwerpen* zouden begeeven met hun *Committé Révolutionair*, en het Bataafsch Legioen van ongeveer twee duizend man had order om daar guarnisoen te houden, en als de voorhoede van 't Fransch Leger te dienen, ingeval men genoodzaakt was met Holland in oorlog te koomen. Men plaatste een' Agent bij dat Bataafsch Committé, om van hetgeen de politique betrof, den Minister LE BRUN verslag te doen. Voor 't overige nam men geen stellig engagement met de Hollanders, en alles wierd ondergeschikt aan den uitslag eener Negotiatie, die op het punt scheen van geopend te worden, blijkens de volgende omstandigheden.

Middelerwijl dat DUMOURIER de buitenlandsche zaaken bestuurde, had hij EMANUEL DE MAULDE, als Minister Plenipotentiaris, naar den *Haag* gezonden, die zich aldaar met veel beleid en voorzichtigheid gedraagen had, die wapenen en paarden bezorgd had, en die de belangen der uitgeweekenen had weeten te paaren met hetgeen hij verschuldigd was aan de Regeering van het land, zodanig als geschikt was om de achting en het vertrouwen der twee factien, die Holland verdeelen, te behouden. Dit gedrag, overeenkomstig met zijne instructien, was te gematigd om in den tegenwoordigen tijd bestaanbaar te zijn; DE MAULDE had daarenboven de vlek van een Edelman te zijn, en

wel

wel met een ridderorde vercierd: LE BRUN vatte een' bijzonderen haat tegen hem op; het Committé Militair vond kwalijk, dat hij geweeren zond naar *Duinkerken*; men tastte zijne koopen aan, men belasterde hem, men riep hem te rug, en gaf hem tot opvolger NOËL, welken de Generaal gemaakt had eersten Commies van Buitenlandsche Zaaken: deze, hoezeer in den grond een eerlijk man, van *Parys* vertrekkende met vooroordeelen tegen MAULDE, en eene groote begeerte om hem te vervangen, en projecten van Negotiatien veel minder voorzichtig, wierd zeer slecht onthaald, weet dit aan DE MAULDE, schreef tegen hem, en wierd zijn vijand en zijn aanklager.

DE MAULDE ging bij zijne aankomst te *Parijs*, om zich te rechtvaardigen, den Generaal opzoeken, en zeide hem, dat, indien men de onzijdigheid met Holland en Engeland bewaaren wilde, niets gemakkelijker was: dat, wel is waar, de Ministers der beide Hoven niet wilden erkennen de Nationaale Conventie, noch handelen met den Minister LE BRUN; maar dat de Raadpensionaris van Holland, VAN DE SPIEGEL, en de Ambassadeur van Engeland, Mylord AUCKLAND, hem gemachtigd hadden te kennen te geeven, dat men gaarne met den Generaal DUMOURIER zoude handelen.

Te gelijker tijd kwam BENOIT, Agent van den Franschen Minister, van *Londen*, en aan LE BRUN, van wegen den oud-Bisschop van *Autun*, van *Talon* en van andere constitutioneele Emigranten, die met het Britsch Ministerie rela-

tien

tien 'hadden, zeggen, dat de Minister PITT en de Raad van St. James niets meer verlangden dan de onzijdigheid te verzekeren, mits de Generaal DUMOURIER gelast wierde met de Negotiatie, en naar Engeland ging om dezelve tot ſtand te brengen, hetwelk hij gemakkelijk doen konde alvoorens te velde te trekken.

LE BRUN en GARAT waren in den beginne de eenigſten, die in het geheim van deze opening waren. GARAT, wiens oogmerken eerlijk waren, greep dezelve met gretigheid aan, en opende het advijs om den Generaal eene commisſie van Extraordinair Ambasſadeur te geeven, zonder CHAUVELIN, die Minister Plenipotentiaris was, te rug te roepen, en hem in last mede te geeven om eene cathegoriſche beſlisſing voor den Oorlog of de onzijdigheid te vraagen. Het Proces des Konings was nog niet geëindigd, doch men voorzag 'er niet dan te veel het wreed uiteinde van. Deze omſtandigheid deed GARAT nieuwe reflectien maaken; hij vreesde dat de Engelſchen de kwaade trouw hadden om DUMOURIER in *Londen* te houden, zoras hij aldaar gearriveerd zou zijn, om den Franſchen hunn' besten Generaal te beneemen.

DUMOURIER moest ontveinzen dat hij hetzelfde beletzel voorzien had, en dat dit was al wat hij verlangde om zich uit de handen der booswichten, die zijn vaderland tyranniſeerden, te verlosſen. Hij had den ſchijn van zich aan de voorzichtigheid van GARAT te onderwerpen, en zie hier wat beſloten wierd:

Dat

Dat de zaak in den Rand ter tafel gebragt zou worden, zowel als de propositie door den Minister GARAT gedaan, om den Generaal DUMOURIER in Extraordinaire Ambasfade naar *Londen* te zenden, ingevolge de opening door de Engelsche en Hollandsche Ministers gedaan; den Generaal te gelasten om deze Negotiatie met deftigheid en spoed ten einde te brengen, en, welk ook de uitflag zijn mogte, terftond zich te komen ftellen aan het hoofd van zijn Leger. Men moest aan het Engelsch Ministerie vraagen alle mogelijke zekerheid voor den perfoon van den Generaal en zijne vrije terugkomst. CLAVIERE, PACHE en MONGE verzetteden zich met al hunne macht tegen deze propofitie, gewisfelijk uit een beginzel van vijandfchap en wangunst, want zij wisten alle drie wel den flegten toeftand van hunne departementen, en hun onvermogen om een' algemeenen Oorlog, te water en te lande, vol te houden.

De Generaal was zeer te onvreeden over den kwaaden uitflag van dat project, waarin hij gezien had zijne verlosfing, en een groot middel om zijn vaderland te dienen; hij gaf den moed echter niet verloren. Hij kwam met LE BRUN en GARAT overeen, dat 'er geen questie meer van zijn zou in den Raad, dat men de zaak agtervolgen zoude zonder gerugt te maaken, en dat men zoude afwagten dat dezelve wel wierd voorbereid om ze te doen gelukken. 'Er wierd besloten, dat DE MAULDE op ftaanden voet weder naar den *Haag* vertrekken zoude, onder voorwendzel van daar zijne perfoonlijke zaaken te fchik-

schikken; dat NOËL zou worden gerappelleerd en elders geplaatst; dat de Generaal DE MAULDE voorzien zoude met een' brief voor Mylord AUCKLAND, in denwelken hij hem zoude te kennen geeven, dat hij zich den 1 Februarij te *Antwerpen* moest bevinden, om de winterkwartieren van zijne Armée te bezichtigen, dat hij van zijn' vriend DE MAULDE vernomen hebbende, dat Mylord over hem met achting en vertrouwen gesproken had, zeer in zijn' schik zoude zijn, indien de gelegenheid zich opdeed om hem op de frontieren te zien, dat dit mondgesprek mogelijk nuttig zoude zijn voor beide natien en voor de menschelijkheid. 'Er wierd besloten dat, zo Mylord AUCKLAND op dit soort van uitnoodiging op eene affirmative wijze antwoordde, zo als dat te vermoeden was, de Generaal de entrevue zoude aanneemen, en dat hij zelfs van daar naar Engeland zoude kunnen oversteeken, zo deze stap noodzaaklijk wierd.

'Er wierd besloten dat MARET, die reeds verscheiden reizen naar Engeland gedaan had, derwaards terug gezonden zoude worden om van den Heer PITT te weeten, of hij in de daad wenschte in persoon te handelen met den Generaal DUMOURIER. CHAUVELIN, die zich gebrouilleerd had met den Oud-Bisschop van *Autun*, TALLEYRAND, welken men hem tot Mentor had medegegeeven, had in zijne Ambassade, die hij zich ingebeeld had gansch alleen te moeten besturen, in het geheel niet geslaagd, hebbende tegen zich het vooroordeel der Natie, den Koning van Engeland, den meest despotiquen en den

meest

meest driftigen van alle de Koningen tegen de Fransche revolutie, de Fransche Emigranten van allerlei livrei en van verschillende tijdperken, zijne medewerkers, de Nationaale Conventie en zijne eigen onervaarenheid. In het geval dat de reis van den Generaal zich zoude schikken, wierd 'er besloten, dat CHAUVELIN zou worden opgeofferd, dat is te zeggen, dat hij elders zou worden geplaatst; want DUMOURIER, die zeer nauwe verbintenis met zijn' vader gehad had, en die hem ingevolge dezer gevoelens in Engeland geplaatst had, had van LE BRUN geëischt dat hij hem *Venetien* of *Florence* zoude geeven, om hem met meer succes de loopbaan der Staatkunde te doen volgen.

Het is hier de gelegenheid eén woord te melden over het personeel caracter, 't welk de Generaal in den loop van zijn publiek bestaan aan den dag gelegd heeft. Het zij uit inschikkelijkheid, het zij uit grondbeginzel, nooit heeft hij iemand eenig tort aangedaan; hij heeft veele menschen verplicht, en onder dat getal verscheiden, die gewisselijk het niet verdienden, hetgeen hij niet dan naderhand ondervonden heeft. Hij heeft bij gevolg veel ondankbaaren gemaakt. CHAUVELIN moest dus gerappelleerd worden, en MARET zijne plaats hebben bij het vertrek van den Generaal uit *Londen*: deze had dus veel belang om de Negotiatie te doen gelukken, en den weg te baanen voor den Generaal, om wel in Engeland onthaald te worden, en vooral om zijne zending gemakkelijk en van korten duur te doen zijn.

Vertrek van MAULDE, *van* MARET *en van den Generaal* DUMOURIER.

EMANUEL DE MAULDE vertrok naar den *Haag*, hoezeer de dood des Konings, die middelerwijl voorviel, naar den uiterlijken schijn alle projecten moest doen vervallen; maar de zekerheid waarin men was, dat Holland vooral het grootste verlangen had om tot het behoud der onzijdigheid mede te werken, deed GARAT en LE BRUN oordeelen, dat de gevoeligheid over die schrikbaarende gebeurenis zoude moeten zwigten voor dat groot belang, en zij bedrogen zich niet. Het vertrek van MARET wierd al vrij wat t'onpas terug gehoden, en had geen plaats dan den eigen dag van het vertrek van den Generaal, onder voorwendzel van den Heer PITT te doen ondertasten over die reis, door een' van zijne vrienden, die reeds gediend had tot intermediair bij eene vorige reis van MARET in Engeland. Maar in de daad had de Generaal reden te vermoeden, dat LE BRUN, gebeten daarover dat het Hof van St. James niet handelen wilde noch met hem als Minister van de Buitenlandsche Zaaken der Republiek, noch met de Conventie, niet te onvreeden was deze Negotiatie te doen mislukken, zonder 'er voor uit te komen, door middel der onbezonnenheid van BRISSOT, en der dwaasheid van het Committé Diplomatique der Conventie, hetwelk scheen te vinden dat Frankrijk geen vijanden genoeg had, en te zoeken om 'er het getal van te vermeerderen door alle Natien voor het hoofd te stooten.

De

De zending van MARET had geen fucces hoegenaamd, omdat die Agent, bij zijne aankomst te *Douvres*, order vond om op ftaanden voet weder fcheep te gaan. CHAUVELIN was in Engeland nooit als Minister der Republiek erkend geworden: zoras de Conventie de kroon had afgefchaft, wierd de zending van CHAUVELIN door het Hof van St. James aangezien als vervallen, en het had zijn verblijf te *Londen* niet geduld dan in hoedanigheid van particulier. Op de tijding van de wreede dood van LODEWYK DEN XVI gaf de Koning van Engeland order aan CHAUVELIN om *Londen* binnen 24 uuren, en het Rijk binnen 8 dagen te verlaaten. Het was in deze omftandigheid dat MARET arriveerde, en order of raad ontfing om zich op ftaanden voet weder fcheep te begeeven.

Maar deze omftandigheid veranderde niets aan de Negotiatie met Holland. De Generaal DUMOURIER vertrok den 26 Januarij met de wanhoop in zijne ziel. Hij had niet kunnen verhinderen eene onnutte, fchandelijke en doodelijke misdaad; hij was niet geflaagd noch om te doen vernietigen het Decreet van 15 December, of ten minfte om 'er de Nederlanden van uittezonderen ten einde de Fransche Armée ingeval van retraite te redden; noch om te doen daarftellen eene goede administratie voor de leverantie der Armée, noch te verkrijgen de reparatien, de remonteer paarden voor de Cavallerij, de recruten, en al wat hem ontbrak om zich te velde te begeeven, noch, hetgeen hem het meest bedroefde, hetgeen hem befchaamd maakte

 een

een Franschman te zijn, om den Koning te redden, wiens onschuld en goedheid hij kende, na hem gedurende drie maanden van zeer nabij gezien te hebben. Hij ging zich stellen aan het hoofd van een gedesorganiseerd Leger, overgeleverd aan de losbandigheid en het maraudeeren, en alle buitenspoorigheden in de winterkwartieren begaande, slecht gewapend, zonder kledèren, verstrooid langs de Maas en de Roer, in geruineerde dorpen, waar het aan alles gebrek had.

Nieuwe troupes kwamen gestadig uit Duitschland het Leger van CLAIRFAIT versterken, die de zeer groote verdienste gehad had zich tusschen de Herssle en de Roer te hebben staande gehouden, met troupes minder talrijk, aan alles gebrek hebbende, en verbaasd door de snelheid der verovering van de Belgien. Hij had bij hen den moed, het ensemble en de krijgstucht hersteld, welke zij in hunne lange retraite verloren hadden.

De Prins van Coburg, vermaard door zijne glorierijke campagne tegen de Turken, kwam het commando dezer Armée, die dagelijks sterker wierd, op zich neemen. Indien de Generaal DUMOURIER aan den Prins van Coburg den tijd gaf om hem voor te komen en aan te tasten, was hij niet zeker aan dien Generaal in het front het hoofd te kunnen bieden, en te gelijker tijd aan den Prins van Hohenlohe, die hem op den rechter flank op *Namen*, aan welks citadel de Franschen zeer traaglijk arbeidden te herstellen, zoude hebben

ko-

komen aantasten. Indien de Hollanders en Engelschen den tijd hadden eene Armée op den linker flank te verzamelen, aan den kant van *Antwerpen* en van Hollandsch *Vlaanderen*, schoot den Generaal niet eene resource meer over, zelfs niet voor zijnen terugtogt, hebbende vijftig mijlen vlaktens met eene Armée in wanorder door te trekken, agtervolgd en omcingeld door drie Legers, ieder veel sterker dan het zijne, zonder ophouden overvallen door de boeren en bewooners der Steden, welken de misdaaden, begaan op naam en op order der Conventie, tot wanhoop gebracht hadden. Hij had dus om zijne gevaaren te verminderen, geen ander hulpmiddel dan de Negotiatie door DE MAULDE aangevangen, en die hij zelf ging voortzetten. Hij had 'er indedaad eenig vertrouwen op, aangezien het groot belang van Holland, 't welk den oorlog vreesde, en tot denzelven geenszins was voorbereid.

Wij zullen hier een onafgebroken verslag geeven van den uitslag dezer Negotiatie, die reeds in de eerste dagen van de maand Februarij afgebroken wierd, door de wreede en onstaatkundige drift der Conventie. De plotselinge Oorlogsverklaaring, die daarop volgde, gaf aan Frankrijk in deze Negotiatie een' schijn van trouwloosheid, die de Engelschen ons met eenigen grond verweten hebben. Voor het overige hebben zij van hunnen kant diergelijke, en men mag gelooven, dat de Minister PITT niets anders gewild heeft, dan den Generaal DUMOURIER ophouden, en zich, zowel als de Hollanders, den tijd gee-

 ven

ven om zig gereed te maaken tot eene medewerking met hunne geällieerden. Het Tractaat van het Hof van St. James met dat van Turin, hetwelk van dat tijdstip is, bevestigt dit denkbeeld. Zo veel is zeker, dat de geschiedenis niet anders is dan een getrouw tafereel der misdaaden en feilen van de mannen die in het bestuur zijn.

Vrugtelooze Onderhandelingen, Oorlogsverklaring.

Zo ras EMANUEL DE MAULDE in den *Haag* was aangekomen, in de laatste dagen van Januarij, ging hij den brief van den Generaal DUMOURIER bij Mylord AUCKLAND brengen.

Die Minister betoonde hem de grootste vreugde, zeide hem dat, de belangens van Engeland en Holland gemeen en onafscheidbaar zijnde, hij deze opening aan VAN DE SPIEGEL ging brengen, met wien hij daarover zoude spreeken. Dezen smaakte zeer spoedig het project eener conferentie op de grenzen tusschen den Ambassadeur, den Raadpensionaris en den Generaal DUMOURIER.

Mylord zond agtereenvolgends drie Paquetbooten aan zijn Hof, en DE MAULDE zond zijn Secretaris naar *Antwerpen*, alwaar de Generaal den 2 Februarij was aangekomen, na de kusten van *Duinkerken* af tot *Antwerpen* toe bezocht te hebben. In geheel *Picardyen*, *Artois* en *West-Vlaanderen* had hij het Volk in verslagenheid gezien

zien over den dood van LODEWYK DEN XVI. Hij had *zo* veel afgrijzen als vrees opgevat, enkel op den naam van Jacobijn: alle de Steden waren echter opgepropt met zendelingen van die secte, die het schuim des volks tegen de braave burgers kwaamen opzetten, en beschuldigingen, waar of valsch, tegen de bestuurders opzaamelen.

Te *St. Omer* en te *Duinkerken* was 'er niet de minste schijn van Oorlogs-præparatien; 'er waren bijna geene troupen, omdat de Minister van Oorlog, om eene vermeerdering van omtrent 10000 Man Infanterie en 1500 Man Cavallerie in Oostenrijks Vlaanderen bij een te brengen, *zo als de Generaal* gevraagd had, *West-Vlaanderen* ontbloot had; hij had zelfs naderhand nog andere bataillons uit dat gedeelte, waar de oorlog was, gelicht, ten einde een corps van 10 à 12 duizend Man te verzamelen naar den kant van *Cherburg*, van waar de Generaal gezegd had dat men in het vervolg eene diversie tegen Engeland zoude kunnen bewerken, ingeval men niet konde slaagen om den oorlog tegen die Mogendheid te ontwijken. *Nieupoort* en *Oostende* waren in den zelfden staat van ontblooting; daar, zo min als te *Duinkerken*, was niet ééne batterij in gereedheid om de Schepen te beletten van die havens met geweld in te zeilen; 'er was zelfs geen Canon voor handen om daar te plaatsen, en men moest dat doen komen van *Duinkerken*, welke Stad niet genoeg had om haare forten, haare linien en haare Zee-batterijen te bezetten.

De Generaal DUMOURIER, versteld over de

wanorder, die hij overal zag, en voelende alle oogenblikken vermeerderen zijne verlegenheid die onoverkomelijk wierd, was zeer te vreede over de eerste succesſen der Negotiatie van DE MAULDE; hij zond dadelijk een Courier aan LE BRUN, met het origineel antwoord van Mylord AUCKLAND, die hem meldde dat hij met den Raadpenſionaris van Holland was overeengekomen om zich te zamen naar de Frontieren te begeeven, om met den Generaal te confereeren; dat hij verſcheiden paquetbooten aan zijn Hof gezonden had, om van hetzelve de permisſie, en de nodige inſtructien tot die conferentie betrekkelijk te erlangen; dat hij niet lang naar antwoord zoude wagten; dat zijne intentie niet was hem lang op te houden, noch zijne præparatien en projecten voor de Campagne, die geöpend ſtond te worden, te vertraagen.

De Depêche van DE MAULDE, welke die van Lord AUCKLAND geleidde, gaf verſlag van het geen was voorgevallen. Men had al het afgrijzen betuigd waarop hij rekende, over de woedende barbaarschheid, welke men te *Parijs* begaan had; maar daar hij aan beide de Ministers had verzekerd, dat de Generaal ten dien opzichte met hen in één gevoelen ſtond, en dat hij met de diepſte verontwaardiging was aangedaan, had deze afgrijslijke omſtandigheid aan de Negotiatie geen hinder toegebracht. Men was dan zonder eenige difficulteit overeengekomen dat, zoras Mylord AUCKLAND antwoord van zijn Hof ontfing, de conferentie plaats zou hebben aan de Moerdijk, op het Jacht van den

Prins

Prins van Oranje 't welk men ten dien einde gereed maakte om den General te ontfangen. MAULDE twijffelde niet of deze conferentie zou den besten uitslag hebben.

De Generaal koesterde dezelfde hoop, en in dat geval was dusdanig het ontwerp welk hij gevormd had. Hij wilde de belangens van zijn ongelukkig vaderland niet verraaden, hij wilde hetzelve integendeel dienen, met het getal van deszelfs vijanden te verminderen; op die wijze wilde hij slaagen om de Neutraliteit tusschen Frankrijk, Holland en Engeland te verzekeren. Maar te gelijker tijd wilde hij, na dezen laatsten dienst aan Frankrijk beweezen te hebben, zich van den schijn ontdoen als of hij in de misdaad zijner landgenooten deel nam, en ophouden te strijden voor ongerijmde tyrannen, welke hij gewenscht had te kunnen straffen, wel verre van hunne afschuwelijke tyrannie te onderschraagen. Hij rekende dus te *Antwerpen* niet terug te keeren, zich naar den *Haag* te begeeven, en van daar een Manifest in 't licht te geeven om zijne Emigratie te regtvaardigen; hij lag een gedeelte zijner gevoelens bloot in een particulieren brief aan DE MAULDE; dees brief wierd aan de twee Ministers medegedeeld die MAULDE verzochten daarvan copie te neemen, maar hij wilde hun zulks niet toestaan, als daar toe door zijn vriend niet gemagtigd; hij gaf enkel aan Mylord AUCKLAND een antwoord van den Generaal, die hem meldde, dat hij met genoegen de tijding ontfangen zoude van het goed gelukken zijner demarche bij deszelfs Hof.

In den tijd dat de Negotiatie tot dat punt gevorderd was, en eenen gelukkigen uitslag beloofde, toen de Generaal DUMOURIER zich vleide verlost te zullen worden van het juk, ondraaglijk voor zijne ziel, om het bevel te voeren en te strijden voor tyrannen, (met de zekerheid van eenmaal het slachtoffer te zullen worden van hunne ondankbaarheid, van hunne onrechtvaardigheid en van hunne wreedheid, welke hunne succesfen ook zijn mogten) ontfing hij den 7, door de publieke nieuwspapieren, de tijding van de Oorlogsdeclaratien tegen Engeland en Holland, gedecreteerd in de Zitting van den 1 Februarij, op het rapport van van BRISSOT, in naam van het Committé Diplomatique. Deze tijding benam alle hoop; dezelve was onverwagt. Hij was niet voor den 26 Januarij van *Parys* vertrokken, hij was niet voor den 2 Februarij te *Antwerpen* gearriveerd. LE BRUN had niet gewagt na zijne tijdingen, noch die van de Negotiatie van MAULDE; maar het scheen, dat die Minister het rapport over die wegzending van CHAUVELIN op order des Konings van Engeland, verhaast had, om de woede der onvoorzigtigen op te zetten, en onoverkomelijke hinderpaalen te stellen tusschen het geen hij met den Generaal beraamd had. Wat BRISSOT betreft, hij bediende zich van de gelegenheid, als naar gewoonte, om de koningen en volkeren te smaaden waarin hij zeer wel door BARRERE en de partij der Jacobijnen ondersteund wierd. De twee factien vereenigden zich, om zonder reflectie, zonder overweeging, zonder beraadslaging, de geweldigste en meest roekelooze partij

te

te neemen. De oorlog wierd verklaard, maar LE BRUN zond geen Courier aan den Generaal DUMOURIER, die 'er al den last van draagen moest, en men bekreunde zich zeer weinig te weeten, of men in ſtaat was, dan niet, zich tegen deze nieuwe vijanden ſtaande te houden.

's Anderen daags na deze tijding arriveerde DE MAULDE uit den *Haag*, medebrengende een tweeden brief van Mylord AUCKLAND, die zich gelukkig achtte eindlijk authoriſatie bekomen te hebben tot de conferentie, die op den 10. aan de Moerdijk bepaald bleef. De generaal zond hem een Courier om hem berigt te geeven, dat 'er geen questie meer was van onderhandelen; dat, wel is waar, de oorlogs-declaratie wat plotſeling was, maar dat het Engelsch Ministerie 'er gelegenheid toe had gegeeven, 1°. met twee ſchepen met graan gelaaden, in de Havens van Engeland in beſlag genomen, en door het Fransch Ministerie vrugteloos gereclameerd, niet te rug te geeven, 2°. met den Franſchen Minister uit *Londen* en het Rijk, in het oogenblik eener onderhandeling, met ſmaad weg te jaagen, 3°. met door hem Mylord AUCKLAND, den 2 Februarij, te doen bekend maaken een adres aan de Staaten Generaal, beleedigende voor de Franſche Natie, en evenaarende eene Oorlogs-Verklaaring.

De Generaal had andere niet minder zwaare verwijtingen aan VAN DE SPIEGEL te doen, aan wien hij vrugteloos de loslaating gevraagd had van den Colonel MIROND, een Franschman, die

die een aanmerklijk proces gewonnen hebbende tegen een koopman, vervolgens gevangen gezet wierd, op de losse aantijging van te vrij over zaaken van het Gouvernement gesprooken te hebben. VAN DE SPIEGEL had uit Amsterdam doen jaagen een troep toneellisten, zonder hun zelfs den tijd te laaten om zich het verschuldigde te doen betaalen. Hij had door de Emigranten laaten beschimpen NOËL Minister van Frankrijk, en THAINVILLE Secretaris van Ambassade, en had hen vervolgens met smaad weggejaagd. De Emigranten in den *Haag* waren gewapend en in Uniform. Ten slotte liet men aldaar straffeloos den grootsten haat tegen de Franschen blijken.

Zeker is het gedrag der Hoven van *St. James* en den *Haag* niet te verdeedigen, dewijl te midden in eene Negotiatie, op derzelver aanzoek met den Generaal DUMOURIER, dien zij tot Negotiateur gevraagd hadden, aangevangen, zij de gramstoorigheid en het onstaatkundig ongeduld der Nationaale Conventie, welke zij niet in staat kenden om zich binnen de paalen van het gezond verstand en de regtvaardigheid te houden, gaande maakten; men kan hun dus, zo wel als aan de Franschen, toewijten alle de rampen die uit dezen oorlog voortkomen; oorlog, welke nog zo spoedig niet geëindigd, maar de bronwel weezen zal van andere onverzoenbaare oorlogen.

Aan

No. IX.

Aan den Heer HOGGUER, *te* Petersburg, 's Hage *den* 18 *Februarij*, 1793.

Denzelven inhoud van den brief aan den Heer RHEDE, uitgenomen het navolgende slot: VAN DE SPIEGEL aan HOGGUER.

Dit meende ik U H. W. G. te moeten berigten, terwijl ik accuseere de reguliere acceptie van Uwe brieven tot No. 5 incluis, over wier inhoud ik bij de eerste gelegenheid nader schrijven zal; laat mij alleen dit mogen zeggen, dat het groote Huis van Commercie te *Amsterdam*, door welks middel U H. E. G. meende dat zekere Negotiatie zoude kunnen bevorderd worden, in het geheel daartoe niet geschikt is, als hebbende differente relatien, die malkanderen zouden kunnen croiseeren. Wijders komt mij dit voor, dat aan die zaak tegenwoordig niets kan gedaan worden, en dat het alleen genoeg is een

oog

VAN DE SPIEGEL aan HOGGUER.

oog in 't zeil te houden, of een ander ook iets mogt tenteeren, 't welk ik nogthans niet kan denken.

Ik heb de eer, enz.

Aan

Extract uit de Registers der Deliberatien van den Provisioneelen Uitvoerenden Raad der Fransche Republiek, van den 18 Febr. 1793.

Het tweede jaar der Republiek.

De Provisioneele Uitvoerende Raad, gedelibereerd hebbende op het Rapport van den Minister van Buitenlandsche zaken, en van den Minister der Marine, besluit, dat ten opzichte der Hollandsche schepen, die gebleven zijn onder het embargo, geordonneerd bij de deliberatie van 29 Januarij laatstl. de verkoping van die schepen zal opgeschort worden tot na de invasie van Holland, ten einde de zodanige, welke zullen bevonden worden aan Hollandsche Patriotten toe te behooren, aan dezelven kunnen terug gegeven worden.

Voor Copie Conform met het Register.

(*Get.*)

GROUVELLE.

Aan

No. X.

Aan den Heer Envoyé VAN NAGEL, *te* Londen, 's Hage, *den* 19 *Februarij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGELL.

Mijne bezigheden zijn tegenwoordig zoo druk, dat ik naauwlijks tijd kan vinden om een woord te schrijven: nogthans ben ik schuldig Uw H. W. G. te bedanken voor deszelfs ijver en attentie voor 's Lands dienst en het belang der Commercie, en teffens Uw H. W. G. te verzoeken geene gelegenheid te laaten voorbijgaan, om op onverwijlde hulp te insteeren: indien Engeland wist welk nadeel zij aan zig zelven deedt met ons hulpeloos te laaten, ik denk dat zij haare Schepen niet van *Vlissingen* zoude terug geroepen hebben: het Publiek raisonneert daarover elk op zijne wijze, en de Engelsche Alliantie wordt daarbij niet gespaard. De hulp, die wij noodig hebben, is niet zeer groot, en behoeft niet langduurig te zijn. — *Zeeland* komt mij voor, genoeg te zijn verze-

zekerd, maar dewijl de vijand ſterk nadert in de Generaliteits Landen, en *Breda* waarſchijnlijk reeds geattaqueerd is, 't welk niet lang reſiſteeren kan, loopen wij gevaar van de Franſche Armées binnen kort aan den oever der Rivieren te zien, daar wij haar den overtogt door een groote quantiteit van gewapende Vaartuigen moeten betwisten; en daar die oevers zig uitſtrekken van de Steenbergſche Vliet af, tot boven *Heusden* toe, daar onder begrepen het *Bergſche Veld* en de *Biesbosch*, begrijpt Uw H. W. G. dat wij een groot getal van zulke Vaartuigen noodig hebben: indien nu de Engelſchen ons voor circa drie weeken eenige ligte gewapende Chaloupen konden bijzetten, zouden wij een groote gerustheid hebben, terwijl al wat mogelijk is, alhier wordt gereed gemaakt.

VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGEL.

Indien wij ſlegts drie of vier duizend man troupes meer gehadt hadden, zou de defenſie brillant hebben kunnen zijn, maar wij zitten overal bekrompen: — de menigvuldige plaatſen, die bezet moeten worden, maaken dat wij op de noodzaakelijkſte ner-

VAN DE SPIEGEL AAN VAN NAGEL.

nergens genoeg hebben: — evenwel wij houden moed, en indien de eerste ongelukken, die zeker te verwagten zijn, de harten niet te veel nederslaan, zal alles met Gods hulp wel gaan.

Ik heb de eer enz.

De Staaten van Holland en West-Friesland, enz.

Bij ons in overweeging genomen zijnde de pligtelijke noodzaakelijkheid, om in de tegenwoordige tijdsomstandigheden, den Goddelijken Zegen en Bijstand over de regtvaardige Wapenen van den Staat tegen den Vijand af te smeeken, hebben wij goedgevonden Ul. door deezen aan te schrijven, ten einde de nodige ordres te stellen tot het houden van veertiendaagsche Bedestonden, te beginnen met Woensdag den 27 deezer Maand, op zodanige wijze en tijd, als naar de Constitutie van Ul. District bevonden zal worden te behooren, om God Almachtig vuuriglijk te smeeken, dat het Hem behaage de aanvallen van den Vijand en alle deszelfs booze oogmerken te verijdelen, de regtvaardigste Wapenen van den Staat, tot verdediging van 's Lands Bezittingen en van die van haare Ingezetenen, mitsgaders tot bescherming van Godsdienstige en Burgerlijke Voorrechten opgevat, met zijnen genadigen bijstand en kragtdaadige hulp te bekroonen, en tot dien einde de Wapenen van de Geallieerden en Vrienden van den Staat, teffens gelukkig en voorspoedig te maaken; alsmede de pogingen en besluiten van de Overheden tot redding van het lieve Vaderland door zijne Goddelijke Wijsheid te bestuuren; en tot de gewenschte en zegenrijkste eindens te doen uitloopen.

Waar op ons verlatende, beveelen wij Ul. in de bescherming Gods, Geschreven in den *Hage*, den 19 Februarij, 1793.

Ter ordonnantie van de Staaten.

MANIFEST.

De Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden.

Wierden wij reeds met de grootste verwondering en indignatie aangedaan, toen wij vernomen hebben het Decreet, waarbij de *Nationaale Conventie* van Frankrijk op het onverwagtste, en zonder de minste schijn van Recht of Reede, verklaard heeft te zijn in Oorlog, in naam, met den *Stadhouder der Vereenigde Nederlanden*, doch in de daad met deeze Republiek: welke zijn dan niet geweest de gevoelens van bevreemding en verontwaardiging, die ons getroffen hebben, wanneer ter onzer kennis gekomen is het navolgende Geschrift, tot tijtel voerende:

Proclamatie van den Generaal DUMOURIER *aan de Bataaven.*

BATAVIEREN!

De *Stadhouder*, welke in gevolge de instellingen van uwe Republiek niet anders behoorde te zijn, dan uw Kapitein Generaal, die de magt, met welke gij hem bekleed hebt, ondergeschikt aan den wil en de besluiten van uwe Republiek, alleen moest uitoeffenen tot bevordering van uw geluk, houd U integendeel onder de verdrukking en in slavernij.

Gij kende volmaaktlijk uwe regten, — gij hebt, in den jaare 1787, getragt dezelven uit de magt

magt van het heerschzugtig Huis van Orange U weder eigen te maken; en naamt ten dien einde uw toevlugt tot de Fransche Natie; maar, daar zij zelve zugtte onder het geweld van een trouwloos Hof, zijt gij de speelbal geweest van de verachtlijke Intriguants, welke toen het bewind van Frankrijk in handen hadden.

Een hand vol Pruisſen, onder het bevel van denzelfden Hertog van Brunswijk, welken ik zedert uit Champagne verjaagd heb, was genoeg om U weder onder het juk te brengen. Veelen onder U zijn de ſlagtoffers der wraak van uwen geweldenaar geweest, terwijl eene andere meenigte met de vlugt tot Frankrijk is overgekomen: en zedert was alle hoop van Vrijheid voor U verlooren, tot dat de allerverbaazendſte hervorming in het Regeeringsbeſtuur, zoo als de Geſchiedenisſen van het Geheelal 'er geen opleveren, en die door den allergelukkigſten uitſlag onderſteund is, aan U in de Franſche Natie heeft doen wedervinden, zodanige machtige, edelmoedige en vrije Bondgenooten, welke uwe pogingen voor het herſtel der Vrijheid op alle mogelijke wijze zullen onderſchragen, of met U zullen omkomen.

Batavieren! het is geenzins aan U, dat het Franſche Gemeenebest den Oorlog heeft verklaard: een Vriend van alle Volken zijnde, heeft hetzelve ſlegts alle Geweldenaars tot Vijanden: de Engelſchen, dat Volk, zo trotsch op deszelfs Vrijheid, hebben zig door het goud en de beguigelingen van hunnen Koning doen verblinden,

 doch

doch zij zullen denzelven weldra niet meer begeeren: hoe menigvuldiger onze Vijanden worden, zo veel te algemeener zullen ook onze grondbeginzelen worden voortgeplant; de overreeding en de overwinningen zullen het onvervreemdbaar regt van den Mensch steeds verdedigen, en de Volkeren zullen het moede worden hun bloed op te offeren, en hunne schatkisten uit te putten voor een klein getal persoonen, die zich enkel bezig houden met de tweedragt alomme te stooken, om de Volken te misleiden en tot slaven te maaken.

Wij treeden Holland in, als Vrienden van de Bataven en als onverzoenelijke Vijanden van het Huis van Orange; deszelfs juk schijnt gewis U te ondraaglijk, dan dat gij in uwe keuze zoude weiffelen; ziet gij niet, dat die dwingeland, welke U overweldigt, aan deszelfs eigenbelang de hoogste belangen van uw Gemeenebest opoffert? heeft hij U, in den jaare 1782, niet verpligt om door eene schandelijke trouwloosheid de Alliantie, welke gij met ons hebt aangegaan, te verbreeken? heeft hij zedert niet altijd den Koophandel der Engelschen, ten kosten van den Uwen, begunstigd? ja, levert hij in dit oogenblik zelfs uwe voornaamste Bezittingen, de *Kaap de Goede Hoop*, het Eiland *Ceylon*, en uwen geheelen Koophandel in de Indiën niet aan die Natie over, van welke gij alleen de onophoudelijke mededinging te vreezen hebt? gelooft gij, dat de Engelschen, die in magt en goud onverzadelijk zijn, U ooit die gewigtige plaatsen zullen wedergeeven, daar dezelven hen de Heerschappij

pij in de Indiën zo merkelijk verzekeren? neen Batavieren, gij zult uw rang onder de voornaamste Zee-Mogendheden niet weder krijgen, dan, wanneer gij zult vrij zijn. Zendt dan dat trotsche Huis, dat zederd honderd jaaren U aan deszelfs hoogmoed heeft opgeofferd, naar Duitschland terug; verbant die Zuster van FREDRIK WILLEM, aan welke de wreede Pruisfen ten dienste staan, zo dikwerf gij uwe slaafsche keetenen zoud willen afwerpen. Dit inroepen der Pruissen is, zo dikwerf als het gebeurt, een hoon voor de Vaanen uwer dappere Legerbenden. Het Huis van Orange vreest, en met reden, dat de geest van Vrijheid over deszelfs macht zal zegevieren; een Leger van een gemeenebest kan tog niet lange der dwingelandij ten dienste blijven; weldra zullen de Hollandsche Soldaaten, weldra zullen de overwinnaars der Doggersbank hunne Vaanen en hunne Vlooten met die der Franschen vereenigen. De eersten, die zig onder den Standaart der Vrijheid begeeven zullen, kunnen zig niet slegts verzekerd houden van het behoud der rangen, welke zij in den dienst van de Republiek bekleeden, maar zelfs van alle bevordering, waarop zij ten kosten van de slaven van het Huis van Orange zullen aanspraak hebben.

Ik kome tot U, omringd van edelmoedige Martelaaren van de Omwenteling van 1787; derzelver standvastigheid en opofferingen verdienen al uw en mijn vertrouwen, zij maken een Committé uit, hetwelk zig in getal zal vergrooten; dit Committé zal in de eerste oogenblikken van uwe Revolutie van het hoogste nut zijn; en

alle deszelfs Leden, die geene andere Eerzugt kennen, dan de medeverlosfers van hun Vaderland te zijn, zullen in de onderfcheidene betrekkingen, die zij in de orde der zamenleving bekleeden, dadelijk wederkeeren, zodra uwe Nationaale Conventie zal te zamen vergaderd zijn.

Ik kome tot U, aan 't hoofd van Zestig Duizend Vrije en Zeegepraalende Franfchen; andere Zestig Duizend verdedigen de Belgifche Gewesten, en zijn gereed om mij te volgen, indien ik op mijnen weg tegenftand ontmoete. Wij zijn geenzins de Aanvallers; de Orange partij doet ons zedert lang eenen verraderlijken en geheimen Oorlog aan, het is in *'s Hage*, dat men allerlei zamenzweeringen berokkend heeft. Wij trekken naar *'s Hage* om de Bewerkers van al onze onheilen op te zoeken; want tegen hen alléén is onze toorn en onze wraak gerigt. —— Wij zullen uwe rijke Gewesten als Vrienden en Broeders doortrekken. Gij zult ondervinden, hoe groot het onderfcheid zal zijn der handelwijze tusfchen de vrije Mannen, die U de hand toereiken, en de dwingelanden, die uw Velden overftroomen en verwoesten. Ik beloove aan de vreedzaame Landbouwers, welkers oogst aan den angst van den Geweldenaar zal zijn opgeofferd, dat ik hen zal fchadeloos ftellen door den verkoop der goederen van die geenen, die tot deeze nutteloze overftroomingen hunne beveelen zullen gegeeven hebben. Ik beloove ook van in hunne handen en aan hunne gerechte wraak te zullen overleveren zodanige laffe Beftierders,

Ma-

Magiſtraats-Perſoonen of Militaire Bevelhebbers, die deeze overſtroomingen zullen bevolen hebben. Dan, om egter alle ſchaaden, welke zij zouden veroorzaaken, zo veel mogelijk voor te komen; zoo nodige ik alle Landlieden, voor zoo verrè deeze eenig denkbeeld van Vrijheid bezitten, ten ſterkſten uit, om zig daar tegen, op alle mogelijke wijze, te verzetten, hen verzeekerende, dat ik deeze mijne Proclamatie ſpoedig genoeg zal volgen, om de braven daarin te onderſteunen, en de laffen deswegens te ſtraffen.

Batavieren, hebt een onbepaald vertrouwen in den Man, wiens naam U niet onbekend is, die nooit aan eenige belofte gefeild heeft, en die vrije Mannen ten ſtrijde voert, voor welke die Pruisſen, die de Wagters van uwe dwingelanden zijn, gevloden hebben, en verder zullen vlieden.

De Belgen noemen mij hunnen Verlosſer, en weldra hoop ik de uwe te zijn.

De Generaal en Chef der Armée
van de Franſche Republiek,

DUMOURIER.

Uit den inhoud van dit Stuk, hetwelk te *Antwerpen* in de Nederduitſche en Franſche taalen gedrukt is, zoude men moeten beſluiten, dat hetzelve door den Generaal DUMOURIER beſtemd is, om deszelfs lang bedreigden aanval op dit Gemeenebest aan te kondigen, en vooraf te gaan, en de oogmerken van die onderneeming

voor het oog van geheel Europa, en in het bijzonder voor het Volk van Nederland open te leggen, en, was het mogelijk, te rechtvaardigen. Dan een geschrift, zoo opgevuld met ongerijmdheden en onwaarheden, en met lasterlijke beschuldigingen, is mogelijk nooit, bij eene diergelijke gelegenheid, in het licht gegeeven. Elk onpartijdig Leezer, den inhoud van hetzelve met aandagt overweegende, zal zich met ons bijna niet kunnen onthouden van de twijffeling, of hetzelve weezentlijk kan toegeschreven worden aan den Man, wiens naam aan het hoofd van hetzelve geplaatst is; een Man, die voor schrander en wel onderrigt gehouden wordt, en welke voorgeeft, aanspraak te heben op den roem van Zedelijkheid en Deugd. Ook durven wij het onderzoek der beleedigende Drogredenen en der Faiten, in dit Geschrift vervat, gerustelijk overlaaten aan het gezond oordeel van alle welmeenende Ingezetenen, en hebben daarom ook niet geschroomd, tot de publiciteit van het Stuk voorhanden mede te werken, door hetzelve in dit ons Manifest woordelijk in te lasfen. —— Doch wij achten het aan ons zelven, aan de gantsche Natie, en aan de Nakomelingschap verschuldigd te zijn, op het oogenblik, dat onze vreedzaame Republiek met den onrechtvaardigsten aanval bedreigd wordt, de valsche gronden, daarin aangehaald, niet onbeantwoord te laaten; en waarlijk, indien ons daartoe eene gelegenheid nodig was geweest, had ons nooit een bekwaamer kunnen gegeeven worden dan de tegenwoordige.

De Auteur van het meergemelde Geschrift begint

gint met den Heer Erfstadhouder deezer Vereenigde Nederlanden af te schilderen als een Dwingeland en Verdrukker van 's Lands goede Ingezetenen, en als met geene andere Macht bekleed, dan die van Capitein-Generaal. Men kan niet wel eene dieper onkunde toonen aangaande onze Regeeringsform, volgens welke de aanzienelijke Bediening van Capitein-Generaal, en die van Erfstadhouder, met welke beide de Heer Prins van Orange bekleed is, twee gansch verschillende en afzonderlijke Waardigheden zijn: en wat betreft de wijze, op welke de Prins Erfstadhouder de Macht, aan hem in die betrekkingen toevertrouwd, uitoeffent, beroepen wij ons op het getuigenis van alle onze Landgenooten. Wie van dezelve zal in gemoede durven beweeren, dat de aart der Erfstadhouderlijke Waardigheid, het voor den geene, die daarmede bekleed is, mogelijk maakt, de Ingezetenen te onderdrukken en in de Slavernij te houden? en is 'er daarenboven eenig Inwoonder van deeze Gewesten, indien hij niet door den geest van partijschap ten eenemaal verblind is, die niet hulde doet aan de goedaartige en beminnelijke inborst van een Vorst, wiens Personeel Caracter, zoo wel als zijn Bestuur, steeds gekenmerkt is geweest door de zagtheid, gematigdheid en de stiptste naauwgezetheid in het vervullen zijner Plichten? Even ongerijmd en belagchelijk zijn de verdere beschuldigingen tegen hem ingebragt. — Hoe heeft de Heer Prins van Orange in het jaar 1782 kunnen doen verbreeken eene Alliantie met Frankrijk, welke toen nog niet exteerde, en eerst in het jaar 1785 geslo-

floten is? Wie heeft ooit in goeden ernst beweerd of geloofd, dat hij den Koophandel der Engelschen, ten kosten van den onzen, zoude hebben kunnen begunstigen, daar zulks geheel en al buiten den kring van zijn vermogen is? en daar toch de Koophandel een veld opent, ruim genoeg voor de nijverheid der beide naauw verbondene Natien? Wie is 'er eindelijk onder ons, die heeft hooren gewaagen van het overleeveren aan Engeland van de *Kaap de Goede Hoop*, en het Eiland *Ceylon*? Wie ziet dus niet, dat alle deeze verwijten loutere verdigtsels zijn, en hoe kunnen die als waarheid worden opgegeeven in een Geschrift, bestemd, om aan de geheele Waereld rekenschap te geeven van de beweegredenen, die een zoogenaamd Gemeenebest hebben aangezet, om den onverantwoordelijksten Oorlog aan te doen aan eenen vrijen en onafhanglijken Staat?

Het is op eene even zoo verkeerde wijze, dat vervolgens in het Geschrift, dat wij voor oogen hebben, gesproken wordt van de Omwenteling van het jaar 1787: eene gebeurtenis, die door Vreemdelingen, of door Vijanden van onze Constitutie zoo zeer ten onrechte wordt afgeschilderd, als eene daad van geweld en overheersching; het is een ieder bekend, dat het geen op dat tijdstip is geschied, geen ander oogmerk heeft gehad, dan de oude en wettige Constitutie van deeze Republiek, onder dewelke zij is opgericht, uit kleine beginselen groot geworden, en zoo lang gelukkig en bloeijend geweest, en die door toedoen van eenige

wei-

weinige heerschzuchtige Lieden met een geheele omkeering bedreigd wierd, te herstellen, en aan dezelve een nieuwe vastigheid te geven.

Het is niet aan het Volk van Nederland (zoodanig gaat de Proclamatie voort) *dat Frankrijk den Oorlog heeft verklaard: een Vriend van alle Volken zijnde, heeft het slegts alle Geweldenaars tot Vijanden.* — Laaten onze Medeburgers zig door deeze en meer andere bedrieglijke uitdrukkingen niet laaten misleiden. Laaten zij niet uit het oog verliezen, dat de woorden van *Vrijheid*, *Slavernij*, *Onderdrukking*, thans bij veele Lieden op de verregaandste wijze misbruikt worden. Die geene, die tegenwoordig het Bewind in Frankrijk in handen hebben, en die zig bevoegd achten, om over het geluk en welzijn van gansche Natien zoo willekeurig te beschikken, hebben maar al te veel bewezen, waarin die *Vriendschap* bestaat, die zij betuigen andere Volken toe te draagen, en wat zij door *Dwingelandij* en *Geweld* verstaan. Zij bewijzen hunne Vriendschap voor andere Volken, door het zaaijen van Verdeeldheid en onderlinge Twisten, en door dezelven van de dierbaarste en van ouds geheiligdste Voorrechten met geweld te berooven; Voorrechten, waarvan zij zelfs het geheugen zoeken uit te wisschen, door het vernielen der Handvesten waarop ze gegrond zijn. De geschenken, die zij onder den schoonen naam van *Broederschap* en *Vrijheid* aan hen aanbieden, zijn geene andere, dan die zelve toomelooze Ongebondenheid en Godverzaaking, waarop zij openlijk roemen, en de daaruit voortspruitende Verwarring, Moord en Plun-

Plundering, Armoede en Hongersnood, onder welken zij zelven zugten. Met de naamen van *Dwingelandij* en *Slavernij* bestempelen zij alle die Burgerlijke en Godsdienstige instellingen, die tot nu toe onder de Menschen geëerbiedigd zijn, om dat ze voor derzelver geluk en voor het bestaan der Burgerlijke Maatschappij onontbeerlijk zijn.

De Menschen kunnen zonder eene Regeering, die voor hun welzijn zorgt, niet te zamen leeven, en die Grondbeginzelen, die de Franschen tegenwoordig gewapenderhand zoeken voort te planten, zijn gemaakt, om alle Regeeringen om verre te werpen, en overal, in plaats van Veiligheid, Rust en goede Ordre, Regeeringloosheid, en alle de Onheilen, die daaruit voortvloeijen, te verspreiden.

Onder de menigvuldige voorwerpen van verwondering, die ons het stuk voorhanden (waar van wij vooral verplicht zijn de dwaasheid aan onze Landgenooten aan te toonen) opleevert, kunnen wij niet stilzwijgend voorbijgaan, het geen daar in gezegd wordt van die weinige en meestal onbekende, doch daarom niet minder verachtingswaardige Lieden, die zig, onder den naam van *Comité Batave*, een ingebeeld gezag aanmaatigen, en thans aan ons worden aangewezen als het bestuur in handen zullende hebben, tot dat ook bij ons, op het voorbeeld van het ongelukkig Frankrijk, eene zoogenaamde *Nationaale Conventie* zal zijn ingericht. Hoe heeft men zig kunnen verbeelden, door zulk een vooruitzigt de gemoederen onzer bedaarde Landge-

noo-

nooten in te neemen? Zullen wij dan in plaats van de zagte Regeering, waar onder wij thans leeven, onze Eigendommen, al wat ons dierbaar is, ja ons leeven zelfs moeten onderwerpen aan de willekeur van eenige weinige, opgeraapte, onbekende en onkundige menfchen, die daarover naar welgevallen zullen befchikken, tot dat het bewind uit hunne handen zal overgaan in die van eene zoogenaamde Conventie; geheel en al, zoo als wij het tegenwoordig in onze nabuurfchap zien, aan Frankrijk overgegeeven, en welker beftuur bij ons dezelve noodlottige gevolgen onvermijdelijk zoude hebben, die daaruit in Frankrijk gefproten zijn? Hoe heeft men zig kunnen voorftellen, dat zulke denkbeelden eenigen ingang zouden vinden bij een wijs en verftandig Volk, door deszelfs aart en inborst geheel afkeerig van die nieuwerwetfche en rampzalige uitvindingen, en gewend aan een gematigd en welgeregeld Beftuur?

Wij vertrouwen ook, dat wij de goede Ingezetenen niet behoeven te waarfchouwen, geen gehoor te geven aan de uitnodiging en beloften aan hun gedaan, om hen te overreeden, zig onder den ftandaard dier gewaande Vrijheid te begeven, nog aan de onbeduidende dreigementen, die gebruikt worden, om hen af te fchrikken van het aanwenden dier middelen van verdediging, welke de natuur ons aanbied.

Het is niet mogelijk, dat 'er onder hen lieden zouden zijn, lafhartig of ontaart genoeg, om zig te vervoegen bij de vijanden van hun Vader-

derland, en met dezelven vereenigd, verwoesting en elende onder hunne Medeburgers te komen verspreiden, en dezelve deelgenoten te maaken van die geheele reeks van onherstelbaare Rampen, die een noodzaaklijk gevolg zijn van de onverzaadlijkste Roofzugt, en welken thans zoo veele Landen, door de Fransche Wapenen overheerd, ondervinden.

Wij verwagten veel eer, dat alle Ingezetenen, met ter zijde stelling van de Partijschappen, die hen verdeelen, hunne pogingen bij de onze, en die van alle waare beminnaars van hun Vaderland zullen voegen, om, onder de Godlijke Bescherming, het Land, waarin zij geboren en opgebragt zijn, te verdedigen en te bewaaren,. en de dierbaare Panden van Godsdienst en waare Vrijheid te onttrekken aan het ondraaglijk Juk van vreemde en woeste Benden. Wij verwagten zulks van hunne braafheid en van hunnen moed.

Wij houden ons verzekerd, dat zij zig niet zullen laaten afschrikken door het vergrootte Schilderij der magt, die men voorgeeft tegen hen te worden aangevoerd; dat zij niet zullen vergeeten, noch de onoverwinnelijke dapperheid, waar mede onze onsterffelijke Voorvaderen het hoofd geboden hebben aan die zelve Franschen, die ons tegenwoordig zoo onregtvaardig aanvallen, en zulks in een tijd, wanneer de magtigste Mogendheden van Europa niet, gelijk nu, met ons, maar tegen ons vogten; noch de legging van ons Land, welke vooral in dit jaargetijde aan

aan den aantogt van eenen vijand onoverkomelijke zwarigheden in den weg legt; noch de onvermoeide zorg en werkzaamheid van de Regeering, die niets onbeproefd zal laaten, om aan de algemeene pogingen den besten uitslag te verzekeren; noch eindelijk de kragtdaadige hulp en bijstand, die wij binnen korte van onze getrouwe Geällieerden te wagten hebben; en bijaldien 'er na alle deze gewigtige overweegingen nog iets nodig was, om hen te versterken in het besluit van alles op te zetten voor de verdediging van het lieve Vaderland, dan zouden wij hen voor oogen houden het voorbeeld van de Inwoonders der nabuurige Oostenrijksche Nederlanden, die dezen Generaal, die zig hun *Verlosser* durft noemen, en die zelve Franschen, waarover hij het bevel voert, als *Vrienden* hebben ingeroepen en ingehaald, en die tegenwoordig de bitterste vrugten hunner onbedagtzaamheid plukken. De goede Voorzienigheid, die dit Gemeenebest zoo menigmaalen uit de dringendste gevaren gered heeft, bewaare haar genadiglijk voor zulk eene *Verlossing* en zulke *Vrienden!*

Aldus gedaan en geärresteerd ter Vergadering van de Hoog Mogende Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden.

In 's *Gravenhage*, den 20 Febr. 1793.
(Was geparapheerd)
W. J. H. VAN WASSENAAR, vt.
(L. S.) Ter Ordonnantie van dezelven,
(*was getekend*)
H. FAGEL.

Andwoord van den Prins Erfstadhouder aan de Heeren Staaten van Zeeland.

EDELE MOGENDE HEEREN, BIJZONDERE GOEDE VRIENDEN!

Wij hebben wel ontfangen Uw Ed. Mog. Missive van den 14 dezer, en willen niet afzijn u antwoord op dezelve, Uw Ed. Mog. hiermede te informeeren, dat wij, achtervolgens het verzoek aan ons gedaan, bij hunner Hoog Mog. resolutie van den 19 dezer, de respective plaatsen in *Staats-Vlaanderen*, met Troupes van den Staat bezet, derwijze hebben verminderd, dat wij daardoor in staat gesteld zijn geworden aan het verlangen van Uw Ed. Mog., om een grooter aantal Troupes binnen derzelver Provincie te verkrijgen, in zo verre te hebben kunnen voldoen, dat wij, tot een renfort voor de Provintie Zeeland, hebben gedestineerd het eerste Batallion van het Regiment van den Lieutenant Generaal VAN MÜNSTER, thans in guarnisoen te *Sas van Gend*; de Staf en de zes Compagnien van het tweede Bataillon van het Regiment van den Generaal Major DE BONS, in guarnisoen te *Sluis in Vlaanderen*; de zes Compagnien Musquettiers van het eerste Batallon van het laatstgemelde Regiment, thans in Guarnisoen te *Philippine* en *Yzendijke*; alsmede de Compagnie Artilleristen van den Capitein MOOSER, guarnisoen houdende te *Sluis in Vlaanderen*, *Axel*, *Philippine* en *Yzendijke*: Wij verzoeken Uw Ed. Mog. derhalven, hoe eerder

zo

zo beter, ter afhaaling van de Troupes voor de Provintie Zeeland gedestineerd, de nodige transport-schepen te doen verzorgen, en ten dien einde naar *Sluis in Vlaanderen* te verzenden negen Schepen, voorzien van een bekwaam conducteur, om op zeven derzelver in te scheepen en te transporteeren naar *Vlissingen*, met derzelver zieken en bagage, den Staf en de zes Compagnien Musquettiers van het tweede Bataillon van het Regiment van den Generaal Major DE BONS, en op de twee overige de Compagnie Artilleristen van den Capitein MOOSER: naar *Philippine* zeven schepen, insgelijks voorzien van een bekwaam conducteur, om op zes derzelve te embarqueeren, met derzelver zieken en bagage, de zes Compagnien Musquettiers van het eerste Bataillon van het laatste Regiment, aldaar verzameld, en te transporteeren naar *Veere*; en op het resteerende schip in te neemen de Detachementen van de voorsz. Compagnie Artilleristen, in guarnisoen te *Philippine*, *Tzendijke* en *Axel*, mede aldaar bijeengetrokken, en dezelve te transporteeren naar *Vlissingen*; en laastelijk nog naar *Sas van Gend*, acht schepen, voorzien als vooren van een bekwaam conducteur, om aldaar in te scheepen, met derzelver zieken en bagage, het eerste Bataillon van het Regiment van den Lieut. Generaal van MÖNSTER, en hetzelve naar *Zierickzee* te transporteeren.

Wij vertrouwen, dat Uw Ed. Mog. het voorsz. renfort Troupes zullen gelieven aan te merken als een bewijs van het verlangen dat bij ons resideert, om ten allen tijde, aan de verzoeken

der respective hooge Bondgenooten, en in het bijzonder aan die der Provintie Zeeland te voldoen, terwijl Uw Ed. Mog. daarbij wel in het oog zullen willen houden, dat de omstandigheden van den tegenwoordigen tijd in allen deele vereischen, dat niet alleen uwer Ed. Mog. Provintie, maar ook alle andere Frontieren, welke aan eenen vijandelijken aanval zijn geëxponeerd, zo veel mogelijk bezet en gedekt worden.

Betuigende wij voor het overige niets meer te wenschen, dan, zo veel in ons vermogen is, aan de Provintie Zeeland van nut te zijn, en steeds aan Uw Ed. Mog. blijken te geeven van onzen ijver voor de belangens van de Republiek in het generaal, en in het bijzonder van Uw Ed. Mog. Provintie en derzelver goede ingezetenen; verwachtende wij ook, dat Uw Ed. Mog. met ons zullen begrijpen, dat wij, verplicht zijnde om voor de defensie der meest geëxponeerde Frontieren te zorgen, in het geval zullen kunnen zijn, om wederom een gedeelte der Troupes, binnen Zeeland guarnisoen houdende, daaruit te moeten trekken, en te leggen in *zodaanige* plaatsen als op dien tijd zal worden gerequireerd.

Waarmede, enz.

In *'s Gravenhage*,
den 22 Februarij, 1793.

(*Geteekend*) W. PR. VAN ORANGE.
(*Lagerstond*) Ter Ordonnantie, enz.
(*Gecontrasigneerd*) J. DE RIEMER.

Pr-

Publicatie van de Heeren Staaten van Holland en West-Friesland, van den 22 Februarij 1793.

De Staaten van Holland en West-Friesland, allen den geenen, die dezen zullen zien of hooren leezen, falut: Alzo de zorgelijke omſtandigheden, waarin deze Provintie zig thands bevindt, daar de Republiek door een' geduchten vijand wordt geattaqueerd, en deze Provintie met een' vijandelijken aanval wordt gedreigd, ons genoodzaakt hebben, om alle middelen aan te wenden die maar eenigzints tot defenſie en beveiliging van dezelve, en tot verijdeling van deszelfs pernicieuſe oogmerken zouden kunnen ſtrekken, en dat daartoe onder Gods zegen vooral ook moet en kan dienen, bijaldien de algemeene vijand de oevers van de Rivieren, waardoor deze Provintie word omringd en doorſneden, naderende, geen vaartuigen kan bekomen om dezelven over te trekken.

Zoo is 't, dat wij, met oogmerk om daarin te voorzien, en tot geruststelling van alle goede Ingezetenen binnen deze Provintie, hebben goedgevonden te ſtatueeren en te ordonneeren, gelijk wij ſtatueeren en ordonneeren bij dezen, dat alle en een iegelijk, wie hij zoude mogen zijn, die eenig vaartuig zoude mogen hebben, hoedanig ook genaamd, langs den Zuid-Oost oever van deze Provintie, ſtrekkende van boven *Heusden* af tot aan den *Dintel* toe, dezelve op ſtaande voet zal hebben over te brengen aan deze zijde, zijnde de Noordwestkant, op poene

 dat

dat alle vaartuigen, welke tegens deze onze heilzaame ordre, binnen vier-en-twintig uuren na de Publicatie dezes, aan de andere zijde van de Rivier zullen worden gevonden, except alleen een enkelde Hengst op de gepermitteerde en bekende Veeren, om de passage niet te stremmen, en de vaartuigen voor 's Lands dienst en werken geëmploijeerd wordende, welke met een zeker teken zullen moeten worden voorzien, aanstonds met 'er daad zullen worden verbrand en vernield; wijders verbieden en interdiceeren wij allen en een iegelijk van onze Ingezetenen, den algemeenen Vijand van den Staat met eenig vaartuig te adsisteeren, veelmin in het overvoeren van eenige Militie behulpzaam te zijn, op pœne van als verraders van het Vaderland en Vijanden van den Staat zonder conniventie met den dood te worden gestraft, en zelfs op der daad betrapt wordende op staanden voet zonder forme van proces te worden opgehangen.

En alzo het zoude kunnen gebeuren, dat een of ander vaartuig onze Ingezetenen toebehoorende, buiten hun toedoen of medewerking, het zij bij ongeluk, geweld of anderzints, in vijands handen konde geraken, belooven wij mits dezen aan den geenen die in dat ongeluk zouden mogen zijn, bijaldien hij zijn vaartuig voor den Vijand onbruikbaar maakt, niet alleen uit 's Lands Kasse eene volkomene indemnisatie wegens zijn verlies; maar daarenboven een premie, geschikt na de omstandigheden, waarin hij zig zal hebben bevonden, tot het montant van de dubbelde waarde van zijn geleden schade toe.

En

En ten einde deze onze ordre des te beter effect zoude mogen sorteeren, gelasten en beveelen wij alle Magistraaten, Schouten en Geregten, en een iegelijk dien het eenigzints kan aangaan, aan de executie dezer de hand te houden, en authoriseeren alle Commandanten en verdere Officieren te Water en te Lande aan de executie van deze onze ordre met de Militaire magt behulpzaam te zijn, en dezelve met de sterke hand te doen executeeren.

En op dat niemand, enz.

Gedaan in den *Hage*, onder het klein Zegel van den Lande, den 22 Februarij 1793.

(Onderstond)

Ter Ordonnantie van de Staaten,

(*Geteekend*)

A. J. ROBER.

CIRCULAIRE MISSIVE.

Parijs, den 24 Februaaij, 1793. het tweede jaar der Republiek.

De Minister der Buitenlandsche Zaken aan de Bataven.

BROEDER EN VRIEND!

Zedert jaren hebt gij gezucht onder de overheersching, die uw Vaderland onderdrukt heeft. Gij zijt op dezen bodem der Vrijheid gekomen om aan uwe Dwingelanden eene misdaad te meer te sparen. Gij hebt hier broeders en beschermers gevonden. Gij hebt met ongeduld het ogenblik afgewacht om uwe rechten en die uwer Medeburgeren te hernemen.

Dit ogenblik, zo lange verlangd, en door U, en door het edelmoedig Volk, dat zich uwer heeft aangetrokken, is eindelijk aangebroken. De listen van GEORGE hebben uwen Dwingelanden de straf op den *hals gehaald*, welke zij verdienden door hunne slaafsche hulde aan vreemde Despoten, en door de geweldenarijen, welke zij in derzelver naam uitgeoeffend hebben.

Maar terwijl de Fransche Natie haar bloed en hare schatten verspilt voor de Bataafsche Natie, verwacht zij ook pogingen van U, geëvenredigd aan het onberekenbaar geluk, 't welk zij uwen Medelandgenoten wil doen genieten.

Ver-

Verſpreid over de gehele oppervlakte der Franſche Republiek, zoudt gij ſlechts flaauwlijk kunnen medewerken ter herſtelling uwes Vaderlands. Om van kracht te zijn, is het nodig dat uwe werkzaamheden een middenpunt hebben; en dit middenpunt is niet te vinden dan dicht bij het punt waar het gevaar is: het is daarenboven nodig, dat dezulken van uwe Medeburgers, die de Vrijheid even zeer beminnen als gij, maar die zich aan 't geweld uwer dwingelanden niet hebben kunnen onttrekken, in ſtaat zijn om U ter hulpe te komen; dat zij zich *ſpoedig* met u *kunnen vereenigen*, en dat zij weten waar u te vinden, om de *omwenteling*, welke zij voor hebben, te doen gelukken.

Het is met deze inzichten, Broeder en Vriend, dat er een Bataafsch Comité Révolutionaire is opgericht te *Antwerpen*, welker inrichting, veêrkracht en werkzaamheid voor een groot gedeelte het lot van uw Vaderland zullen beſlisſen. Het is op dezen post dat alle Patriotten zich behooren te vereenigen. Ik nodige u om u derwaards te begeven zonder eenig vertoef, en om door uwe kundigheden en uwen ijver een werk te conſolideeren, 't welk uw geluk en dat uwer Medeburgeren op een' duurzamen grond vestigen zal. Naar het antwoord dat gij mij zult toezenden, zal ik het Bataafsch Comité van uwe gegeneigdheden kennis geven.

Indien het nodig ware de beweegredenen aan te wijzen, die u moeten aandrijven om u ten allerſpoedigſten te concerteeren, zoude ik u

zeggen, dat de Fransche Republiek geen ander inzicht kan hebben, geen ander belang, dan om Ul. in uwe rechten te herstellen; dat de principes, die den grondslag van haar bestaan uitmaken, insgelijks ten grondslag zullen dienen van hare betrekkingen met hare bondgenoten; dat zij van dezen tot beloning voor hare menigvuldige opofferingen, niets anders eischt dan de daarstelling eener vrije Constitutie.

Dit heilig recht der onafhangkelijkheid zal zij in Holland eerbiedigen, gelijk zij den vijanden harer ruste geleerd heeft hetzelve bij haar te eerbiedigen. Een trotsche Afgezant zal den Bataven niet langer wetten voorschrijven, en hunne Overheden zullen in 't vervolg geene andere Souverainiteit kennen dan die des Volks, dat hen verkoren heeft.

Het streelt mij reeds bij voorraad mij te verheugen over de gelukkige gevolgen van eene Revolutie, gevestigd op de vrije en eensgezinde goedkeuring der Bataafsche Natie. Eene Alliantie, welke de eenzelvigheid van belangen en politieke grondbeginselen onverbreekbaar moet maken. De uitbreiding van den Koophandel der beide Volken: de wederkerige naturalisatie der Burgeren; de onafhangkelijkheid van 't Bataafsche Volk; het einde van den trouweloozen invloed van twee Hoven, die deszelfs Alliantie niet gezocht hebben dan om het te verzwakken, of onder hun juk te brengen.

Dusdanig zijn de vruchten der gelukkige omwen-

wenteling, tot welke gij gaat medewerken. Deze voordeelen, welke ik slechts ter loops kan schetzen, zullen in een helderder licht geplaatst worden door de beraadslagingen van het Bataafsch Comité, waarbij uw belang eischt dat gij u met den meesten spoed vervoegt.

Uw Vaderland verwacht alles van uwe pogingen. Uwe Medeburgers hebben uwe voorlichting en uwe bescherming nodig; en Frankrijk verlaat zich op uwe geestdrift, gelijk gij aan uwen kant u veilig verlaten kunt op deszelfs getrouwheid.

De Minister der Buitenlandsche Zaken,

(*Get.*)

LE BRUN.

Aan

No. XI.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te* Berlijn. 's Hage, *den* 25 *Februarij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Met weinige regels, uit hoofde van de drukte der bezigheden, kan ik Uw H. W. G. alleenlijk informeeren van den ſtaat der zaaken; naamelijk dat *Breda* van alle kanten ingeſloten is, maar nog niet ſerieus geattaqueerd geworden, wegens gebrek aan grof geſchut bij de Franſchen; de Stad is niet houbaar, maar zal reſiſtentie doen, zoo lang het mogelijk is: onze Dragonders van BYLAND hebben in een uitval eenige avantage gehadt op een Corps Franſchen van dubbelde ſterkte, en hebben eenige gevangenen en gequetſten binnen gebragt.

Ondertusſchen wordt het geheele platte Land van de Generaliteit afgeloopen door kleine ſtroopende benden, die zig op de oevers van de Rivier vertoonen, alwaar

zij

zij zig meester maaken van de Vaartuigen die nog overgebleeven zijn, nadat geördonneerd was dezelven aan deeze zijde over te haalen — het blijkt klaar, dat de intentie van den vijand is, om langs de Eilanden (1) in 't hart van Holland te dringen; VAN DE SPIEGEL aan REEDE.

(1) De inhoud der Memorien, eenige maanden later, door den Generaal DUMOURIER in 't licht gegeven, bewijst ten vollen, dat de Raadpensionaris wel gegist had. Zie hier de taal van dien Generaal:

Extract uit de *Mémoires du Général* DUMOURIER, *Tom.* 2. *pag.* 53.

DUMOURIER had te *Geertruidenberg* eene vrij aanzienlijke Scheepsmacht gevonden; hij wilde daarvan partij trekken, en zijne middelen van overtocht vermeerderen. Hij had te *Roowaard* Vaartuigen genoeg voor zijne voorhoede: meester van *Breda*, *de Klundert* en *Geertruidenberg*, had hij niet meer te vrezen van achter ontrust te worden, terwijl hij het Corps van den Generaal DE FLERS achter zich liet om het beleg van *Steenbergen* en *Bergen op Zoom* voort te zetten: hij had dus zijne achterhoede nader aan zich getrokken, en dezelve gecantonneerd op de *Zwaluwe*, waar hij eenige vaartuigen had, welke dienen moesten om dezelve overtevoeren. Hij vormde het plan om zich van de Schepen van *Geer-*

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

gen; doch dit zal zoo gemaklijk niet zijn, terwijl de Rivieren aldaar door gewapende Vaartuigen bezet zijn: en hoogerop schijnt het genoegzaam onmogelijk, vermits *Gor-cum*

Geertruidenberg te bedienen om zijne rechter divisie in te schepen.

De overtocht van *Geertruidenberg* naar het eiland van *Dordrecht* is een weinig langer dan die van den *Moerdijk*. Ter rechter zijde, en zelfs voor deze haven, is het *Biesbosch* vol met droogten, en een' Archipel van kleine eilandjes, afgescheiden van het vaste land van *Gorcum*, waarvan de meesten bezet zijn met boomen en hakhout. Men komt aan dezelve door Kanalen, die door deze eilandjes heen slingeren. De Hollandsche Scheepsmacht kon dezelve niet naderen, dewijl er geen water genoeg was. Zij hadden echter op verschillende punten drie Vaartuigen geplaatst, elk gewapend met vier stukken geschut en dertig man. Buiten deze eilandjes, waarvan zommigen bij hogen vloed met water bedekt zijn, was er een wat hoger, waarop eene kleine hoeve was met eene eendekooi, toebehoorende aan eenen inwoner van *Geertruidenberg*. Dit kleine Eiland, 't welk de groote gewapende schepen der Hollanders niet konden naderen dan op eenen afstand van 7, of 800 roeden, was van het eiland van *Dordt* alleenlijk gescheiden door een Kanaal van ongeveer 600 roeden. Op den tegenoverliggenden oever

cum wel gesterkt en door Inundatien gedekt is — het is ongelukkig dat onze Armée zoo verstrooid moet zijn, dat men niet een goed Corps Troupes bijéén kan krij-

VAN DE SPIEGEL aan REEDE.

oever van het eiland van *Dordt* was eene batterij van zes stukken kanon, op een' lagen en moerassigen grond: onder deze batterij lag een Schip van veertien stukken.

De Generaal maakte het plan om naar dit eiland te doen overvoeren zes stukken geschut 24 ponders, en twee bataillons; om er eene batterij op te werpen ten einde het Fregat te delogeeren, 't welk niet dan ligt geschut kon hebben; om dan te doen volgen de ligtste vaartuigen van *Geertruidenberg*, met troepen opgevuld, en om op die wijze met zijne rechter divisie over te trekken. Daar men nu genoodzaakt konde worden om, wilde men op het eiland landen, in gevecht te komen met een der Schepen van vier stukken, die in de Kanaalen gestationeerd waren, bestemde men verscheidene groote sloepen, gevuld met uitgelezene Soldaten, ter entering, en men deed twee stukken geschut plaatsen op het dek van twee Vaartuigen die de voorhoede der vloot moesten uitmaken, en die gecommandeerd moesten worden, het een door een' Zee-officier, een' Engelschman, genaamd WHITE, en het ander door den Lieutenant Colonel LA RUE, Aide de Camp van den Generaal, welke ter Zee gediend had. Alles wierd met zulken spoed

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

krijgen, om de ſtroopende benden, die overal den ſchrik verſpreiden, weg te jaagen.

Deezen avond, wordt (volgens de berigten) op den Theems ingeſcheept een Corps van ruim 2000 man Engelſche Guardes, hebbende den Hertog van York aan het Hoofd, welke dus binnen weinige dagen in *Goeree* verwagt worden, gelijk men ook verzekerd, dat de eerſte diviſie der Hanoverſche Troupes op marsch is.

Het was onnoodig dat het Berlijnſche Ministerie zig inquièteerde over de geproponeerde Negotiatie met den Generaal DUMOURIER. — Wij Hollanders, zonder jactantie van eene groote ſlimheid te bezitten,

ſpoed in gereedheid gebracht, dat men den overtocht in den nacht tusſchen den 9 en 10 Maart konde ondernemen. Maar het noodlot had verre van daar gebeurtenisſen doen geboren worden, die alle deze plans vernietigd en dezen eerſten voorſpoed hebben vervangen door eene aaneenſchakeling van tegenſpoeden, die elkanderen met gelijke ſnelheid opgevolgd, en het lot des oorlogs beſlischt hebben.

ten, prætendeeren egter gezond verstand genoeg te hebben, om ons niet in slaap te laaten wiegen door zoodanige propositien of onderhandelingen, en de uitkomst heeft dit genoeg getoond; want indien wij, op het oogenblik dat de Franschen in *Braband* gevallen zijn, geattaqueerd waren geworden, zoude het in de Republiek zeer slegt gesteld zijn geweest, dewijl 'er geen de minste defensie was, en de gemoederen van binnen gansch niet wel gedisponeerd, welke twee zaaken, door tijdwinst, merkelijk zijn verbeterd.

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Hiermede, enz.

No. XII.

Aan den Heer HOGGUER, *te* Petersburg. 's Hage, *den* 28 *Februarij*, 1793.

Dezelfde inhoud van den brief aan den Heer RHEDE, met eenige verandering in 't slot.

No. XIII.

Aan den Heer VAN DER GOES, *te* Coppenhagen. 's Hage, *den* 25 *Februarij*, 1793.

Dezelfde inhoud van den brief aan den Heer RHEDE, met eenige verandering in 't slot.

Extract uit de Resolutien van de Heeren Staaten van Zeeland, van den 28 Februarij, 1793.

Is geleezen eene Missive van den Heer Ordinair Gedeputeerden VAN CITTERS, den 25 dezer, aan den Raadpensionaris geschreven, houdende verscheiden advertentien, en onder anderen, dat de Heer Raadpensionaris van Holland hem Gedeputeerden instantig verzocht had eerstgemelden Minister te willen informeeren van de uiterste aangeleegenheid die 'er is, dat 'er ten minsten twee gewapende Vaartuigen worden geplaatst, zo spoedig doenlijk, aan het begin van het *Zype*, om den vijand te beletten eenige invasie in *Duijveland* of *Philipsland* te tenteeren, hetgeen niet onmogelijk zoude kunnen zijn; dat zommige denken, dat de vijand eene landing op het Eiland van *Dort* in den zin zoude hebben:

(*Post alia.*)

Waarop gedelibereerd, en de voorsz. Missive van den Heer Ordinair Gedeputeerden VAN CITTERS, met haare Bijlaagen, aangenomen zijnde voor notificatie, is wijders, met betrekkinge tot het stationeeren van gewapende Vaartuigen aan het begin van het *Zype*, tegen eenige invasie, bij de voorsz. Missive gemeld, goedgevonden dit poinct te recommandeeren aan de zorg en attentie van de Heeren Gecommitteerde Raaden, en deswege met de commandeerende Officieren te Lande en te Water zodaanige arrangementen en voorzieningen te doen, als ten meeste defensie aldaar nuttig en nodig zal worden geoordeeld.

Misſive van de Heeren Staaten van Zeeland aan zijne Doorluchtige Hoogheid, den Heer Prins van Oranje en Nasſau, geſchreven te Middelburg, den 28 Februarij, 1793.

DOORLUCHTIG, HOOGGEBOREN VORST EN HEER!

Wij hebben wel ontfangen Uwe Doorluchtige Hoogheids Misſive van den 22 Februarij, waarbij kennis kregen, dat Uwe Doorluchtige Hoogheid goedgevonden had tot een renfort van Troupes voor de Provintie van Zeeland te destineeren het eerſte Batailon van het Regiment van den Lieutenant Generaal VAN MÖNSTER, de Staf en zes Compagnien van het tweede Bataillon van het Regiment van den Generaal Major DE BONS, de zes Compagnien Musquettiers van het eerſte Bataillon van het laatstgemelde Regiment, alsmede de Compagnie Artilleristen van den Capitein MOOSER, alle welke Troupes guarniſoen hebben gehouden in *Staats-Vlaanderen.* Wij zijn ten vollen overreed, dat Uwe Doorluchtige Hoogheid met ons in dat begrip ſtaat, dat dit renfort in deze tijdsomſtandigheden allernoodzaaklijkst is, en dat zelfs, niettegenſtaande deze verſterking, de defenſie nog onvolledig is, om de Provintie tegen eenen vijandelijken aanval te dekken.

Wij bedanken Uwe Doorluchtige Hoogheid voor deze nieuwe blijk van zijne zorg, en merken

ken het aan als een bewijs, dat bij uwe Doorluchtige Hoogheid resideert het verlangen, om ten allen tijde, zo veel mogelijk, aan onze verzoeken te voldoen, en houden ons verzekerd, dat Uwe Doorluchtige Hoogheid niet ophoud alles aan te wenden, het geen de Provintie van Zeeland van nut kan zijn, terwijl zo veele voorige blijken van Uwe Doorluchtige Hoogheids ijver voor de belangens van de Republiek in het gemeen, en voor die van onze Provintie en derzelver goede Ingezetenen in het bijzonder, bij ons met genoegen herinnerd, en met dankbaarheid erkend worden.

Wij begrijpen met Uwe Doorluchtige Hoogheid, dat het belang van de gantsche Republiek daarin gelegen is, dat de Frontieren behoorlijk bezet zijn, en vreezen met reden voor de gevolgen die 'er ontstaan zullen, doordien veele derzelven daarvan ten grootsten deele ontbloot zijn. Wij moeten toestemmen, dat de Troupes van den Staat op de meest geëxponeerde plaatsen geëmploijeerd moeten worden; maar het is in dat geval, daar wij ons in bevinden, en daarom hoopen wij niet, dat het Uwe Doorluchtige Hoogheids voorneemen zoude zijn, om dit renfort wederom te verminderen, en een groot gedeelte van hetzelve, na een kort verblijf binnen onze Provintie, daar weder uit te trekken, om elders te verplaatzen; of zo dit waarlijk Uwe Doorluchtige Hoogheids intentie geweest ware, gelieve Hoogstdezelve, om het dringend gevaar, waarin wij ons bevinden,

daarvan als nu af te zien, en verzoeken, dat ingevalle 'er voor het een of ander Frontier noch versterking vereischt werd, hetzelve alsdan uit andere Plaatsen buiten deze Provintie moge getrokken worden.

Wij behoeven Uwe Doorluchtige Hoogheid niet te herinneren; wat ons gevoelen is geweest ten opzichte van de ontruiming van *Staats-Vlaanderen*, en wat wij bij onze Missive van den 14. Februarij laatstleden, omtrent de Trouppes aldaar in guarnisoen, hebben voorgedragen, en offschoon wij door het gemis van dien Voormuur, nu zelve zeer zijn geëxponeerd geworden, hebben wij de schikkingen, waarbij Uwe Doorluchtige Hoogheid een gedeelte dier Troupes buiten onze Provintie plaatsen zoude, geäpprobeerd, om dat die plaatsen, werwaards dezelve gedestineerd zijn, het renfort zeer nodig hebben; doch wij moeten Uwe Doorluchtige Hoogheid daarbij onder de aandacht brengen, dat indien de versterking van nooch geene drie Bataillons, door het verplaatsen van een geheel Regiment, verminderd wierd, dezelve op bijna niets zoude uitloopen, en onze Provintie, door de evacuatie van *Vlaanderen*, in een veel zwakker staat dan te vooren stellen: de omstandigheden schijnen ook zodanig te veranderen en te verergeren, dat wij, in plaats dat onze defensie kan worden verzwakt, kragtdadige hulp en bijstand nodig hebben; het inneemen van de Blaauwe Sluis aan Prinsenland, en het mislukken der innundatien aldaar, stelt het Eiland van

Tholen aan eenen vijandelijken inval bloot; de Vesting van *Bergen* kan dat Eiland niet meer, zo als anders, dekken; en welke de gevolgen zouden zijn voor onze geheele Provintie, indien hetzelve Eiland word ingenomen, penetreert Uwe Doorluchtige Hoogheids doorziend oog maar al te wel; wij loopen buiten dien gevaar, om van de Provintie van Holland, en van de geheele Republiek te worden afgesneden, en zonder het beraamen van peremptoire middelen kunnen wij, al was het daardoor alleen, de grootste onheilen zien geboren worden.

Het zal *Uwe Doorluchtige Hoogheid* dus geenzints verwonderen, dat wij op het sterkste en met allen aandrang insteeren, dat de militie binnen deze Provintie, in de omstandigheden waarin wij thans verseeren, niet moge worden verminderd; en te gelijk, dat Uwe Doorluchtige Hoogheid het daarheenen gelieve te dirigeeren, dat de zwakke staat van onze defensie moge worden verbeterd door zulke middelen, waarop wij en onze Ingezetenen ons met meer gerustheid, dan op de geene welke wij nog hebben, konden verlaaten, en met de voorhanden zijnde magt te zamen gevoegd, hoope gegeeven, dat de behoudenis van onze Provintie nog niet geheel en al moge afgesneden zijn. Hiertoe zoude veel kunnen toebrengen, indien wij ons vleien mogten, zo wel als andere Provintien, eenig buitenlandsch secours te zullen verkrijgen, en hiertoe verzoeken wij, dat Uwe Doorluchtige Hoogheid, door zijn veel vermogend crediet, de

meest gepaste demarches, ten beste van onze Provintie, wel zult gelieven aan te wenden.

Wij zijn volvaardig bereid, om benevens Uwe Doorluchtige Hoogheid alles te blijven toebrengen hetgeen tot redding van het dierbaar Vaderland, in dit duister tijdstip, onder den Goddelijken Zegen, dienstbaar is; en hiermede, enz.

De Staaten van Zeeland.

Ex-

Extract uit de Resolutien van de Heeren Staaten van Zeeland, van 28 Februarij, 1793.

Is geleezen eene Misfive van den Heer Ordinaris Gedeputeerden VAN CITTERS, den 25 dezer aan den Raadpenfionaris gefchreven, houdende advertentie enz. en hebbende tot Bijlaage eene Misfive van den Heer Envoyé VAN NAGEL, te *Londen*, den 22 dezer aan den Heer Griffier FAGEL gefchreven, en communiceerende daarbij de goede dispofitie van Zijne Groot-Brittannifche Majefteit, om in de netelige omftandigheden waarin de Republiek zich, door een' aanval van de Franfchen, zoude kunnen bevinden, haar met een Corps Guardes Volontairen bij te fpringen. — Voorts eene Misfive door Lord AUCKLAND, den 25 jongstleden, aan denzelven Griffier geadresfeerd, en hem bij dezelve verzoekende om hun Hoog Mog. te informeeren van de ordres, door hooggemelde Zijne Majefteit gegeeven, tot het infchepen van drie Bataillons Guardes voornoemd, uitmaakende eene Brigade van meer dan 2000 Man, welke onverwijld in de Provintie van Holland zouden arriveeren; mitsgaders van de maatregulen, genomen om den aanmarsch der Hanoverfche Troupes, welke Zijne Majefteit tot adfiftentie van de Republiek deed avanceeren, en welke door den Hertog van York ftaan gecommandeerd te worden, te verhaasten; en de bij hun Hoog Mog. daarop aanftonds genomene Refolutie, houdende verzoek aan Zijne Hoogheid, den Heer Prins van Oran-

 ge,

ge, om wegens de komst van de voorsz. Troupes de nodige mesures in het werk te stellen; en wijders tendeerende om Zijne Majesteit te bedanken voor het zenden van die hulptroupen. — En het rapport, den 26 dezer ter Generaliteit gedaan, van eene conferentie, in welke Zijne Hoogheid hadt gecommuniceerd een Extract uit eene Missive van den bovengemelden Heer VAN NAGEL, van den 14 te vooren, aan Zijne Hoogheid geadresseerd, en medebrengende, dat het Groot-Brittannisch Ministerie niet ongaarne zoude zien, dat de requisitie tot secours van wegen de Republiek geschiede op den voet van het 7 Artijkel van het definitief Tractaat van Alliantie, ten jaare 1788, tusschen het Rijk van Groot-Brittannien en dezen Staat gesloten; — en de ten zelven dage bij hun Hoog Mog. daarop genomene Resolutie, tendeerende om, in aanmerkinge van de reeds gestelde ordres tot de overkomst der voorsz. Guardes en Hanoversche Troupes, tot adsistentie van de Republiek, Zijne Majesteit oprechtelijk te bedanken, wegens dat de begeerte van hun Hoog Mog., met opzicht tot het verleenen van het secours, heeft gepræveniëerd; dat Hoogstdezelven dit secours, ingevolge de stipulatien van het voornoemd Tractaat, reeds eenigen tijd geleden, zouden hebben gevraagd, indien zij niet begrepen hadden, dat de Oorlog door Frankrijk aan beide de Staaten verklaard was, en die Oorlog dus voor beiden eene *cause commune* geworden was; dat hun Hoog Mog. derhalven alle verplichting hebben aan Hooggemelde Zijne Majesteit, dat Hoogstdezelve, consideréerende

dat

dat de Republiek het meest geëxponeerd, en het actueel gevaar voor haar het presſantſte was, uit dien hoofde, de Republiek wel heeft gelieven te gemoet te komen door het zenden van eene zo ſpoedige hulpe; waardoor hun Hoog Mog, vertrouwen, dat zij in ſtaat zullen worden geſteld om, ingevolge de ſtipulatie van het 7 Artijkel van het meergenoemd Tractaat, niet te ontwapenen, en aan geene propoſitien van Vrede of Trexe het oor te leenen, als met gemeene bewilliginge, nadien hun Hoog Mog, met Hoogstgedachte *Zijne Majeſteit gelijkelijk geïmpliqueerd zijn in eenen Oorlog met eenen gemeenen Vijand; van welke Reſolutie de Heeren Gedeputeerden van de reſpective Steden Copie hebben verzocht, om in den haaren breeder te worden gecommuniceerd: Waarop gedelibereerd zijnde, is de voorſz. Misſive met haare Bijlaagen aangenomen voor notificatie.

Pro

Propositie van zijne Doorluchtige Hoogheid den Heer Prins Erfstadhouder, ter Vergadering van hun Hoog Mog. gedaan, relatief de tegenwoordige tijdsomstandigheden, op den 28 Februarij, 1793.

HOOG MOGENDE HEEREN!

Het gewigtig aandeel in de publicque Administratie, 't welk mij in mijne onderscheidene Politicque en Militaire betrekkingen door uwe Hoog Mog. en de Heeren Staaten der respective Provintien is toevertrouwd, verbiedt mij het stilzwijgen te bewaaren in de omstandigheden, waarin de gemeene zaak des Vaderlands zich bevind.

Uwe Hoog Mog. hebben zekerlijk recht gedaan aan mijne gevoelens en gedraagingen, wanneer zij dezelve, zo in eene Missive aan de Staaten der Provintien, als in de Declaratie op het Manifest van den Generaal DUMOURIER, tegen den laster en leugentaal der vijanden hebben gevindiceerd; maar ik ben schuldig aan uwe Hoog Mog., aan de Staaten der Provincien, aan de Nederlandsche Natie, voor dewelke mijne Voorouders hun bloed gestort hebben; ik ben schuldig aan de getrouwe Geallieerden van den Staat, die in dit criticque oogenblik tot hulp zijn toegeschoten, om met ons voor de Republiek te strijden; ik ben schuldig aan geheel Europa, welk het oog op dezen onrechtvaardigen aanval geslaagen heeft; en ik ben het niet te minder schul-

schuldig aan mijzelven, om niet alleen open te leggen mijne bedoelingen, maar ook de gronden van mijn vertrouwen.

De Staat is geättaqueerd op de onrechtvaardigste wijze: de Generaliteits-Landen zijn geïnvadeerd: op het onverwagtste hebben de wapenen der vijanden een' voortgang gehad, die zich tot binnen de stemmende Provintien zoude kunnen uitstrekken, en waarvan de gevolgen onberekenbaar zouden zijn.

Deze zijn, Hoog Mog. Heeren, de gevaaren, die ons reeds drukken, of nog boven het hoofd hangen. Ik wil dezelve geenzints ontveinzen. Ik wil zelfs mij niet vleijen, dat de reeds geledene verliezen de laatste zullen zijn. Het is niet ongewoon, dat deze Republiek in het begin van eenen Oorlog zwaare schokken ondergaat, maar onder deze rampen beurt zij het hoofd op, even als of de verliezen haaren ijver opwekken, haaren moed ondersteunen, en haare kragt verdubbelen moesten.

Zo weinig als men het gevaar mag ontveinzen, zo weinig moeten ook de voordeelen en hulpmiddelen van den Staat miskend worden: De geheele gesteldheid van het Land, doorsneden met Rivieren, Canaalen en Meeren, leevert avantages, die eenen vijand het terrain kunnen betwisten, zelfs al waren zijne succesfen nog grooter: de trouw en vaderlandsliefde der Ingezetenen is geen minder sterkte van een' Burgerstaat: de Troupes van de Republiek zijn vol moed,

moed, en branden om hunne kragten, ter verdediging van Haardsteeden en Altaaren, te beproeven: de Zeehelden zijn nog van denzelven geest bezield, die de Nederlanders altoos met zo veel eer heeft doen uitmunten op de Zee, hun eigen element, daar zij zo dikwils den overmoed van eenen vijand hebben gefnuikt; eindelijk mag ik vertrouwen, dat niet alleen de Geällieerden van den Staat, maar alle machtige Mogendheden, die met de Republiek een gemeen belang en eenen gemeenen vijand hebben, hunne krachten met ons vereenigen zullen, om het geweld en onrecht van de Grenzen van deze Republiek te weeren; maar allermeest, Hoog Mog. Heeren, stelle ik mijn vertrouwen op den Almachtigen Bestuurder der Waereld, die Nederland uit kleine beginzelen heeft groot gemaakt, als door geduurige Wonderwerken bewaard, en den arm van mijne dappere Voorzaaten gesterkt heeft: die God is de Eeuwigleevende: zijne Almacht, zijne Wijsheid, zijne Goedheid is dezelve, en Hij wil nog zijn de hulp der geenen, die op hem vertrouwen.

Op deze gronden steunende, verklaare ik voor het oog van de gantsche waereld, dat ik, wel verre van den moed te laaten zinken, tot mijn laatste oogenblik voor de Defensie van den Staat zal blijven waaken. Dat, gelijk reeds een gedeelte van mijn Goed en Domeinen door den vijand geöccupeerd is, ik het overige nog veil hebbe, voor den dienst van den Staat, zo wel als mijn bloed en leeven. In deze gevoelens ben ik opgevoed; zij waren de kenmerken van mij-

mijne Voorouders, en derzelver Doorluchtige voorbeelden hebben de Princes, mijne waarde Gemalinne, en ik aan onze Kinderen ingeprent, en zij blaaken reeds van denzelven ijver, om dat loflijk voetspoor te betreeden.

Laat de Natie zich opmaaken, laat dezelve zich met mij vereenigen tegen een' vijand, die haare Vrijheid, Onafhangkelijkheid en Bezittingen belaagt; zij zal mij altoos, hoope ik, aantreffen in de loopbaan van eer en van liefde voor het Vaderland; en, daar ik geen andere grootheid kenne of zoeke, dan die van het Vaderland, *zal ik mij gelukkig achten, indien* de Hemel mijne poogingen daartoe dienstbaar gelieft te maaken en te zegenen.

's Gravenhage,
den 28 Februarij, 1793.

(*Was get.*)
W. PR. VAN ORANGE.

Ex-

Extract uit het Register der Resolutien van de Hoog Mog. Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, Jovis den 28 Februarij, 1793.

Zijne Hoogheid de Heer Prins van Orange en Nassau ter Vergaderinge gecompareerd zijnde, heeft mondeling gedaan, en vervolgens schriftelijk overgegeeven de Propositie hierna volgende geinsereerd:

Fiat insertio.

Waarop gedelibereerd zijnde, hebben haar Hoog Mog. bij monde van den Heere VAN CITTERS, ter Vergadering Præsideerende, aan Hoogstgedagte zijne Hoogheid betuigd derzelver ongemeene aandoening over de cordaate en edelmoedige Sentimenten in de voorsz. Propositie, op eene zoo treffende wijze gemanifesteerd, met bijvoeging, dat zij niet minder bereid zijn, om in dit hachelijke tijdstip hunne uiterste poogingen met die van zijne Hoogheid te vereenigen, tot behoud en redding van het Vaderland, en dat Haar Hoog Mog. in overweeging neemende de gronden van vertrouwen, in de meergemelde Propositie zoo kragtig ter needergesteld, zig durven vleijen, dat de aangewende middelen van defensie, onder den Goddelijken Zegen met een gewenschten uitslag bekroond zullen worden.

Er is wijders goedgevonden en verstaan, de voorsz. Propositie ten spoedigste te laaten drukken en eenige Exemplaaren daarvan aan de Heeren Staaten van de respective Provintien toetezenden.

Ex-

Extract uit de Resolutien van de Heeren Staaten van Holland en West-Friesland, van 1 Maart, 1793.

Op het geproponeerde ter Vergadering, is met eenparigheid van alle de Leden goedgevonden en verstaan, dat in deze Provintie aan Zijne Hoogheid, als Capitein Generaal, zal worden gelaaten de vrije dispositie over de Troupes van den Staat in dezelve liggende, om die te gebruiken tot dienst en defensie van den Lande, zonder dat dezelve Troupes verpligt zullen zijn op het ontfangen Patent, attaches of permissie om in of uit te trekken, van wie het ook zij, te vraagen, geduurende den tegenwoordigen Oorlog, en blijvende de intrekkende Troupes altoos gehouden den gewoonen Eed te doen aan de Staaten der Provintien, en in de stemmende Steden, aan de respective Regeeringen: wordende ordinaris Gedeputeerden geauthoriseerd om hiervan opening te geeven ter Generaliteit, en te insteeren, dat door de Bondgenooten eene soortgelijke Resolutie ten spoedigsten werde genomen zonder resumtie.

Extract uit de Resolutien van de Heeren Staaten van Holland en West-Friesland, van 1 Maart, 1793.

Ontfangen eene Missive van den President en Raaden van den Hove, geschreven in den *Hage* op heden, houdende, dat door den Procureur Generaal aan hun gecommuniceerd zijnde zeker Stuk aan hem geädresseerd, en ondertekend met den naam van P. C. HAGEN, het geen door een Expresse uit de Stad *Breda* dezen ogtend herwaards was gebragt, zij hetzelve gevonden hadden van dien aart, dat eed en plicht hun verboden, deszelfs inhoud eenige influentie op hunne deliberatien te doen hebben; nogthans gemeend hebbende dat Stuk copielijk nevens hunne Missive aan hun Ed. Groot Mog. te moeten toezenden, als begrijpende, dat Stukken van soortgelijken inhoud niet behoorden aan hun Ed. Groot Mog. onbekend te blijven.

En heeft de Raadpensionaris daar benevens gecommuniceerd een' brief, dien hij van den Generaal DUMOURIER ontfangen had, zijnde mede van soortgelijken inhoud.

Waarop gedelibereerd zijnde, is goedgevonden en verstaan, hetgeen voorschreven is aan te neemen voor notificatie.

Ex-

Extract uit de Resolutien van de Heeren Staaten van Holland en West-Friesland, van 2 Maart, 1793.

Op het voorgestelde ter Vergadering is na voorgaande deliberatie goedgevonden en verstaan, dat door de Heeren hun Ed. Groot Mog. Gedeputeerden ter Generaliteit zal worden voorgedraagen, dat de vier, door of van wegens den Generaal DUMOURIER, thans te *Breda* gedetineerde persoonen, zijnde de Burgemeester STARRÉ en Scheepen REIGERSMAN, mitsgaders de Scheepenen PELS en KNIBBE, en derzelver familien, te dier zaake door hun Hoog Mogende werden gededommageerd en schadeloos gesteld.

Extract uit de Resolutien van de Heeren Staaten van Holland en West-Friesland, van 4 Maart, 1793.

Op de gecommuniceerde Missive door den Generaal DUMOURIER uit *Breda*, den 3 dezer, aan den Raadpensionaris geschreven, is na voorgaande deliberatie goedgevonden en verstaan, den Raadpensionaris bij deze te authoriseeren, om, als hij wederom brieven van den gemelden Generaal ontfangt, dezelven aan hem ongeöpend terug te zenden; en dat zo veel mogelijk orders zullen worden gesteld, dat de Bodens, zulke brieven overbrengende, op de grenzen, en waar die zullen te vinden zijn, werden geärresteerd.

RAPPORT

EN

PROJECT VAN DECREET,

Over het gedrag te houden door, en de orders te geven aan de Fransche Generaals, belast met de expeditie tegen Holland; voorgedraagen (aan de Nationale Conventie) in de Zitting van 2 Maart, 1793. het tweede jaar der Fransche Republiek, door CAMBON, *Afgevaardigde van 't Departement de l'Herault.*

BURGERS!

Ik kome in naam van Ulieder Comité van Algemeene Verdediging Ul. een ontwerp van Decreet voorstellen, om het gedrag te regelen, dat zal dienen gehouden door, en de macht, die verleend zal moeten worden aan de Fransche Generaals, belast met de expeditie tegen Holland.

Bij Ul. Decreet van 15 en 17 December l. l. hebt Gijl. reeds daargesteld het plan van Conduite, 't welk gij u voorsteldet te volgen in de landen, waar de vervolging van de vijanden der Vrijheid de legers der Republiek zoude heenleiden, en Gijl. zult geen der middelen verzuimen, die in uwe macht zijn, om hetzelve te doen zegepraalen over de ondernemingen dier gekroonde zamenzweering, welke zich gewapend heeft tegen de vrijheid der Volken.

Gij

Gij zijt gedwongen geworden om den oorlog te verklaaren aan den Stadhouder en zijne medestanders; en om de macht van dezen geweldenaar te fnuiken, zijt gij genoodzaakt de wapenen der Republiek over te brengen op het Bataaffche grondgebied. Het is niet zonder fmert, dat gij u in de ongelukkige noodzakelijkheid bevindt van den ftrijd te voeren tegen het Bataaffche Volk, bekend door zijne liefde voor de vrijheid; en zekere eigendommen der vrienden van uwe Staatsomwenteling te verwoesten; maar dit is een onvermijdelijk gevolg van den Oorlog; en het Bataaffche Volk zal met moed dit kortftondig onheil verdragen, en zal zich daarvoor rijkelijk fchadeloos gefteld vinden door de herftelling zijner onafhangkelijkheid.

De principes, welke Gijl. als heilig verklaard hebt bij uw Decreet van 15 December l. l. maken den grond uit van het ontwerp van Decreet dat ik gelast ben Ul. voortedraagen. De Franfche Generaals, op het Bataafsch grondgebied binnen trekkende, zullen daar, in den naam der Franfche Republiek, het revolutionair gezag uitoeffenen. Gijl. zult volharden in dezen heilzamen maatregel, die de landen, welken wij vrij willen maken, moet behoeden tegen de regeeringloosheid en wanorder. Gij zult 'er u tegen verzetten, dat eenig individu, of eenige verzameling van individus, zich, zelfs voor een oogenblik, meester maken van eenig gezag, niet uit den boezem des Volks zelf voortvloeijende, ten einde voor te komen, dat intriguanten deszelfs oppermachtigen wil aan banden leggen, en zichzelven in

de plaats van den Stadhouder en de aan hem gedevoueerde regeringen zoeken te zetten: Gijlieden zijt overtuigd, dat het alleen eene groote Natie, eene vrije Natie, die alle menschen wil vrij maken, kan zijn, die zonder gevaar dat alles herscheppend gezag kunne uitoeffenen, en de bewegingen bestieren, waaraan de Volken hunne vrijheid zullen te danken hebben.

Te vergeefsch heeft de Aristocratie, door deze principes verontrust, getracht onze bedoelingen te belasteren, door te verspreiden, dat wij ons meester wilden maken van des Volks oppermacht; alle haare pogingen zijn vruchteloos geweest, en Belgie heeft reeds de zuiverheid dier principes erkend. Het Volk heeft daar gezien, dat wij ons beijverden om aan hetzelve de uitoeffening van alle zijne rechten weder te geven, door het terstond op te roepen in grondvergaderingen, om zijne bestuurders en rechters te kiezen, en zijne vrije stem uit te brengen over den form van regering, welken het met zijn belang en met zijn geluk geloofde overeenkomstig te zijn.

Het is aan de zuiverheid van deze principes, dat wij te danken hebben dien eenstemmigen wensch ter vereeniging met ons, reeds openlijk aangekondigd door verscheidene Volken, op wier grondgebied de Fransche legers getrokken zijn; het is met deze zelfde principes dat alle de Volken, hunne belangen herkennende, de tronen zullen omverwerpen, en slechts één huisgezin zullen willen uitmaken; het is met deze zelfde principes, dat wij eens tot wezenlijk be-

bestaan gebracht zullen zien het systema van den Abt de SAINT-PIERRE, den algemeenen vrede, en dat, wanneer wij de wapenen zullen nederleggen, het de laatste reis zal zijn, dat 'er in Europa bloed gestroomd zal hebben.

De Generaals, het revolutionair gezag in het Bataafsche Land uitoeffenende, zullen openlijk uitroepen de Oppermacht des Volks, de vernietiging van alle misbruiken; zij zullen den Stadhouder en alle deszelfs aanhangers vervolgen, en vernietigen al wat aan het oud Gouvernement vast is. Evenwel, indien Gijl. naar den letter volgdet de maatregelen, die voorgeschreven zijn bij het Decreet van 15 December, zou daaruit, in het Bataafsche Land, eene desorganisatie kunnen voortvloeijen, die dodelijk zijn zou voor het Volk, 't welk Gijl. gelukkig wenscht te maken.

Uwl. Comité heeft derhalven moeten onderzoeken, welke de geneigdheden waren der gemoederen des Bataafschen Volks, en welke de etablissementen, die zonder het grootste gevaar niet kunnen vernietigd worden.

Laten wij 'er niet aan twijffelen, Burgers! de Bataven zijn bezield met het verlangen om de vrijheid en gelijkheid in hun midden te vestigen; zij hebben ons daarvan reeds bewijzen gegeeven. Nauwelijks was de vesting van *Breda* in de macht der Fransche Arméën, of de Hollandsche Patriotten uit de nabij gelegene plaatsen hebben zich beijverd om den Fransche Soldaten

 ter

ter hulpe te komen. Het zal mij genoeg zijn Ul. eenen uit *Antwerpen* geschrevenen brief voor te lezen. Gijl. zult daarin zien trekken van Vaderlandsliefde en belangloosheid; en de Aristocratie zal woedend zijn daarin te zien de pogingen van alle de Volkeren, om de bevestiging van onze principes te erlangen.

„ In de Stad *Antwerpen*, en in een groot ge-
„ deelte van Belgien, toonden de Adel en de
„ Priesters zich zeer weinig geneigd om den
„ Franschen Soldaat te herbergen, zelfs niet
„ een' eenigen voor ieder huis. In het Bataaf-
„ sche Land integendeel, en voornaamlijk in
„ den *Ouden Bosch*, in de *Kruisstraat.*, te
„ *Steenbergen*, en in andere plaatsen, nodigen
„ de landlieden hen bij vijftig te gelijk in hun-
„ ne woningen. De boom der vrijheid, overal
„ met geestdrift geplant, wordt besproeid met
„ de tranen der levendigste erkentenisse; de land-
„ lieden in 't algemeen, zo dezulken die ge-
„ goed zijn, als zij die zich in min gegoede
„ omstandigheden bevinden, zamelen alles bij
„ een wat zij kunnen, zo van vleesch, en
„ voortbrengzelen des lands, als van geld, en
„ bieden het den Fransche krijgslieden aan,
„ die, over deze edelmoedigheid verbaasd, zel-
„ ve zwaarigheid maken om het aan te nemen."

Bij zulk eene geestgeneigdheid, zoudt Gijl. misdadig zijn, indien gij, in de uitoeffening van het revolutionnair gezag, 't zij middelijk, 't zij onmiddelijk, eenigen inbreuk maaktet op het bestaan en op het geluk van dit Volk, 't

welk

welk onze principes waardig is. Wij hebben derhalven onderzocht, welke etablisfementen het dienftig ware te behouden: en wij hebben 'er ons op toegelegd om de plaatfelijke omftandigheden van Holland te leeren kennen, ten einde aan Ul. Decreet van den 15 die wijzigingen te geven, welken dezelven mogen vereifchen.

Het Bataaffche Volk fchuddede, op het einde der zestiende eeuwe, de ketens der dwingelandije af. In deze gedenkwaardige ftaatsomwenteling heeft hetzelve ons een voorbeeld geleverd, 't welk wij hebben nagevolgd: het maakte zich meester van de geestelijke goederen, van dat beloofde land, dat aan onze omwenteling zo nuttig geweest is; het dacht, even als wij, dat onder de regering der vrijheid, alle de publieke ampienaaren behoorden betaald te worden met vaste bezoldigingen. In gevolge daarvan hebben, genoegzaam door het geheele land, de Dienaars der altaren niet meer eenig genot van eenig territoriaal fonds; en de Stadhouder, die bevelhebber der Hollandfche krijgsmacht, die zich van het gezag des Volks heeft meester gemaakt, ontvangt jaarlijks het bedrag van eene civile lijst, waarvan hij zich bediend heeft om ketens te fmeden voor de Volken, die hem de verdediging hunner vrijheid hadden toevertrouwd.

Indien derhalven het Bataaffche Volk genoegzaam geene territoriaale Nationaale goederen bezit, welke oogenblikkelijk te gemoete kunnen komen aan de onkosten, welken naar zich fleept eene omwenteling, en de uitgeputheid der Schatkist,

kist, noodzakelijk gevolg van den stilstand in den opbreng van alle schattingen; zal men niet nodig hebben zich bezig te houden met derzelver verkoop, doch met de civile organisatie van den bezoldigden Godsdienst; en Gijl. zijt genoodzaakt de plaatshebbende belastingen in stand te houden, en den richtigen ontvangst derzelven te bevorderen.

Het belang evenwel van de behoeftige classe des Volks vordert ondersteuning; Gijl. wilt dezelve terstond genot doen hebben van de weldaden der omwenteling: uw Comité heeft gemeend, dat, terwijl Gijl. aan het Volk eene bezuiniging in de publieke uitgaven bezorgdet door de vernietiging der civile lijst, en van alle de door het despotisme ingevoerde posten, Gijl. dezelve moestet doen strekken ten onmiddelijken voordeele der minst begoedigde Burgeren.

Uwl. Comité heeft, door de inlichtingen welke het zich heeft doen geven, niet zonder smert vernomen, dat 'er in Holland nog een onredelijke impost bestond op het brood en het bier, voorwerpen van eerste nooddruft voor de brave *Sans-Culottes*; het heeft gemeend, dat het hoogst nodig was de afschaffing dezer beide belastingen aftekondigen, omdat vrije lieden gelukkig zijn, wanneer zij brood en ijzer hebben. Gijl. zult verders de onrechtvaardigheden van het vorig Gouvernement vergoeden, en daardoor zult gij aan de Bataafsche *Sans-Culottes* de middelen verschaffen om de *Carmagnole* rondom den vrijheidsboom te dansen.

Het

Het Bataafsche Land vrij geweest zijnde, bestaan 'er in hetzelve nog etablissementen, die, terwijl zij de bedelarij weeren, ten troost der menschelijkheid verstrekken; het Fransche Volk, verre van daarop eenigen inbreuk te doen, zal daarvan die principes aannemen, die met deszelfs nieuw Staatsbestuur bestaanbaar zijn.

Holland heeft geen ander territoir dan het geen de nijverheid uit de golven heeft doen te voorschijn komen. Gijl. zult de bewoners van dit Land gerustftellen door het in stand houden van die etablissementen, welke zorgen voor het onderhoud der dijken, sluisen en kanalen, zonder welken dit Land door de golven der Zee zoude ingezwolgen worden.

De rijkdom des Hollandschen Volks bestaat voornaamlijk in deszelfs nijverheid en Koophandel. Het revolutionnair gezag zal eerbiedigen alle die etablissementen, welke waken voor het onderhoud der havens en vuurbaken; die der banken, en andere etablissementen, die onmisbaar zijn voor deszelfs welvaart; en Gijl. zult de stelligste orders aan uwe Generaals geven, ten einde het onderpand van den rijkdom des Staats, 't welk zich in de bewaarplaatsen bevindt, niet geaštereerd worde.

Gijl. zult insgelijks zorgen voor het lot van die Patriotten, die hunne bezittingen zullen verloren hebben, 't zij door de verwoestingen die van eenen oorlog onafscheidelijk zijn, 't zij door het verlies hunner schepen, welke wij, of

in

in Zee, of in onze havens genomen hebben; Gijl. zult hun aankondigen, dat gij, de clasſe der Patriotten altijd onderſcheidende, en haar afzonderende van de zaak der dwingelandije, hen ſchadeloos zult ſtellen van de verliezen, welke zij voor de verdediging van 's Volks oppermachtigheid zullen mogen geleden hebben. Wij zullen alleenlijk eenige voorzorgen te nemen hebben, ten einde geene huichelaars, zich achter het masker van vaderlandsliefde verbergende, mede deel hebben aan de ſchadevergoedingen die Gijl. zult beloven. De verplichting dus om rondborstig uit te komen, en der revolutie mede ten dienſte te ſtaan, 't zij met hunne middelen, 't zij met hunne perſonen, zal de eerſte en noodzakelijke voorwaarde zijn om deel te hebben aan Ul. edelmoedigheid.

Na u bezig gehouden te hebben met het geluk des Bataafſchen Volks, zult Gijl. waken voor het belang van uwe Committenten. Het Bataafſche Volk bijna geene Nationaale territoriale goederen hebbende om ons aan te bieden, om te dienen tot een onderpand voor de kosten des oorlogs, zult Gijl. omzien naar de middelen om te voorzien in de voeding, het onderhoud en de betaling der Franſche Troepen, zonder toevlucht te nemen tot onze Asſignaten.

Holland heeft aanzienlijke Staatsinkomſten; het heeft crediet, dat den Despoten dikwijls van grooten dienst geweest is; het komt 'er dus op aan om de fondſen, geſchikt ter bezoldiging der troupen van het Despotismus, te doen

doen ſtrekken tot een edeler gebruik, en dezelve te bepalen tot het onderhoud der troupen, welke de Republiek op den Bataaffchen bodem gebruiken zal. Indien deze middelen niet toereikende waren, zou het Proviſioneel Beſtuur, dat door het Bataaffche Volk zal verkoren worden, hulpmiddelen kunnen vinden in Patriottiſche contributien, of in het openen van geldleeningen, voor welke wij de guarantie der Franſche Republiek zullen aanbieden.

Indien deze maatregels het gewenscht gevolg hebben, dat wij 'er van verwachten; indien de Hollandſche Kooplieden en Capitalisten, hun waar belang raadplegende, zich beijveren om ons ter hulpe te komen; dan zal onze revolutionnaire munt nutteloos worden in het land der Batavieren; en de bekommeringen, welke de kwaadwilligheid heeft kunnen doen opvatten ten opzichte van de Franſche loijaliteit, zullen verdwijnen te gelijk met de laage huurlingen die dezelve gekoesterd hebben.

De proclamatie van het plan van ons gedrag in Holland, zal aldaar de gelukkigſte uitwerkzelen te wege brengen, welke wij recht hebben daarvan te verwachten; het Volk zal 'er zien, dat de Franſche Natie zich bezig houdt met deszelfs geluk; en dat dezelve, vreemd van allen geest van verovering, geen ander verlangen koestert dan het openlijk afkondigen van de verklaring der Rechten van den Mensch, welke van nu af alleen het tractaat van alliantie moet zijn tusſchen alle de Volkeren, en welke, hen allen

vrij

wij en gelijk makende, zal doen verdwijnen die scheidmuren, welke de volken van één scheiden, en de nijverheid en den Koophandel belemmeren.

Om deze weldaden te verkrijgen, is het nodig, dat alle de Volken zich vereenigen tegen de pogingen van het Despotismus, dat alle burgers soldaten worden der Vrijheid en Gelijkheid. De krachten der landen, waarin onze troupen binnen getrokken zullen zijn, vereenigende, zullen wij onze bataillons vermeerderen; wij zullen ons twee of drie honderd duizend soldaten bezorgen, die, met de gewapende macht, welke wij thans hebben, de Despoten tot de onmogelijkheid zullen brengen, van zich te verdedigen, door gebrek aan middelen en manschappen.

Laten wij ons niet ontveinzen, Burgers! dat de oorlog, dien men ons gedwongen heeft te voeren, een strijd ter dood is tusschen de vrijheid en dwingelandij: het is met de verklaring der rechten, dat wij onze krachten zullen vermeerderen; het is met het denkbeeld, dat wij den eersten oorlog voeren der Volkeren tegen de Koningen.

Onze principes zullen onze vijanden doen beven; Engeland ziddert 'er reeds voor; het neemt zijne toevlucht tot de geweldige middelen, van welke het despotismus gewoon is zich te bedienen; de zaamgezworene Koningen hebben ons aangevallen; zij hebben onze grenzen omsingeld, en willen ons vergruizen; wel nu! wij zullen ons tegen allen verdedigen, of wij zullen ver-

vergaan: wat zeg ik? de vrije Volken kunnen nooit vergaan.

Ziet hier het ontwerp van Decreet door Uwl. Comité van Algemeene Verdediging aangenomen; hetzelve is gevolgd door een ontwerp van Proclamatie, ontworpen door den Burger BARRÈRE, die gelast is hetzelve Ul. voortedragen.

Ontwerp van Decreet, dat aangenomen is in de Zitting der Nationale Conventie, van 7 Maart, 1793.

De Nationale Conventie gehoord hebbende het rapport van haar Comité van Algemeene Verdediging, getrouw aan de principes van de Oppermacht des Volks, welke haar niet toelaat eenige der instellingen te erkennen, die daarop inbreuk maken;

Overwegende, dat bij gebrek van volmachten uit het Volk zelf voortgevloeid, alle Staatsomwenteling eene provisionele macht nodig heeft, die, in de plaats der geusurpeerde machten tredende, de bewegingen ter herschepping bestiere, en de regeringloosheid en wanorde voorkome;

Overwegende, dat het Fransche Volk, 't welk in Europa de Rechten van den Mensch heeft durven proclameeren, alleen zich op eene krachtdadige wijze belasten kan met de oogenblikkelijke uitoeffening van dat revolutionnair gezag, in de Landen, waarheen de vervolging van de vijan-

vijanden der vrijheid en gelijkheid deszelfs legers gevoerd heeft;

Overwegende, dat de uitoeffening van dat gezach, tot aan het tijdstip toe, waarop het Volk zijnen wil zal gemanifesteerd hebben, niet kan toevertrouwd worden, dan aan de Fransche Generaals, die, na de overheerschers en derzelver medeplichtigen verjaagd te hebben, in staat zijn om de vrienden der vrijheid en gelijkheid bijeen te verzamelen en te beschermen;

Overwegende dat, de afschaffing van alle belastingen in het Bataafsche Land de kasse van den Staat zonder eenig middel van onderstand zoude laten, vermits 'er in dat Land genoegzaam geene Domaniale of Nationale vaste goederen zijn, die oogenblikkelijk kunnen voorzien in het onderhoud der publieke etablisfementen, die noodzakelijk zijn voor het bestaan zelfs van het Bataafsche Volk;

Overwegende, dat de vernietiging van het Stadhouderschap, en van alle de door het willekeurig gezag ingevoerde posten, eene aanzienlijke bezuiniging in de uitgaven van den Staat zal te wege brengen;

Overwegende, dat het de plicht der Representanten des Franschen Volks is, het voordeel uit deze bezuiniging voortspruitende te doen strekken ten meesten nutte van het behoeftigste en werkzaamste gedeelte des Bataafschen Volks, door de afschaffing van de meest drukkende belastingen;

Over-

Overwegende, dat de belastingen, die in Holland op het brood en bier geheven worden, immoreel zijn, en voornamelijk gedragen worden door dat zelfde minder gegoed gedeelte des Volks, 't welk voornamelijk en in de eerste plaats verligting behoort te genieten;

Overwegende, dat deze belastingen op verschillende wijze geheven worden in de onderscheidene Provintien, en zelfs in de Steden, Burgten en Dorpen van dezelfde gewesten, en dat dus derzelver affchaffing een natuurlijk gevolg is van het principe der gelijkheid;

Overwegende, dat het geregenereerde Fransche Volk zich in de eerste plaats beijveren moet, om zo spoedig mogelijk te vergoeden de rampen, waarin het Despotismus, welk hetzelve in 1787 regeerde, de Bataafsche Burgers liet steken, die worstelden tegen de intrigues van het Stadhouderschap, van de Aristocratische regeringen, en van alle de aanhangers der dwingelandije;

Willende eindelijk reguleeren het gedrag der Fransche Generaals in de uitoeffening van het revolutionuair gezach in het Bataafsche Land; decreteert:

Art. 1.

De Fransche Generaals, bij het intrekken op den Bataafschen bodem, zullen in naam des Franschen Volks de Oppermacht des Volks openlijk uitroepen; zij zullen allen inwoonderen aan-

 kon-

kondigen, dat zij ontslagen zijn van alle eden, en guarantie van hunne tegenwoordige Constitutie, in het bijzonder van den eed, welke hun in 1788 door de aan den Stadhouder gedevoueerde regeringen wierd afgedrongen; zij zullen aankondigen, dat die genen, die zullen voorwenden daaraan nog verbonden te zijn, als verklarende zich daardoor rechtstreeks tot aanhangers van de overheersching, en bijgevolge tot vijanden des Franschen Volks, zullen behandeld worden met alle de strengheid van het recht des oorlogs.

2.

De Fransche Generaals zullen in het Bataafsche Land, provisioneel, in den naam des Franschen Volks, het revolutionnair gezach uitoeffenen, tot dat het Bataafsche Volk, in grondvergaderingen vereenigd, zal geörganiseerd hebben de provisionele regeringen en rechtbanken, waarvan hierna gesproken wordt Art. 11.

3.

De Fransche Generaals zullen beletten, dat eenig individu, of vereeniging van individus, onder welke benaming het ook zoude mogen zijn, die hunne volmachten niet van het Volk zelf zullen ontvangen hebben, in het Bataafsche Land eenig revolutionnair, wetgevend of uitvoerend gezach uitoeffene.

Als

4.

Als nietig, en nimmer plaats gehad hebbende, zullen beschouwd worden, alle deliberatien, proclamatien, besluiten en andere acten, die zouden kunnen genomen zijn, of nog kunnen genomen worden door eenige individus of vereeniging van individus, die gene volmachten van het Bataafsche Volk zullen ontvangen hebben.

5.

De Fransche Generaals zullen bij hunne intrede in alle de Steden van 't Bataafsche Land afkondigen, de onmiddelijke vernietiging van alle privilegien, van de leenregering, van alle reële of personele servituten, grondrechten, handen span- of herendiensten, van alle reële of personele diensten, die door de Drosten, Baillu-wen en andere publieke Amptenaren gevorderd worden; van de tienden; van de voorrechten, van jacht en visscherij, en in 't algemeen van alle heerlijke- leen- en andere rechten, waarvan de wettigheid niet voortvloeit uit eene oirsprongkelijke concessie van landgoederen, behoorlijk en wettig geconstateerd door 't vertonen van het eerste recht van eigendom.

6.

De Fransche Generaals zullen ter zelfder tijd proclameeren de afschaffing van alle afkopingen, pi-

privilegien en ontheffingen van belastingen, geaccordeerd aan perſonen, Steden, Burgten, Dorpen, ampten, bedieningen, corporatien; de vernietiging van den Adelſtand; van alle geestelijke, erffelijke en familie-regering, of die voortvloeit uit de bezittingen van eenige vaste goederen; van de Provinciale Staatsvergaderingen; van het Stadhouderſchap; van de Vergadering der Staten Generaal, van den Raad van State; van de Gecommitteerde Raden; van de Admiraliteiten; van de Leenkamers; van de Collegien van Curatoren van alle de Univerſiteiten; van den Raad der Americaanſche Colonien; van de Bewindhebberen der Oost-Indiſche Compagnie; van alle de Hoven van Juſtitie, zo Souveraine als Nedergerechten; van alle de gepriviligeerde en heerlijke Jurisdictien, en van alle plaatshebbende autoriteiten, andere dan die, welke bij de hierna volgende *Artijkels* geconſerveerd worden.

7.

De Franſche Generaals zullen insgelijks proclameeren de onmiddelijke afſchaffing der imposten op het bier, dat binnen 's lands gebrouwen wordt, en op het brood; zij zullen in ſtand houden alle de andere plaatshebbende belastingen, onder welke form of benaming dezelve ook geheven worden. Zij zullen beſcherming en de ſterke hand verleenen aan alle ſubalterne Agenten, die tot derzelver ontvangst geëmploijëerd worden, welken hunne posten zullen blijven

waar-

waarnemen, tot dat het Volk, in grondvergaderingen bijeengekomen, zijnen wil zal hebben aan den dag gelegd.

8.

De Fransche Generaals zullen insgelijks in stand houden de etablissementen van bestier, rakende den Koophandel, en het publiek onderwijs; de rechtbanken van Koophandel en bevrediging; de besturen van publieke Banken, Weeskameren, Hospitalen, Weeshuizen, Verbeterhuizen en Armhuizen; alsmede die besturen, welke belast zijn met het onderhouden der Armen, der Wegen, Kanalen, Bruggen, Straatwegen, Dijken, Sluizen, Havens, Vuurbaken, en andere diergelijke.

9.

De Fransche Generaals zullen, uit kracht van het revolutionnair gezach, 't welk zij in den naam des Franschen Volks zullen uitoeffenen, provisioneel in hunne posten kunnen schorten de administrateurs, hoofden, geëmploijeerden en bedienden, die, ingevolge de bovenstaande beschikkingen, worden aangehouden; maar zij zullen gehouden zijn derzelver plaatsen terstond te vervullen met Lands-inboorlingen, die algemeen bekend zijn door hunne talenten en burgerliefde.

10.

De Fransche Generaals zullen doen arresteeren

 al-

alle de Fransche Geëmigreerden, die de wijk op den Bataafschen bodem genomen hebben, en zij zullen 't Land doen ruimen aan alle die personen, die van het Fransche grondgebied gebannen zijn.

11.

De Fransche Generaals zullen het Bataafsche Volk aankondigen, dat zij aan hetzelve aanbrengen, vrede, hulp, broederschap, vrijheid en gelijkheid; zij zullen hetzelve terstond bijeen roepen in grond-, of gemeente-vergaderingen, om een provisioneel bestuur en rechtbanken te kiezen en te organiseeren; zij zullen waken voor de veiligheid van personen en eigendommen; zij zullen in de taal van 't Land doen drukken, publiceeren, affigeeren en executeeren, in iedere gemeente, het tegenwoordig Decreet en de daaraan geännexeerde Proclamatie.

12.

Niemand zal kunnen toegelaten worden om te stemmen in de grond- of gemeente-vergaderingen, noch kunnen benoemd worden tot provisioneel lid van 't Bestuur, of tot Rechter, zonder den eed van Vrijheid en Gelijkheid gedaan te hebben, en zonder, bij geschrifte, afstand gedaan te hebben van de privilegien en prerogativen, welke hij zou mogen genoten hebben.

13.

De Fransche Generaals zullen dadelijk onder de

de sauvegarde en bescherming der Fransche Republiek stellen alle de goederen, zo roerende als onroerende, toebehoorende aan het Land, aan den Stadhouder, aan deszelfs vrienden, aanhangers en vrijwillige slaven, aan publieke stichtingen, aan wereldlijke en kerkelijke corporatien en gemeenschappen; en zij zullen, voor rekening des Franschen Volks, bezit nemen van alle nationale goederen, voortkomende uit Fransche voorheen geestelijke of domaniale goederen, en van die geëmigreerden, welke in het Bataafsche Land zullen bevonden worden gelegen te zijn.

14.

De Fransche Generaals zullen zich door de bestuurders, geëmploijeerden en opzichters der in stand gehoudene administratien doen ter hand stellen, den staat der in het voorgaand artijkel gemelde goederen, die onder hunne behering zijn; zij zullen Commissarissen benoemen om op te maken den staat der voorzegde goederen, toebehoorende aan de vernietigde autoriteiten of etablissementen, of toebehoorende aan de Fransche Natie; zij zullen alle maatregelen nemen die in hun vermogen zijn, ten einde deze eigendommen voor alle schending beveiligd blijven.

15.

Het provisioneel Bestuur, door het Volk benoemd, zal belast zijn met het toevoorzicht en de behering der objecten die onder sauvegarde en bescherming der Fransche Republiek zullen

gesteld zijn; hetzelve zal waken voor de veiligheid der personen en eigendommen; het zal het opzicht hebben over de administratien der in stand gehoudene etablissementen; het zal gehouden zijn alle publieke uitgaven te regelen en te betalen; het zal alle publieke amptenaren, zo civile als militaire, kunnen afzetten, en anderen in derzelver plaats stellen.

16.

Het provisioneel Bestuur, aan het Bataafsche Volk verantwoordelijk zijnde wegens zijne handelingen en werkzaamheden, zal iedere week openlijk rekening doen van de uitgaven welke het zal bevolen hebben, en het zal de definitive rekening doen aan het Gouvernement, dat het Bataafsche Volk zal vaststellen.

17.

Het provisioneel Bestuur zal op de schriftelijke requisitien van de Commissarissen Ordonnateurs der Fransche Republiek leveren, al het benodigde voor kleding, uitrusting, campering, brand, levensmiddelen en voerâgie, alsmede de bagagiewagens, welken de Fransche troupen zullen nodig hebben, geduurende hun verblijf op Bataafschen bodem; hetzelve zal insgelijks voorzien in de leeningen voor dezelfde troupen.

18.

De Fransche Generaals zijn gehouden te wa-

waken voor, en door alle middelen, die in hunne macht zijn, mede te werken tot de uitvoering der requisitien, door de Commissarissen Ordonnateurs opgegeven.

19.

Het provisioneel Bestuur zal aanteekening houden van de uitgaven, welke hetzelve gedaan zal hebben ter uitvoering der bovengemelde requisitien; het zal daarvan gecertificeerde staten maken, en dezelve zenden aan den Uitvoerenden Raad der Fransche Republiek, welke, na dezelve geverifieerd en gearresteerd te hebben, dezelve verzenden zal aan de Commissarissen der Nationale Thesaurie, die gehouden zullen zijn het Bataafsche Volk te crediteren voor het beloop der gemelde staten, en ze in rekening te brengen op de fondsen, die ter dispositie van den Minister van Oorlog gesteld zijn.

20.

Ingevalle het provisioneel Bestuur mogt nodig hebben geldleeningen te openen, om zich de benodigde fondsen te bezorgen, ter betaling der uitgaven, spruitende uit de requisitien die aan hetzelve gedaan zullen worden; zal het Fransche Volk aan hetzelve, op het verzoek, dat hetzelve ten dien einde doen zal, alle middelen van guarantie bezorgen, die hetzelve van noden zal hebben.

21.

Er zullen door de Conventie Commisſarisſen uit derzelver midden benoemd worden, die gaan zullen om met het Bataafſche Volk te fraterniſeeren; zij zullen dezelfde volmachten hebben als de Commisſarisſen, die reeds gezonden zijn in andere door de legers der Republiek bezette Landen.

22.

De Uitvoerende Raad zal insgelijks Nationale Commisſarisſen benoemen, die zich naar 't Bataafſche Land zullen begeven, om zich met de Generaals en het proviſioneel door het Volk benoemd Beſtuur te concerteeren over de te nemen maatregels ter gemeener verdediging, en ter uitvoering van het tegenwoordig Decreet.

23.

De Nationale Commisſarisſen, door den Uitvoerenden Raad benoemd, zullen aan denzelven alle 14 dagen rekenſchap geven van hunne verrichtingen; de Uitvoerende Raad zal dezelve goedkeuren, wijzigen of verwerpen, en daarvan verſlag doen aan de Conventie.

24.

De volmachten van het proviſioneel Beſtuur, door het Volk benoemd, en van de Nationale Commisſarisſen, zullen ophouden, zodra het Bataafſche Volk, na zijne ſouverainiteit, zijne on-

af-

afhangkelijkheid, en de principes der vrijheid en gelijkheid openlijk verklaard te hebben, een form van een vrij en volksgezind Gouvernement georganiseerd zal hebben.

25.

Er zal een ſtaat gemaakt worden van de uitgaven der Franſche Republiek, voor het daarſtellen van de vrijheid des Bataafſchen Volks, en van de ſommen welke dezelve zal ontvangen hebben, of van de uitgaven, welke het Bataafſche Volk zal gedaan hebben voor rekening van de Republiek.

26.

Het Franſche Volk belooft en verbindt zich, om met het Gouvernement, dat door het Bataafſche Volk zal ingericht worden, alle behoorlijke ſchikkingen te maken ter betalinge der ſommen die aan hetzelve zullen mogen verſchuldigd zijn, en om getrouwelijk te voldoen alle de voorſchotten, welken het aan 't Bataafſche Volk zou mogen ſchuldig zijn.

27.

Ingevalle het belang des Bataafſchen Volks kwame te vereiſchen, dat, na de inrichting van deszelfs Gouvernement, de troupen der Franſche Republiek nog langer op deszelfs grondgebied bleven; belooft en verbindt zich het Franſche Volk, om alle maatregelen, die in zijne macht zijn,

zijn, te nemen, om aan hetzelve hulp en bescherming te verleenen.

28.

Het Fransche Volk hernieuwt aan het Bataafsche Volk de plechtige verklaring welke het gedaan heeft, van als vijanden te zullen behandelen die Volken, die de vrijheid en gelijkheid weigerende, of daarvan afstand doende, mochten willen behouden, terugroepen, of handelen met de dwingelanden, die hen geregeerd hebben, of met hunne medestanders, en met de gepriviligieerde *Castes*; hetzelve hernieuwt insgelijks de plechtige belofte, welke het gedaan heeft, van de wapens niet te zullen nederleggen, dan na de bevestiging van de Souverainiteit en de onafhangkelijkheid van het Volk, op wiens grondgebied de troupen der Fransche Republiek zijn ingetrokken, en 't welk de gronden der gelijkheid omhelsd, en een vrij en Volksgezind Gouvernement zal ingesteld hebben.

29.

De Uitvoerende Raad zal het tegenwoordig Decreet door buitengewone Couriers zenden aan de Generaals, commanderende de troupen der Fransche Republiek op het Bataafsch grondgebied, en zal de nodige maatregelen nemen om deszelfs uitvoering te verzekeren.

Artijkelen door het Comité voorgedragen, doch gerenvoijeerd tot een nader onderzoek van het Comité.

11.

De Fransche Generaals zullen bij hunne intrede in het Bataaffche Land doen publiceeren, het Decreet van den . . . . hetwelk onderstand en pensioenen toestaat aan alle de Krijgslieden van het Despotismus, die zich onder de vaandelen der vrijheid en gelijkheid zullen scharen: zij zullen aan de troupen van het tegenwoordig Gouvernement der Vereenigde Provintien aankondigen, dat de Fransche Republiek als heilig zal beschouwen de verbindtenis, welke zij door het bovengenoemd Decreet heeft aangegaan.

12.

Van het Ontwerp.

De Fransche Generaals zullen insgelijks aan alle Bataaffche Burgers aankondigen, dat de Fransche Republiek belooft en zich verbindt om, volgens eene te bepalen wijze, schadeloos te stellen alle zulke personen, wier eigendommen zich bevinden op schepen, die, onder Hollandsche Vlag, zullen genomen zijn door de Franschen, op voorwaarde echter, dat zij zich zullen beijveren om, 't zij door hunne middelen, 't zij door hunne personen, te ondersteunen de daarstelling der principes van de Souverainiteit des Volk, van de vrijheid en gelijkheid in het Bataaffche Land.

13.

Van het Ontwerp.

De Uitvoerende Raad zal terstond orders geven, ten einde opgeschort worde de verkoping der Hollandsche schepen, die genomen geweest zijn in de havens der Republiek, ingevolge het embargo door denzelven geordonneerd.

Voorgestelde additionele artijkelen, die aan het Comité gezonden zijn.

Art. 1.

De Fransche Generaals en Nationale Commissarissen, uitoeffenende het Revolutionnair gezach in 't Bataaffsche Land, zullen in alle hunne goederen doen herstellen die Bataven, van welken dezelve geconfisqueerd zijn in 1788; of derzelver erfgenamen, indien zij overleden zijn; welke van het ogenblik der herstelling in hunne goederen, geschrapt zullen worden van de lijst der in Frankrijk gepensioneerde Hollandsche vluchtelingen, ten welken einde de Generaals ten spoedigsten de namen der aldus herstelden, aan den Uitvoerenden Raad zullen doen toekomen.

2.

Om pensioen te doen geven aan de Hollandsche vluchtelingen, die zich in Frankrijk, Braband en in Holland bevinden.

Mis-

Missive van Mylord AUCKLAND, *Extraordinaris Ambassadeur en Minister Plenipotentiaris van zijne Groot-Brittannische Majesteit, aan den Heer Griffier* FAGEL.

's Gravenhage, den 5 Maart, 1793.

MIJN HEER!

„ Ik ontvang op het oogenblik Depeches, waarin Lord GRENVILLE mij meldt, dat de Koning, altijd genegen, om aan de Republiek alle hulp te bewijzen, die in zijne magt is, en haar het hartlijk en standvastig belang, welke zijne Majesteit in de zekerheid en het welzijn van dezen Staat neemt, hoe langer hoe meer te toonen, de nodige orders heeft gegeeven tot de onmiddelijke inscheping eener verdere hulp van drie Regimenten Infanterij. Het Ministerie zijner Majesteit bericht mij ook, dat men op dit oogenblik verscheidene gewapende Vaartuigen bemant, welke zich binnen weinig dagen herwaards zullen kunnen begeeven, en bij de Schepen, die te *Rotterdam* en elders reeds uitgerust zijn, zullen voegen. Ik verneem met genoegen, dat die Vaartuigen volkomen beäntwoorden aan het oogmerk, waartoe zij bestemd zijn; en deze geheele vereenigde Flotille zal de verdediging der Maas en der overige Rivieren en Zee-Armen, welke de voortgangen des vijands van nu af aan reeds op eene onoverkoomlijke wijze stuiten, volkomen maaken."

„ Om

„ Om dit oogmerk nog des te krachtdaadiger te bereiken, hebben wij, zijne Koninglijke Hoogheid de Hertog van York en ik, het op ons genomen, het Fregat *The Syrene*, van 32 ſtukken, waarmede zijne Hoogheid uit Engeland herwaards overgekomen is, en verſcheidene andere Vaartuigen, die tot overvoering der Engelſche troepen gediend hebben, te *Helvoetſluis* terug te houden."

„ U verzoekende, Mijn Heer, deze omſtandigheden onder het oog van H. H. Mog. te brengen, meen ik u te moeten doen opmerken, dat de middelen van defenſie der Republiek, welke zich, naar gelang men daarvan gebruik weet te maaken, van tijd tot tijd meer ontwikkelen, gevoegd bij de hulp haarer Bondgenooten en de generaale Operatien van den Veldtogt, die thans begint, de tegenwoordige Criſis wel ras eindigen, en de Republiek in ſtaat ſtellen zullen, ten einde zich met meer gevolg en voordeel van haare eigen magt te bedienen, om den gemeenen vijand terug te drijven, en vervolgens tot herſtel der algemeene rust mede te werken. In deze hoop word ik krachtig geſterkt door den moed en de dapperheid, welke de Troupen van den Staat in de verſcheidene Plaatſen, thans belegerd, op eene zoo loflijke wijze betoonen."

„ Welk ook het lot van verſcheidene dezer Steden, en het verlies, welk men, uit den aart der Frontier-Plaatſen, meer of min moet verwachten, moge zijn, de Troupen zullen echter al-

altoos het gegrondste recht op de erkentenis van den Staat hebben, doordien haare poogingen ons reeds tijd gegeeven hebben, om ons Sijstema van Defensie op zodaanige wijze te bereiden, te vereenigen en te versterken, dat het geene ongerustheid meer overlaat."

Ik heb de eer te zijn, enz.

No. XIV.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te* Berlijn, 's Hage, *den* 5 *Maart*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

UEd. zal vernomen hebben, dat *Breda* zig op eene onbegrijpelijke wijze heeft overgegeeven: de Commandant, deezen morgen in den *Haag* gekomen zijnde, is direct in de provoost gelogeerd, terwijl zijn gedrag door een Krijgsraad zal onderzogt worden: door het vermeesteren van die Stad, zijn de Franschen in staat van al het geene waaraan zij gebrek hadden, te vervullen; en immediaat daarop is begonnen de attaque van *Heusden*, *Geertruidenberg*, *Willemstad* en *Klundert*: de laatste plaats was zeer zwak bezet, van weinig defensie, zoodat dezelve in handen van den vijand heeft moeten vallen, nogthans na zulk een' hardnekkigen tegenstand, dat men meent, dat de Commandant, zijnde een Capitein genaamd KROPF, met al zijne manschap is gemassacreerd: de andere plaatsen wor-

worden vehement gebombardeerd en met gloeiende kogels beschoten: de *Willemstad* is niet anders dan een puinhoop, waarin de braave Gouverneur, CAREL VAN BOETZELAER, zig met eene voorbeeldige bedaardheid en dapperheid souteneert; doch 't is niet te denken, dat dit lang zal uit te houden zijn: de Troupes van den Staat gedraagen zig op eene wijze die haar de grootste eer aandoet, en in alle uitvallen en rencontres met den vijand hebben zij een gesignaleerd voordeel gehadt: het is maar jammer, dat het getal te gering is om die braave lieden te secoureeren, door het opslaan van het een of ander beleg.

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

'Alles wordt aangewendt om deeze violente attaque af te weeren, doch wij zijn nog aan onszelven overgelaaten, en behalven circa 2000 Engelschen, hebben wij geen secours ontfangen: deeze Troupes zijn in 't land van *Dordrecht*, in den *Briel* en te *Hellevoet* gelegd: de beste defensie is agter de Rivieren, en aan de Hollandsche Kust, met Schepen en Batterijen. *Gorinchem* is rondom geïnondeerd, gelijk ook het Land van *Altena* bij *Heus*-

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

den; en al de Troupes, die wij hebben kunnen verzamelen, zijn langs deeze uitgestrektheid van de kust geplaatst.

U H. W. G. zal ook geinformeerd zijn, dat te gelijker tijd *Maastricht* geattaqueerd is, maar onder het schrijven deezer ontvang ik de tijding, dat de Generaal CLAIRFAIT de Franschen geslaagen heeft bij *Aldenhoven* in het Gulikſche.

Onze ſituatie is dus zeer criticq, maar niet hopeloos, en zoo lang 'er geen neêrſlagtigheid komt onder de Regenten en voornaame Ingezetenen, vertrouw ik, dat wij, onder Gods zegen, het land behouden zullen: het is althans eene groote zaak, dat het ſchandelijk verlies van *Breda* geene opſchuddingen in de Provintien gemaakt heeft.

Wij hebben zoodanig de handen vol met onszelven, dat wij naauwelijks aan anderen denken kunnen: ik zal nogthans bij de eerſte gelegenheid mijn werk maaken van U H. W. G. Cijffer van 23 Febr.

Hiermede, enz.

Ex

Extract uit de Resolutien van de Heeren Staaten van Holland en West-Vriesland, van 7 Maart, 1793.

Ontfangen eene Missive van Zijne Hoogheid den Heere Prince van Orange en Nassau, geschreven in den *Hage*, den 3 dezer, daarbij kennis gevende, dat Zijne Hoogheid deszelfs oudsten Zoon, WILLEM FREDERIK, Erfprince van Orange en Nassau, Generaal van de Infanterie ten dienste dezer Landen, ten zelven dage had gelast, om tot nader ordre op zig te neemen het commando over alle de Troupes, liggende in de Steden *Nymegen*, *Thiel*, *Bommel*, *Dordrecht*, *Rotterdam*, *Gorinchem*, *Schiedam*, *Brielle*, *Heusden*, *Geertruidenberg*, de *Willemstad*, en in de forteresfen *Hellevoetsluis*, *Sint Andries*, *Schenkenschans*, en de *Heerenschans* bij *Pannerden*, alsmede over alle die geenen, welke reeds gecantonneerd zullen worden in het Nymeegsche Quartier, in de Graafschappen *Buuren*, *Cuylenburg* en *Leerdam*, de Heerlijkheid *Vianen*, en het gedeekte der Provintie van Holland en West-Vriesland, gelegen bezuiden de Lek en de Maze, en zulks ten einde Zijne Hoogheids gemelde Zoon alle de voorsz. Troupes zoude geleiden en emploijeeren, daar, en zodanig, als tot beveiliging van het Vaderland zoude worden vereischt, en teffens, om te strekken tot afbreuk, zo veel mogelijk, van den vijand van den Staat.

Terwijl Zijne Hoogheid den Vice-Admiraal

VAN KINSBERGEN, ten dien einde mede ten zelven dage had opgedragen het commando over alle 's Lands Schepen en Vaartuigen, liggende op de Rivier de Maze, en verdere ſtroomen binnen de Provintie van Holland en West-Vriesland, alsmede over alle die geene, welke op de Schelde, en verder op de ſtroomen der Provintie Zeeland zijn geſtationeerd.

Waarop gedelibereerd zijnde, is goedgevonden en verſtaan de voorſz. Misſive aan te nemen voor notificatie.

Aan

No. XV.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te* Berlijn, 's Hage, *den* 11 *Maart*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

De ſchande van de overgaaf van *Breda* en *Geertruidenberg* wordt rijkelijk vergoedt door de bravoure der Commandanten en der Troupes van de andere geattaqueerde Steden, niettegenſtaande de vijand met al de Artillerie en Ammunitie uit de veroverde Steden voorzien is — het Bombardement van *Maastricht* is zeer hevig geweest, en zoo wel de Burgerij als het Garniſoen hebben zig uitnemend gedragen, tot dat zij gelukkig door de Oostenrijkſche Armée ontzet zijn geworden: de *Willemſtad* is nu veertien dagen lang met bomben en gloeiende kogels beſchoten en genoegzaam uitgebrand; ter zelver tijd is *Steenbergen* belegerd, 't welk zig ook nog defendeert: de defenſie van het Fort *Klundert* is al te hardnekkig geweest, en

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

van het garnisoen van één Capitein en 80 man, zijn 'er maar twaalf overgebleven, terwijl men zegt, dat de Franschen zelfs het doode lijk van den Commandant schandelijk mishandeld hebben.

Onze defensie te Water, waarvan de Linie zig moet uitstrekken van den mond van de Boven-Schelde tot bij *Heusden* toe, is in een' vrij goeden staat, en dezelve wordt uitgemaakt door gewapende Vaartuigen van allerlei soort, waaronder ettelijke Canonneerbooten; daarenboven zijn de oevers met Batterijen en Troupes bezet; doch tot nog toe hebben wij geen secours ontfangen, dan circa 2000 man Engelsche Troupes en eenige Canonneerbooten.

Ik verbeelde mij, dat het U H. W. G. aangenaam zal zijn ter plaatze, daar dezelve zig bevind, te verneemen, dat de Republiek zig in een' goeden weerbaaren staat bevindt, zoodat wij (zonder een groot en onvoorzien ongeluk) niet te vreezen hebben voor eene vijandelijke invasie in het hart van 't Land, en zelfs, zoodra wij de

han-

handen wat ruim hebben, met kragt vooruit zullen kunnen gaan, om een' onregtvaardigen vijand op onze beurt te attaqueeren. — Geen andere zaaken, U H. W. G. attentie waardig, van hier te melden hebbende, heb ik de eer, enz.

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

No. XVI.

Aan den Heer VAN DER GOES, *te* Coppenhagen, 's Hage, *den* 11 *Maart*, 1793.

Dezelfde inhoud van den brief aan den Heer RHEDE van die datum.

No. XVII.

Aan den Heer HOGGUER, *te* Petersburg, 's Hage, *den* 11 *Maart*, 1793.

Dezelfde inhoud van den brief aan den Heer RHEDE van die datum.

Ex.

Extract uit de Resolutien van de Heeren Staaten van Holland en West-Vriesland, van 14 Maart, 1793.

Zijne Hoogheid ter Vergadering verschenen zijnde, heeft aan hun Ed. Groot Mog. voorgedraagen, dat door zijne Pruissische Majesteit, ter belegering van *Mentz*, en tot afbreuk van den gemeenen vijand, uit 's Lands Magazijnen ter leen waren verzogt, vier-en-vijftig Stukken met de Kogels en de ammunitien daartoe nodig, verzoekende Zijne Hoogheid, dat daarop eene prompte ordre moge worden gesteld.

Waarop gedelibereerd, en zijn Hoogheid voor het voorsz. geproponeerde bedankt zijnde, is goedgevonden en verstaan, de Heeren Gecommitteerde Raaden bij deze te authoriseeren, om vier-en-vijftig Stukken geschut, met de Kogels en ammunitien daartoe nodig, te doen gereed maken, en onder recepis en restitutie te doen afgeeven aan den geenen, die tot overneming van dezelve, van wegens zijne Pruissische Majesteit, om tot afbreuk van den gemeenen vijand te worden geëmploijeerd, behoorlijk zal wezen gequalificeerd.

Extract uit de Refolutien vau de Heeren Staaten van Zeeland, van 14 Maart, 1793.

Is geleezen eene Misfive van de Heeren Ordinaire gedeputeerden dezer Provintie ter Generaliteit, gefchreven in 's *Hage*, den 8 dezer maand, en dienende tot adres van de nagenoemde ftukken, te weten:

Onder anderen.

Van de Réfolutie van hun Hoog Mog. van den 7 dezer maand, op de Misfive van den Ambasfadeur van Groot-Brittannien, Lord AUCKLAND, den 8 der voorige maand aan den Heer Griffier FAGEL gefchreven, ten opzichte van de belangen der wederzijdfche Oost-Indifche Compagnien, in de tegenwoordige critique tijdsomftandigheden; tendeerende om de Præfidiaale Kamer van Zeeland aan te fchrijven, de dadelijke en onverwijlde ordres aan het Gouvernement van de *Kaap de Goede Hoop*, te doen afgaan, ten einde zorg te draagen en efficacieufelijk te beletten, dat geene Vivres of eenige andere middelen van fubfiftentie, van daar, naar *l'Isle de France*, of het Eiland *Bourbon*, werden afgefcheept of verzonden: wijders om in antwoord op de voorfz. Misfive, gemelden Lord te desabufeeren van de voorgewende geringheid van het tegenwoordig guarnifoen op het voornoemd Etablisfement; fchoon zeker op verre na niet genoegzaam zoude zijn, om aan eene Europefche magt het hoofd te bieden; en voorts denzelven te

ver-

verzoeken, om tot dekking van hetzelve Etablisſement tegen een' vijandelijken aanval, zijne verdere goede officien bij het Ministerie van Zijne Groot-Brittannisſche Majeſteit te willen aanwenden, ten einde zodaanig ſpoedig ſecours van Oorlogſchepen der navale magt Zijner Majeſteit derwaards werde gezonden, als naar gelang van zaaken en omſtandigheden, het meest geſchikt zal worden geoordeeld; doch dat, bijaldien het gemelde Ministerie zulks niet konde bewilligen, Hun Hoog Mog. alsdan de aangeboden Hulptroupes van *St. Helena*, tot verzekering van de *Kaap*, met dankbaarheid zullen aanneemen.

Waarop gedelibereerd zijnde, is goedgevonden en verſtaan, de bovengemelde Misſive der Heeren Ordinaire Gedeputeerden dezer Provintie, met haare Bijlaagen, aan te neemen voor notificatie; doch hebben de Heeren Gedeputeerden van *Middelburg*, *Tholen*, *Vlisſingen* en *Veere*, copie verzocht van Hunne Hoog Mog. Reſolutie op de Misſive van Lord AUCKLAND genomen, om in den haaren te communiceeren.

Me-

Memorie van zijne Excellentie Mylord AUCKLAND, *extraordinaris Ambassadeur en gevolmagtigden Minister van Zijne Groot-Brittannische Majesteit bij Hun Hoog Mogenden.*

's Gravengage 18 Maart 1793.

HOOG MOGENDE HEEREN!

Het is omtrent veertien dagen geleden, dat ik, in eenen Ministerieelen brief aan den Heer Griffier FAGEL, aan U Hoog Mog. betuigde, hoe zeer ik mij overreed gevoelde, dat de Crisis, waarin deze Saat zich toen bevond, van korten duur zou weezen, en een gelukkig einde zou neemen. De uitkomst heeft aan mijne verwagting beantwoord. De vijand, te vergeefs gepoogd hebbende, de hinderpaalen te boven te komen, welken de natuurlijke gesteldheid des Lands, gepaard met de middelen van verdediging van deze Republiek, vereenigd met Groot-*Brittannien* haaren Bondgenoot, deszelfs voortgangen tegengesteld hebben, hevig vervolgd en tevens gedreigd zijnde geworden, om op de aannadering der Oostenrijksche en Pruisische Legers, welken den Veldtogt zoo glorierijk geöpend hebben, te worden ingesloten, trekt terug en laat alom, waar hij zijne schreden wend, spooren van zijne woede na. Overal, waar men hem wederstand geboden heeft, zijn zijne poogingen verijdeld, en de onderscheiden Manifesten, waarmede hij de overwinning der Republiek vooruit liep, gruwlijk en leugenagtig in derzelver grondbeginzel zijnde, zouden thans niets anders dan bespotting en veragting voortbrengen, indien zijne korte ver-

verschijning niet met geweld en wreedheid gepaard ware gegaan, zeer geschikt om den ondergang en algemeene verwoesting te doen gevoelen, welken onvermijdelijk het gevolg van zijnen goeden uitslag zou geweest zijn.

Ik gaf in denzelfden brief kennis van de nabijzijnde aankomst van eenige Regimenten Infanterie en verscheiden gewapende Schepen. Een gedeelte van dezen onderstand is reeds in deze Provintie, een gedeelte bevind zig op de Kusten, en het overige gedeelte word alleen door de tegenwinden vertraagd. De omstandigheden, welken dit renfort noodwendig hadden gemaakt, hebben geen plaats meer. Die, welken mij, te gelijk met zijne Koninglijke Hoogheid den Hertog van York, hadden doen besluiten eenige Schepen des Konings hier te houden, zijn insgelijks veranderd. Ik heb het Ministerie des Konings 'er ten spoedigsten kennis van gegeeven. Deszelfs Instructien inwagtende, zal ik met Zijne Koninglijke Hoogheid en met de opperbevelhebbers der Troupen en der Schepen van de Republiek, raadpleegen over de verder te neemen maatregelen, hebbende altijd in het oog de volkomenste zekerheid van deze Provintien met het Sijstema van algemeene medewerking te vereenigen, en vastlijk overreed zijnde, dat een Oorlog, gegrond op zulke verderflijke en verwoestende grondbeginsels, als die, welken onze vijanden doen te werk gaan, geen gelukkig einde kan hebben, dan door de kragtdadigste pogingen en de best doorgezette werkzaamheid.

On-

Ondertusschen de gebeurtenissen, welken in deze dagen plaats gehad hebben, nagaande, kan ik niet anders dan U Hoog Mog. geluk wenschen met den heldenmoed, welke te *Maastricht*, in de *Klundert* en de *Willemstad* zo zigtbaar is aan den dag gelegd; met den ijver en bereidvaardigheid der Troupen en Matroozen, en te land en te water tot verdediging gebruikt; met de kragtdadige werkzaamheid, waarmede de verschillende bestierings departementen, en inzonderheid de Admiraliteit op de Maas, voor den dienst van den Staat geijverd hebben, met den algemeenen afkeer van het volk dezer Provintien van de leerstelzels, welken de vijand heeft getragt te verspreiden; met de sterke verknogtheid van dit zelfde volk aan zijne oude Constitutie; en eindlijk met den kloeken ijver en groote hoedanigheden der zulken, welken hunne hooge geboorte in deze gevaarlijke omstandigheden tot verdediging en bescherming der Republiek geroepen heeft.

'Er blijft mij alleen nog over, Hoog Mog. Heeren, eene zaak aan Uwe decisie te onderwerpen, welke zeer den Koophandel betreft. Ik heb dezelve altijd met bezorgdheid beschouwd, en met ongeduld het oogenblik te gemoet gezien, om 'er mij over te kunnen uitlaaten. U Hoog Mog. merken ongetwijfeld, dat ik het algemeen embargo bedoel, welk zij voor eenige weeken op al de Schepen gelegd hebben, die zig in de Havens der Republiek bevinden. Overtuigd van de wijsheid, billijkheid en volstrekte noodzaaklijkheid van dien maatregel in de omstandigheden

den van den tijd, heb ik alle aanzoek en reclamen, welken mij deswegens door Kooplieden mijner natie gedaan zijn, tegengegaan; en zoo ik 'er thans van spreek, is het alleenlijk met verlangen, dat U Hoog Mog. zorgvuldiglijk onderzoeken, in hoeverre het voorzigtig zou kunnen wezen dit embargo op te heffen. Tevens moet ik aan mijne landgenooten, en aan de handeldrijvenden in het algemeen dit regt doen, dat onaangezien de verliezen en schaden, welken zij bij die gelegenheid geleden hebben, onaangezien den toestand der braave Matroozen, welken zij aan onze Kannonneerboots hebben geleverd, hebben hunne gematigde klagten getoond, dat zij het algemeen welzijn boven hun bijzonder belang hebben weeten te stellen. Hoe zou het indedaad mogelijk zijn, dat 'er lieden van zulk een bepaald verstand, van zulke bedorven grondbeginzels, of door hunne driften zo verblind zouden zijn, van zig met gevaaren en personeele opofferingen op te houden, wanneer het op den goeden uitslag aankomt van eenen onregtvaardig begonnen, wreedaartiglijk beleiden en zigtbaar ondernomen Oorlog, om de toomlooze ambitie van eenige bijzondere persoonen te voldoen, om ze aan de straf te ontrekken der schriklijke misdaaden, waarmede zij zig bezoedeld hebben, en om door de algemeene omkeering van gansch Europa voor het volk, 't welk zij zo onwaardiglijk verleid hebben, den afgrond van rampen draaglijk te maaken, waarin zij hetzelve hebben weeten te storten.

(*getekend*) AUCKLAND.

Andwoord van H. H. Mog. in dato 20 Maart 1793. op de voorenstaande Memorie van den Engelschen Gezant.

„ Dat niettegenstaande deze aanmerkelijke verandering van zaaken, de vijand egter nog in het bezit is van twee Steden, welke hem op eene zo onverwagte als onbegrijpelijke wijze zijn in de handen gevallen, en waardoor de gemelde Provintie nog gestadig kan ontrust worden: dat H. H. M. derhalven instantelijk verzoeken, dat het reeds gearriveerde Secours van Zijne Groot-Brittannische Majesteits Troupen en Vaartuigen, en het geene eerstdaags nog gewagt wordt, niet mag worden terug getrokken voor dat de Frontieren van den Staat geheel zullen ontruimd zijn, en in alle gevalle, dat dit Secours, vereenigd met de magt van den Staat, zal mogen blijven dienen om den gemeenen vijand te vervolgen, en afbreuk te doen."

„ Dat H. H. M. bij deze gelegenheid aan Zijne Groot-Brittannische Majesteit en aan andere Mogendheden, Vrienden en Geällieerden van den Staat, de plegtigste verzekering geven, dat zij alle haare vermogens zullen aanwenden om een' vijand te bestrijden, dien zij niet slegts beschouwen als den vijand van dezen Staat, maar als den vijand van het gantsche menschelijk geslagt, om dat deszelfs toeleg is, door het vernietigen van alle beginsels van Godsdienst, Wet en Odre, de Gronden van het geluk der menschelijke Maatschappij om verre te werpen."

„ Dat

„ Dat betreffende het Point van het Embargo, in de voorschreven Memorie aangeroerd, H. H. M. haar leedwezen betuigen, dat zij in de onvermijdelijke noodzaak zijn geweest, deze belemmering aan den Vaart en Handel van andere Natien toe te brengen, waardoor haare Ingezetenen niet minder hebben geleden, en dat zij hetzelve zullen opheffen, zodra de omstandigheden het toelaaten, het welk zij hoopen dat binnen weinige dagen zal zijn."

Nota van de Ministers der Hoven van Weenen en Berlijn aan den Heer Griffier FAGEL, *briefsgewijze ter hand gesteld, in dato 's Hage, 24 Maart*, 1793.

MIJNHEER!

De communicatie, welke ons gedaan is van het antwoord, den 20 Maart gegeven op de Memorie van den Heer Ambasfadeur van Engeland van den 18., Ons niet dan in alle opzichten ten hoogsten aangenaam hebbende kunnen zijn, haasten wij ons om u daarvoor onze dankbetuigingen te doen, welke wij u verzoeken wel te willen overbrengen aan H. H. M. tevens met onze eerbiedige gelukwenschingen over de gelukkige gebeurtenisfen, waartoe de twee bovengemelde stukken betrekkelijk zijn.

Volkomen overtuigd, Mijnheer, van de onmogelijkheid om de wezenlijke diensten te miskennen, welke de Generaals van onze Meesters het genoegen gehad hebben aan de Republiek te bewijzen, en van welke het zonder twijffel geheel overbodig zou geweest zijn haar het gewicht te herinneren; zijn wij niet minder overtuigd, dat onze Hoven met vermaak zullen zien het openlijk getuigenis, 't welk wij komen te ontvangen, van de erkentenis, door de verlosfing van *Maastricht* en *Venlo* aan het wijs en verlicht Gouvernement van dezen Staat geinfpireerd. De verdere voordeelen van onze Arméen, en de overwinning den 18 Maart in den omtrek van *Tirlemont* behaald,

haald, welke ons nieuwe succesfen belooft, leveren aan de Republiek een vooruitzicht op, des te meer voldoende, omdat in haare eigene Armée, welker operatien door deze machtige divisien gefaciliteerd worden, de gesignaleerde diensten der Gouverneurs van *Maastricht* en van de *Willemstad*, als ook de heldhaftige dood van den Commandant van de *Klundert*, niet hebben kunnen misfen den naarijver op te wekken van alle Militairen, daarenboven aangemoedigd door den onvermoeiden ijver van den Heer Prins Stadhouder, en van de twee Prinsen Hoogstdeszelfs Zoonen, terwijl Z. K. H. de Hertog van York van zijnen kant het schoonste voorbeeld van activiteit geeft.

Het gevoel, Mijnheer, dat uit alle deze gelukkige conjuncturen geboren wordt, heeft ons echter niet kunnen beletten de wijsheid van H. H. M. te erkennen, die, niettegenstaande de laatstbehaalde voordeelen, waarover wij ons met reden verheugen, zich niet aan de zorgeloosheid willen overgeven, terwijl twee gewichtige plaatsen op het grondgebied der Republiek nog door den vijand bezet zijn. Men moet algemeen deze voorzichtigheid toejuichen, en nog veel meer het voornemen om door alle de meest efficacieuse middelen mede te werken in het vervolgen van dezen *gemeenen vijand* niet alleen der oorlogende Mogendheden, maar, gelijk H. H. M. zich uitdrukken, *des geheelen Menschdoms*. De plechtige verzekeringe, welke Hoogstdezelve komen te geven aan alle de Mogendheden, Hoogstderzelver Vrienden en Bondgenoten, heeft ons een

 dies

dies te gevoeliger vermaak veroirzaakt, omdat deze verklaring voorgekomen heeft de exhortatien, welke wij geauthoriseerd waren te doen aan het Ministerie der Republiek, om deze over te halen om haare efforts te verdubbelen, ten einde het voornemen des vijands te verijdelen, en denzelven tot een' spoedigen terugtocht te noodzaken.

Voor 't overige, bidden wij u, Mijnheer, om bij H. H. M. wel de tolk te willen zijn van de gevoelens, die wij komen open te leggen, en van het vertrouwen, waarmede wij geloven aan onze Hoven te kunnen aankondigen, het effect der beloften, welke Hoogstdezelve komen gedaan te worden.

Het is met de gedistingueerdste consideratie, dat wij de eer hebben, enz.

(*Get.*)

LOUIS, Grave van Starhemberg.

De Graaf VON KELLER.

Ex-

Extract uit de Resolutien van de Heeren Staaten van Zeeland, van 28 Maart, 1793.

Is geleezen eene Misfive van den Heer Ordinair Gedeputeerden VAN CITTERS, den 26. dezer maand aan den Raadpenfionaris gefchreven, houdende advertentien, en hebbende tot Bijlaagen eene Misfive van den Envoyé VAN NAGEL, van den 19 te voren, geädresfeerd aan den Heer Griffier FAGEL, en behelzende het refultaat van de conferentie, die hij Envoyé hadt gehad met Mylord GRENVILLE, ten opzichte van den inhoud van Hunner Hoog Mog. Refolutie van den 7 dier maand, ten einde met het Groot-Brittannisch Ministerie de concert te werk te gaan, tot het dekken van de *Kaap de Goede Hoop* tegen een' vijandelijken aanval, — en om wijders de aangeboden hulp van Troupes uit het Engelsch Etablisfement van *St. Helena* te accepteeren; en hetwelk hoofdzaaklijk daar henen ging, dat 's Konings Ministers met Hun Hoog Mog. ook van begrip waren, dat eene aanzienlijke Zeemagt de veiligheid van deze interesfante Colonie merkelijk konde verzekeren, dan dat het ongemaklijk zoude voorkomen, om deze alléén te fchikken tot dit hoofdoogmerk, daar men teffens in het oog diende te houden, om de navigatie der twee Geällieerden in Oost-Indien te verzekeren, en derhalven vermeende, dat het afzenden van die Hulptroupes, benevens eene aanzienlijke Zeemagt, (waartoe het voornemen was,) te meer vrijheid zoude geven, om voor het wederzijdsch

belang met meerder ſucces te kunnen waaken, en tot het afzenden van welke Troupes naar de *Kaap* ook de nodige ſchikkingen zouden worden beraamd; breeder vermeld bij die Misſive, van welke de Heeren Gedeputeerden van *Middelburg*, *Vlisſingen* en *Veere* Copie hebben verzocht, om in den haaren te communiceeren.

Waarop zijnde gedelibereerd, is de voorſz. Misſive van den Heer VAN CITTERS met haare Bijlaage aangenomen voor notificatie.

Aan

No. XVIII.

Aan den Heer VAN DER GOES, *te* Coppenhagen, 's Hage' *den* 29 *Maart*, 1793.

HOOG EDEL GESTRENGE HEER!

Ik heb met de Admiraliteits Gecommitteerden gesproken over den inhoud van U E. G. Misſive van den 19 deezer, raakende het afhaalen van het Deensch Zee-Volk, en dezelve hebben mij gezegd, zoo ſpoedig mogelijk ordre daarop te zullen ſtellen, zeer gouteerende de idée van een paar Fregatten naar de Sond te zenden: ook heb ik Z. H. onderhouden over de obligeante propoſitie van den Prins van Heſſen, om eenige kundige officieren voor de rijdende Artillerie te laten overkomen; doch daar ik niet kan beſpeuren, dat dit Corps voor eerst opgerigt zal worden, en 'er ook reeds zulk eene menigte van Officieren zig geoffereerd hebben, komt het mij voor, best te zijn dat U E. G. zich niet verder hierin engageert. VAN DE SPIEGEL aan VAN DER GOES

VAN DE SPIEGEL aan VAN DER GOES.

De zaaken gaan door Gods goedheid in de Republiek zeer wel; het ganſche Territoir van den Staat is nu ontruimd, uitgezonderd *Breda* en *Geertruidenberg*, welke laatſte plaats denkelijk heden door het Corps onder Prins FREDERIK van Orange zal geattaqueerd zijn; men kan niet genoeg roemen de activiteit en de courage die in Holland plaats heeft, en voornaamenlijk op de posten van gevaar, daar de menſchen geëncourageerd waren door de preſentie van de jonge Prinsſen van Orange en den onvermoeiden ijver van den Hertog van York, die met een Regiment Engelſche Guardes te *Dordrecht* was aangekomen.

Wij hebben over de honderd Fregatten, Cotters, Brikken, Canonneerſloepen en Pinken gehad van de Schelde tot aan *Gorcum*, en die zijn in een' ongelooflijken korten tijd geëquipeerd, onder welken men ook tellen moet omtrent twintig Engelſche Hengſten, [een ſoort van Vaartuig] welke met de manſchap uit de Schepen onder het Embargo leggende waren ge-

geëquipeerd, en ieder een ſtuk van caliber van 12 pond voerden, VAN DE SPIEGEL aan VAN DER GOES.

In 't begin was de activiteit zoo groot niet, want veele menſchen meenden, dat het onmogelijk was de Franſche magt te reſiſteeren, en rekenden de Republiek voor verloren, weshalven zij ook vreesden de hand aan 't werk te ſlaan tot defenſie, oordeelende dat de vijand, die niets minder dreigde dan hangen en masſacreeren, het op hun wreeken zou; maar toen de circulaire Misſive van H. H. Mog. aan de Provintien, het Contra Manifest, en de aanmoedigende propoſitie van Z. H. ter Generaliteit, in de waereld kwam, toen Prins FREDERIK aan 't hoofd van een magtig Corps Troupen den vijand begon te harceleeren, en onze braave Luiden van *Maastricht*, *Heusden*, *Willemſtad* en *Klundert*, zig met eer vertoonden, toen begon een ieder te denken, dat het mogelijk was het Land te ſauveeren.

De onbegrijpelijke ſpoedige progresſen der Oostenrijkſche Troupes, waartoe de Prins van Hesſen, Gouverneur van *Maas-*

VAN DE SPIEGEL aan VAN DER GOES

Maastricht confiderabel heeft medegewerkt, gelijk ook de nabijheid van het Pruisfifche Corps, hebben den moed aangewakkerd, en 't is te verwagten, dat wij nu binnen kort gelegenheid zullen krijgen om de Manfchappen van de Schepen en Vaartuigen, op de binnenftroomen gebruikt, op de Oorlogfchepen te plaatzen, gelijk mede om de Land-Troupes offenfief te doen ageeren.

Ik heb de eer, enz.

Aan

No. XIX.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te Berlijn*, 29 *Maart*, 1793.

Hetzelfde geschreven als aan den Heer VAN DER GOES, te *Coppenhagen*, den 29 Maart, 1793, uitgenomen de eerste periode.

No. XX.

Aan den Heer HOGGUER, *te* Petersburg. 's Hage, *den* 29 *Maart*, 1793.

Dezelfde inhoud van de Missive aan den Heer VAN DER GOES, te *Coppenhagen*, in dato 29 Maart, uitgenomen de eerste periode.

Aan

No. XXI.

Aan den Heer Envoyé VAN HAAFTEN, *te* Weenen, 's Hage, *den* 1*sten April*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan VAN HAAFTEN.

De critique dagen, die wij in de Republiek gepasſeerd hebben, zijn door Gods goedheid gelukkig veranderd:

De vijand is van onze Frontieren geweken, en de twee Steden, die op zulk eene onbegrijpelijke wijze in zijn handen gevallen zijn, zijn of reeds hernomen, of zullen ſpoedig hernomen worden. — Deeze bevrijding zijn wij, naast God, verſchuldigd aan de verwonderlijke ſuccesſen der Oostenrijkſche wapenen: tot immediate ſecours van de Geallieërden, hebben wij gehad een regiment Engelſche guardes, en twaalf canonneerbooten.

De guardes hebben garniſoen gehouden in het Eiland van *Dordrecht*, en de vaartuigen hebben gediend tot verſterking van

ons

ons cordon gewapende vaartuigen, 't welk, van de *Schelde* af tot *Gorcum* toe, uit meer dan honderd bestaan heeft, waardoor aan den vijand den overtogt is betwist geworden, terwijl de braave defensie van de *Willemstad* hem de handen vol gaf aan het vaste Land; het corps Pruissische troupes heeft een' tijd lang in de Meijerij van *den Bosch* gelegen, zijnde de Hertog VAN BRUNSWYK zelf voor zijn persoon nog in de stad, doch het heeft nog niet geägeerd, zedert het bezetten van *Venlo*.

VAN DE SPIEGEL aan VAN HAAFTEN,

De Hertog van *York* en de jonge Prinsen van *Orange* hebben eene activiteit getoond, die verwonderingswaardig is; de eerstgemelde præpareert zig, om de Hanoversche en Engelsche troupes, die nog verwagt worden, bijeen te verzamelen, en met een corps troupen van den Staat, dat 15 à 16000 man kan bedraagen, te vereënigen; gelijk wij ook, nu de defensie der binnenstroomen verminderd kan worden, spoedig een goed Esquader in zee zullen zenden.

Maar,

VAN DE SPIEGEL aan VAN AAFTEN.

Maar, wanneer de verbaazende magt der verbonden Mogendheden fpoedig en zeeker het oogmerk zal bereiken, moet 'er vooräl een middenpunt van politique en militaire operatiën geëtablisfeerd worden; de plaats daarvan moet natuurlijk zijn zoo nabij het tooneel des oorlogs, als mogelijk is, en het komt mij voor, dat de *Haag*, of *Brusfel*, daartoe het meest gefchikt zijn.

Het is ongetwijffeld het belang van den Staat, een' Minister daarbij te hebben, zoowel voor de tegenwoordige Operatiën, als voor het reguleeren der dedommagementen en Securiteiten, welken ieder der verbonden Mogendheden recht heeft, wegens deezen kostbaaren en onrechtvaardigen Oorlog te vorderen.

Ik weet nog niet, hoedanig H. H. M. haare begeerte hieromtrent aan andere Mogendheden zullen te kennen geeven, maar ik neem de gelegenheid waar van het vertrek van een' Engelfchen Courier, om Uw W. Geb. daarvan te prævenieeren, met ver-

verzoek om zooveel mogelijk is eenige voorafgaande Mesures dien conform te neemen, wanneer 'er questie zal zijn van een Congres. —— VAN DE SPIEGEL aan VAN HAAFTEN.

Hier mede, enz.

No. XXII.

Aan den Commisſaris ROSS, *te* Dantzig, 's Hage, 3 *April*, 1793.

WEL EDEL GESTRENGE HEER!

VAN DE SPIEGEL AAN ROSS. Uit differente brieven die U W. E. G. mij geſchreven heeft, zoo wel als uit andere berigten, zijn mij gebleken de critique omſtadigheden der Stad *Dantzig*, en de gevolgen, die zulks voor de Politique en Commercieele belangen van andere Mogendheden, en voornamentlijk voor deze Republiek in der tijd hebben kan; maar U W. E. G. zal ook ligtelijk begrijpen, dat het tegenwoordig geen tijd is voor Engeland en dezen Staat, om zig in die zaak te ſteeken — eene enkele intercesſie zou zekerlijk vrugteloos zijn, en andere middelen worden door de omſtandigheden onmogelijk gemaakt.

De Republiek is in een' zwaaren Oorlog gewikkeld, en is zelfs op het punt geweest van een vijandelijk Leger in het hart

hart van het Land te zien: een vigoureuse tegenstand heeft, onder Gods genadigen zegen, den Vijand afgeweerd en ons Territoir geheel doen verlaaten; maar het zou dwaasheid zijn, zig in andere geschillen te mengen; daar wij voor ons zelfs nog verre zijn van eene secure Vrede; en te meer zou het dwaasheid zijn, om dat die geschillen betrekking hebben tot Mogendheden, wier vriendschap en hulp wij in deze gelegenheid efficacieus hebben ondervonden, en met welke wij in gemeenschap tegen den gemeenen Vijand ageeren moeten.

VAN DE SPIEGEL aan ROSS.

De zaak van *Dantzig* moet dan gaan zoo als zij best kan, en indien 'er bij de generaale Vrede, (wanneer 'er zekerlijk meer groote belangen zullen te regelen zijn) nog iets voor die Stad kan gedaan worden, zal men het niet verzuimen: ondertusschen komt het mij voor, dat U W. E. G. in deszelfs functie behoort te blijven continueeren, zonder zig met het lot van de Stad te bemoeijen, en wanneer dezelve in Pruisfische handen valt,

VAN DE SPIEGEL aan ROSS. dat alsdan de conditien van die overgaave zullen determineeren, op hoedanigen voet U W. E. G. commisſie kan gecontinueerd worden, in welken gevalle het mij aangenaam zal zijn U W. E. G. gedagten daarop te vernemen.

Hiermede, enz.

Extract uit de Resolutien van de Heeren Staaten van Zeeland, van 4 April, 1793.

Is gelezen een Misfive van de Heeren Ordinaire Gedeputeerden dezer Provintie ter Generaliteit, geschreven in *'s Hage* den 29 Maart jongstleden, dienende tot geleide,

Onder anderen, van

Eene Misfive van Lord AUCKLAND, aan Zijne Hoogheid geschreven, en door Hoogstdenzelven, den 29 daaraanvolgende ter Generaliteit gecommuniceerd, benevens de Resolutie bij Hun Hoog Mog. in conformiteit van het verzoek, bij die Misfive gedaan, daarop aanstonds genomen, en waarbij Zijne Hoogheid en de Raad van Staaten worden verzocht de nodige orders te stellen omtrent en tot de inquartiering en passage van de Engelsche en Hanoversche Troupes, welke zich naar *Bergen op Zoom* staan te begeven, en tot het bezorgen van Schepen, karren, paarden en conducteurs aan dezelven, gelijk mede tot het verlenen van alle hulp en adsistentie aan derzelver Commissaris Generaal tot den aankoop van provisien, brood, fouragie en verdere benodigdheden; en wijders de respective collegien ter Admiraliteit aanschrijvende, vrij en onverhinderd, zonder betalinge van 's Lands gerechtigheid, te laaten passeeren alle schepen, van welke behoorlijk zal consteeren, dat dezelve geladen zijn met meel, ammunitie, proviand of andere be-

nodigdheden voor de Armée onder bevel van Zijne Koninglijke Hoogheid den Hertog van York.

Waarop, na voorgaande deliberatie, is goedgevonden de voorsz. Missive aan te nemen voor notificatie.

Aan

No. XXIII.

Aan den Heer HOGGUER, *te* Petersburg, 's Hage, *den* 4 *April*, 1793.

HOOG EDEL GESTRENGE HEER!

Communicatie bekomen hebbende van het overlijden van Mijnheer uw' Vader, enz. VAN DE SPIEGEL aan HOGGUER.

Ik heb, geduurende de critique omftandigheden van de Republiek, getracht U H. E. G. au courant te houden van de voorvallende zaken, en mijn laatfte was van den 29 Maart; thans kan ik zeggen, dat het Territoir van den Staat niet alleen (door de overgaaf bij capitulatie aan onze Troupes van de Steden *Breda* en *Geertruidenberg*) zal ontruimd zijn; maar dat de Franfche zaken zig ook in 't geheel fchijnen naar het einde te fpoeden, gelijk U H. E. G. zal zien uit het gedrukt Bulletin in het paquet van de Griffie — laat mij alleen hier mogen bijvoegen, dat de partij, welke de Generaal DUMOURIER genomen heeft, hem *nu* niet voor 't eerst in

VAN DE SPIEGEL AAN HOGGUER.

in 't hoofd gekomen is, en dat men hem in Frankrijk al lang mistrouwd heeft, als kennende zijne ambitieuse plans, 't welk één der redenen geweest is, waarom men hem geforceerd heeft den Hollandschen Oorlog te doen; en vermits DUMOURIER zig deze onderneming als gemakkelijk voorstelde, heeft hij voor een' tijd van zijn plan tot herstelling van Frankrijk afgezien; maar nu in dat uitzigt bedrogen zijnde, bovendien geslagen en vervolgd, was 'er voor hem geen andere deur open, dan zijn geluk te beproeven tegen de Nationale Conventie, die hij altoos gedetesteerd heeft.

Nu zal 'er al vrij wat te doen vallen: het inwendig bestaan van Frankrijk te vestigen; de indemnisatien voor de Oorlogende Mogendheden te reguleeren; de schikkingen en partages, die reeds gemaakt en beloofd zijn, te realiseeren — dit alles schijnt nog al eenige difficulteiten te voorspellen.

Aanstaanden Zondag moet te *Antwerpen* een illuster gezelschap bijeen komen, be-

staan-

ſtaande uit den Prins van Coburg, Hertogen van Brunswijk en York, Prins van Orange en zijne twee Zoons, Mijlord AUCKLAND, een' Minister van de Republiek, en eenige Generaals.

VAN DE SPIEGEL aan HOGGUER.

Wij hebben hier gezien de Conventie tusſchen het Rusſisch en Engelsch Hof, alsmede de vernieuwing van het Tractaat van Commercie: het laatſte zal zekerlijk niet dienen om de pogingen van onze zijde tot zulk een Tractaat aangewend in Rusland te doen avanceeren; en in de daad, wanneer ik zie de zonderlinge en altoos differente begrippen van onze Commerçanten over dit ſtuk, moet ik wanhopen dat 'er ooit iets van komen zal: —— het komt mij althans voor, dat de omſtandigheid tegenwoordig niet favorabel is, om iets daaromtrent te entameeren; dog zo U H. E. G. de zaak andes begrijpt, gelieft dan de goedheid te hebben, mij te melden, hoedanig dezelve behoort aangetast te worden.

Ik heb de eer, enz.

No. XXIV.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te* Berlijn, 's Hage, *den* 4 *April*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

In antwoord op Uw H. W. G. brief van den 26 Maart, met den bijgevoegden van den Heer DE MAISONNEUVE heb ik de eer te melden, dat het, na communicatie met de genen van wier Departement het is, is voorgekomen, dat het plan van gemelden Heer voor ons van geen *utiliteit* kan zijn, dewijl wij tegenwoordig niet dan een klein getal Fregatten in de Middelandsche Zee hebben, welke ook zelfs reeds een andere bestemming hebben; maar suppo-neerende, dat de Engelschen, wier Vloot naar die Zee gezeild is, mogelijk meer nut uit de gedaane propositie zouden kunnen trekken, heb ik gemeend niet kwalijk te doen, met dezelve aan Mijlord AUCKLAND te communiceeren.

Uit het gedrukte Bulletin, 't welk Uw H.

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

H. W. G. in het paquet van den Staat vinden zal, is te zien de importante tijding heden uit de Fransche Armée ingekomen — het ontwikkelt zig vrij klaar, 't geene ik te vooren uit verscheiden indicien heb opgemaakt, dat het Plan van DUMOURIER was een alternatif; naamelijk, zoo hij konde reusseeren met de invasie van Holland, de zaak van de Fransche Conventie uit te houden; en zoo hij niet kon reusseeren, alsdan de tegenovergestelde partij te neemen — ik geloof op goede gronden hier te mogen bijvoegen, dat hij het laatste altoos geprefereerd heeft, en dat hij tot de attaque van Holland niet is overgegaan dan op de pressante Ordres van de Conventie.

De gebeurtenissen staan nu zeer interessant te worden: het inwendig lot van Frankrijk; de indemnisatien die de Oorlogende Mogendheden zullen te vraagen hebben; de schikkingen die zij onderling reeds beraamd en nog te realiseeren hebben; dit alles kan nog vrij wat bezigheden en difficulteiten veroorzaaken.

Aan-

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Aanſtaanden Zondag moet eene illustre bijeenkomst gehouden worden tusſchen den Prins van Coburg, Hertog van Brunswijk, van York, Prins Erfſtadhouder, zijne twee Zoons, Mijlord AUCKLAND, en een' of meer Ministers van de Republiek; de plaats der bijeenkomst is te *Antwerpen*: Z. D. H. de Prins Erfſtadhouder heeft mij de eer aangedaan van mij te inviteeren; doch mijn zwakke gezondheid verbiedt mij, in dit wankelbaar ſaiſoen, eene reis te onderneemen die met fatigue zal verzeld zijn.

Ik heb de eer, enz.

Aan

No. XV.

Aan den Heer VAN DER GOES,
te Coppenhagen, 's Hage,
den 4 *April*, 1793.

HOOG EDEL GESTRENGE HEER!

Met den laatst voorigen post zal U H. E. G. brieven van hier ontfangen hebben aangaande de Misſive van *Hamburg*. VAN DE SPIEGEL aan VAN DER GOES.

. . . .
. . . .
. . . .

Ik bedank U H. E. G. voor deszelfs brief van den 26 Maart, en vertrouwe, dat de Heer Fiscaal VAN DER HOOP zal ordre ſtellen, dat het Deenſche Zeevolk of met Fregatten van hier gezonden, of op eene andere wijze worde afgehaald.

Nopens de importante tijdingen uit de Franſche Armée heden ingekomen, refereere ik mij tot het Bulletin dat U H. E. G. in het paquet van den Staat zal vinden.

In-

VAN DE SPIEGEL aan VAN DER GOES. Indien de Generaal DUMOURIER *zijne* invasie in Holland hadt kunnen effectueeren; zou hij waarschijnlijk die partij niet genomen hebben, die hij nu schijnt te omhelzen.

Sedert etteliijke dagen zijn *Breda* en *Geertruidenberg* door onze Troupes gebloqueerd; men is aan 't capituleeren geweest, en ik supponeer, dat de capitulatien geteekend zyn, doch wij hebben nog geene officieele tijding.

Ik heb de eer, enz.

Ex-

Extract uit de Resolutien van de Heeren Staaten van Holland en West-Vriesland,

genomen op

den 5 April, 1793.

De Heeren Gedeputeerden der Stad *Haarlem* hebben ter Vergadering voorgedragen: —— Dat zij Heeren Gedeputeerden in consideratie hadden genomen de zorgelijke en gevaarlijke omstandigheden, in welke de Republiek, zedert Hun Ed. Groot Mog. Resolutie van den 19 Februarij dezes jaars tot het houden van veertiendaagsche Bedestonden, zig heeft bevonden, door het succes der vijandelijke wapenen, het in bezit nemen van drie frontier-plaatsen van den Staat, en de woedende aanvallen tegen verscheide anderen; van welkers behoud, onder den bijstand van God Almagtig, het behoud van deze Provintie zo merkelijk heeft gedependeerd.

Dat het inmiddels de bijzondere goedheid van den Opperften Regeerder der Volkeren behaagd heeft, de verdere desseinen van den Vijand, door de zigtbaarste werken van zijne Goddelijke hand, tegen te gaan, en te veriedelen; en de duistere wolken, die over de Republiek, en deze Provintie in het bijzonder, reeds zamenpersten, op eene onverwagte wijze, en door een, en voor het menschelijk doorzigt onbegrijpelijk, doch aanbiddelijk bestuur, dermate op te klaaren, dat de genomen steden en plaatsen zijn herwonnen, en de

de vijand het grondgebied van de Republiek eerstdaags staat te ontruimen en te verlaaten.

Waarop gedelibereerd, en met de voorsz. Heeren Gedeputeerden deze gebeurenissen en aanvanglijke redding, die zo duidelijk het kenmerk van Gods albestuurende Voorzienigheid wegdraagen, en eene bijzondere dankbaarheid eisschen, in overweging genomen zijnde; is, conform derzelver geproponeerde, als allezints pligtmaatig, goedgevonden en verstaan, dat alom binnen deze Provintie, alwaar men gewoon is de uitschrijving van Bededagen te doen, *de nodige orders zullen worden gesteld*, dat *op eerstkomenden* Woensdag, in plaats van de Bedestonden bij de voorsz. Resolutie bepaald, een plegtig Dankuur worde gehouden, ten einde God Almagtig ootmoedig te danken voor alle de bovengemelde en reeds genoten *weldaaden, en zijne* Goddelijke bewaaring, *als het bewijs* zijner bijzondere Voorzienigheid, ootmoedig te erkennen; mitsgaders van Hem ijverig af te smeeken, dat het zijne Goddelijke goedheid moge behaagen, om de regtvaardige Wapenen van den Staat, mitsgaders die van deszelfs geällieerden en vrienden, verder dermaate te zegenen, dat onder zijnen Alvermogenden bijstand, de trotsche vijand, die het op het geheel bederf van onze Godsdienstige en burgerlijke voorregten heeft toegelegd, en in alle maatschappijen de goede order en betamelijke ondergeschiktheid, door de gevaarlijkste leerstellingen, tracht om te keeren, worde terug gehouden, om de Bezittingen van den Staat, en die van haare Ingezetenen, verder te ontrusten;

en

en eene volkome redding en uitkomst tegen alle verdere gevaaren en aanvallen te schenken, op dat dit Gemeenebest, door een eerlijke en zekere vrede, met bevestiging van alle beginzels van Godsdienst, Regt en Order, in welvaart en voorspoed, onder de schaduw van haare gezegende Constitutie, moge groeijen en bloeijen; en het voorwerp zijner Goddelijke zorg en bescherming moge blijven; en dat de pogingen zijner Goddelijke Wijsheid mogen worden bestuurd, en tot de gewenschte eindens mogen uitloopen.

Blijvende voorts hun Ed. Groot Mog. Resolutie tot het houden van Bedestonden, tot hoogstderzelver nadere dispositie, in volle kragt.

Memorie door zijne Excellentie den Lord AUCKLAND, *Ambassadeur extraordinaris en gevolmagtigden Minister van zijne Groot-Brittannische Majesteit, en den Grave van* STAHREMBERG, *extraordinaris Envoyé en gevolmagtigden Minister van zijne Keizerlijke en Koninglijke Majesteit, aan hun Hoog Mogende overgegeven.*

HOOG MOGENDE HEEREN!

Het is bekend, dat tegen het einde van de Maand September des voorleden Jaars, zijne Britsche Majesteit en U Hoog Mogende eenstemmig de plegtige verzekering gegeven hebben, dat in geval het dreigende gevaar, welke destijds het leven van hunne Allerchristlijkste Majesteiten en derzelver Familie dreigde, wezenlijk werd, zijne Majesteit en H. H. Mog. niet in gebreken zouden blijven, van de krachtdadigste maatregelen te nemen, om te beletten, dat Persoonen, die zich aan zulk eene snoode misdaad zouden schuldig gemaakt hebben, geen schuilplaats in de respective Staaten zouden vinden.

Deze gebeurtenis, welke men met schrik en afgrijzen te gemoet zag, heeft plaats gehad, en de Goddelijke wraak schijnt zich niet lang te hebben doen wagten. Eenige van deze verfoeilijke Koningsmoorders zijn reeds in het geval van aan het Zwaard der Wet te kunnen onderworpen worden. De anderen zijn nog in het midden van het Volk, hetwelk zij in eenen afgrond van rampen gestort hebben, en voor het welk de

hen-

honger, heerschiloosheid en burger-oorlog nieuwe onhellen bereiden. Met een woord, al wat wij zien gebeuren, loopt zamen, om ons het einde als nabij te doen beschouwen van die snodaarts, welker dwaasheden en wreede daden met ijzing en verontwaardiging vervuld hebben alle die geenen, die de gronden van Godsdienst, zedekunde en menschelijkheid blijven aankleeven.

Dienvolgens stellen de ondergetekenden aan het verlichte oordeel en de wijsheid van U Hoog Mog. voor, of dezelve het niet gevoeglijk zouden oordeelen, om alle middelen, welken in derzelver magt zijn, te gebruiken, om aan alle de leden van de zig noemende Nationaale Conventie, of van den gewaanden Uitvoerenden Raad, die direct of indirect aan gemelde misdaad hebben deel genomen, te beletten, in derzelver Staaten in Europa, of in de Colonien te komen, en bij aldien zij ontdekt en gevat worden, hen te doen overleveren in handen der Justitie, ten einde zij tot eene les en een voorbeeld voor het menschelijk geslagt mogen dienen.

Gedaan in 's *Hage*,
den 5 April, 1793.

(*getekend*)
AUCKLAND.
De Graaf L. VAN STAHREMBERG.

Resolutie van H. H. Mog. van 16 April, 1793.

In andwoord op de voorenstaande Memorie.

Dat H. H. Mog. zig zeer wel rappelleeren de plechtige verklaaring in de maand September laastleden op soortgelijk aanzoek gedaan, en tegenwoordig niet minder genegen zijn om de hand te houden aan de executie van hun genomen besluit. Dat H. H. Mog. des te meer overtuigd zijn van de noodzaaklijkheid, die in alle welgeregelde Staaten plaats heeft, om efficacieuselijk te keer te gaan de stoutheid der geenen, die het geluk der burgerlijke maatschappij zoeken om verre te werpen, door het verbreken van alle de banden van onderhoorigheid aan het wettig gezag der gevestigde Regeering, naardien dit Gemeenebest door eigen ondervinding de verderfelijke gevolgen van een zodanig bestaan heeft leeren kennen. Dat het thans waereldkundig is, dat eenige uitgeweken Ingezetenen van deze Republiek, de naam en regten der souvereiniteit usurpeerende, zig niet ontzien hebben hun Vaderland gewapenderhand, aan te vallen, en de Leden van de wettige Regering, zo wel als die geene die tot de defensie van den Staat geëmploijeerd wierden, in openbaare geschriften met de dood te bedreigen, bijaldien zij hunne posten niet verlieten: dat deze daaden van oproerigheid, offchoon ze, in derzelver aart en gevolgen, niet gelijk staan met die gruwelen, welke in het ongelukkig Frankrijk hebben plaats gehad, echter aan dezelve oorzaak moeten toegeschreven wor-

worden; en dat H. H. Mog. dan ook van de regtvaardigheid en wijsheid van alle de Regeringen van Europa, en speciaal van hunne Keizerlijke en Groot-Brittannische Majesteiten verwagten, dat zij aan die geenen, welke zig op eene zo verregaande wijze ten aanzien van het Gouvernement van dezen Staat misgrepen, en hunne naamen door de ondertekening van de schandelijkste manifesten en proclamatien aan de vergetelheid, die anderszints hun lot had moeten zijn, hebben onttrokken, geen verblijfplaats zullen vergunnen, maar dezelve, wanneer zij aldaar mogten ontdekt worden, in verzekerde bewaaring zullen gelieven te doen stellen, om in regten na rigueur van wetten vervolgd en gestraft te kunnen worden.

No. XXVI.

Aan den Heer HOGGUER, *te* Petersburg, 's Hage, *den* 23 *April*, 1793.

HOOG EDEL GESTRENGE HEER!

VAN DE SPIEGEL AAN HOGGUER.

Al wat ik U H. E. G. van hier kan melden, betrekkelijk tot de zaaken van het Land, is, dat alles wederom tot de vorige rust wederkeert, na dat de Steden *Breda* en *Geertruidenberg*, in welke beide nog tusschen 6 à 7000 man Franschen in garnisoen was, bij *capitulatie zijn* overgegaan, en ons geheel territoir door de vijandelijke Troupes ontruimd is.

Prins FREDERIK van Orange is met 7000 man Hollandsche Troupes naar *Fransch Vlaanderen*, immers naar de grenzen van die provintie gemarcheerd, en de Erfprins staat hem eerstdaags met circa 10,000 man te volgen: de Hertog van York met de Engelsche Troupes zijn nog te *Oostende* en in de nabuurschap.

Men

Men zegt dat DUMOURIER, na zijn coup gemankeerd te hebben, naar *Zwitzerland* is vertrokken. VAN DE SPIEGEL aan HOGGUER.

De Fransche Armée heeft zig gereplieerd binnen de Steden *Rijsfel*, *Valenciennes*, *Condé*, enz. doch men debiteert, dat 'er in Frankrijk een sterke conscriptie is van Sans-culottes, die onder de aanvoering van SANTERRE de gecombineerde Armées het hoofd willen bieden: ondertusschen heeft de Nationale Conventie aan de Bankiers verboden eenige commercieele relatien te onderhouden met Onderzaaten der Mogendheden, met welke Frankrijk in Oorlog is, en dit schijnt het Equivalent te zijn van een banqueroet, want zoo doende, zullen 'er ook geen Interessen of Renten aan Buitenlanders meer betaald worden.

Mijn laatst vorige aan U H. E. G. was van den 4 April, en de laatste van U H. E. G. ontfangen was van 22 Maart en 2 April.

Ik heb de eer, enz.

 Het

P. S. In Cijffer. Het geen de Engelsche Ambasfadeur mij gecommuniceerd heeft, (want aan den Staat is nog geen communicatie gedaan) is de conclusie van een Conventie, opzigtelijk tot de Coöperatie van Rusland tegens Frankrijk, en te gelijk de continuatie van het Commercie-tractaat van 1766.

Ik heb de beide stukken in handen gehad, maar geen copie genomen, denkende dat U H. E. G. dezelve van gelijken zoude zien. U H. E. G. spreekt van een groot plan van Engeland; maar ik kan niet ontwaar worden, dat 'er zulk een plan exteert, en ik vreeze waarlijk dat men, in Engeland en hier, te veel in het blinde geleidt wordt, om mede te *loopen*, daar de Oostenrijkers ons *zullen* voeren, en dat men dit zig te laat zal beklaagen — nogthans ben ik niet van gedagten, dat de Republiek zig te diep moet inwikkelen in het spel der groote Mogendheden, en voor zoo veel uwe vraag betreft of wij in Rusland behoorden eenige voorslagen te doen, meen ik van neen! enz. . . . .

. . . .

. . . .

Ex-

Extract uit de Resolutien van de Heeren Staaten van Zeeland, genomen op den 25 April, 1793.

De Heer VAN LYNDEN heeft ter Vergadering bij monde gedaan, en vervolgens in geschrifte overgelegd de Propositie hiernavolgende geinsereerd.

EDELE MOGENDE HEEREN!

Bij het Tractaat van Vrede, tusschen Zijne Keizerlijke Majesteit en dezen Staat, gesloten te *Fontainebleau*, den 8 November, 1785, was (Art. 4) bepaald, dat de Limiten van *Vlaanderen* zouden worden geregeld, op den voet der Conventie van den jaare 1664, en de duisterheden daaromtrent door wederzijdsche Commissarissen vereffend. Zijnde voorts (Art. 7) nopens de demarcatie der Souverainiteit op de Schelde geconvenieerd op eene wijze, die naderhand materie van discussie heeft gegeven,

Ingevolge van dien, zijn over deze poincten diverse conferentien te *Brussel* gehouden; en ofschoon de troubles, dewelke successivelijk en bij reiteratie in de Oostenrijksche Nederlanden zijn ontstaan, de finaale afdoeninge van dit werk hebben vertraagd, is hetzelve nogthans zo ver gevorderd, dat het voornaamste point differentiaal is gebleven, het trekken der Limit-lijn over de Schelde, en de verwisselinge van zommige streeken Lands, ten einde de wederzijdsche Souverainiteit in *Vlaanderen* over bekende Wegen en

Dijken te fixeeren, en daardoor de duisterheden van voorige demarcatien weg te nemen.

Over dit een en ander zijn bij de laatste conferentie te *Brussel*, in de maanden September en October, 1791, door de Heeren HOP en Directeur Generaal DUMOULIN, als Commissarissen, aan het Oostenrijksche Ministerie voorslagen gedaan, die ter kennis van het Hof van *Weenen* en van Hun Hoog Mog. respectivelijk zijn gebragt geworden. In dezen staat zijn de zaaken tot nu toe gebleven.

Daar het echter van groot belang, speciaal ook voor deze provintie is, dat dezelve niet langer fluctueeren, schijnt het niet ongeraaden te weezen, dat de instantien door Uw Ed. Mog. meer dan eens, en laatstelijk op den 31 Augustus, 1790, ter Generaliteit *gedaan, om*, zo spoedig mogelijk, van *dit werk* een afeinde te maaken, wierden vernieuwd: terwijl 'er eene gegronde hoop is, dat de tegenwoordige omstandigheden van mutueele bescherminge en bijstand, tusschen de beide Mogendheden thans exteerende, welligt ten gevolge zouden kunnen hebben eenen meer favorabelen uitslag en determinatie van dit geheele werk, als in de Negotiatien daarover tot nu toe is ondervonden.

Het is dan op grond van deze reflectien, die Uw Ed. Mog. derzelver Ordinaris Gedeputeerden ter Generaliteit zouden kunnen aanschrijven, om ter Vergadering van Hun Hoog Mog. te proponeeren, dat de deliberatien daarover mogen worden

den geëntameerd, en de bekwaamste middelen beproefd, om het Hof van *Weenen* overtehaalen, het zij tot schikkingen over de Limiten op de Schelde en in *Vlaanderen*, meer overeenkomstig met het belang van den Staat, als bij het Tractaat van *Fontainebleau* zijn vervat; of ten minsten tot eene redelijke en spoedige bepaalinge der poincten, die bij hetzelve buiten finaale beslissinge zijn gebleven.

Waarop zijnde gedelibereerd, hebben de zès andere Leden van Staat zig daarmede geconformeerd, en is mitsdien goedgevonden en verstaan, dat Copie van de voorsz. Propositie zal worden gezonden aan de Heeren Ordinaire Gedeputeerden dezer Provintie ter Generaliteit, en dezelve daar benevens aangeschreven en gelast, om ter Vergadering van Hun Hoog Mog. te proponeeren, of niet, in aanmerkinge van de groote aangelegenheid voor den Staat, en speciaal ook voor de Provintie van Zeeland, de deliberatien, welke sedert het sluiten van het Tractaat van Vrede met zijne Keizerlijke Majesteit, ten jaare 1785, over het werk der Limiten van *Vlaanderen*, wel aangelegd en vervolgd, doch niet gedetermineerd zijn geworden, als nu zouden behooren te worden gereëntameerd en de bekwaamste middelen beproefd, om het Hof van *Weenen* over te haalen, het zij tot schikkingen over de Limiten op de Schelde en in *Vlaanderen*, meer overeenkomstig met het belang van den Staat, als bij het voorsz. Tractaat van *Fontainebleau* zijn vervat, of ten minsten tot eene redelijke en spoe-

die

dige bepaalinge der poincten, die bij hetzelve buiten finaale beslissinge zijn gebleven. Zullende insgelijks Extract dezer Resolutie aan de meergemelde Heeren Ordinaire Gedeputeerden tot hun naricht worden gezonden.

No. XXVII.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te* Berlijn, 's Hage, *den* 25 *April*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

De Memorie van den Heer DE MAISONNEUVE, die Uw H. W. G. mij met deszelfs Missive van 16 dezer heeft gelieven te zenden, heb ik ter hand gesteld aan den Engelschen Ambassadeur, welke bij die gelegenheid mij gezegd heeft, de eerste ouverture reeds ter kennis van zijn Hof gebragt te hebben, doch dat hij nog zonder antwoord was. VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Het komt mij vóór, dat Uw H. W. G. wel gedaan heeft, met deze Memorie niet officieel te accepteeren, en indien aan dezelve eenig gevolg moest gegeeven worden, zoude ik denken best te zijn, dat Uw H. W. G. dezelve aan den Heer Griffier geliefde te zenden — ik heb het toch al meermaalen bespeurd, dat wanneer in het Buitenlands Besogne Ouvertures worden

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

den gedaan, door een ander Canaal dan dat van den Griffier, zulks niet avantageus is, noch voor de zaak zelve, noch voor den Minister van den Staat, die de informatie heeft overgeschreven; doch dit beneemt niet, dat zaaken, waarvan geen ouvertures behoeven gegeven te worden, zeer wel in eene particuliere correspondentie kunnen worden verhandeld, welke gemeenlijk ook door handen van den Griffier passeert; maar in dat geval is hij niet verpligt opening te geven.

Ik heb een aanspraak gehadt van de geïnteresseerden in eene Negotiatie door de Stad *Dantzig* te *Amsterdam* gedaan, voor welker soliditeit men eenige vreeze heeft, en waarin zij meenden, dat Uw H. W. G. hun van nut zoude kunnen zijn; ik vinde deze zaak niet zonder bedenking, namelijk, of H. H. Mog. die nog niets op het subject van het in possessie neemen van *Dantzig* gezegd hebben, nu wel gevoeglijk kunnen intercedeeren, dat de Koning de schulden betaale; immers komt het mij voor, dat dit een homologatie zoude zijn, welke de Koning van Pruissen van ons wel mis-

misschien niet nodig heeft, maar die wij ook niet gaarn geven zouden. Ik heb dan aan de voorsz. geïnteresseerden gezegd, dat ik Uw H. W. G. over hun belang schrijven zoude, om te vernemen, of Uw H. W. G. oordeelde, dat het voordeelig voor hun zoude zijn bij het Hof van *Berlijn* eenige intercessie te doen, en of daartoe een auctorisatie van H. H. Mog. gerequireerd wierdt.

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Van hier is niet veel bijzonders te melden: de Legers in de Nederlanden zullen zig moeten haasten, zoo zij het werk tegen Frankrijk in deze Campagne ten einde brengen, en of de Duitsche Hoven dan lust, kragt en eensgezindheid genoeg zullen hebben, om een derde Campagne te doen, zal de tijd leeren.

De Prins van Coburg is dupe geweest van DUMOURIER, gelijk anderen in 't voorleden jaar: die Ex-Generaal moet eên singulier talent hebben van menschen te betoveren, die men zou zeggen niet vatbaar voor die kunst te zijn — in 't kort, zoo

de

Extract uit de Resolutien van de Heeren Staaten van Zeeland, genomen op den 2 Meij, 1793.

Is gelezen eene Misſive van den Heer Ordinaris Gedeputeerden VAN CITTERS, geſchreven in 's *Hage* den 30 April, en geadresſeerd aan den Raadpenſionaris, hebbende tot Bijlaagen onder anderen:

Eene Misſive van den Envoyé VAN HAEFTEN, te *Weenen*, van den 17 te vooren, aan den Heer Griffier FAGEL geadresſeerd, en houdende, dat het Weener Hof misnoegd is, niet alleen over het gedrag van den Franſchen Generaal DUMOURIER, maar vooral over de handelwijs van den Prins VAN COBURG, van wien het zeer kwalijk genomen werd, dat hij zig zo diep met denzelven heeft ingelaaten, nadien men veel liever gezien had, dat hij zijne gelukkige krijgsoperatien zonder uitſtel had vervolgd; en dat men uit dien hoofde, denzelven had aanbevolen, geen tijd met onderhandelingen te verliezen, maar de Wapenſtilſtand, waarin hij bewilligd had, zodra mogelijk af te breken: — dat men, ſedert de aankomst van den laatſten Courier, geene nadere orders aan den Prins VAN COBURG had gezonden, en men nog onbepaald ſcheen, welk gedrag men omtrent DUMOURIER, en andere Franſche overlopers zoude houden.

En

Eene Misſive van Zijne Doorluchtige Hoogheid,

heid, den Heer Erfprins van Orange, geschreven in het hoofdquartier te *Princenhage*, in dato 29 April, en geadresseerd aan Hun Hoog Mog., houdende advertentie, dat de Generaal der Artillerie, Prins FREDERIK van Orange, met een Corps Troupes, te *Cortryk* is gearriveerd; de Colonel DRACHSTAD, met vier Bataillons en een Esquadron, *Yperen*, *Furnes*, *Knocque*, *Ostende* en *Nieuwpoort* moet bezetten; en dat twaalf Bataillons, en twaalf Esquadrons den 30 op de Heide tusschen *Bavel* en de *Vijf Eiken* campeeren zullen.

Waarop zijnde gedelibereerd, is de Missive van den Heer Ordinaris Gedeputeerden VAN CITTERS, met haare Bijlaage, aangenomen voor notificatie.

No. XXVIII.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te* Berlijn, 's Hage, *den* 2 *Meij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

Aan den Heer HASSELGREEN medegegeven een' Brief van recommandatie, naar *Polen*.

Aan

No. XXIX.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te* Berlijn, 's Hage, *den* 3 *Meij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

Ik zal de gelegenheid van het vertrek van den Heer HASSELGREEN naar *Berlijn* waarneemen, om U H. W. G. een oogenblik te onderhouden over eenige bijzonderheden, rakende de publique zaaken, welke ik niet aan de post kan vertrouwen, en welke U H. W. G. ook niet gelieft aan te zien als een deel van eene Ministerieele Correspondentie, maar als confidentieele informatien, waaraan het mij voorkomt, dat het tegenwoordig te *Berlijn* geheel ontbreekt. VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Ik zal beginnen met het geene in onze Nabuurſchap gebeurt, alwaar tegenwoordig het tooneel van de grootſte en presſantſte operatien behoorde te zijn. Is het wel mogelijk te gelooven, dat vier gecombineerde Magten, de Keizer, Pruisſen, Engeland, en de Republiek, tegen de Fran-

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

ſchen te velde trekken, zonder dat 'er eenig concert geëtabliſſeerd is, tot bepaaling van het But dat men zig voorſtelt; van de manier hoe daartoe te geraaken; van de hoegrootheid der contingenten; van de dedommagementen die ieder te vragen heeft, enz.? Is het mogelijk te begrijpen, dat de Armée van den Prins VAN COBURG zoo zwak is, dat ze zonder de Engelſche en Hollandſche Troupes niets kan onderneemen? Jaa dat ze zelfs zoo onvoorzien is van zwaare Artillerie, dat men van hier reeds 150 Stukken heeft moeten leenen, behalven het Geſchut dat naar *Mentz* is gezonden? ondertusſchen zodanig zijn de zaaken geſteld; en dit manquement van zamenhang zal waarſchijnlijk eene expeditie, van zelf reeds ſcabreus genoeg, doen mislukken, zoo de honger en de confuſie in het vijandelijke land ons niet te hulp komt.

Na al wat men hoort en ziet, zal het Plan van deeze Campagne beſtaan in belegeringen; en daar kan een goed deel van het ſaiſoen mede doorgebragt worden, zonder dat men veel gevorderd is: de vraag zal dan

zijn,

zijn, of de belanghebbende Mogendheden zullen kunnen of willen eene derde Campagne maaken? waaraan ik zeer grootelijks twijffele. Men heeft lang gesproken van eene soort van een Congres in den *Haag* te hebben, waarin de Politique en Militaire Operatien zouden bestuurd, of ten minsten overlegd worden: naderhand is daar een draai ingekomen, en sommigen oordeelden, dat dit Congres met meer vrugt te *Londen* zou gehouden worden; en de Graaf DE MERCY hadt order derwaards te vertrekken; maar naauwlijks hier zijnde, ontfangt hij contre order, en zegt naar de Armée te zullen gaan: zoodat de Engelsche en Hollandsche Troupes nu volmaakt worden medegesleept, zonder dat men weete, tot wat einde, of waar henen; jaa zelfs, zonder dat men weete, of het Huis van Oostenrijk de Nederlanden wil behouden, of verruilen, en zonder eenige zekerheid te hebben van een eenig point, 't welk ons in de Nederlanden interesseert.

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Ik ben mogelijk wat te zwaarhoofdig, maar ik kan mij niet ontdoen van het denk-

 beeld,

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

beeld, dat deeze ſtaat van zaaken van eene nadeelige uitkomst voor onze Republiek kan zijn, daar de winst of het verlies der Oostenrijkſche Nederlanden genoegzaam van ééne Bataille afhangt; en, wanneer dezelve eens verloren wierdt, dat de vijanden dan wederom ſpoedig op onze grenzen zouden zijn, terwijl wij van 20,000 man onzer beste Troupes, en van de ſchoonſte Artillerie van Europa zouden beroofd zijn.

Het beleg van *Mentz* verlamt al de Armées, en het ſchijnt zig nog zoo ſpoedig niet te zullen termineeren; eerstdaags zullen van hier vertrekken eenige Kanonneerbooten met de noodige Equipagie, aan Zijne Pruisſiſche Majeſteit geleend, waarmede men meent de Stad te water te zullen kunnen benaauwen —— het zoude een groot point gewonnen zijn, als men de Franſchen uit Duitschland kon weg krijgen, en ze dan opſluiten in hun eigen land, daar de Anarchie en het gebrek meer zullen uitwerken dan al de Legers te zamen; want de Oorlog verſchaft aan de leegloopers, die anders geen brood zouden hebben, de kost, en het gemeene gevaar

is

is een punt van ralliement voor al de Franschen, terwijl ze anders malkander zouden vernielen. VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

De partage van *Polen*, hoe zeer de reeds gepartageerd hebbende Hoven zeggen, dat het met consent van den Keizer is, zal inmanquabel geschil baaren; de Keizer desavoueert dit consent genoegzaam openlijk, en zommige der Raadslieden van het Hof van *Weenen* zouden niet vreemd vinden, om, zoo ze op eenige adsistentie konden staat maaken, zig met geweld tegen deeze acquisitien te opposeeren. —— Het is niet te zeggen, hoedanig Oostenrijk het Hof van *Londen* vleit en tragt op te winden: de onvergenoegdheid te *Weenen* is vooral tegen Rusland, om dat de laatste zig Limitrophe gemaakt heeft met de Oostenrijksche grenzen — ondertusschen de mogelijkheid, dat die bom eerstdaags barsten zal, maakt de noodzaak des te grooter, om eene partij te neemen omtrent de Fransche zaaken.

Als men al deeze verwarringen inziet,

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

zou men zeggen, dat 'er wel eene tweede Vrede van *Munster* nodig was om alles te regt te brengen — het kan egter in dien ſtaat niet lang duuren, want de uitputting der Mogendheden zal 'er een einde aan maaken, en 't beste dat men 'er uit wagten kan, is, dat de onmogelijkheid van zig te roeren eenige jaaren ruste aan Europa zal laaten.

Nog eene vraag verzoek ik U H. W. G. te doen met opzigt tot den Commisſaris ROSS: die man wilde nieuwe brieven van credentie hebben, maar ik vinde eenige zwarigheid daarin; vooreerst omtrent de form, geſupponeerd dat die credentie te *Berlijn* moet overgegeeven worden; en ten anderen omtrent de zaak zelf; want door de Admisſie voor een' Commisſaris te *Dantzig* te verzoeken van den Koning van Pruisſen, of eenig Pruisſisch Departement, erkent men de acquiſitie, waarmede ik gaarne nog wilde ſuperſedeeren; maar misſchien zou men hem te *Berlijn* wel willen erkennen als *Conſul Generaal* in *alle* Pruisſiſche havens, met auctoriſatie om

om Vice-Consuls aan te stellen: op welke admissie hij overal zou kunnen resideeren.

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Ik zal deezen langen brief eindigen met de verzekering, enz.

Aan

No. XXX.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te* Berlijn, 's Hage *den* 20 *Meij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Ik hope dat Uw H. W. G. zal ontfangen hebben mijnen confidentieelen brief van den 3 deezer, aan den Heer HASSELGREEN medegegeeven — uit de Resolutie van H. H. M. welke Uw H. W. G. met deeze post zal geworden, zal dezelve zien, dat de onzekerheid, waarin de Republiek gehouden wordt, met opzigt tot de Politique en Militaire plans der Hoven van *Weenen* en *Berlijn*, hier begint te stooten: de hier resideerende Ministers schijnen niet in het geheim van hunne Hoven te zijn, en wij waren in de verwagting van den Heer DE MERCY te zien arriveeren, met zulke ouvertures, als tot de conduite van eene gemeene zaak vereischt worden; indedaad, die Ambassadeur is ook geärriveerd, met intentie (zoo gezegd wordt) om van hier naar *Londen* te gaan; maar, tot zijne groote

te verwondering, vond hij een order, om in plaats van naar *Londen*, naar de Armée te gaan: hij heeft een paar maalen den Engelschen Ambassadeur gezien, maar van niets gesproken: hij is ook bij mij geweest geduurende een klein half uur, in præsentie van den Graaf van Starhemberg, zonder een woord van Politique zaaken te spreeken — de conclusie hier uit op te maaken, is, dat men de Republiek hier in het blinde wil leiden, of dezelve voor niets rekent in den tegenwoordigen Oorlog; en in beide de gevallen zoude het beter voor ons zijn, onze Troupes terug te roepen, ter dekking van onze Frontieren, en de kosten (die tegenwoordig enorm zijn) te impendeeren om den vijand afbreuk te doen in de Colonien in de West-Indiën. — Ik ben anders van opinie geweest, dat een kleine Land-Oorlog, onder zulk een' bekwaam' Meester als de Prins VAN COBURG, niet kwaad was voor onze Generaals, Officieren en Troupes, bij welke het zekerlijk meer aan practicaale kundigheden mankeert, dan aan bravoure; maar zoo als het nu gaat, kan het niet blijven: de

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

de Troupes marcheeren, zonder dat wij weeten waarheen, en tot wat oogmerk; ondertusschen was men te *Antwerpen* afgesproken, dat de positie van onze Troupes zoodanig zou zijn, dat dezelve tot hulp van de Zeekusten kon dienen — ik ben zeer verre van operatien te berispen, welke ik moet gecenseerd worden niet te verstaan; maar dit weet ik, om dat de experientie het geleerd heeft, dat de Oostenrijksche Nederlanden de vrugt van éène Bataille geweest zijn, en weder worden kunnen, en dat het de Republiek importeert de dispositie der verbonden Hoven te kennen, welke maatregelen dezelven in dat geval voor hebben te volgen; of dat het præferabel voor ons is, zoo verre niet van huis te gaan.

Het is onnoodig, dit voor Uw H. W. G. in 't breede te deduceeren, en dezelve gevoelt zekerlijk meer dan ik zeggen kan. Ten opzigte van de bovengemelde Resolutie van H. H. M. moet ik Uw H. W. G. informeeren, dat dezelve ook gezonden is aan den Heer VAN KINKEL, om den Koning

ning, of zijne bijhebbende Ministers daarover te onderhouden.

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

P. S. Ik kan geen de minste tijding uit de Armées in de Nederlanden melden buiten die, welken in de Couranten staan, dewijl 'er geen berigten in langen tijd zijn ingekomen, immers niet onder mijn oog gekomen: zoo 'er nog iets arriveert vóór 't afgaan van de Post, zal ik het melden.

Aan

No. XXXI.

Aan den Heer VAN KINKELL, *te Manheim*, 's Hage, *den* 20 *May*, 1793.

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL,

La résolution de l'Etat, que vous recevrez par la poste présente, n'a pas besoin de Commentaire — il est sans doute très-naturel, que la République, rendue à elle-même, joigne ses forces à celles des Puissances Coalisées pour combattre l'ennemi commun, mais il est tout aussi juste, qu'y étant pour ses frais, elle y soit pareillement pour la conduite des affaires.

Ce-

Vertaling van de vorige Brief:

De Resolutie van Staat, welke gij met de Post van heden ontfangen zult, heeft geen commentarie nodig. Het is ongetwijffeld zeer natuurlijk dat de Republiek, aan zig zelve terug gegeeven, haare krachten voege bij die der gecoalifeerde Mogendheden om den gemeenen vijand te bestrijden, maar het is even billijk, dat zij, in de kosten deel neemende, op gelijke wijze deel hebbe in de bestiering der zaaken.

Wij

Cependant nous sommes déjà dans la Galêre, nous voguons en pleine Mer sans bousfole: personne ne dit jusqu'où doit aller notre course: nous ignorons les Arrêtés, les plans, le but de nos Alliés, tant entre-eux, que relativement aux François: nous prévoyons, en calculant la marche des opérations, que la guerre ne sera pas terminée pendant la Campagne présente; nous mettons très en doute, si une troisième Campagne des grandes Puissances d'Allemagne pourra avoir lieu: nous considérons, que les Pais-Bas ont été deux ou trois fois le fruit d'une Bataille, et qu'il est

VAN DE SPEIGEL aan VAN KINKELL.

Wij zijn echter in de Galeij, wij dobberen op de volle Zeè zonder compas: niemand zegt, tot hoe verre onze reis gaan moet: wij zijn onkundig van de besluiten, de plans, het doelwit onzer Geällieerden: wij voorzien, naar de berekening van den loop der operatien, dat de Oorlog geduurende dezen veldtogt niet zal geëindigd zijn. Wij stellen zeer in twijffel, of een derde veldtogt der groote Mogendheden van Duitschland plaats zal kunnen hebben; wij merken op, dat de Nederlanden twee of driemaalen de vruggen van eenen veldslag geweest zijn, en dat het zeer mogelijk is dat zij het weder worden. Welke

Vertaling van de vorige Brief.

VAN DE SPIEGEL EN VAN KINKELL.

est très-possible qu'ils le redeviennent — quelle sera alors notre position? nos Magazins dégarnis, nos Troupes dispersées, peut-être anéanties, les Alliés se repliant sur l'Allemagne, nous y serons pour payer les pots cassés. — Voilà pourquoi nous désirons avoir une voix au Chapitre, et nous reserver au moins une issue au cas que les affaires aillent mal.

Le Cabinet de Vienne avoit fait semblant de sentir la nécessité d'un concert; il ne me paroissoit pas éloigné du projet d'en établir un à la *Haye*; peu après on a choisi *Lon-*

Vertaling van de vorige Brief

ke zal dan onze toestand zijn? Onze Magazijnen ontbloot, onze troupes verspreid, misschien vernield, de Geallieerden repliëerende op Duitschland, zullen wij daar zijn om de ballen te betalen. Ziedaar om wat reden wij verlangen eene stem in het kapittel te hebben, en ons ten minsten eene uitkomst voor te behouden, ingeval de zaaken ten ergsten uitvallen.

Het Weener Cabinet had den schijn aangenomen van te gevoelen de noodzaaklijkheid van een Concert. Het scheen niet vreemd te *zijn* van het ontwerp om 'er een in den *Haag* op te rich-

Londres, et Monsieur DE MERCY devoit s'y rendre incessamment, en prenant sa route par ici: effectivement, cet Ambassadeur est arrivé, mais, *à son grand étonnement*, il a trouvé un ordre de partir pour l'Armée, afin de guider un peu le Prince DE COBOURG, dans la partie politique de ses opérations: j'ai eu l'honneur de voir Monsieur DE MERCY, mais il n'a été question entre nous que de la pluie et du beau-temps — ne diroit-on pas, que le plan est ou de nous duper, ou de nous compter pour rien? mais comme ni l'un ni l'autre ne nous convient, nous pourrions fort bien, à notre tour, tirer notre

VAN DE SPIEGEL aan VAN GINKELL.

---

richten: een weinig naderhand heeft men *Londen* uitgekozen, en Mijnheer DE MERCY moest zich zonder uitstel derwaards begeeven, zijn weg over deze plaats neemende: deze Ambassadeur is indedaad geärriveerd, maar, *tot zijne grootste verwondering*, vindt hij een order om naar het Leger te vertrekken, ten einde den Prins VAN COBURG een weinig in het politiek gedeelte zijner operatien te ondersteunen. Ik heb de eer gehad Mijnheer DE MERCY te zien, maar 'er is tusschen ons beiden geen quæstie geweest, dan over het regenachtig of mooije weder — Zoude men niet zeggen dat het plan is, of om ons om den tuin te

Vertaling van de vorige Brief.

VAN DE SPIEGEL AAN VAN KINKELL.

tre épingle du jeu, et laisser la besogne à ceux, qui la dirigent à leur gré.

Voilà encore un nouveau phénomêne: une puisſance Maritime, mais qui ne peut pas trouver chez elle asſez de marins, pour completter ſes propres vaisſeaux, envoye des batimens armés et bien équipés pour le ſiège d'une Forteresſe de l'Allemagne. Le Roi vous en aura déjà parlé, et ſans doute il vous conſultera ſur le moyen de les faire agir — Vous voilà donc l'Amiral du Rhin: cependant j'augure fort mal de cette Expedition, et je vous

---

Vertaling van de vorige Brief.

te leiden, of om ons voor niets te tellen? maar daar noch het een, noch het ander ons lijkent, zouden wij zeer wel op onze beurt uit het ſpel kunnen ſcheiden, en hetzelve overlaaten voor die geenen, die het naar hunn' zin beſtuuren.

Ziedaar nog een nieuw verſchijnzel: eene Zee-Mogendheid, doch die bij zichzelve geen Zeelieden genoeg vinden kan om haare eigen ſchepen te bemannen, zend gewapende en wel uitgeruste vaartuigen ter belegering van eene fortres in Duitschland. De Koning zal u reeds daarover geſproken, en ongetwijffeld u geraad-

vous prie de dissiper mes craintes, en m'apprenant seulement la possibilité qu'elle parvienne jusqu'à l'endroit où on pourroit l'employer avec quelque succès.

VAN DE SPIEGEL aan VAN GINKELL.

Je suis, &c.

---

raadpleegd hebben over het middel om dezelven te doen dienen. Ziedaar u dan tot Admiraal van den Rhijn verheven: ik voorspel echter weinig goeds van deze expeditie, en ik bid u mijne ongerustheid uit den weg te ruimen door mij enkel de mogelijkheid te leren kennen, dat dezelve op de plaats arriveere, alwaar zij met eenig succes kan gebruikt worden.

Vertaling van de vorige Brief.

Ik ben, enz.

No. XXXII.

Aan den Heer HOGGUER, *te* Petersburg, 's Hage, *den* 21 *Meij*, 1793.

HOOG EDEL GESTRENGE HEER!

VAN DE SPIEGEL aan HOGGUER.

Mijn laatste aan U H. E. G. was van den 22. April, sedert heb ik U H. E. G. onderscheiden brieven ontfangen tot No. 12. ingesloten — ik kan niet veel interessants van hier melden, boven het geene de Hollandsche Couranten dagelijks bekend maaken: het getal van onze Troupes te velde kan circa 18000 man beloopen, welken omstreeks *Doornik* liggen: eene groote trein zwaare Artillerie vertrekt naar het Leger van den Prins VAN COBURG, gelijk reeds een andere trein naar de Pruissische Armée aan den Rhijn vertrokken is, en bovendien gaat deezé week eene flotille van canonneerbooten van *Amsterdam* tot secours in het beleg van *Mentz* — deeze onkosten, gevoegd bij de bescherming van de Zee, zijn zeer bezwaarlijk te draagen, en vereisschen extraordinaire efforts; nog-

thans

thans moet men zig dezelven getroosten, om dat niet wij, maar de Franschen ons, den Oorlog hebben aangedaan, en dat men, om Vreede te verkrijgen, den vijand moet zoeken klein te maaken; maar H. H. M. meenen groote redenen te hebben om te insteeren op een meerder concert en communicatie der verbonden Mogendheden, zoo wel aangaande het geen onder hen reeds is besloten, als aangaande het verdere oogmerk en de conduite van deezen Oorlog; en het *is* zeker, dat, naarmaate de invloed van de Republiek op de tegenwoordige en toekoomende maatregelen zal zijn, ook haare Coöperatie daaraan geëvenredigd zal moeten zijn: H. H. M. hebben dit van verre willen te kennen geeven in eene Resolutie den 18 deezer genomen, en aan onze Ministers te *Weenen*, *Londen* en *Berlijn* toegezonden, waarvan hier nevens eene Copie insluite tot U H. E. G. informatie.

VAN DE SPIEGEL aan HOGGUER.

Ik heb de eer, enz.

„ Het heeft mij verwonderd uit UEd. „ depêches van 14 tot 30 April te zien, dat

P. S. In Ciffer.

VAN DE SPIEGEL AAN HOGGUER.

„ de Keizer gedecideerd is mede te deelen
„ in den Roof van *Polen*, daar hij aan an-
„ dere Hoven deeze mesure ten hoogsten
„ desavoüeert, en niet ontveinst zijne ver-
„ koeling met *Petersburg* en *Berlijn*. Zoo
„ de Oorlog met Frankrijk in deeze Cam-
„ pagne niet eindigt, (gelijk waarschijnlijk
„ niet gebeuren zal zonder revolutie van
„ binnen) maak ik geen staat, dat 'er lust of
„ harmonie genoeg zal zijn onder de Duit-
„ sche Mogendheden om eene nieuwe Cam-
„ pagne te beginnen, en dan komt al de
„ last op de Zee-Mogendheden; waar tegen
„ men in tijds behoort te zorgen door het
„ etablisseeren van een goed Concert.

„ De Engelschen beginnen nu te gelooven,
„ dat Rusland hen veel te slim is geweest,
„ en het toezenden van den Franschen Prins
„ in plaats van een beloofd Corps Troupes,
„ is ook eene al te groote *persifflage* om het
„ niet te bemerken — ik verzoek U. H. E.
„ G. toch aan het Rusfisch Ministerie niet
„ te veel avances te doen van onze begeerte
„ tot nieuwe of nauwere relatien: mij dunkt,
„ dat de tijden wat meer opgeklaard moeten
„ zijn, eer men daar aan denkt." . . .
. . . .

Aan

No. XXXIII.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te* Berlijn, 's Hage, *den* 29 *Meij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

Verzogt zijnde door, of van wegen een aantal geïnteresſeerden in Negotiatien voor Poolſche rekening, te *Amſterdam* gedaan, om aan Uw H. W. G. te recommandeeren den Heer T. GULCHER, door de gemelde geïnteresſeerden afgezonden, met oogmerk om met den Heer VAN HASSELGREEN voor het gemeen belang mede te werken, heb ik niet willen nalaaten aan dat verzoek te voldoen, niet twijffelende of Uw H. W. G. zal wel gelieven den gemelden Heer GULCHER in zoo verre behulpzaam te zijn, als, zonder de Ministerieele functie te compromitteeren, kan geſchieden. VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Hier mede, enz.

No. XXXIV.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te* Berlijn, 's Hage, *den* 11 *Junij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Het groot belang van de Ingezetenen deezer Republiek in de Negotiatien voor de Republiek van *Polen* gedaan, en de menigvuldige aanzoeken, welken ik ontfange van aanzienlijke Huizen van Commercie, die met deeze commisfien zijn gechargeerd, noodzaakt mij wederom Uw H. W. G. daarover te onderhouden, te meer, daar het waarfchijnlijk is, dat op den aanftaanden Poolfchen Rijksdag eene determinatie daaromtrent zal gemaakt worden.

De Geïnteresfeerden in deeze Negotiatien zouden wel begeeren, dat van wegens onzen Staat repræfentatien wierden gedaan aan de Hoven, die waarfchijnlijk op de deliberatien van den Rijksdag groote Influentie zullen hebben; maar dit zal niet kun-

kunnen geschieden; en ondertusschen verdient de importantie en de billijkheid van de zaak alle protectie, die met mogelijkheid daar aan te geeven is, zonder H. H. M. te compromitteeren.

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Mijn verzoek is dan, dat Uw H. W. G. aan den Heer VAN GRIESHEIM gelieve te schrijven, dat hij de adressen van de Geïnteresseerden van den Staat, welken bij den Rijksdag zullen gemaakt worden, tot securiteit van de Negotiatien in Holland gedaan, allerwege kan en behoort te appuieeren, gelijk hij ook, onder de hand, doch niet officieel, aan dezelven kan behulpzaam zijn in de Sollicitatien, die zij zouden vermeenen bij de Russische en Pruisische Ministers ter bevordering van hunne zaak te moeten doen.

Onder deeze Geïnteresseerden zijn, behalven de geenen die aan Uw H. W. G. reeds bekend zijn, ook het Huis van HOGGUER en GRAND, en dat van P. DE HAEN; de laatste verseert in een dubbeld ongeluk, als hebbende, op auctorisatie van de Tresorie, de penningen overgemaakt aan den

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

den Graaf POTOCKI, waardoor dezelven versmolten zijn in het derangement van het Huis van TEPPER enz., terwijl men nu in *Polen* schijnt te sustineeren, dat de geheele Negotiatie als niet gedaan moet aangemerkt worden: eene sustenuë, die waarlijk alle goede trouw en billijkheid zou omkeeren, en waartegen de Heer VAN GRIESHEIM, voor zoo verre het den Rijksdag aangaat, zig met grond en reden kan verzetten.

Ik heb de eer, enz.

Aan

No. XXXV.

Aan den Heer Minister VAN DER HOOP, *te* Luik, 's Hage, *den* 24 *Junij*, 1793.

HOOG EDEL GESTRENGE HEER!

Ik heb de eer aan U H. E. G. te zenden de Misſive van den Groot Proost, voor welken Heer ik gaarne iets zou willen doen, maar (gelijk U H. E. G. niet zal nagelaaten hebben hem te obſerveren) onze Staat heeft geen Minister te *Rome*, en wij manqueeren derhalven de middelen om eenige intercesſie in zijn faveur te doen. VAN DE SPIEGEL aan VAN DER HOOP

Ik feliciteere U H. E. G. met den keer, welken de zaaken in het Luxemburgſche ſchijnen genomen te hebben, en waar uit anders de ernſtigſte gevolgen zouden hebben kunnen ontſtaan: het zoude evenwel kunnen gebeuren, dat U H. E. G. nodig oordeelde nu en dan een vertrouwd perſoon uit te zenden om narigten te bekomen van de ſterkte en bewegingen der Legers, en ik ben van begrip, dat zulks

moet

VAN DE SPIEGEL aan VAN DER HOOP

moet gelaaten worden aan de prudentie der Heeren Ministers van den Staat buiten 's lands; maar dewijl het declareeren van de kosten mogelijk remarques zou veroorzaaken, als zijnde buiten het Reglement, geloof ik best te zijn, dat U H. E. G. die kosten van drie tot drie maanden aan mij doe opgeeven, met eene enkele certificatie, dat U H. E. G. die penningen tot correspondentie ten dienste van den Lande heeft uitgegeeven, waarop ik zal tragten de betaling aanstonds te doen volgen.

Wij zijn hier genoegzaam zonder Fransche papieren, en het zou mij veel plaisier doen, indien U H. E. G. onder de bovengemelde correspondentie-kosten, mij ook kon bezorgen *le Moniteur*, of een' anderen Franschen Nouvellist, waarop men wat staat konde maaken.

Hiermede, enz.

Aan

No. XXXVI.

Aan den Heer Baron VAN NA-GELL, *te* Londen, 's Hage, *den* 25 *Junij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

De Heer VAN AYLVA heeft mij de eer aangedaan te fchrijven over het geene het fubject uitmaakt van Uw H. W. G. brief aan mij van den 21 dezer, en ik oordeel niet beter te kunnen beantwoorden aan het vertrouwen 't welk U H. W. G. wel in mij gelieft te ftellen, dan door te communiceeren de reflexie, welke ik aan welgemelden Heer gemaakt heb, beftaande hierin: dat het oogmerk van het geprojecteerd adres aan H. H. M. mij voorkwam tweeledig en zeer verfchillend van aart te zijn, naamelijk het eerfte, een verzoek om de onkosten van het Post-Comptoir maandelijks te mogen trekken, en het ander, om gededommageerd te worden wegens het verlies op den Wisfel — dat belangende het eerfte, ik geen twijffel had, of H. H. M. zouden het allezins redelijk en billijk vinden, VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGELL.

VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGELL.

den, dat hunne Ministers buiten 's lands geen ſchade leden wegens uitſtel van betaling van verſchotten voor rekening van den Staat; doch dat betreffende het tweede, het mij niet voorſtondt, dat ooit de Wisſelcours verrekend is, zoo weinig, daar ze tot voordeel van een' Minister, als daar ze tot nadeel is geweest. Hoe zeer dit laatſte point zoude ſtaan ter examinatie van de Generaliteits Rekenkamer, met welke U H. W. G. adres waarſchijnlijk commisſoriaal zou gemaakt worden.

Hiermede, enz.

Aan

No. XXXVII.

Aan den Heer VAN DER GOES,
te Coppenhagen, 's Hage,
den 29 *Junij*, 1793.

HOOG EDEL GESTRENGE HEER!

Nadien de dag van Vrijdag den 5 Julij bij de Heeren Staaten deezer Provintie bestemd is, om te treeden tot de designatie van een' Minister van den Staat aan het Hof van Spanje, ten einde, onder den tijtel van Extraordinair Envoyé, te remplaceeren den Ambassadeur Graaf VAN RECHTEREN, die zijne brieven van Rappel verzogt en bekomen heeft; en het zeer apparent is, dat deeze designatie op U H. E. G. zal vallen, gelijk Z. H. dezelve reeds, *casu quo*, geäggreeërd heeft, zoo heb ik de Eer U H. E. G. daarvan te prævenieeren, en bij voorraad geluk te wenschen, tessens U H. E. G. informeerende, dat het aanvangen van die Missie alle spoed vereischt, en dat U H. E. G. zal wel doen, deszelfs arrangementen zoodanig te maaken, dat deszelfs overkomst, en vertrek

VAN DE SPIEGEL aan VAN DER GOES.

VAN DE SPIEGEL aan VAN DER GOES.

naar *Madrid* immediaat naar de benoeming kan plaats hebben. (1)

Waarmede, enz.

(1) De opvolger van den Heer VAN DER GOES, te Coppenhagen, als Minister van den Staat, is geweest de Heer JACOB FAGEL, jonger broeder van den Heer Griffier FAGEL.

Aan

XXXVIII.

Aan den Heer Baron VAN NAGELL, 's Hage, *den* 9 *Julij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

Gisteren avond heb ik ontfangen U H. W. G. brief van den 5 deezer —— U H. W. G. heeft volmaakt wel geantwoord op de reflexie van Lord GRENVILLE: ik weet niet, waar zijn Lordschap gehoord of gelezen heeft, dat de voorslag van H. H. M. tot het verzamelen van een Congres, tendeerde tot het entameeren van Vredens-Negotiatien: wij zijn hier even sterk als in Engeland gepersuadeerd, dat, hoe begeerlijk de Vrede ook zij, dezelve egter tegenwoordig niet kan gemaakt worden, en dat om eene goede en secure Vrede te verkrijgen, de Oorlog dooor de Geällieerden met kragt moet voortgezet worden; maar het oogmerk van den voorslag van H. H. M. is geweest alleen, om te kennen te geeven, dat het aan de Republiek niet convenieert, in het blinde geleid te worden tot Operatien; VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGELL.

VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGELL.

waarvan het waare doelwit niet bekend is, en waarin zij geene directie heeft —— immers heeft men in voorige Oorlogen, door vereenigde magten gevoerd, zig altoos een but voorgefteld, men heeft zig verftaan over de contingenten welken elk derzelve zoude furneeren, over de vergoeding van fchade die men zoude tragten te verkrijgen. ——

De fuccesfie-Oorlog ftrekt, onder veele anderen, tot *bewijs*; maar is 'er tot nog toe eenig uitzigt, wat men van Frankrijk maaken wil? tot hoe verre men de conquesten wenscht te pousfeeren? wat ieder Mogendheid, die conquesten maakt, zal willen of kunnen behouden? Daár zijn de objecten, onder anderen, waar over H. H. M. verlangd hadden dat præalabel was gehandeld geworden, en wij hebben 'er meer bèlang bij, dan ééne der andere Mogendheden — dezelve zijn meest alle limitrophe met Frankrijk, en kunnen haare dedommagementen vinden in eene uitbreiding haarer grenzen, of zijn in ftaat om zig te indomnifeeren op de Colonien, gelijk Engeland, of hebben reeds geprofiteerd

fiteerd van de trouble tijden, gelijk Rusland en Pruisfen; maar waar zal de Republiek het haare zoeken? nadat zij geld en Volk verfpild zal hebben om aan Oostenrijk eene fterke Barriere tegen Frankrijk te bezorgen, zal zij zig zelf ontbloot vinden tegen Oostenrijk zelf, die door de nieuwe acquifitien des te meer de handen ruim zal krijgen om ons te kwellen.

VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGELL.

Deeze confideratie raakt ons wel het naaste, maar zij raakt toch Engeland ook, welk 'er belang bij heeft, dat de Nederlanden wel blijven in het Huis van Oostenrijk, maar niet op zulk een' independenten voet, dat dit Huis de Zee-Mogendheden niet meer nodig heeft: — en, indien het Engelsch Ministerie in deeze oogmerken van H. H. M. wilde mede werken, was 'er niets gemaklijker geweest, dan dat Engeland en de Republiek met den Keizer waren overeengekomen over de forces die men zou furneeren, om den Oorlog te voeren, en de Oostenrijkfche Nederlanden te fecureeren tegen de willekeurige invallen der Franfchen, onder beding van de reftitutie der Limiten,

VAN DE SPIEGEL AAN VAN NAGELL.

welke de Republiek ten aanzien der Nederlanden gestipuleerd hadt bij het Tractaat van 1715, en waarvan de Keizer ons sedert op eene arbitraire wijze gepriveerd heeft — Uw H. W. G. begrijpt wel, dat ik niet spreek van het Tractaat van Barriere; maar van dat van de Limiten.

Ondertusschen zoude het de eerste reis niet zijn, dat de Republiek dupe was van de schoone beloften van het Hof van Weenen, en ik herinner mij nog leevendig, wat daaromtrent gepasseerd is te *Reichenbach*, en naderhand met den Heer DE MERCY; terwijl het Oostenrijksch Gouvernement niet zoodra weder begonnen is, of de oude entraves van Commercie en Visscherijen zijn weder geïntroduceerd, en de volstrekte precaire staat, waarin zij onze Frontieren van Braband en Vlaanderen gebragt hebben, door het reculeeren der Limiten, maakt dat wij die kleinigheden moeten verdraagen.

Deeze elucidatien was ik verpligt Uw H. W. G. mede te deelen, terwijl ik de eer heb, enz.

Aan

No. XXXIX.

Aan den Heer Baron VAN KINKELL, 's Hage, *den* 11 *Julij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

Ik heb te accuseeren den ontfang van verscheiden uwer brieven, waarvan de laatste zijn van 22 en 26 Junij, 3 en 6 Julij, en ik zal mijn antwoord beginnen met een poinct dat U H. W. G. in het particulier raakt, en gevolgelijk ook mij, om het belang dat ik in uwe interest neeme; dat is de declaratie van *f* 12 :- daags, geduurende uw verblijf aan het Hoofdquartier: 't is waar, dat H. H. M. daartoe geen auctorisatie gegeeven hebben, maar ik twijfele niet, of die declaratie zal redelijk en billijk gevonden worden, en ik zal nader overleggen, in welken form dat werk te gieten is; maar ik verzoek eene ostensible Missive aan den Heer Griffier, zoodanig ingerigt, dat ze in het besogne kan gebragt worden —— ik rappelleer mij niet, en kan het nu niet nazien, op wat voet VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL

VAN DE SPIEGEL AAN VAN KINKELL. U H. W. G. bij den Koning is gezonden, en aldaar geadmitteerd; en ik verzoek ook mij te melden, of het niet nodig ware geweest een' brief van credentie te geeven, of dat zulks mogelijk nog van nut kan zijn.

Ik ignoreer, of Lord BEAUCHAMP eene directe credentie heeft aan den Koning, of enkel een' ministerieelen brief, maar ik supponeer, dat hij reeds gearriveerd is, of binnen kort zal arriveeren: hij zal buiten twijffel confidentieel met U. H. W. G. spreeken over het onderwerp zijner commissie, dewijl hij gechargeerd is, de zaaken zoo te beleggen, dat eene deur wordt opengelaaten aan de Republiek *om* te accedeeren, of eene *particuliere* conventie te maaken — ik zou denken, dat het eerste præferabel was, dewijl daaruit zou volgen eene invitatie aan de Republiek, welke dan gelegenheid zou hebben haare particuliere belangens voortedraagen.

Het Engelsch Ministerie schijnt de propositie van H. H. Mog. tot het verzamelen van een Congres verkeerdelijk opgevat te hebben in den zin, als of wij in dit moment Vrede wilden maaken — hieraan heeft

heeft niemand gedagt; maar wij hebben gezegd, dat het oogmerk en het einde van allen Oorlog moet zijn, eene voordeelige en veilige Vrede te hebben; en dat om daartoe te geraaken, men gezaamentlijk de operatien van den Oorlog moet beraamen, en met malkanderen zig verstaan over eene menigte van zaaken, waarvan de omissie al dikwils de magtigste Ligues op niets heeft doen uitloopen.

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

De antwoorden van Weenen, Engeland en Pruissen op deeze propositie zijn ingkomen, en zijn alle drie zeer *vague*, de een zig refereerende tot de ander, en het blijkt, dat men præfereert particuliere conventien, waarin juist zal uitgelaten worden het poinct dat men niet durft toucheeren. De weinige regels Cijffer zullen U. H. W. G. in 't kort expliceeren wat op deeze materie te zeggen is.

Ik heb de eer, enz.

P. S. In Cijffer.

„ 't Is een bekend zeggen van SWIFT, „ *l'esprit Anglois est à la cave ou au gre-* „ *nier*, (1) en dit bewijzen zij tegenwoordig

(1) *De geest der Engelschen zit op zolder of in de Kelder.*

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL. „dig — weinig tijd geleden waren zij
„ geheel Anti-Oostenrijksch, en nu zouden
„ zij alles aan den Keizer toevoegen — zij
„ pretendeeren, dat men niets beters kan
„ doen dan de Oostenrijksche Nederlanden,
„ een Barriere tegen Frankrijk te bezorgen,
„ en dat de Republiek haar dedommagement
„ moet vinden in die zekerheid van de na-
„ buurige Nederlanden — ik voor mij oor-
„ deele, dat Engeland wel mag zorgen, dat
„ de Nederlanden op een' veiligen en *voor-*
„ *deeligen voet verblijven* aan het Huis van
„ Oostenrijk, maar juist niet op een' voet,
„ die de belangens van die Provintien inde-
„ pendent maakt van de *Zee-Mogendheden*;
„ want hoe minder de *Keizer te vreezen*
„ heeft in zijne Nederlanden, zoo veel meer
„ kan hij de Republiek chicaneeren, gelijk
„ reeds in veele opzigten blijkt.

„ Ten aanzien van het dedommagement,
„ heb ik doen observeeren, dat meest alle
„ de Oorlogende Mogendheden zijn limitro-
„ phe van Frankrijk, en haar dedommage-
„ gement kunnen vinden in eene uitbreiding
„ van Limiten, of in staat zijn zig te in-
„ demniseeren in de Colonien, gelijk Enge-
land,

„ land, of reeds hebben geprofiteerd van de „ omstandigheden, gelijk Rusland en Pruis„ sen; maar dat de Republiek met het hel„ pen neemen van de Fransche Frontieren, „ en het bezorgen van de Barriere aan de „ Oostenrijksche Nederlanden, nog niets „ voor haar zelve gewonnen heeft of win„ nen kan, en zig zelf ontbloot vindt *vis „ à vis* van de Oostenrijksche Nederlanden; „ dat derhalven, even als bij het *groote ver„ bond voor den successie - Oorlog* is gestin„ puleerd voor de Barriere, men nu ook „ behoort te bedingen, dat naar maate de „ Keizer zijne Nederlanden uitbreidt in „ Frankrijk, hij ook aan den anderen kant „ ons moet contenteeren met de restitutie „ der Limiten van het Tractaat van 1715, en „ met andere avantages, geproportioneerd „ aan de successen met de gemeene wape„ nen behaald — Dit is de text dien ik U „ H. W. G. verzoek voor den Koning en „ over al te prediken, dewijl voornamelijk „ Pruissen het zig te laat beklaagen zal, „ als de Keizer in de Nederlanden nie„ mand naar de oogen behoeft te zien."

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

Aan

No. XL.

Aan den Heer HOGGUER, *te* Petersburg, 's Hage, *den* 11 *Julij*, 1793.

HOOG EDEL GESTRENGE HEER!

VAN DE SPIEGEL aan HOGGUER. Ik heb wel ontfangen U H. E. G. brieven, tot No. 16 ingesloten, doch No. 14 mankeert, terwijl ik niet weet of het een abuis is in de numero, dan of ik ze mede ontfangen heb, en mogelijk aan Zijne Hoogheid te leezen gegeeven heb, van waar dezelve mij niet terug gekomen is.

De antwoorden van de Hoven van *Weenen*, *Londen* en *Berlijn*, op de propositie van H. H. M. tot het houden van een Congres zijn ingekomen, en vervat in algemeene bewoordingen: men schijnt zig aldaar te verbeelden, dat deeze propositie tendeert tot het doen van pogingen, om in dit moment Vrede te maaken met de Franschen, waar aan men nogthans alhier niet gedagt heeft; maar H. H. M. begrijpen, dat evenwel het einde van den Oorlog,

log, op den een' of anderen tijd, Vrede moet zijn, en dat, om daartoe op eene spoedige en voordeelige wijze te geraaken, de operatien van den Oorlog in een gemeen Concert tusschen de verbonden Mogendheden behoren gereguleerd te worden, en dat men voorzigtig handelt, met malkanderen te verstaan over zoodanige zaaken, waarvan de omissie dikwijls de magtigste ligues tegen een' gemeenen Vijand, infructueus heeft gemaakt. — De Republiek, die een Corps van 20,000 man bij de Armée heeft, en al de zwaare Artillerie, waarmede *Valenciennes* en *Condé* beschoten wordt, gefurneerd heeft, heeft ook merite genoeg, om eene integreerende partij van dit Concert te zijn — 't is waar, dat de gelukkige Bataille bij *Maastricht*, die Stad ontzet heeft; maar 't is ook waar, dat zoo *Maastricht* en Holland zig niet zo wel gedefendeerd hadden, de Oostenrijksche Wapenen niet ligt in de Nederlanden zouden gekomen hebben, en dat zij verder al hun succes te danken hebben aan de Artillerie van den Staat, waarvan de Oostenrijksche Troupes zoo geheel onvoorzien waren, dat ze, met al haare beken-

VAN DE SPIEGEL aan HOGUER.

VAN DE SPIEGEL AAN HOGGUER.

kende bravoure; niets hadden kunnen avanceeren.

Het staat egter tegenwoordig zoo, dat 'er geen opentlijk Congres plaats zal hebben, maar dat de geïnteresseerde Mogendheden zullen tragten haare belangen bij separate Conventien te reguleeren.

Hiermede, enz.

In Ciffer. Hetzelfde Art. 't welk aan den Heer VAN KINKELL gezonden is, uitgenomen het slot, *in dato* 11 *Julij*, 1793.

Aan

No. XLI.

Aan den Heer Baron VAN NAGELL, *te* Londen, 's Hage, *den* 23 *Julij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

Uw H: W: G. brief van den 19 deezer, inhoudende verslag van de vriendelijke en cordaate wijze, waarop Lord GRENVILLE zig uitgelaaten heeft op de nadere elucidatie door Uw H. W. G. gegeeven, aangaande H. H. M. intentie in de Resolutie van 21 Meij, heb ik alleen aan Zijne Hoogheid en aan den Heer Griffier gecommuniceerd, welken met mij van gedagten zijn, dat de omstandigheden der publieke zaaken dagelijks presfanter worden, om eene confidentieele explicatie en discussie van verscheiden objecten tusschen het Hof van *Londen* en de Republiek te vereisschen.

VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGELL.

Het is niet mogelijk dit alles schriftelijk te detailleeren, maar de intentie zoude zijn, iemand van vertrouwen, onder het een of ander pretext, naar Engeland

te

VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGELL.

te zenden, om afzonderlijk met Uw H. W. G., en gezamentlijk met de Ministers te ſpreeken — de perſoon die daartoe in conſideratie komt, zal Uw H. W. G. buiten twijffel aangenaam zijn, en geen het minſte ongelijk aan *deszelfs* ministerieele betrekkingen toebrengen.

Het is mij altoos voorgekomen, dat hoe zeer Engeland en de Republiek een gemeen belang hebben in deezen *Oorlog*, nevens andere *Oorlogende* Mogendheden, zij egter nog een bijzonder belang hebben, waarvan het object is de Oostenrijkſche Nederlanden; en dat, hoedanig de zaaken ook loopen, het altoos *noodzaakelijk* zal zijn zig met den Keizer over dit groot object te verſtaan, waaruit vervolgens van zelfs zal volgen de ſtipulatie van de Equivalenten, die Engeland en de Republiek moeten hebben, wanneer zij geconcurreerd zullen hebben tot de uitbreiding en verſterking der Frontieren van 's Keizers Nederlanden; even gelijk men gehandeld heeft voor het begin van den Succesſie-Oorlog in 1701. — Zoo lang een Oorlog defenſief is, zijn 'er géén of weinig ſtipulatien no-

nodig, en ijder beijvert zig maar om de attaque af te keeren; maar een' offensiven Oorlog te voeren zonder een bepaald oogmerk, en zig te engageeren in eene entreprise, zonder te weeten, tot hoe verre, en tot welk nut, is niet anders als met een Schip in Zee te ftevenen zonder compas.

VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGELL.

'Er zijn nog veele andere reflexien te maaken, omtrent de tegenwoordige gefteldheid en intentien van fommige Mogendheden, welke eene mondelinge conferentie ten hoogften noodzaakelijk maaken, waarover ik Uw H. W. G. eerstdaags nader onderhouden zal.

Hiermede, enz.

No. XLII.

Aan den Heer VAN KINKELL, 's Hage, *den* 1 *Augustus*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

Ik heb wel ontfangen U H. W. G. brief van den 27 Julij, uit welks inhoud het mij gesurpreneerd heeft te verneemen, dat U H. W. G. den Marquis DE LUCHESINI gesondeerd heeft over de accessie van den Staat tot de Conventie, die met Engeland in het Hoofdquartier gesloten is, gelijk mede over de form van eene directe credentie bij den Koning; en het doet mij leed, dat U H. W. G. dit gehaald heeft uit mijn schrijven van den 11 Julij — Ik moet mijne intentie wel zeer kwalijk uitgedrukt hebben, indien 'er *uit* kan afgenomen worden, dat U H. W. G. LUCHESINI daarover moest consulteeren, daar ik niets anders heb willen zeggen, dan alleen *uwe gedagten* in te nemen, of 'er eenig nut in gelegen was, dat U H. W. nu nog met eene credentie voorzien wierd,

na-

nadat deszelfs residentie reeds zoo lang bij zijne Pruisfische Majesteit was geadmitteerd.

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINRELL.

Betreffende de accessie, is het zeer zeker, dat daarvan geen quæstie kan zijn, voor dat de Conventie hier gecommuniceerd is, en misschien zal men dan bevinden, dat zoo weinig de Koning, als de Republiek, groot belang hebben bij het al- of niet accedeeren van H. H. Mog.

Gisteren is U H. W. G. request aan H. H. Mog. gepræsenteerd, en, naar stijl, commissoriaal gemaakt met den Raad en Rekenkamer: ik zal gaarne mijn best doen U H. W. G. daarin van dienst te zijn, maar ik zou niet durven aanraaden om een equipagie-geld te vraagen, waardoor misschien het andere verzoek zou getraverseerd worden — dat de equipagie meer geleden heeft bij het Hoofdquartier, dan elders, daar de wegen effen en gebaand zijn, wil ik gaarne gelooven, maar het is niet in den Regel, voor die meerdere slijtage een dedommagement te vragen.

Hiermede, enz.

No. XLIII.

Aan den Heer VAN KINKELL, 's Hage, *den* 5 *Augustus*, 1793.

MONSIEUR!

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL. 't Onderhaalde was in Cijffer.

Je ne suis nullement surpris que vous n'aijez pas pu *déchiffrer le chiffre*, *puisqu'il n'y étoit joint que pour la forme*, *le reste étant du citron*, qui vous apprendra ce que peut-être vous ignoriez jusqu'à present — vous en trouverez pareillement *ici*, je préfère cette voye parce qu'elle est plus courte et en même tems plus sure, et vous auriez pu vous en appercevoir, tant

---

MIJNHEER!

Vertaling van den vorigen Brief.

Ik ben in 't geheel niet verwonderd dat gij *het Cijffer niet hebt kunnen ontcijfferen*, *dewijl het 'er niet dan kwanswijs was bijgevoegd*, *het overige met citroen geschreven zijnde*, dat u leeren zal het geen u mogelijk tot heden onbekend was. — Op gelijke wijze zult gij 'er *hier* van vinden. Ik verkies dezen weg, wijl hij veel korter en te gelijker tijd veel zekerder is, en gij zoudt zulks heb-

tant par marque convenue, que parce que je vous ai parlé dans ma lettre d'un rechaud. VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

Votre lettre au Greffier du 30 aura été lue au Committé secret: il m'étoit impossible d'y aller, étant depuis plusieurs jours cloué à ma chaise par un accès de goutte assez grave, et personne n'étant venu me voir le matin, je ne puis dire quel en est le resultat, mais je le suppose commissorial; et la première fois que je pourrai voir le Prince, je tacherai de connoitre ses intentions à ce sujet.

Avanthier

Vertaling van den vorigen Brief.

hebben kunnen merken, zo wel door de bestemde tekenen, als omdat ik u in mijne laatste van een consoir gesproken heb.

Uw brief aan den Griffier van den 30 moet in 't secreet besogne geleezen zijn: het was mij onmogelijk hetzelve bij te woonen, zijnde zedert verscheide dagen op mijn' stoel gespijkerd door een aanval van vrij zwaare podagra, en daar niemand mij dezen morgen is komen zien, kan ik u den uitslag daarvan niet melden; maar ik veronderstel dat het commissoriaal gemaakt is, en de eerste keer dat ik den Prins zal kunnen zien, zal ik trachten zijne intentie op dat subject te verneemen.

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

Avanthier il s'est fait ici l'expérience d'une invention infernale, qui effacera un jour la gloire fatale des Allemands d'avoir inventé la poudre. — Celle-ci est d'un boulet factice composé d'une matière inflammable et inextinguible comme le feu grégois, lequel tiré d'un Canon ne manque pas d'embraser toutes les matières combustibles, qu'il touche, et même ne perd pas sa faculté incendiaire sous l'eau. On prétend que l'invention n'est pas nouvelle, et qu'elle avait été presentée à LOUIS XV par un Monsieur de Bellegarde; le Roi

---

Vertaling van den vorigen Brief.

Eergisteren heeft men hier de proef genomen van eene helsche uitvinding, die eenmaal den rampzaligen roem der Duitschers, het buskruid uitgevonden te hebben, zal uitwisschen. Deze bestaat in eene toebereiden kogel, gevuld met ontvlambaare stoffe, en onuitbluschbaar als het griekſche vuur, welke uit een kanon geschoten niet misſen kan alle de brandbaare stoffen, die het aanraakt, te ontsteeken, en welke zelfs zijne ontvlambaare hoedanigheid onder water niet verliest.

Men beweert dat de uitvinding niet nieuw *is*, en dat dezelve aan LODEWIJK XV aangeboden was door

Roi en avoit acheté le secret, pour épargner à l'espece humaine un instrument de destruction de plus.

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

J'ai l'honneur d'être, &c.

---

door een' Heer DE BELLEGARDE; de Koning had de geheimhouding daarvan gekogt, om aan het menschelijk geslacht een nieuw middel van vernieling te bespaaren.

Vertaling van den vorigen Brief.

In Cijffer.

„ Ik moet U confieeren, met verzoek om het secreet te houden, vooral ter plaatse daar UEd. zig bevindt, dat de Griffier FAGEL eergisteren naar Engeland vertrokken is, met eene Instructie, om confidentieel aan het Engelsch Ministerie opening te geeven van de conditien, waarop men hier den Oorlog wel wil voortzetten, maar zonder welke men niet wil: dat is naamelijk, dat wanneer de Republiek het Huis van Oostenrijk helpt aan eene nieuwe Barriere tegen Frankaijk, wij ook van onzen kant door den Keizer moeten gecontenteerd worden, zoo wel omtrent het geene ons van regtswege toekomt, als

 „ om-

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

„ omtrent het geene onze Convenientie
„ medebrengt, met den Souverain van de
„ Oostenrijksche Nederlanden te arran-
„ geeren. De tweede vraag is, of Enge-
„ land, den Keizer helpende aan het uit-
„ breiden *zijner* Frontieren van de Ne-
„ derlanden, intentie heeft om het oude
„ Continentaal Sijstema te doen herlee-
„ ven? en zoo jaa, als dan te beduiden,
„ dat men goede conditien vooraf moet
„ maaken.

„ Weinige Regenten weeten van die
„ zending, en de Griffier heeft tot pre-
„ text genomen eenige familje zaaken
„ met MILADY HOLDERNESS.

Aan

No. XLIV.

Aan den Heer Baron HOP, *te* Brusfel, 's Hage, *den* 5 *Augustus*, 1793.

HOOG EDEL GESTRENGE HEER!

Onlangs heb ik van den Bisfchop van *Antwerpen*, met wien ik in eene foort van litteraire correspondentie ben, een Note ontfangen over eene *moeilijkheid*, welke hem bejegent in zijn Capittel, over de reparatie van een vervallen Huis in de Hoeve, Territoir van de Generaliteit, alwaar hij zelfs, ingevolge bekomen permisfie van H. H. M. nu en dan wilde komen, ter verrigting van geestelijke functien. VAN DE SPIEGEL aan HOP.

Ik neem de vrijheid deeze Note aan U H. E. G. te communiceeren, vooreerst tot deszelfs informatie, omdat het regardeert het Territoir van den Staat, maar voornaamelijk, om te verneemen, of U H. E. G. begrijpt, dat 'er van wegens H. H. M. iets in kan gedaan worden. — Gaarne zoude ik den Bisfchop obligeeren, maar de Staat

VAN DE SPIEGEL AAN HOP.

kan 'er zig niet aan waagen, en schoon hij wel spreekt van *moyens que L. H. P. ont si efficacement entre les mains*, (1) ben ik daarvan zoo sterk niet geconvinceerd, en hem nader gevraagd hebbende, welke die *moyens* waren, heeft hij mij daarop niet wel voldaan; maar hij meent, dat wanneer U H. E. G. daar over wilde spreeken met Leden van het Gouvernement, of met hem Bisschop zelfs, het hem zeker veel desagrement en procesfen zou spaaren, wanneer te gelijk te kennen gegeeven wierdt, dat dit goed van de Hoeve gelegen zijnde op Staats Territoir, H. H. M. niet gaarne zouden zien, dat het Capittel oppositie maakte tegen eene behoorlijke operatie. Mogelijk is de Bisschop nog te *Brussel*, en U H. E. G. zoude, des goedvindende, breder informatie van hem kunnen bekomen.

Ik heb de eer, enz.

(1) *Kragtdaadige middelen, die H. H. Mog. in handen hebben.*

Ex-

Extract uit de Resolutien van de Heeren Staaten van Holland en West-Vriesland, genomen op den 7 Augustus, 1793.

Op het geproponeerde ter Vergadering, in agting genomen zijnde, dat het den Almagtigen God, naar zijne oneindige wijsheid en goedheid, behaagd heeft het gevaar, het welk onze Republiek, en in het bijzonder deze Provintie van zo nabij gedreigd heeft, genadig af te wenden, en de wapenen van den Staat met die van deszelfs Vrienden en geällieerden, zoo merkwaardig heeft gezegend, dat de Vijand niet alleen van zijnen boozen toeleg op dit Land heeft moeten afzien, maar ook van het Territoir van den Staat en van onze nabuuren, tot over deszelfs eigen Frontieren, is verjaagd: dat deze Republiek in haare inwendige betrekkingen niet minder de bewaarende hand des Allerhoogsten heeft mogen ondervinden, daarin, dat reeds een groot gedeelte van de rijke Retouren uit de Indiën gelukkig zijn binnengekomen, en dat (zo veel tot nog toe bekend is) geen vijandelijke aanvallen op onze bezittingen in andere waereld-deelen hebben plaats gehad.— En door Hun Ed. Groot Mog. daar benevens in aandagtige overweging genomen zijnde den toestand, waarin de zaaken in het laatst voorjaar zijn geweest, en hoezeer die door Gods wonderbaare hulpe thans ten goede zijn veranderd, boven al wat de kloekmoedigste en doorzigtigste mensch zig had durven voorstellen, ook teffens gevoelende, welke ootmoedige stoffe van dankbaarheid alle Ingezetenen dezes Lands, van den meesten tot

tot den minsten, aan den Opperbeſtuurder aller dingen zijn verſchuldigd; hebben Hun Ed. Groot Mog. daarom goedgevonden, dat in den *eerstkomenden* ordinairen Bedeſtond, die wezen zal Woensdag den 14 dezer, op het gewoone uur, God Almagtig plegtig zal worden gedankt en geloofd voor de groote en onverdiende weldaaden aan ons lieve Vaderland, bijzonder in de opgenoemde gevallen bewezen; dat Hun Ed. Groot Mog. egter ook even hartelijk gevoelen, dat hoe groot onze ſtoffe van dankbaarheid zij, 'er geen minder ſtoffe van ootmoedige gebeden overblijft, om God den Heere vuuriglijk te ſmeeken om *zijnen genadigen zegen* over den tegenwoordigen *toeſtand van ons lieve Vaderland*, als zijnde *nog in zulk* een' bloedigen Oorlog gewikkeld: dat het Gode behaage de gemeene Wapenen te Water en te Lande te zegenen, en tot bereiking van een' eerlijken en ſecuuren Vrede, *door het herſtel van* Regt en Order in de *Maatſchappij*, *voorſpoedig* te maaken: onze Krijgslieden, die zig geſtadig met zoo veel moed in het heetſte gevaar toonen, en hunne dierbaare Bevelhebbers te blijven conſerveeren, en de Raadſlagen van de Hooge Overheid dienstbaar te maaken tot alles wat het waare geluk van dit Land bevorderen kan. —— Dat mitsdien Hun Ed. Groot Mog. begeeren, dat de Bedeſtonden, bij de Reſolutie van 19 Februarij laatstleden uitgeſchreven, bij continuatie in nedrigheid, waare boetvaardigheid, en tot openbaare ſtichting, tot de einden en oogmerken hiervooren gemeld, zullen, worden gehouden, met deze verandering alleen, dat, gelijk Hun Ed. Groot Mog. bij evengemelde Reſolutie, den tijd

tijd van de Bedeſtonden hadden bepaald van veertien dagen tot veertien dagen, dezelve nu in het vervolg, uit hoofde van de gezegde verandering van omſtandigheden, zullen gehouden worden van vier tot vier weeken, te beginnen van den eerstkomenden Bedeſtond, op den 14 dezer.

Zullende hiervan de gewoone aanſchrijving worden gedaaan, en dezelve op den eerstkomenden Zondag van de Predikſtoelen worden afgeleezen.

Ex-

Extract uit de Resolutien van de Heeren Staaten van Holland en West-Vriesland, genomen op den 8 Augustus, 1793.

De Heer VAN BOETSELAER, Heer van Kijfhoek, heeft aan Hun Ed. Groot Mog. voorgedragen, dat heden morgen een boodschap ontfangen had van den Heer Raadpensionaris VAN DE SPIEGEL, tot kennisgeeving, dat hij, door indispositie, buiten staat was de Vergadering van Hun Ed. Groot Mog. waarteneemen, geevende vervolgens in bedenking, of niet, uit dien hoofde, een ander Heer daartoe, geduurende dezelve indispositie, zoude behooren te worden gedispicieerd.

Waarop gedelibereerd zijnde, is goedgevonden en verstaan, den voorsz. Heere van BOETSELAER, Heere van Kijfhoek, te verzoeken om, geduurende deze indispositie van den Heere Raadpensionaris, de Vergadering van Hun Ed. Groot Mog. waar te neemen.

Extract uit de Resolutien van de Heeren Staaten van Zeeland, genomen op den 8 Augustus, 1793.

Is geleezen eene Misſive van de Heeren Ordinaire Gedeputeerden ter Generaliteit, geſchreven in 's *Hage* den 21 Junij laatstleden, houdende advertentien, en hebbende tot Bijlaage eene Misſive van den Heer VAN HAAFTEN, Extraordinaris Envoyé van dezen Staat aan het Hof van *Weenen*, en geſchreeven aldaar den 8 Junij, houdende kennisgeeving van eenige voorſlagen van wegens het Franſche Gouvernement, tot het entameeren van Vredes-Negotiatien op dezen voet: 1°. *dat het de Franſche Natie vrij zoude ſtaan, zodanig eene Conſtitutie van Regeering te verkiezen, als met haar belang en begeerte overeen zoude komen*; en 2°. *dat men de Duitſche Prinſen, al wat zij door de Revolutie en den Oorlog verlooren hadden, wedergeeven, en ook een middel zoeken zou, om een convenabel lot aan de Familie van Bourbon en aan de geëmigreerden te bezorgen.* Doch dat daarop van wegen het Ministerie van Zijne Keizerlijke Majeſteit een weigerend antwoord was gegeeven, uit hoofde, *dat tegenwoordig in Frankrijk zulk eene groote verwarring was, dat men niet weeten zou, met wien men daar op eene ſecuure wijze in onderhandeling zou kunnen treeden.*

Waarop zijnde gedelibereerd, is goedgevonden en verſtaan voorgemelde Misſive met deszelfs Bijlaage aan te neemen voor notificatie.

Aan

No. XLV.

Aan den Heer Baron VAN KINKELL, 's Hage, *den* 20 *Augustus*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL AAN VAN KINKELL.

Een violent acces van Jicht in 't hoofd heeft mij deezer dagen zoodanig geäccableerd, dat ik mij van alle soort van affaires heb moeten afhouden, en dat ik nog eene andere hand moet gebruiken om te antwoorden op Uwe brieven van den 13 — denzelven dag dat mij de attaque overkwam, heb ik den Heer VAN KELLER gezien, die mij onderhield over de reis van den Griffier, daarin meenende te vinden eenige vuës die zijn Hof interesseerden, en ik heb dien Minister geäntwoord, dat het wel ongelukkig was, als men zig niet bewegen kon, zonder te doen soupçonneeren, dat 'er iets agter stak; dat mij hetzelve gebeurd was deezen Zomer, toen ik naar Spa meende te gaan, tot herstelling van mijne gezondheid, terwijl 'er zo veel conjecturen gemaakt wierden, dat ik præfe-

fereerde t'huis te blijven — dat niets eenvoudiger was dan de reis van FAGEL, die nooit Engeland gezien hebbende, wilde profiteeren van de gelegenheid die zig aanboodt, om zig door zijn' Broeder te laaten introduceeren, welke nog wel eens afscheid van zijne Engelsche vrienden wilde neemen, voor dat hij naar *Denemarken* ging. VAN DE SPIEGEL AAN VAN KINKELL.

Wijders heb ik hem gezegd, dat als het Engelsch Ministerie met den Griffier spreekt over de publieke zaaken, hij zekerlijk openleggen zal de manier van denken der voornaamste Regenten in de Republiek, naamlijk, om den Oorlog met kragt door te zetten, hoewel ze zeer zwaar drukt op onze finantien, maar teffens te declareeren, dat wij staat maaken om te participeeren in die dedommagementen, welken de Vrede, op de eene of andere wijze, zal moeten aanbrengen.

Wanneer ter plaatze daar Uw H. W. G. zig bevindt, hier van gesproken word, vinde ik geen zwarigheid om deze confidentie te doen.

Hiermede, enz.

P. S. In Cijfer. „ Ik kan nog niet geeven in *de Conven-*
„ *tiomanie*, en dit is mijn raifonnement:
„ de Conventien zijn zonder ons gemaakt,
„ en zoo ze niet anders inhouden dan 't
„ geen ik leeze, zullen wij ook in der-
„ zelver goed effect participeeren, ('t zij
„ wij daartoe accedeeren of niet) als heb-
„ bende tot oogmerk de bevordering van
„ de gemeene zaak; doch zoo ze iets an-
„ ders inhouden, zoude ik liever de Re-
„ publiek isoleeren, wanneer ze *altoos*
„ meester *blijft van* haare eigen zaak.

„ Uw H. W. G. zou, behalven het voorige
„ ostensible, aan LUCHESINI wel confidentieel
„ kunnen zeggen, dat men *hier* attentie
„ heeft op de groote uitbreidingen van
„ den Keizer in de Nederlanden, en op
„ het gewigt, dat die Provintien daardoor
„ zullen verkrijgen; en dat men in 't ge-
„ neraal oordeelt, dat, zo de Keizer die
„ conquesten maakt met de gecombineer-
„ de Wapenen, de Republiek dan ook regt
„ heeft van *in proportie* geindemnifeerd
„ te worden uit die zelve Nederlanden,
„ daar wij van dien kant, sedert het intrek-
„ ken onzer oude limiten, maar al te
„ veel

„ veel *à la merci* van den Keizer zijn „ geworden. VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

„ Mogelijk zal deeze confidentie gelegenheid geeven, dat zijne Excellentie „ zig wat expectoreert. Maar ik ben verre van U aan te raaden, in een Pruisfisch Camp het Sijstema van Koning „ WILLEM III te prediken.

„ *Zoodra ik menschen kan spreeken,* „ *zal ik zien, of 'er eenigen vorm te geeven is aan Uwe temporaire missie bij den* „ *Koning, zonder de vrienden van* RHEDE „ *aan mijn' hals te krijgen.*"

No. XLVI.

Aan den Heer VAN KINKELL,
's Hage, *den* 3 *September*,
1793.

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

Je ne vous écris préſentement, mon cher Baron, que pour vous raſſurer ſur le ſort de votre lettre, que j'ai reçue Dimanche après midi par Eſtafette, et dont je rembourſerai les frais ſur les *ſecreete* diensten au *Directeur* TINNE. — Vous avez parfaitement bien manœuvré, auſſi ceux à qui j'ai communiqué cette depêche, en ont marqué leur ſatisfaction.

Vos

Vertaling van den vorigen Brief.

Ik ſchrijf u heden niet, mijn waarde Baron, dan om u geruſt te ſtellen over het lot van uwen brief, welken ik laatstleden Zondag na den middag per Eſtafette ontfangen heb, en waarvan ik de onkosten op de ſecreete diensten aan den Directeur TINNE zal terug betaalen. — Gij hebt volmaakt wel gemanoeuvreerd; ook hebben die geenen aan wien ik deze Depêche heb medegedeeld, hunne tevredenheid daarover te kennen gegeeven.

Uwe

VAN DE SPIEGEL AAN VAN KINKELL.

Vos douze florins sont accordés aujourd-hui, et vous allez recevoir votre nouvelle créance par un Courier Extraordinaire, qui vous sera expédié après demain: j'espère que ma santé me permettra alors de vous écrire plus amplement, et de vous envoyer les papiers, dont vous pourrez avoir besoin.

J'ai été très-sérieusement malade depuis quelques semaines: mon mal est toujours allé en augmentant: les Experts prétendent que c'est la goutte ou la scatique dans la tête, mal très-douloureux et qui me rend in-

---

Vertaling van den vorigen Brief

Uwe twaalf guldens zijn heden toegestaan, en gij zult uwe nieuwe credentie-brieven ontfangen door een' Extraordinairen Courier, die u overmorgen zal geëxpedieerd worden. Ik hoop dat mijne gezondheid mij alsdan toe zal laaten u breedvoeriger te schrijven, en u de papieren, welken gij zoudt kunnen nodig hebben, te zenden.

Ik ben zedert eenige weeken zeer ernstig ziek geweest; mijne kwaal ging altijd erger: de Artsen beweeren dat het de Jicht in het hoofd is, eene zeer smartelijke kwaal, en die mij tot alle applicatie onbekwaam maakt: in deze laatste dagen heb ik eenige tusschenpozing gehad, maar ik vrees

VAN DE SPIEGEL AAN VAN KINKELL.

incapable de toute application: *j'ai eu* ces derniers jours quelque relâche, mais je crains beaucoup les ſymtôpmes d'une recidive, et Dieu ſait ce qui en arrivera —— deux Medecins ont épuiſé leur Art ſur mon foible individu: l'un de ces Meſſieurs dit blanc, l'autre noir: ainſi je me ſuis trouvé entre l'enclume et le marteau. Entretems ils ne m'ont poinct épargné les *ſaignare*, *purgare*, *reſaignare*, &c. et tout ce que MOLIERE dit ſi plaiſamment conſtituer *la ſcience* de la faculté.

J'ai de bonnes nouvelles du Greffier, que je reſerve pour le Courier ſusdit — on man-

---

Vertaling van den vorigen Brief.

vrees ſterk de ſymptomata eener weder inſtorting, en God weet wat daarvan komen mag. — Twee Geneesmeesters hebben hunne kunst op mijn zwak individuuitgeput: een dezer zegt wit, de ander zegt zwart. Op die wijs heb ik mij tusſchen den hamer en het aanbeeld bevonden. Inmiddels hebben zij niet geſpaard het *ſaignare*, *purgare* en *reſaignare*, enz., en al wat MOLIERE met zo veel ſcherts zegt uittemaaken de wetenſchap der faculteit.

Ik heb goede tijdingen van den Griffier, *welken* ik voor gemelden Courier bewaare. Men meld van

mande de *Vienne* que l'Electeur vient d'assembler lés Etats de Bavière pour leur déclarer qu'il n'a jamais pensé, et que lui ni son successeur ne consentiront jamais à un échange de ce païs pour quelque autre domaine que ce soit: que cette déclaration a été reçue avec transport de joye, et que sur cela les Etats ont fourni au dela du necessaire pour le completement des Troupes, afin de guarantir le Païs contre toute Invasion. VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

Adieu, &c.

Vertaling van den vorigen Brief.

van *Weenen* dat de Keurvorst de Staaten van *Beyeren* heeft doen bijeen vergaderen om hun te declareeren, dat hij nooit gedacht heeft, en dat hij noch zijn opvolger nooit toestemmen zullen tot eene ruiling van dat Land, voor welk ander Domein het mogte zijn: dat deze declaratie met de grootste vreugdebewijzen ontfangen is, en dat daarop de Staaten gefurneerd hebben boven het noodzaaklijke ter aanvulling der Troupes, ten einde het Land tegen allen aanval te guarandeeren.

Adieu, enz.

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

Het geen ik hier boven zeide van de *f* 121 - en de Credentie, is nog al met haaken en oogen: ik had gedagt dat het nu ſtrijk en zet zou zijn, daar de Prins zelf in 't Beſogne is geweest, maar LYNDEN zend mij deezen avond dit briefje — zo ik voor de post iets naders hoore, zal ik het melden.

N. B. Bij een nadere P. S. gemeld dat de Rapporten op de Credentie-Brieven en de *f* 12: - geconcludeerd zijn.

Aan

No. LXVII.

Aan den Heer VAN KINKELL, 's Hage *den* 4 *September*, 1793, Verzonden per Couvert.

HOOG WELGEBOREN HEER!

Haar H. Mog. goedgevonden hebbende U H. W. G. te voorzien van een Credentiaal als Minister Plenipotentiaris bij zijne Pruisſiſche Majeſteit, *hope ik hetzelve* als aangenaam zal worden opgenomen, en dat U H. W. G. daardoor de gelegenheid zal hebben, om een' meer officieelen invloed te verkrijgen in de onderhandelingen der Ministers, die zig thans bij hooggemelden Koning bevinden, en welke U H. W. G. tot heden tot met zoo veel beleid als naauwkeurigheid, ſchoon zonder publiek character, heeft gevolgd.

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

Ten einde U H. W. G. eene volledige kennis te doen hebben van 't geen door den Heer Griffier, geduurende zijn aanwezen in Engeland, is verrigt, met betrekking tot het verlangen van de Re-

 pu-

VAN DE SPIEGEL AAN VAN KINKELL.

publiek, om niet ter zijde gesteld te worden in de dedommagementen, welken de vereenigde Mogendheden zig bij het einde van den Oorlog zouden tragten te doen toeleggen, zende ik hier nevens de Copien, 1°. van de Missive welke de Griffier aan Lord GRENVILLE geschreven heeft, 2°. van deszelfs antwoord daarop gegeeven, 3°. van mijn laatste schrijven aan den Griffier, 4°. van de Missive die ik op hetzelve subject aan den Heer VAN HAAFTEN *heb gedepêcheerd: deeze* stukken vertrouwe ik dat U H. W. G. beter in staat zullen stellen, om zig het gansche beloop deezer zaak te vertegenwoordigen, dan ik in een' langen brief zou kunnen *doen*, en *dezelve* zullen te gelijk de materie opleveren, om aan het Ministerie van Zijne Pruissische Majesteit compleete opening te geeven van de dispositie alhier, welke opening ik egter niet nodig heb te zeggen, dat zoodanig behoort ingerigt te zijn, dat daardoor geen ombrage kan opgevat worden, alsof wij ons bij præferentie eerst aan Engeland hadden geäddresseerd, of minder vertrouwen hadden op het goed appui van Pruissen dan van Engeland.

Het

VAN DE SPEIGEL AAN VAN KINKELL.

Het is wel te denken, dat men U H. W. G. ook ſpreeken zal van particuliere Conventien, gelijk de andere verbonden Mogendheden met malkander hebben aangegaan, doch men kan hier geen nut zien van zulke Conventien, en het zou ook bezwaarlijk zijn dezelven bij de Provincien door te krijgen, omdat men hier zig niet wil nog kan engageeren tot eene onbepaalde continuatie van den Oorlog, hoewel men anders wel genegen is om de gemeene zaak met alle *vigueur* te helpen doorzetten, zoo lang de Finantien het permitteeren, en wanneer men eenig uitzigt heeft op eene billijke indemniſatie.

Het ware ondertusſchen zeer te wenſchen, niet alleen voor ons, maar ook voor de andere Vereenigde Magten, dat 'er een middel kon gevonden worden, om deezen Geld- en Volk-verſlindenden Oorlog, zoo al niet te doen eindigen, ten minſten binnen eenige grenzen te bepaalen — het denkbeeld om naar *Parijs* te marcheeren, en gewapender hand de order in Frankrijk te herſtellen, zal de ondervinding nu geleerd hebben, dat zoo gemak-

VAN DE SPIEGEL AAN VAN KINKELL.

makkelijk niet is uittevoeren, maar wanneer de Geällieerden zig meester zullen gemaakt hebben van de voornaamste sterke plaatzen op de Frontieren, en (om zoo te zeggen) de Volcans zullen gestopt hebben, door welken de Franschen hunne eruptien doen, dan komt het mij niet onmogelijk voor, zonder verdere offensive operatien, de Republikeinen zoodanig in te sluiten, dat ze malkander vernielen, tot dat 'er eene partij opstaat, die raisonnabel genoeg *is om het soutien* der Vereenigde Mogendheden te meriteeren.

Nopens het geene gedebiteerd wordt, aangaande het sentiment van Engeland op de acquisitien in *Polen*, meen ik wel verzekerd te zijn, dat het gemelde Hof zig in 't minste niet uitgelaaten heeft, noch op eenige andere schikking in Duitschland: men præfereert aldaar de zaaken draagende te houden tot na den Oorlog, indien het maar mogelijk is, dat de andere groote Mogendheden, die meer direct daarbij geïnteresseerd zijn, dezelve moderatie kunnen bewaaren. — Met opzigt tot de ruiling van *Beijeren* en de Nederlanden zijn 'er

'e … n doen bij iedere VAN DE SPIEGEL AAN HOP.
dai … uw - boekjes
dat … ellen —
voor … zeer
tot no
aangen
woordig
Mogendh
der, dat h
genwoordig
ren, waarv
fchen terug t

Ik heb de

VAN DE SPIEGEL AAN VAN KINKELL.

makkelijk niet is
neer de Geä
gemaakt
plaat

XLVIII.

Aan den Heer Baron HOP, *te* Brusfel, 's Hage, *den* 16 *September*, 1793.

HOOG EDEL GESTRENGE HEER!

VAN DE SPIEGEL AAN HOP.

Ik ben U H. E. G. ten hoogften verpligt, voor de vriendelijke communicatie der procedures, door den Graaf VAN DER NOOT aangelegd tegen den Drukker van het bekende *tableau de la dilapidation*, en van de fententie van den Raad van *Braband*: ik zal het altoos aanmerken als een blijk van vriendfchap, dat U H. E. G. mij wederom heeft willen aanmoedigen om dat voorbeeld te volgen, ten einde de fatisfactie te verkrijgen van den laster welken dat blad op mij heeft getragt te werpen; doch ik kan niet van mij verkrijgen, om eenige procedures daarover te beginnen: ik oordeele fatisfactie genoeg te hebben in de demarche die ik bij mijn' eigen fouverain gedaan heb, en wanneer ik eenmaal een' anderen weg infloeg om mij in mijn particulier voor het publiek te zuiveren,

zou-

zoude ik hetzelve moeten doen bij iedere leugen en laster dien een blaauw-boekjes Schrijver goedvondt van mij te vertellen — behalven deeze rede, heb ik altoos zeer geäpprobeerd het antwoord van MONTESQUIEU, die in een gelijk geval gepresseerd wordende om zijne eer te vindiceeren, zeide: *Mon principe a toujours été de ne point me mettre sur les rangs avec des gens méprisables.* VAN DE SPIEGEL aan HOP.

Ik heb de eer U H. E. G. de bovengenoemde stukken terug te zenden, en met de meeste hoogagting te zijn, enz.

Aan

No. LXIX.

Aan den Heer HOGGUER, *te* Petersburg, 's Hage, *den* 19 *September*, 1793.

VAN DE SPIEGEL aan HOGGUER.

Gepasseerden Zondag den 15 deezer was men hier zeer geällarmeerd door de mondelinge berigten, (want schriftelijke rapporten waren nog niet ingekomen) dat de Armée van den Staat in *Vlaanderen* totaal geslagen was, eene menigte Officieren gesneuveld, alles verloren, de Franschen in het hart van *Vlaanderen* gedrongen, en dat Prins FREDERIK van Orange gekwetst naar den *Haag* wierdt getransporteerd — het laatste gebeurde ook dien avond, en Zijne Hoogheid arriveerde in een beurtschip van *Sluis in Vlaanderen* op *Rotterdam*, doch gelukkig heeft men de wonde, die aan den Schouder is, niet gevaarlijk gevonden, hoewel zeer pijnelijk, door de geduurige insnijdingen die men verpligt is te doen — sedert dien tijd is men van den eersten schrik terug gekomen, door de rapporten van den Erfprins, dat schoon de Lijsten nog niet

kun-

kunnen opgemaakt worden, het verlies nogthans aan manschap en aan Artillerie op verre na zoo groot niet is, als men het zig verbeeld heeft.

VAN DE SPIEGEL aan HOGGUER.

Men heeft, volgens het oordeel der verstandigste Militairen, de taak die aan onze Troupes opgelegd was, om het geheel Frontier van *Vlaanderen* te dekken, altoos te uitgestrekt geöordeeld voor derzelver getal, en naarmaate van de magt des Vijands, die genoegzaam *in haare præsentie* lag, en door welke zij dag op dag werden geättaqueerd; maar na dat de Franschen al hunne forces aan dien kant bijeen gebragt hadden, het beleg van *Duinkerken* hadden doen opbreeken, en de Hanoversche Armée geslagen, werdt de positie van de onzen zeer gevaarlijk, en de Erfprins van Orange, voorziende dat hij met alle magt zou aangetast worden, en het in die positie niet houden kon, hadt reeds de bagage en het Hospitaal agteruit gezonden, en maakte zig gereed om eenigzints terug te trekken, doch op de sterke instantien van den Prins VAN COBURG, en op deszelfs beloften van de Hol-

VAN DE SPIEGEL AAN HOGGUER.

landsche Armée te zullen renforceeren door het Corps onder den Generaal BEAULIEU, heeft de Erfprins zijne positie blijven houden. Hierop is gevolgd de ongelukkige dag van den 13 September, daar onze Troupes zijn geättaqueerd, niet alleen door eene geweldige overmagt van den Vijand, maar die continueel door versche Troupes werd aangevuld: de onzen hebben vijf uuren lang stand gehouden met eene onvoorbeeldige fermeteit en bravoure, en eene groote, maar onnutte slagting onder den Vijand gemaakt, welke in zulk eene menigte was, dat al zag men halve gelederen vallen, de opening straks weder vervuld was: eindelijk gebeurde het ongeluk, dat twee Escadrons Cavallerie, door het mislukken van eene manœuvre van attaque, overhoop geworpen, op een gedeelte Infanterie viel, en dezelve mede culbuteerde; Prins FREDERIK gekwetst, de Generaal van 's GRAVENMOER gevallen en voor dood gehouden; liep het één en ander te saamen om desorder in het Corps te brengen, en de retraite noodzaakelijk te maaken; doch de Troupes, haare retraite op *Meenen* neemende, bevonden, dat

de

Franſchen meester van die Stad waren geworden, en uit dezelve op de onzen vuurden, waardoor het vlugten van dat gedeelte algemeen werdt; doch de Erfprins heeft de volgende nagt te *Harlebeek*, niet verre van *Meenen*, onder de Wapenen doorgebragt, met circa 8 of 10,000 man, is van daar geretireerd agter de Schelde bij *Gend*, daar hij de Bagage vondt, en de verſtrooide Troupes rallieerde, welken van dag tot dag aankomen; morgen gaat Zijne Hoogheid de Prins Erfſtadhouder derwaards om alles in oogenſchijn te neemen, en na Hoogstdeszelfs retour zal 'er betere gelegenheid zijn om gedetailleerde narigten van deezen bloedigen dag te kunnen geeven.

VAN DE SPIEGEL aan HOGGUER.

Het komt onbegrijpelijk voor, dat de Generaal BEAULIEU, die in de nabijheid van *Meenen* ſtondt, en eene brug van communicatie hadt met onze Troupes over het Riviertje, 't welk de beide Corpſen ſepareerde, niet tot ſecours is toegeſchoten, ſchoon hij door verſcheiden boodſchappen, geduurende het gevegt, van ons gevaar verwittigd was: men moet

VAN DE SPIEGEL aan HOGGUER.

zijn oordeel daar omtrent opſchorten, tot dat men weet, welke verhindering die Generaal gehadt heeft; doch den volgenden dag na onze retraite is hij opgekomen, gelijk ook de Hertog VAN YORK, om *Meenen* te herneemen.

Ik heb noodig geöordeeld U H. E. G. deeze voorloopige informatien te moeten toeſchikken, om dezelve in ſtaat te ſtellen de waare toedragt der zaaken, daar het nodig is, te doen kennen.

Ik voeg 'er nog bij, dat de Prins VAN COBURG, in eene Misſive op dit ſubject, den grootſten lof geeft aan onze *Troupes*, en dat dezelven ook, niettegenſtaande deeze nederlaag, alle moed behouden, om op nieuw den Vijand onder de oogen te zien.

Hiermede, enz.

Aan

No. L.

Aan den Heer VAN KINKELL, 's Hage, *den* 19 *September*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

Deezen morgen is de Courier terug gekoomen, die mij U H. W. G. beide brieven heeft medegebragt, waarvan ik den grootsten dadelijk aan Zijne Hoogheid heb gecommuniceerd, doch, wegens de drukte van deezen tijd, nog niet terug ontfangen — het geene ik in mijne privaate Missive gemeld heb van tijding aangaande *Beijeren*, door den Heer VAN HAAFTEN geschreven, was niet om U H. W. G. iets nieuws te leeren, 't geene een Minister van den Staat aan 't Hof van *Munchen* niet wist, of niet reeds gemeld hadt, maar alleen om te kennen te geeven, dat men te *Weenen*, zelfs in 't publiek, dezelve informatie bekomen hadt. VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

Ik verheug mij uit U H. W. G. brief te zien, dat 'er hope is, dat de verstandhouding tusschen de twee groote Duitsche Ho-

No. LI.

Aan den Heer VAN KINKELL,
's Hage, *den* 14 *October*, 1793.

HOOG EDEL GESTRENGE HEER!

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

Hoewel ik thans niets bijzonders te schrijven heb, verbeelde ik mij egter, dat het U H. E. G. aangenaam is, brieven te ontvangen, die zeggen, dat 'er niets kwaads is: en dit is waarlijk de beste tijding in een tijd, zoo vol van verwarring en desordre als deeze.

De laatste berigten uit ons Corps d'Armée voor *Maubeuge* zijn zeer voldoende, en de Troupes zijn vol moed; ons Corps is gelegerd benoorden de *Sambre*; maar het geretrancheerd Camp der Franschen is bezuiden; de Vijand verzamelt al wat mogelijk is onder het Commando van JOURDAN, om het beleg op te slaan, zoo dat men dagelijks in de verwagting is van eene bloedige Bataille, die veel decideeren zal.

De wonden van Prins FREDERIK slaan vrij

vrij wel, doch hij ondergaat, van tijd tot tijd, zeer pijnelijke insnijdingen, waarvan 'er eene deezen morgen geweest is, die zeer violent was — hij staat ze door, met eene onbegrijpelijke fermeteit, zoo dat de Chirurgijns en derzelver helpers veel meer schijnen aangedaan dan hij zelf — men vreest, dat hij niet al het gebruik van den arm zal hebben als te vooren.

VAN DE SPIEGEL AAN VAN KINKELIK

Ondertusschen, het is bijna niet mogelijk meer algemeen *bemind te zijn bij* menschen van allerleij stand, dan deeze jonge Prins het is.

De Engelsche Vloot onder Lord HOWE loopt uit en in, en men kan geen idée maaken van deeze Operatien, ten waare het oogmerk zij om eene Vloot bij de hand te hebben, ingeval 'er iets voorvalt in Frankrijk, dat een immediaat soutien requireert, en men meent zeker te zijn, dat 'er intelligentie plaats heeft tusschen het Engelsch Ministerie en sommige Zee-Steden in Frankrijk.

Hiermede, enz.

P. S. In Cijffer.

„ Uwe laatste Missiven met de Note van
„ LUCHESINI omtrent het vertrek van den
„ Koning, is commissoriaal gemaakt —
„ men begrijpt hier vrij algemeen dat
„ Uwe zending daardoor ophoudt, en
„ dat het zelfs niet decent zou zijn U H.
„ E. G. bij de Armée bleef in absentie
„ des Konings — dit doet mij leed om
„ meer dan ééne reden, en onder ande-
„ ren, dat dit geval aan Uwe Finantien
„ nadeelig is, ten ware U H. E. G. zig
„ weder naar *Manheim* begeeven wilde —
„ dit object van de Finantien is niet in
„ mijn vermogen om te verbeteren, of
„ op een' anderen voet te stellen; het
„ eenige dat ik mogelijk *zou kunnen* uit-
„ werken, is eene soort van Equipagie-
„ geld, en ik zal mijn best doen om U
„ H. E. G. dit te bezorgen, als men het
„ kan overeenbrengen met het Regle-
„ ment.

„ Het antwoord van *Weenen* op de Se-
„ creete Negotiatie is volgens onze ver-
„ wagting, dat is 1°. dat zij vreemd vin-
„ den, dat wij een dedommagement vraa-
„ gen, 't welk niet de Vijand, maar de
„ Sou-

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

„ Souverain van de Nederlanden zou moe-
„ ten betaalen, en 2°. dat het Arrondis-
„ sement legaal onmogelijk is, wegens
„ den tegenstand, welken het in 't Rijk ont-
„ moeten zoude — geduurende den Win-
„ ter, wanneer onze Troupes t'huis zijn,
„ zal 'er gelegenheid zijn om een woordje
„ te repliceeren."

Aan

No. LII.

Aan den Heer Envoyé VAN NAGELL, 's Hage, *den* 22 *October*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGELL.

Ik heb de eer te accuſeeren den ontfang van Uw H. W. G. brief van den 15 deezer, betrekkelijk tot de gedagten van Lord GRENVILLE over de bewuste Secreete Negotiatie, waarop de Heer Griffier Uw H. W. G. zal antwoorden, en, indien het mogelijk, is de Reſolutie van H. H. Mog. toezenden.

Ik zal alleen obſerveeren, dat 'er hier geen voornemen is geweest, om deeze Negotiatie te *Bruſſel* aantevangen, en dat ook waarſchijnlijk de reize van Zijne Keizerlijke Majeſteit naar de Nederlanden ſlegts een uitſtrooiſel is, zonder eenigen grond —— het is buiten twijfel, dat 'er zeer juiste aanmerkingen te maaken zijn op het antwoord aan den Heer VAN HAAFTEN te *Weenen* gegeeven, maar men inclineert hier,

hier, om met de Replique nog eenigen tijd te wagten, tot dat men ziet, welken keer deeze Campagne op het laatste neemen zal, dewijl de zaaken op de Frontieren van *Henegouwen* en *Vlaanderen* reeds zoodanig van natuur veranderd zijn, dat de Gecombineerde Armée, in plaats van den Offensiven Oorlog tegen de Franschen te vervolgen, zig genoodzaakt vind defensief te ageeren. VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGELL.

Belangende de *opinie van Lord* GRENVILLE, dat men in de Republiek onderscheiden projecten zoû dienen te maaken van het dedommagement, in betrekking tot de Frontieren van den Staat, komt het mij voor, dat die projecten alleen onderscheiden kunnen zijn in het meerdere en het mindere, maar dat 'er in den grond geen ander soort van dedommagement kan worden uitgedagt, dan 't geene wij gezegd hebben te verlangen.

Met de Paquetboot van heden zal naar Engeland vertrekken de Colonel D'ANGELY, gewezen Officier onder het Legioen van MAILLEBOIS, welke zig bij U H. W. G. zal

VAN DE SPIEGEL AAN VAN NAGELL.

zal addresseeren, en communicatie geeven van de reis, die hij gedaan heeft naar *Bourdeaux*; en van de Renseignementen die hij aldaar geacquireerd heeft, aangaande de Fransche zaaken, en bijzonder aangaande het Leger in de *Vendée*: het geene hij daaromtrent medegebragt heeft, kwam mij voor de attentie van het Engelsch Ministerie te verdienen, weshalven ik hem weder afgezonden heb, om behalven zijn schriftelijk rapport, ook de nodige mondelinge *elucidatien te kunnen geeven; ik* weet niet, of de persoon Uw H. W. G. bekend is, maar aan mij komt hij voor, als een man van groote talenten en beleid, zoo wel in diergelijke missien, waartoe hij geëmploijeerd is, als in 't Militaire.

Hy heeft zijn leven doorgebragt in Franschen, Hollandschen, Russischen en Pruissischen dienst; jaa zelfs in America, zoo dat men van hem zeggen kan, met het Hollandsch spreekwoord, dat hij van alle markten weêrgekomen is: voor 't overige kenne ik hem niet genoeg, om te durven bepaalen den graad van vertrouwen dien hij verdient, maar in allen gevallen kan men zijne

zijne rapporten aanhooren, zonder hem onze desseinen te communiceeren.

VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGELL.

Hij is niet vrij van het Caracter van zijne Natie, hoewel hij zegt derzelver Moreele en Politique grondbeginselen te detesteeren, en ik heb veel moeite gehadt om hem te beduiden, dat hij niet naar Engeland gezonden wordt als Negotiateur, maar alleen om informatie te geeven. —— Ik hope maar, dat men hem in Engeland niet langer ophouden *zal* dan *nodig is*, ten einde geen onnutte kosten te maaken.

Ik heb de eer, enz.

AAN DEN LEEZER.

Reeds waren de vier eerſte bladen van dit Deel afgedrukt, toen wij in handen kregen twee Staats-Stukken, die tot het geheele Werk eene te nauwe betrekking, naar ons inzien, hebben, om niet in hetzelve geplaatst te worden. Wij hebben best geoordeeld, deze twee Stukken, die hier volgen, als een AANHANGZEL *agter dit Deel te doen drukken, den Leezer verzoekende, om die in hun verband te leezen, en het daarvoor te houden als of dezelven op bladzijden* 32 *en* 52 *reſpectivelijk waren ingevlochten. Deze uitlatingen zullen in het vervolg niet weder plaats hebben.*

Niettegenſtaande alle aangewende moeite, zijn 'er eenige weinige zinſtorende drukfeilen overgebleven: zo ſtaat op bladz. 253: *Misſive van Hamburg*, moet zijn: *Misſie van Hamburg*.

Extract uit de Secreete Resolutien van de Staaten van Holland en West-Friesland, genomen op Woensdag, den 2 Januarij, 1793.

In deliberatie gelegd zijnde het Rapport den 21 December laatstleden ter Vergadering uitgebragt, tot voldoening aan de Resolutie commissoriaal van den 16 te voren, over de extraordinaris middelen, die zouden kunnen en behoren te worden geconsenteerd en in train gebragt, tot verval der lasten van dit jaar, dewelken uit de ordinaris middelen niet gevonden zullen kunnen worden; voor zo verre hetzelve Rapport tendeert tot eene *qualificatie op* de Heeren Gecommitteerde Raaden in de beide quartieren, om bij wege van eene Negotiatie van penningen op de minst bezwaarende conditien, die in deze omstandigheden zullen kunnen gemaakt worden, de Provintiaale Kas van de nodige penningen te voorzien, tot goedmaaking der uitgaaven van dit jaar, daaronder begrepen de vervulling der behoefte van de Oost-Indische Compagnie.

En in agting genomen zijnde, dat het nu het belangrijk tijdstip is, om met 'er daad te præsteeren het op den 15 November plegtig aangegaan engagement, om door de meest geschikte temporaire middelen te voorzien in het geen nodig zoude mogen bevonden worden, om de Kas van het Land volkomen sufficient te doen zijn voor de uitgaven welken zullen worden vereischt; is onverminderd de deliberatien over de extraordinaris middelen van 100 en 200 Penningen, en an-

andere belastingen, zoo en in dier voege, als dezelve in den jaare 1792 zijn geheven geweest, goedgevonden en verstaan, de Heeren Gecommitteerde Raaden in de beide quartieren te auctoriseeren, om bij wege van Negotiatie van Penningen op de minst bezwaarende conditien, die in deze omstandigheden zullen kunnen gemaakt worden, de Kas van de Provintie van zo veel penningen te voorzien, als nodig zal bevonden worden tot goedmaking der uitgaven, welken in dit jaar uit enigerhande hoofde zouden kunnen worden gerequireerd.

En voorts Heeren Gecommitteerde Raaden te verzoeken, om zoo *spoedig mogelijk hunne gedagten* te laaten gaan over een fonds, tot betaaling der Interessen, en zelfs tot tijdelijke aflossing der voorsz. Negotiatie, en hetzelve aan Hun Ed. Groot Mog. voor te draagen, wordende welgemelde Heeren wijders verzogt, om, wanneer zij zich op de hoeveelheid der penningen, welken voor de uitgaven nodig zouden kunnen worden bevonden, finaal zullen hebben bepaald, daarvan aan Hun Ed. Groot Mog. kennis te geven.

En voorts geconsidereerd zijnde, dat deze Resolutie een doorslaand bewijs uitlevert van de intentie van Hun Ed. Groot Mog. om niets onbeproefd te laaten, om de Republiek bij haar vrijheid, neutraliteit en onafhangelijkheid te bewaaren, en om, wanneer dezelve onverhoopt in moeijelijkheden mogt worden ingewikkeld, alle efforts in 't werk te stellen, om de gevaaren, waarmede zij alsdan zoude worden gedreigd,

man-

manmoedig onder den zegen van God Almagtig af te weeren; en het dierhalven te wenschen is, dat ook de respective Bondgenooten, welken waarschijnlijk eerder, als deze Provintie, aan de gevolgen daarvan zouden wezen blootgesteld, niet minder ijverig zullen worden bevonden, om gelijke efficacieuse middelen daar te stellen, ten einde den gemeenen last met eenparige schouders te helpen draagen; is al verder goedgevonden en verstaan, de Heeren Gedeputeerden ter Generaliteit te qualificeeren, om bij de meest gepaste gelegenheid te declareeren, dat Hun Edele Groot Mogenden vast voorneemen is, om de Republiek bij haare vrijheid, neutraliteit en onafhangelijkheid te bewaaren, om, wanneer deze Staat in moeijelijkheden mogt worden ingewikkeld, dezelve zodanig te voeren, dat de Republiek zich moge vleijen, om zodanig onrechtvaardig geweld met behulp van God Almagtig af te weeren; dat zij daartoe reeds in den haare alle convenable maatregelen hebben genomen, en dat zij dien volgende ook van de overige Bondgenooten vertrouwen, dat dezelven, voor wien het gevaar vooral niet geringer zoude zijn dan voor deze Provintie, bereid zullen worden gevonden, om in het onverhoopte geval niet alleen zoodanige eerdste besluiten te helpen neemen, als de omstandigheden van de Republiek zullen komen te vorderen, maar om die besluiten op de meest mogelijke wijze vrugtbaar te doen zijn.

Missive van de Heeren Staaten Generaal, aan de Heeren Staaten der bijzondere Provintien, in dato 's Hage den 29 Januarij, 1793.

EDELE MOGENDE HEEREN!

Op den 25 dezer loopende maand heeft Lord AUCKLAND, extraordinaris Ambassadeur en Plenipotentiaris van Zijne Majesteit den Koning van Groot-Brittannien, aan ons gepresenteerd eene Memorie, daarbij op expresse last van Hoogstgedagte Zijne Majesteit onder ons oog brengende, Copien van de Stukken, sedert den 27 December laatstleden, tot op den 20 dezer loopende maand, tusschen Lord GRENVILLE, Secretaris van Staat van Hoogstgedagte Zijne Majesteit, en den Heer CHAUVELIN gewisseld; wordende daarbij bijzonder verslag gedaan van het gedrag door Groot-Brittannien tot nog toe gehouden; met bijvoeging, dat Hoogstgemelde Zijne Majesteit niet twijffelde, of zoude in de tegenwoordige crisis eene volmaakte conformiteit van principes en gedrag bij aanhoudendheid van den kant van deze Republiek blijven ondervinden.

Wij hebben de voorsz. Memorie en Bijlagen laaten drukken, en zenden een exemplaar daarvan hiernevens aan Uw Ed. Mog. —— Die Stukken door ons ten zelven dage gesteld zijnde in handen van de Heeren onze Gedeputeerden tot de Buitenlandsche Zaaken, om te visiteeren, examineeren, en daarop in te neemen de consideratien en het hoogwijs advis van Zijn Hoogheid, zo is

is daarvan op heden aan ons rapport gedaan, en wij hebben dienvolgende geresolveerd, aan gemelden Lord AUCKLAND, extraordinaris Ambasſadeur en Plenipotentiaris van Zijne Groot-Brittanniſche Majeſteit, tot antwoord op de voorſz. Memorie en bijgevoegde Stukken, te kennen te geeven, dat wij Zijne Majeſteit bedankende voor de communicatie van alle de Stukken, welke ſedert den 27 December laatstleden tot den 20 dezer maand, tusſchen Lord GRENVILLE, Zijner Majeſteits Secretaris van Staat, en den Heer CHAUVELIN zijn gewisſeld, daarin hebben erkend de volmaakte eenſtemmigheid van grondbeginzels en conduite, welke de twee naauwverbonden Staaten, van het begin der exiſteerende onlusten in Europa toe heden toe, heeft gedirigeerd, en welke wij wenſchen beſtendig te kunnen aankleeven.

Dat nogthans de gecommuniceerde Stukken eenige bijzondere pointen behelzen, welken van dien aart zijn, dat wij volgens de Conſtitutie dezer Regeering gemeend hebben, dezelven ten eerſten aan de Heeren Staaten der reſpective Provintien te moeten zenden, met verzoek, om daarop ten ſpoedigſten te reſolveeren, waarvan wij dadelijk het reſultaat zouden brengen ter kennis van Zijn Groot-Brittanniſche Majeſteit.

Dat wij ondertusſchen Zijne Majeſteit kunnen verzekeren, dat niets verzuimd wordt, om de Republiek door vermeerdering van haare Land- en Zeemagt in ſtaat te ſtellen om, in gemeenſchap met Zijne Majeſteit, de maatregelen, die

tot gemeene defensie zullen nodig geöordeeld worden, met kragt te executeeren.

Wij hebben vervolgens niet willen afzijn de voorgemelde Memorie en annexe Stukken, zonder uitstel, te brengen ter kennis van Uw Ed. Mog. en van de overige Bondgenooten, ten einde als voren gemeld; doch wij kunnen niet nalaaten daarbij te voegen de aanmerkingen, welken wij op de lecture van deze Stukken gemaakt hebben. Voor eerst is het zeker, dat Uw Ed. Mog. en de Heeren Staaten van de overige Provintien, om zeer wijze redenen, zich verklaard hebben voor het sijstema van stricte Neutraliteit, en ingevolge van dien, *is hetzelve*, in gemeenschap met Zijne Groot-Brittannische Majesteit, als het sijstema van dezen Staat aangenomen; het oogmerk van dit besluit is geweest, de Republiek te bewaaren bij het genot van inwendige rust, en van dien voorspoed, die onder Gods zegen zo zigtbaar in dezelve bespeurd wordt: ook is de Vrede en de Neutraliteit tusschen de Oorlogende Mogendheden waarlijk een staat, welke de Republiek in allen opzigten convenieert, zo lang zij dezelven behoudens haare eer, veiligheid en regten kan conserveeren; doch wanneer wij het oog vestigen op de gebeurtenisfen, die sedert eenigen tijd zijn voorgevallen, kunnen wij ons niet ontdoen van de apprehensie, dat de tegenwoordige Neutraliteit van de Republiek een zeer precaire staat is, indien ze niet gepaard gaat met kragt en standvastigheid, om de ondernemingen van de Vijanden onzer rust af te keeren.

Het

Het is aan Uw Ed. Mog. en aan de overige Bondgenooten, elk in den zijnen, maar al te veel bekend, welke woelingen van vreemden en van kwalijkgezinde Ingezetenen 'er plaats hebben, om de nieuwerwetsche hersfenschimmen van hervorming, of liever van vernieling van allen Godsdienst, en order in de Maatschappij, in deze landen in te dringen; het is ook niet minder bekend, aan welke kleinigheden de Staat zig reeds dikwils heeft geëxponeerd gevonden, door ondernemingen tegen haare territoriaale regten getenteerd, of (ondanks haare protestatien) geëxecuteerd: daarbij dient ook in acht genomen te worden, hoe critiek de zaaken in onze nabuurschap staan, daar de Republiek van de Legers der Oorlogende Mogendheden omringd is, en daar geen mensch van den eenen dag tot den anderen kan voorzien, welke de gevolgen van de algemeene verwarring zullen zijn.

Wij kunnen derhalven Uw Ed. Mogenden en de Heeren Staaten van de andere Provintien niet genoeg exhorteeren, om te continueeren in dien ijver, welken zij reeds getoond hebben, om de kragtdadigste middelen uit den boezem van de Republiek in het werk te stellen, tot bescherming der dierbaare voorrechten van dit gezegende Land, tegen alle ondernemingen van buiten en van binnen; maar ook om te blijven medewerken met Zijne Groot-Brittannische Majesteit in vereenigde mesures, door welken voor het toekomende meerder zekerheid voor de regten en tranquilliteit van den Staat en van haare Geällieerde kan verkregen worden, en zonder welke com-

 plee

pleete overeenstemming van principes en conduite, het te vreezen is, dat deze Staat, aan haare eige defensie overgelaaten, zig altoos in eene onzekere gesteldheid zal bevinden, en vroeg of laat geättaqueerd wordende, mogelijk de kragten zal ontbreeken, om alle haare openliggende Frontieren behoorlijk te defendeeren, of haare kostelijke Colonien en Commercie te beveiligen.

Waarmede eindigende, enz.

(*Getekend.*)
F. H. SLOET VAN WARMELO Vt.
(*Lager stond*)
Ter Ordonnantie van dezelve.
(*Getekend*)
H. FAGEL.

I N.

INHOUD

DER

STUKKEN,

IN DIT DEEL VOORKOMENDE.

Pro-

No. X.

Ex-

Mis-

And.

Ex-

No. XXXI.

No. LXVIII.

Einde der Stukken, voorkomende in het Eerſte Deel.

9